การประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู สังกัดกรุงเทพมหานคร

NEEDS ASSESSMENT ON TEACHERS'CLASSROOM ACTION RESEARCH UNDER THE BANGKOK METROPOLITAN

ศรินภัสร์ โพธิ์ศรีมาตร
SARINPHAT PHOSRIMARTH

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการวิจัยและประเมินผลทางการศึกษา
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
พ.ศ. 2558
KMITL-2015-ED-M-217-113

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

NEEDS ASSESSMENT ON TEACHERS'CLASSROOM ACTION RESEARCH UNDER THE BANGKOK METROPOLITAN

SARINPHAT PHOSRIMARTH

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF INDUSTRIAL EDUCATION IN
RESEARCH AND EVALUATION IN EDUCATION
FACULTY OF INDUSTRIAL EDUCATION
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG
2015

KMITL-2015-ED-M-217-113

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

COPYRIGHT 2015
FACULTY OF INDUSTRIAL EDUCATION
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่อวิทยานิพนธ์	การประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู สังกัดกรุงเทพมหานคร
นักศึกษา	นางสาวศรินภัสร์ โพธิ์ศรีมาตร
รหัสประจำตัว	55631405
ปริญญา	ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	การวิจัยและประเมินผลทางการศึกษา
พ.ศ.	2558
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ดร.กฤษณา คิดดี
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม	ดร.ผดุงชัย ภู่พัฒน์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์ย่อยดังนี้ 1) เพื่อระบุความต้องการจำเป็นในการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู 2) เพื่อวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู 3) เพื่อวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 450 คน และสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น $PNI_{modified}$ ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูในแต่ละขั้นตอน พบว่า ไม่มีขั้นตอนใดเป็นความต้องการจำเป็นที่ต้องได้รับการพัฒนาเร่งด่วน

2. สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูในแต่ละขั้นตอน พบว่า 1) ขั้นตอนการกำหนดประเด็นปัญหาที่ต้องการวิจัยและแผนการแก้ไข เมื่อเรียงตามลำดับความสำคัญสูงสุด คือ ครูไม่สามารถทำวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียนได้เป็นรายบุคคล เนื่องจากนักเรียนในความรับผิดชอบมีจำนวนมาก 2) ขั้นตอนการปฏิบัติตามแผนที่กำหนด เมื่อเรียงตามลำดับความสำคัญสูงสุด คือ ภาระงานประจำของครูมีมาก 3) ขั้นตอนการสังเกตผลที่เกิดจากการปฏิบัติงาน เมื่อเรียงตามลำดับความสำคัญสูงสุด คือ ครูไม่มีเวลาที่จะติดตามผลการวิจัยอย่างต่อเนื่อง และ 4) ขั้นตอนการสะท้อนผลหลังจากการปฏิบัติงาน เมื่อเรียงตามลำดับความสำคัญสูงสุด คือ ครูไม่สามารถนัดหมายเพื่อนครูเข้ารับฟังผลการดำเนินงานวิจัย

3. แนวทางการพัฒนาการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนที่ครูต้องการมากที่สุด คือ การมีตัวอย่างงานวิจัยให้ศึกษา และวิทยากรหรือหน่วยงานที่ครูต้องการให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนมากที่สุด คือ ครูที่มีประสบการณ์ในการวิจัยในชั้นเรียนทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Thesis Title	Needs Assessment on Teachers' Classroom Action Research Under the Bangkok Metropolitan
Student	Miss Sarinphat Phosrimarth
Student ID.	55631405
Degree	Master of Industrial Education
Program	Research and Evaluation in Education
Year	2015
Thesis Advisor	Dr.Krissana Kiddee
Thesis Co-Advisor	Dr.Phadungchai Pupat

ABSTRACT

This research was to assess the needs about the teachers' classroom action research under the Bangkok Metropolitan with the following objectives: 1) to specify the essential needs on teachers' classroom action research 2) to analyze the causes effecting the needs on teachers'classroom action research 3) to analyze the guidelines on research development for teachers' classroom action research. The samples were 450 teachers in the schools, as well as the multi-stage random sampling was used. The research instrument used was a 5-rating scaled questionnaire. The data were analyzed through percentages, means, standard deviation and the Modified Priority Needs Index of $PNI_{modified}$. The results were as followed:

1. There were no any necessary steps on the development of teachers' classroom action research urgently.

2. The causes result in the needs on teachers' classroom action research were 1) concerning the steps to determine the required problems for doing research and making improvement were ranked and it was found that the most important one was the teachers are unable to do the research to develop their individual students due to their lack of responsibility 2) regarding the steps to manage according to the operational plan, it was found that the teachers had much working load 3) concerning the steps to notice the results from the working performance, it was found that the teachers had no time to follow the research result continuously 4) regarding the steps to notice the feedback of the results after working performance, it was found that the teachers could not make any appointments with their colleagues for listening to the research findings.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. The most required guideline for developing the teachers' classroom action research was the provision of other sample researches and the teachers also needed the experienced teachers on research both inside and outside schools which would be the guest-speakers or any institutions to be able to participate in developing the teachers' classroom action research.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ด้วยดีเนื่องด้วยความอนุเคราะห์จาก ดร. กฤษณา คิดดี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และดร. ผดุงชัย ภู่พัฒน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำแนวทาง รวมถึงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างยิ่ง ตลอดจนให้กำลังใจ และติดตามความก้าวหน้าในระหว่างดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์มาโดยตลอดจนสามารถจัดทำได้อย่างสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่กรุณาได้ตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและให้คำแนะนำ ตลอดจนข้าราชการครูโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานครทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามสำหรับการวิจัยครั้งนี้

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่ผู้มีพระคุณทุกท่านด้วยความเคารพยิ่ง หากมีข้อผิดพลาดประการใด ผู้วิจัยของอภัยมา ณ ที่นี้ด้วย

ศรินภัสร์ โพธิ์ศรีมาตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ II
กิตติกรรมประกาศ IV
สารบัญ V
สารบัญตาราง VIII
สารบัญภาพ X
บทที่ 1 บทนำ 1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา 1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย 6
1.3 กรอบแนวคิดในการวิจัย 6
1.4 ขอบเขตของการวิจัย 7
1.5 คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย 8

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 10
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน 10
2.1.1 ความเป็นมาของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน 10
2.1.2 ความหมายของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน 12
2.1.3 ความสำคัญของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน 15
2.1.4 รูปแบบและลักษณะของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน 17
2.1.5 กระบวนการและขั้นตอนการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน 21
2.1.6 ประโยชน์ของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน 27
2.1.7 บทบาทของครูกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน 29
2.1.8 การนำผลการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนไปใช้ 32
2.1.9 ข้อจำกัดของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน 35
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น 36
2.2.1 ความเป็นมาและความสำคัญของการประเมินความต้องการจำเป็น 36
2.2.2 ความหมายและประเภทของการประเมินความต้องการจำเป็น 45
2.2.3 หลักของการประเมินความต้องการจำเป็น 46
2.2.4 ขั้นตอนการประเมินความต้องการจำเป็น 47

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

2.2.5 ประเภทของวิธีการประเมินความต้องการจำเป็น 50
2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 76

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย 89
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 89
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 91
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล 96
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล 97

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 101
4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 101
4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูในแต่ละขั้นตอน 103
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูในแต่ละขั้นตอน 108
4.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูในแต่ละขั้นตอน 112
4.5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแนวทางการพัฒนาการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู 116

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนแนะ 119
5.1 สรุปผลการวิจัย 121
5.2 อภิปรายผลการวิจัย 122
3.3 ข้อเสนอแนะ 125

บรรณานุกรม 127

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ภาคผนวก 131
ภาคผนวก ก หนังสือราชการ 132
ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย 143
ภาคผนวก ค การวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้อ (IOC) 151

ประวัติผู้เขียน 157

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2.1	ขั้นตอนการประเมินความต้องการจำเป็น	49
2.2	การสรุปสังเคราะห์ประเด็นสำคัญของวิธีการประเมินความต้องการจำเป็นที่นิยม	69
3.1	จำนวนของประชากร และกลุ่มตัวอย่าง	90
3.2	กรอบการประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู สังกัดกรุงเทพมหานคร	100
4.1	จำนวนและร้อยละของสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	101
4.2	ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ระดับ และลำดับที่การปฏิบัติการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูขั้นตอนการกำหนดประเด็นปัญหาที่ต้องการวิจัยและแผนการแก้ไข	103
4.3	ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ระดับ และลำดับที่การปฏิบัติการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูขั้นตอนการปฏิบัติตามแผนที่กำหนด	105
4.4	ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ระดับ และลำดับที่การปฏิบัติการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูขั้นตอนการสังเกตผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน	106
4.5	ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ระดับ และลำดับที่การปฏิบัติการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูขั้นตอนการสะท้อนผลหลังจากการปฏิบัติงาน	107
4.6	ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู ($PNI_{modified}$) และลำดับที่ในขั้นตอนการกำหนดประเด็นปัญหาที่ต้องการวิจัยและแผนการแก้ไข	108
4.7	ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู ($PNI_{modified}$) และลำดับที่ในขั้นตอนการปฏิบัติตามแผนที่กำหนด	109
4.8	ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู ($PNI_{modified}$) และลำดับที่ในขั้นตอนการสังเกตผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน	110
4.9	ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู ($PNI_{modified}$) และลำดับที่ในขั้นตอนการสะท้อนผลหลังจากการปฏิบัติงาน	111

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่ **หน้า**

4.10 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) และค่าดัชนีความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู ($PNI_{modified}$) โดยภาพรวมจำแนกตามขั้นตอนการวิจัย 112

4.11 จำนวน ค่าร้อยละ และลำดับความสำคัญของสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู ขั้นตอนการกำหนดประเด็นปัญหาที่ต้องการวิจัยและแผนการแก้ไข 113

4.12 จำนวน ค่าร้อยละ และลำดับความสำคัญของสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู ขั้นตอนการปฏิบัติตามแผนที่กำหนด 114

4.13 จำนวน ค่าร้อยละ และลำดับความสำคัญของสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู ขั้นตอนการสังเกตผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน 115

4.14 จำนวน ค่าร้อยละ และลำดับความสำคัญของสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู ขั้นตอนการสะท้อนผลหลังจากการปฏิบัติงาน 116

4.15 จำนวนและค่าร้อยละของแนวทางการพัฒนาการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู 117

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

ภาพที่ **หน้า**

1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย 7
2.1 วงจรกระบวนการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน 21
2.2 ขั้นตอนการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนตามแนวคิดของสุวิมล ว่องวานิช 26
2.3 แนวคิดพื้นฐานของโมเดลการประเมินแบบ CIPP 40
2.4 โมเดล CSE 41
2.5 กิจกรรมในกระบวนการแก้ปัญหา 43
2.6 บทบาทของการประเมินความต้องการจำเป็นที่มีต่อการวางแผนและพัฒนา 44
2.7 ขั้นตอนของการวิจัยวิธีการสำรวจ 52
2.8 ขั้นตอนของการวิจัยวิธีการจัดลำดับความสำคัญ 55
2.9 ขั้นตอนของการวิจัยวิธีการวิเคราะห์สาเหตุ 59
2.10 ขั้นตอนของการวิจัยวิธีกระบวนการกลุ่ม 63
2.11 ขั้นตอนของการวิจัยวิธีการวิเคราะห์ทางเลือก 67

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1
บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โลกในยุคโลกาภิวัตน์ที่มีความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว จึงจำเป็นที่แต่ละประเทศจะต้องเรียนรู้ และปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลาเตรียมพร้อมที่จะเผชิญกับความท้าทายที่เกิดขึ้นจากกระแสโลก โดยปัจจัยสำคัญที่เผชิญกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้แก่ คุณภาพของคน การศึกษาและการเรียนรู้นับเป็นรากฐานที่สำคัญยิ่งต่อการพัฒนาความเจริญก้าวหน้าให้กับประเทศ นอกจากนี้ยังเป็นกระบวนการที่ช่วยทำให้คนมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นการจัดการศึกษาจึงจำเป็นต้องจัดให้ได้มาตรฐานและมีคุณภาพ เพราะการศึกษามีบทบาทและมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะทรัพยากรที่สำคัญที่สุดที่ต้องพัฒนา คือ ทรัพยากรบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ เพราะศักยภาพในการผลิตของแต่ละประเทศขึ้นอยู่กับองค์ความรู้ของคนในชาติ คนจะเป็นปัจจัยชี้วัดความสำเร็จของการพัฒนาประเทศทุกๆด้าน แต่คุณภาพการศึกษาของไทยที่ผ่านมาจะพบว่ามีมาตรฐานค่อนข้างต่ำเมื่อเปรียบเทียบคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของอีกหลายประเทศในระดับเดียวกัน จึงทำให้การศึกษาโดยภาพรวมจำเป็นต้องปรับตัว และพัฒนาอยู่ตลอดเวลา ทั้งนี้เพื่อให้ก้าวทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับยุคสมัยแห่งการเรียนรู้ และเพื่อให้ทุกคนมีความพร้อมสำหรับการเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต อันจะเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ตลอดจนสามารถปรับตัวไปตามการเปลี่ยนแปลงของบริบทโลก (สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์. 2558 : 3)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559) ได้กำหนดพันธะกิจเกี่ยวกับพัฒนาคุณภาพคนไทยให้มีคุณธรรมเรียนรู้ตลอดชีวิตมีทักษะและดำรงชีวิตอย่างเหมาะสมในแต่ละช่วงวัย สถาบันทางสังคม ชุมชน และท้องถิ่นมีความเข้มแข็งสามารถปรับตัวรู้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงอีกทั้งยังกล่าวถึงยุทธศาสตร์การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพคนไทยทุกช่วงวัยให้มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงมีความพร้อมทั้งด้านร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรงมีสติปัญญาที่รอบรู้และมีจิตใจที่สานึกในคุณธรรมจริยธรรมมีความเพียรมีโอกาสและสามารถเรียนรู้ตลอดชีวิตควบคู่กับการเสริมสร้างสภาพแวดล้อมในสังคมและสถาบันทางสังคมให้เข้มแข็งและเอื้อต่อการพัฒนาคน (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11. 2555 : 41-43)

การจัดทำข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.2552-2561) ได้กำหนดสาระสำคัญของนโยบายและยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ด้านการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการเรียนรู้ ที่ต้องเร่งดำเนินการไว้ว่าให้ปรับเปลี่ยนหลักสูตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การเรียนการสอน การวัดและประเมินผลทุกระดับ การพัฒนาและการใช้ครูพัฒนาการบริหารจัดการและการกระจายอำนาจ ปรับและใช้กระบวนการจัดสรรและการระดมทรัพยากรเป็นเครื่องมือในการยกระดับคุณภาพการศึกษาของชาติ และส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับการพัฒนาคุณภาพครูนั้น จากข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง เน้นถึงความสำคัญของครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีคุณภาพมาตรฐานเหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูงและสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพมาตรฐานขณะเดียวกันสามารถพัฒนาตนเองและแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องมีสภาวิชาชีพที่เข้มแข็งบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อพัฒนาครูคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความมั่นคงในอาชีพมีขวัญกำลังใจอยู่ได้อย่างยั่งยืนแต่การที่จะดำเนินงานปฏิรูปครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาให้ได้ตามมาตรการต่างๆ ที่กำหนดไว้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกำหนดให้มีสถาบันอุดมศึกษา ที่เน้นความเป็นเลิศด้านการผลิตครู วิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับวิชาชีพครู รวมทั้งมีระบบประกันและรับรองคุณภาพมาตรฐานวิชาชีพครูและสถาบันผลิตครู จำเป็นจะต้องมีข้อมูลองค์ความรู้เกี่ยวกับระดับกลุ่มคุณภาพ และความเข้มแข็งเฉพาะสาขาของสถาบันผลิตครู ซึ่งขณะนี้ยังไม่มีการดำเนินการแต่อย่างใด จึงเป็นปัญหาอย่างยิ่งในการกำหนดนโยบาย แผนหรือการกำหนดยุทธศาสตร์เพื่อที่จะสนับสนุนการดำเนินงานเสริมสร้าง หรือส่งเสริมความเข้มแข็งของสถาบันผลิตครูให้สามารถทำหน้าที่ผลิตครูที่มีคุณภาพเข้าสู่ระบบการศึกษาได้อย่างจริงจัง (สำนักงานที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2555: 56-57)

การประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดบทบัญญัติไว้หมวดต่างๆ ซึ่งมีสาระเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอันส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน สำหรับเรื่องการจัดการเรียนการสอนนั้นได้กล่าวถึงในหมวด 4 แนวการจัดการศึกษา โดยมาตรา 24 (5) ได้กำหนดแนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมสื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ และมาตรา 30 กำหนดให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพรวมทั้งการส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2545 : 12) รวมทั้งได้กำหนดมาตรฐานครูในระบบประกันคุณภาพการศึกษาในมาตรฐานที่ 23 ว่า “ครูต้องมีความสามารถในการแสวงหาความรู้คิดวิเคราะห์และสร้างองค์ความรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนซึ่งมี 3 ตัวบ่งชี้คือ 1) ครูต้องมีนิสัยรักการแสวงหา 2) ครูต้องทำการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและ 3) ครูต้องรู้วิธีการวิเคราะห์และแก้ปัญหาในชั้นเรียนของตนเองได้” (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). 2554 : 14-16) จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและข้อกำหนดดังกล่าวได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาการจัดการเรียนการการสอนของครู โดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครู การทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนเป็นกระบวนการที่ครูใช้เป็นแนวทางและวิธีการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะปฏิบัติกิจกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การเรียนการสอน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นกระบวนการที่ต้องมีการดำเนินงานการให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ และกระบวนการทำงานของครู มิใช่แยกส่วนจากการสอน ซึ่งสอดคล้องกับ สุธาสินี บุญญาพิทักษ์ (2545 : 4) กล่าวว่าการวิจัยในชั้นเรียนเน้นความสำคัญของครูผู้สอนเป็นผู้แสวงหาความรู้ในฐานะครูนักวิจัยโดยไม่ได้แยกส่วนออกจากการปฏิบัติงานสอน แต่จะดำเนินงานวิจัยควบคู่กันไปกับการเรียนการสอนมีเป้าหมายหลักอยู่ที่การแก้ปัญหา และพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนมีวิธีการศึกษาวิจัยได้หลายรูปแบบภายใต้บริบทของชั้นเรียน ที่มุ่งศึกษามีอิทธิพลต่อการเป็นครูรูปแบบใหม่ ที่มีการปรับเปลี่ยนเกี่ยวกับการสอนการทำงานในลักษณะเดิมไปเป็นการสอนที่อาศัยห้องเรียนเป็นสนาม สำหรับค้นคว้าวิจัยเพื่อตอบข้อสงสัยหรือปัญหาต่างๆในการเรียนการสอนสะท้อนให้เห็นความสามารถเป็นครูนักวิจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการสอน และเป็นผู้เผยแพร่ความรู้อันเกิดจากการปฏิบัติในชั้นเรียน การวิจัยในชั้นเรียนจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะสามารถนำมาใช้แก้ปัญหาและพัฒนากระบวนการเรียนการสอนในห้องเรียนได้อย่างดี ดังนั้น ครูจึงมีบทบาทเพิ่มขึ้นจากการเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้มาเป็นนักวิจัยอีกบทบาทหนึ่ง ซึ่งการเป็นนักวิจัยในที่นี้คือวิจัยเกี่ยวกับวิธีการเรียนการสอนเกี่ยวข้องกับครู นักเรียน ผู้ปกครอง และสิ่งแวดล้อมอยู่รอบๆ ตัวนักเรียนนั่นเองโดยหวังผลเพื่อนำมาพัฒนาส่งเสริมและแก้ปัญหาให้เด็กมีพัฒนาการและมีกระบวนการเรียนรู้ที่ดีขึ้น จึงเห็นได้ว่าครูมีความจำเป็นที่จะต้องเพิ่มบทบาทเป็นนักวิจัย เพื่อศึกษาข้อมูลมาเป็นกิจกรรมเสริมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นโดยไม่จำกัดว่าจะต้องเป็นครูผู้สอนในระดับใด สามารถทำการวิจัยได้ตั้งแต่ชั้นอนุบาลจนถึงอุดมศึกษาจึงปฏิเสธไม่ได้ว่าการศึกษาในระดับต้นๆ ไม่จำเป็นต้องมีการวิจัยก็ได้ เพราะนั้นเป็นความคิดที่ผิด งานวิจัยในชั้นเรียนจะยากง่ายซับซ้อนอย่างไรขึ้นอยู่กับระดับของผู้เรียน ขึ้นอยู่กับปัญหา และสภาพแวดล้อม (กฤษดา กรุดทอง. 2551 : 23) การวิจัยในชั้นเรียนกับการพัฒนาครูตามที่กล่าวมาแล้วนั้น สรุปได้ว่าการวิจัยในชั้นเรียนเป็นการแก้ปัญหาการเรียนรู้ของผู้เรียนในชั้นเรียนและเป็นหน้าที่ของครูผู้สอนที่ต้องแก้ปัญหาให้แก่ผู้เรียนทุกคนเมื่อครูนำการวิจัยมาใช้แก้ปัญหาย่อมส่งผลให้ปัญหาของผู้เรียนหมดไปผู้เรียนย่อมสามารถเรียนรู้ได้ตามที่มุ่งหวังคุณภาพของผู้เรียนจะสูงขึ้นเรื่อยๆ ตราบใดที่ครูผู้สอนยังทำการวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่องและปรับปรุงวิธีสอนของตนเองอยู่ตลอดเวลาการวิจัยในชั้นเรียนจึงทำให้ครูเกิดความชำนาญหรือเชี่ยวชาญในเรื่องที่สอนอย่างลึกซึ้งและสามารถสร้างองค์ความรู้จากการปฏิบัติด้วยตนเองเป็นผู้รู้แนะนำแก่ครูผู้อื่นได้

การพัฒนาครูให้เป็นครูนักวิจัยถือเป็นบทบาทหนึ่งของครูยุคใหม่ที่มีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามหลักสูตรมุ่งหวังครูนักวิจัยย่อมนำเอาการวิจัยมาเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนกล่าวคือเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นกับผู้เรียนกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนหรืออื่นๆ ครูต้องทำการค้นหาสาเหตุแห่งปัญหาที่แท้จริงแสวงหาแนวทางหลักการเทคนิควิธีการต่างๆสำหรับนำมาใช้แก้ปัญหาวางแผนแก้ปัญหาดำเนินการตามแผนที่วางไว้ติดตามตรวจสอบประเมินผลของการแก้ปัญหานั้นๆ หากยังไม่เปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นครูต้องตรวจสอบกระบวนการแก้ปัญหาใหม่ทำการปรับปรุงแก้ไขและนำไปทดลองใช้อีกครั้งหนึ่งหรือครั้งต่อไปจนกว่าจะพึงพอใจทั้ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ครูและผู้เรียนการวิจัย จึงถือเป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนของครู โดยเฉพาะการวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งเป็นการวิจัยที่มีความสำคัญในการจัดการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา เนื่องจากการวิจัยในชั้นเรียนมีเป้าหมายสูงสุด คือ เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนให้เกิดผลดีที่สุดด้วยตัวครูเอง ทำให้ครูมีสมรรถภาพการวิจัยสูงขึ้น โดยใช้กระบวนการในการตั้งคำถามเพื่อพัฒนาการทำงาน ครูเป็นผู้ศึกษาสภาพการณ์ในห้องเรียนหรือโรงเรียนด้วยตนเอง การวิจัยในชั้นเรียนจะช่วยให้ครูมีแนวคิดที่เป็นระบบในการทำงานเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน รวมทั้งตรวจสอบ ทบทวน ไตร่ตรองการทำงานของตน การวิจัยในชั้นเรียนจึงจัดเป็นกลยุทธ์หนึ่งที่สำคัญในการปฏิรูปสถานศึกษาให้บรรลุสู่กระบวนทัศน์ใหม่แห่งการศึกษาและก่อประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาการเรียนการสอนของครู (กาญจนา ตระกูลวรกุล. 2548 : 2-3) ข้อมูลข้างต้นดังกล่าวจะเห็นได้ว่าการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนเป็นเรื่องที่สำคัญ และจำเป็นที่ครูทุกคนจะต้องดำเนินการเพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางของการปฏิรูปการศึกษา ที่เน้นให้ครูดำเนินการวิจัยควบคู่ไปกับการจัดการเรียนการสอนและการที่ครูจะดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนได้นั้น ครูเองต้องมีความรู้ความเข้าใจและมีทักษะในด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน ดังนั้นการพัฒนาครูด้านการวิจัยในชั้นเรียน จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องดำเนินการซึ่งการพัฒนาครูด้านการวิจัยในชั้นเรียนที่ผ่านมา ไม่ค่อยประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เพราะวิธีการพัฒนาครูส่วนมากไม่สอดคล้องกับวิถีชีวิต และความต้องการในการปฏิบัติงานจริงของครู และตัวครูผู้สอนเองก็ยังคงประสบปัญหาในด้านการวิจัยในชั้นเรียนในหลายเรื่อง สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในการสอนและการทำวิจัยของครูส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ความเข้าใจในการทำวิจัย และคิดว่าการทำวิจัยเป็นเรื่องยาก โดยมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการทำวิจัยแบบแยกส่วน ทำกิจกรรมการเก็บข้อมูลการวิจัยเป็นโครงการเฉพาะกิจ ทำให้เสียเวลาไปกับการทำวิจัยเวลาที่อุทิศให้กับการสอนลดน้อยลง ทำให้การเรียนการสอนในชีวิตประจำวันได้รับผลกระทบ ทำการสอนไม่ได้เต็มที่จนเป็นเรื่องปกติที่กล่าวว่า ครูทำการวิจัยงานสอนจะหย่อนลงการทำวิจัยในลักษณะนี้จึงไม่ค่อยเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาผู้เรียนแต่จะเกิดประโยชน์ต่อครูผู้ทำวิจัย ที่ต้องการนำผลงานการวิจัยไปใช้เป็นส่วนหนึ่งของการพิจารณาเลื่อนตำแหน่งทางวิชาการ จากปัญหาที่กล่าวมานี้ทำให้การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูไม่พัฒนาเท่าที่ควร (สุวิมล ว่องวาณิช. 2550 : 3-10) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของรัตติมา โสภาคะยัง (2556 : 27) เกี่ยวกับสภาพปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู พบว่า ครูขาดความรู้ความเข้าใจในขั้นตอน และกระบวนการทำวิจัยในชั้นเรียนครูเคยผ่านการอบรมมาแล้วเป็นเวลานาน จึงขาดทักษะและความมั่นใจในการทำวิจัยในชั้นเรียน และขาดความรู้ความเข้าใจการเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียนแบบเป็นทางการ และจากการศึกษาผลการวิจัยสภาพปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ครูยังขาดประสบการณ์และทักษะในการทำวิจัยในชั้นเรียนขาดความรู้พื้นฐานในกระบวนการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างเป็นระบบการจัดแบ่งเวลาในการทำวิจัยในชั้นเรียน และอุปสรรคจากภาระหน้าที่งานประจำกับการทำวิจัยในชั้นเรียน ปัญหาวิจัยที่ครูกำหนดขึ้นมักเป็นปัญหาที่เลียนแบบจากงานวิจัยของผู้อื่น มิใช่เป็นปัญหาในชั้นเรียนของตน และมีการเผยแพร่ผลการวิจัยน้อย ขาดการสนับสนุนทั้งด้านงานวิชาการ งบประมาณ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตลอดจนแรงจูงใจจากผู้บริหาร (ภูมินทร์ เหลาอำนาจ. 2553 : 60-64; อภิญญา นทะภา. 2551 : 55-57; พฤกษวรรณ ทองมาก. 2549 : 80-85) ปัญหาต่างๆ ที่กล่าวมาข้างต้น เป็นต้นเหตุที่นำไปสู่การทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนที่ไม่ประสบความสำเร็จ ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพของการวิจัยที่จะนำไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนต่อไป แสดงให้เห็นว่าแม้จะมีการปฏิรูปมาเป็นเวลาหลายสิบปีแล้วก็ตาม หน่วยปฏิบัติงานระดับสถานศึกษายังมีปัญหาค่อนข้างมาก บุคลากรในสถานศึกษายังมีความรู้ความเข้าใจในวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมไม่ถึงครึ่ง และยังจำเป็นต้องมีการพัฒนาบุคลากรกลุ่มนี้อีกมากภารกิจที่จะต้องให้ความสำคัญและพัฒนาให้มากขึ้น คือ ด้านการวิจัยในชั้นเรียนของครูเนื่องจากครูยังไม่ได้ทำวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการทำงานปกติ (สุวิมล ว่องวาณิช. 2548 : 3)

จากแนวคิดและหลักการ ตลอดจนสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นกับครู แสดงให้เห็นถึงความจำเป็นที่ต้องมีการพัฒนาครูให้มีความเป็นมืออาชีพด้านการวิจัย ซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งของความเป็นครูมืออาชีพที่นอกเหนือจากการความสามารถด้านการสอนของครู ทั้งนี้เนื่องจากครูในยุคปัจจุบันจะต้องมีลักษณะของความเป็นครูนักวิจัย การที่ครูมีสมรรถภาพของการวิจัยจะทำให้ครูสามารถสืบเสาะแสวงหาสร้างและใช้ความรู้ในการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนต่อมา ดังนั้นการที่จะพัฒนาครูให้สามารถทำการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนได้อย่างถูกต้อง ขั้นตอนหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างมากและเป็นขั้นตอนแรกในการวางแผนการพัฒนาบุคลากร คือ การประเมินความต้องการจำเป็น

การประเมินความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) เป็นกระบวนการประเมินเพื่อกำหนดความแตกต่างของสภาพที่เกิดขึ้นจริง (What is) กับสภาพที่ควรจะเป็น (What should be) โดยระบุสิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้นว่ามีลักษณะเช่นใด และประเมินที่เกิดขึ้นจริงว่ามีลักษณะเช่นใดจากนั้นนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ และประเมินสิ่งที่เกิดขึ้นจริงว่าสมควรเปลี่ยนแปลงเรื่องใดบ้าง การประเมินความต้องการจำเป็น ทำให้ได้ข้อมูลที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงกระบวนการจัดการศึกษาหรือการเปลี่ยนแปลงสิ่งที่เกิดขึ้นปลายทาง การเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากการประเมินความต้องการจำเป็นจึงเป็นการเปลี่ยนแปลงในเชิงสร้างสรรค์ และเป็นการเปลี่ยนแปลงทางบวก (สุวิมล ว่องวาณิช. 2548 : 29) ดังนั้นการที่จะพัฒนาครูให้สามารถดำเนินการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ จึงต้องพิจารณาโดยอาศัยข้อมูลที่เชื่อถือได้จากการประเมินความต้องการจำเป็นก่อน เพราะถ้าแก้ปัญหาที่เกิดจากสภาพจริงกับสภาพที่ควรจะเป็นผิดพลาดนั้น หมายถึงการสูญเสียทั้งด้านเวลา งบประมาณ และผลกระทบที่เกิดขึ้นไปยังผู้เรียน

จากความสำคัญของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ประกอบกับปัญหาในการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูที่เกิดขึ้นกับครู ผู้วิจัยได้ศึกษาผลการวิจัยสภาพปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ครูยังขาดความรู้และทักษะพื้นฐานทางการวิจัย ประสบการณ์ในการวิจัยในชั้นเรียน และปัญหาวิจัยที่ครูกำหนดขึ้นมักเป็นปัญหาเลียนแบบงานวิจัยของผู้อื่น มิใช่ปัญหาที่เกิดขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภายในชั้นเรียนของตนเอง ความรู้ที่ได้จากการอบรมไม่เพียงพอที่จะทำให้ครูสามารถทำวิจัยได้ ขาดการสนับสนุนทั้งด้านงานวิชาการ งบประมาณ ตลอดจนแรงจูงใจจากผู้บริหาร (ภูมินทร์ เหลาอำนาจ. 2553 : 60-64; อภิญญา นนทะภา. 2551 : 55-57; พฤกษวรรณ ทองมาก. 2549 : 80-85) และจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัย พบว่ายังไม่มีการศึกษาเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู สังกัดกรุงเทพมหานคร จากปัญหาต่างๆ ที่กล่าวมาข้างต้น เป็นเหตุที่นำไปสู่การทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนไม่ประสบความสำเร็จ ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ผู้วิจัยในฐานะข้าราชการครูจึงสนใจที่จะศึกษาในประเด็นของปัญหาในการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูมีอะไรบ้าง ครูมีความต้องการจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาในเรื่องใดบ้าง และควรใช้แนวทางการพัฒนาอย่างไร จึงจะทำให้ครูเกิดความรู้ ความเข้าใจ และเกิดทักษะในการวิจัยในชั้นเรียน ตามแนวทางที่ควรจะเป็น โดยมุ่งหวังจะได้ข้อความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาบุคลากรครูให้สามารถทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนได้อย่างถูกต้อง เพื่อให้เกิดการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์ย่อยดังนี้

1.2.1 เพื่อระบุความต้องการจำเป็นในการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู

1.2.2 เพื่อวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู

1.2.3 เพื่อวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู

1.3 กรอบแนวคิดในการวิจัย

1.3.1 จากการศึกษาแนวคิดต่างๆ เกี่ยวกับแนวคิดการประเมินความต้องการจำเป็นในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการประเมินความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณ์ (Complete Needs Assessment Research) ตามกรอบแนวคิดของสุวิมล ว่องวาณิช (2548 : 5) ประกอบด้วยขั้นตอน (1) การระบุความต้องการจำเป็น (Needs Identification) (2) การวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น (Needs Analysis) และ (3) การกำหนดแนวทางการแก้ปัญหาความต้องการจำเป็น (Needs Solution) โดยใช้วิธี 2 วิธีคือ การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และวิธีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น Priority Needs Index แบบปรับปรุง หรือ $PNI_{modified}$ (สุวิมล ว่องวาณิช. 2548 : 263)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.3.2 การปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน โดยใช้กรอบแนวคิดของ Kemmis (อ้างใน สุวิมล ว่องวาณิช. 2548 : 22) มี 4 ขั้นตอน ดังนี้

1.3.2.1 การกำหนดประเด็นปัญหาที่ต้องการวิจัยและแผนการแก้ไข (Plan)

1.3.2.2 การปฏิบัติการตามแผนที่กำหนด (Act)

1.3.2.3 การสังเกตผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน (Observe)

1.3.2.4 การสะท้อนผลหลังจากการปฏิบัติงาน (Reflect)

โดยผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู สังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งปรากฏดังแผนภาพที่ 1.1

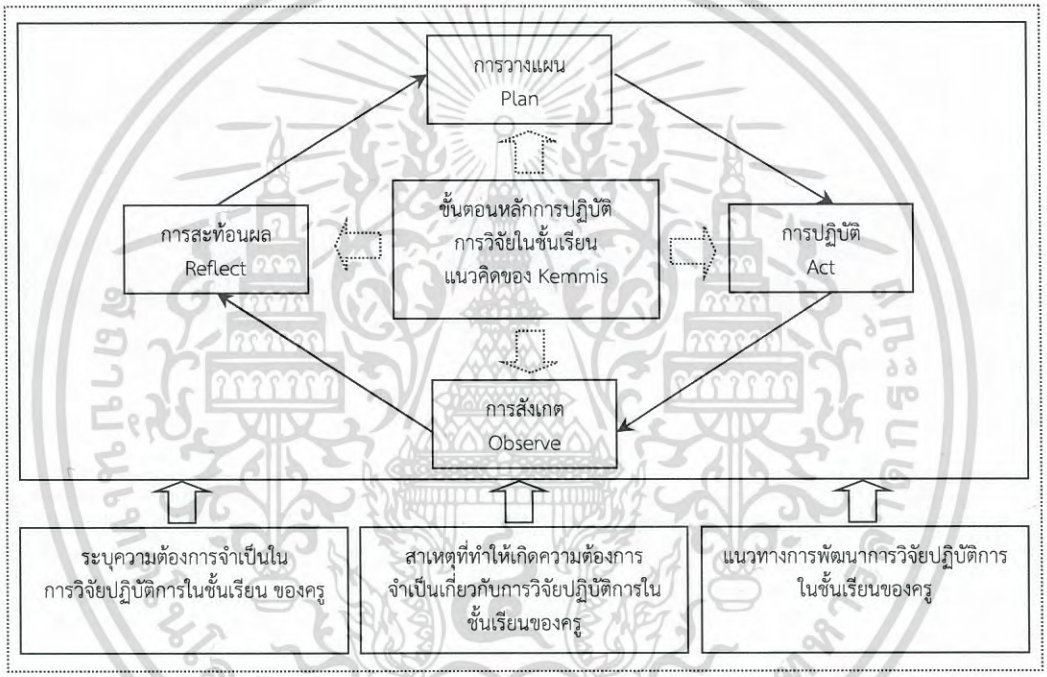

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้มีขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1.4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.4.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร ประจำปีการศึกษา 2557 จำนวนรวมทั้งสิ้น 14,503 คน จาก 6 กลุ่ม ตามสำนักงานยุทธศาสตร์การศึกษา สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.4.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร ประจำปีการศึกษา 2557 จำนวน 450 คน จาก 30 โรงเรียน ซึ่งได้มาจากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Yamane (อ้างในพรรณี ลีกิจวัฒนะ. 2554 : 142) และเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling)

1.4.2 ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษามีดังนี้

1. ความต้องการจำเป็นในการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู
2. สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู
3. แนวทางการพัฒนาการปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู

1.5 คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

1.5.1 การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู หมายถึง สภาพการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูในแต่ละขั้นตอน ซึ่งประกอบการด้วย 4 ขั้นตอน คือ

1.5.1.1 การกำหนดประเด็นปัญหาที่ต้องการวิจัยและแผนการแก้ไข หมายถึง การวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียนเป็นรายบุคคล การวิเคราะห์หลักสูตร การศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อกำหนดประเด็นวิจัย การกำหนดประเด็นปัญหาการวิจัย การวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาการวิจัย การกำหนดวิธีแก้ปัญหาของผู้เรียน การคิดค้นและพัฒนานวัตกรรมเพื่อใช้ในการแก้ปัญหาของผู้เรียน และการวางแผนการแก้ปัญหาของผู้เรียน

1.5.1.2 การปฏิบัติตามแผนที่กำหนด หมายถึง การดำเนินการทำวิจัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนตามปกติ การควบคุมการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดการปรับแผนและปรับปรุงการปฏิบัติการวิจัย ตลอดจนการให้ผู้เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียน

1.5.1.3 การสังเกตผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน หมายถึง การสังเกตและบันทึกผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานโดยใช้เครื่องมือต่างๆ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล รวมถึงการวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล

1.5.1.4 การสะท้อนผลหลังจากการปฏิบัติงาน หมายถึง การนำเสนอผลหลังจากการปฏิบัติงานให้ผู้เกี่ยวข้องได้วิพากษ์วิจารณ์และประเมินสิ่งที่ดำเนินการหรือข้อค้นพบที่ได้ รวมถึงแนวทางการนำผลที่ค้นพบไปใช้ประโยชน์หรือปรับปรุงการปฏิบัติในครั้งต่อไป ตลอดจนการเขียนรายงานการวิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.5.2 ความต้องการจำเป็น หมายถึง ความแตกต่างระหว่างสภาพที่ครูเป็นอยู่กับสภาพที่ควรจะเป็นในการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู สังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย การระบุความต้องการจำเป็นในการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู การวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู และการวิเคราะห์แนวทางพัฒนาการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู

1.5.3 การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง การระบุความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นอยู่กับสภาพที่ควรจะเป็น ซึ่งประกอบด้วย 3 ขั้นตอนหลัก คือ การระบุความต้องการจำเป็นในการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู การวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู และการวิเคราะห์แนวทางพัฒนาการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู

1.5.3.1 การระบุความต้องการจำเป็น หมายถึง การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็นเกี่ยวกับการทำวิจัยปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดกรุงเทพมหานคร

1.5.3.2 การวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น หมายถึง การนำผลจากการเก็บรวบรวมข้อมูลมาดำเนินการวิเคราะห์หาสาเหตุเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู สังกัดกรุงเทพมหานคร

1.5.3.3 การวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู หมายถึง การนำผลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลมากำหนดทางเลือกในการแก้ไขปัญหา และนำเสนอแนวทางแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู

1.5.4 สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน หมายถึง สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูในแต่ละขั้นตอน เพื่อเรียงลำดับความสำคัญของสาเหตุ โดยการศึกษาสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นของแต่ละขั้นตอน ซึ่งประกอบด้วย ขั้นตอนการกำหนดประเด็นปัญหาที่ต้องการวิจัยและแผนการแก้ไข ขั้นตอนการปฏิบัติตามแผนที่กำหนด ขั้นตอนการสังเกตผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน และขั้นตอนการสะท้อนผลหลังจากการปฏิบัติงาน

1.5.5 แนวทางการพัฒนาการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู หมายถึง แนวทางการพัฒนาการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนที่ครูต้องการและวิทยากรหรือหน่วยงานที่ครูต้องการให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

1.5.6 ครู หมายถึง ข้าราชการครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2557

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประเด็นวิจัยที่ต้องการศึกษาผู้วิจัยได้นำเสนอสาระสำคัญ แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน
- 2.1.1 ความเป็นมาของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน
- 2.1.2 ความหมายของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน
- 2.1.3 ความสำคัญของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน
- 2.1.4 รูปแบบและลักษณะของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน
- 2.1.5 กระบวนการและขั้นตอนการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน
- 2.1.6 ประโยชน์ของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน
- 2.1.7 บทบาทของครูกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน
- 2.1.8 การนำผลการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนไปใช้
- 2.1.9 ข้อจำกัดของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น
- 2.2.1 ความเป็นมาและความสำคัญของการประเมินความต้องการจำเป็น
- 2.2.2 ความหมายและประเภทของการประเมินความต้องการจำเป็น
- 2.2.3 หลักของการประเมินความต้องการจำเป็น
- 2.2.4 ขั้นตอนการประเมินความต้องการจำเป็น
- 2.2.5 วิธีการประเมินความต้องการจำเป็น

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

2.1.1 ความเป็นมาของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

แนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการได้เริ่มมีมานานแล้ว โดย John Dewey เป็นบุคคลแรกที่เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการ โดยเห็นว่าบุคลากรทางการศึกษาต้องทำวิจัยและนำผลการวิจัยไปใช้ในการปรับปรุงงานในหน้าที่ของตนให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น แต่บุคคลแรกที่ใช้คำว่า การวิจัยปฏิบัติการ (Action Research) และได้รับการยกย่องว่าเป็น “บิดาแห่งการวิจัยปฏิบัติการ” คือ Kurt Lewin เลวินเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการขึ้นในปี ค.ศ.1946 ในรายงานของเขาที่มี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่อว่า "Action Research and Minority Problems" เขาได้อภิปรายถึงการใช้การวิจัยปฏิบัติการเป็นเครื่องมือในการปรับปรุงความสัมพันธ์ระหว่างชนกลุ่มน้อยในสหรัฐอเมริกาและเขายังชี้ให้เห็นว่าการวิจัยที่ไม่ได้ผลิตหรือกระทำอะไรเลยนอกจากการผลิตหนังสือนั้นไม่เพียงพอ นอกจากนี้เลวินยังได้พัฒนาและประยุกต์แนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการไปใช้ในบริบททางสังคมหลายรูปแบบด้วยกัน (สุวิมล ว่องวาณิช. 2548 : 41-43; นพเก้า ณ พัทลุง. 2548 : 15) สำหรับผู้ที่นำการวิจัยปฏิบัติการมาใช้ในทางการศึกษาเป็นคนแรก คือ Stephen Corey โดยเข้าได้เขียนหนังสือที่มีชื่อว่า "Action Research to Improve School Practices" และได้อธิบายว่าการวิจัยปฏิบัติการเป็นกระบวนการที่ผู้ปฏิบัติงานมุ่งที่จะศึกษาปัญหาในการปฏิบัติงานของตนเองเพื่อที่จะแนะแนวแก้ปัญหาและประเมินการตัดสินใจและการปฏิบัติงานของตนทั้งนี้เขายังเชื่อว่านักการศึกษาควรจะทำการวิจัยควบคู่ไปกับการนำไปประยุกต์ใช้เพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ต่อมาในช่วง ค.ศ. 1940-1950 การวิจัยปฏิบัติการได้รับความนิยมเป็นจำนวนมากก่อนที่จะเริ่มลดลงในช่วงปลายทศวรรษที่ 1950 ทั้งนี้เพราะนักวิจัยเริ่มให้ความสนใจกับการทำวิจัย (Research) ที่แยกออกจากการปฏิบัติ (Action) ซึ่งหลังจากนั้นมาการสนับสนุนการวิจัยก็มุ่งสนใจที่การวิจัยด้านสังคมศาสตร์โดยนักวิจัยที่เป็นนักวิชาการคิดทฤษฎีขึ้นมาว่าให้นักวิจัยเป็นผู้ทำการวิจัย ส่วนผู้ปฏิบัติงานก็คอยรับผลงาน (สุวิมล ว่องวาณิช. 2548 : 5; koshy. 2005 : 26)

การวิจัยปฏิบัติการกลับมาได้รับความนิยมอีกครั้ง ในปี 1973 - 1976 John Elliott และ Clem Adelman ได้ทำโครงการวิจัยทางการศึกษาชื่อว่า Ford Teaching Project ได้มีการส่งเสริมแนวคิด "ครูนักวิจัย" เพื่อช่วยเหลือครูในการพัฒนาการเรียนการสอนแบบสืบสอบ (Inquiry learning) ในชั้นเรียน จากจุดแนวคิดนี้ก่อให้เกิดการพัฒนาทฤษฎีและการปฏิบัติเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการมากขึ้นในประเทศอังกฤษมีการตั้งเครือข่ายการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน (Classroom Action Research Network = CARN) และมีการออกวารสารที่มีชื่อว่า "Education Action Research" ขึ้นเพื่อเผยแพร่แนวคิดนี้ ต่อมาในช่วงทศวรรษที่ 1980 Carr and Kemmis ได้นำการวิจัยเชิงปฏิบัติการไปใช้อย่างจริงจังในโรงเรียนที่ออสเตรเลีย คณะครู ผู้ปกครอง นักเรียน วิทยาลัยและมหาวิทยาลัยได้ร่วมกันทำวิจัยปฏิบัติการในโครงการต่างๆ อย่างหลากหลาย โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อปรับปรุงหลักสูตรการสอน และความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน (สุวิมล ว่องวาณิช. 2548 : 41-43)

สาเหตุที่การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนได้รับความสนใจกลับมาอีกครั้ง (Kemmis.1988 อ้างใน สุวิมล ว่องวาณิช. 2548 : 41- 43) มาจากเหตุผลหลายประการ เช่น มีการเรียกร้องจากครูที่ปฏิบัติงานในห้องเรียนเกี่ยวกับบทบาทการวิจัยของตนเอง มีการให้ความสนใจกับการเน้นภาคปฏิบัติในหลักสูตร มีแนวคิดใหม่ๆ เกี่ยวกับการวิจัย และเหตุผลอีกประการหนึ่งก็คือการตระหนักถึงความสำคัญของตัวการวิจัยปฏิบัติการเองที่ทำให้การวิจัยปฏิบัติการได้รับความสนใจกันมากขึ้น หลังจากนั้นแนวคิดเรื่องการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนก็ได้แพร่จากอังกฤษและออสเตรเลียไปยังประเทศต่างๆ (Elliott. 1991 อ้างใน สิริรัก ชาญกลราวี. 2546 : 13)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำหรับในประเทศไทยนั้นไม่ได้กล่าวไว้ว่าได้นำการวิจัยปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียนเข้ามาใช้ตั้งแต่เมื่อใด จากการศึกษาเอกสาร อุทุมพร จามรมาน (2544 : 3) ได้กล่าวไว้ว่า ประเทศไทยได้นำแนวคิดนี้มาใช้ในการพัฒนาวิชาชีพครูโดยส่งเสริมให้ครูทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอน รวมทั้งพัฒนาคุณภาพเชิงวิชาการและความก้าวหน้าในวิชาชีพครู แนวคิดนี้จึงเปลี่ยนไปจากการที่ครูมุ่งหาข้อมูลอย่างเป็นระบบและมาแก้ไขปัญหาในห้องจนได้ผลกลายเป็นการมุ่งทำรายงานการวิจัยเพื่อการขอเลื่อนตำแหน่งทางวิชาการของตนเอง อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติยังไม่ค่อยจะแพร่หลายและเป็นที่เข้าใจกันมาก ต่อมาพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บททางการศึกษาของไทย ได้ให้ความสำคัญกับการวิจัยที่ชี้ให้เห็นว่า การวิจัยเป็นกระบวนการที่ควบคู่ไปกับกระบวนการเรียนรู้ และกระบวนการทำงานของครู การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนจึงได้รับความสนใจและเห็นความสำคัญเพิ่มมากขึ้นถึงปัจจุบัน

สรุปได้ว่า แนวคิดเกี่ยวการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน เป็นกระบวนการที่มุ่งศึกษาปัญหาในการปฏิบัติงานของตนเองเพื่อเป็นแนวทางแก้ปัญหาและประเมินการตัดสินใจในการปฏิบัติงานของตนในด้านการศึกษาการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน มีจุดมุ่งหมายเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ รวมทั้งพัฒนาคุณภาพเชิงวิชาการและความก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งมีกระบวนการที่ทำควบคู่ไประหว่างกระบวนการเรียนรู้ และกระบวนการทำงานของครู

2.1.2 ความหมายของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนมีคำที่ใช้ในหลายคำ เช่น การวิจัยปฏิบัติการ (Action Research) การวิจัยในชั้นเรียน (Classroom Research) การวิจัยของครู (Teacher Research) การวิจัยปฏิบัติการของครู (Teacher Action Research) และการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน (Classroom Action Research : CAR) เป็นต้น ซึ่งแต่ละคำก็มีความหมายสอดคล้องกัน กล่าวคือเป็นการทำวิจัยของครูเพื่อแก้ไขปัญหาในชั้นเรียน การวิจัยในชั้นเรียนถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นของการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมในการปฏิบัติการสอนของครู การวิจัยในชั้นเรียนจะมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบ

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนไว้ดังนี้

สุวัฒนา สุวรรณเขตนิคม (2540 : 27) กล่าวว่า การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน หมายถึงกระบวนการที่จะหาความจริงเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนในบริบทของชั้นเรียน โดยครูเป็นผู้วิจัยและใช้ผลงานวิจัย

ทัศนา แสวงศักดิ์ (2543 : 74) กล่าวว่า การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนคือการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ใหม่ๆ เพื่อนำมาใช้ในการแก้ปัญหาการเรียนการสอนในชั้นเรียนหรือเป็นความต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งความรู้ใหม่ๆ ในที่นี้เรียกว่านวัตกรรมทางการศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขจิต ฝอยทอง (2543 : 36) กล่าวว่า การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน คือ การวิจัยที่ครูผู้สอนในวิชานั้นๆ ทำขึ้นเพื่อแก้ปัญหาในชั้นเรียนของตน มีการวางแผนอย่างเป็นระบบและนำผลการวิจัยไปพัฒนาการเรียนการสอนของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ชัยพจน์ รักงาม (2544 : 21-25) กล่าวว่า การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนเป็นการศึกษาค้นคว้าที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนในห้องเรียน เพื่อการพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนทั้งในส่วนหลักสูตร วิธีสอน การจัดกิจกรรม สื่อ แบบฝึก รวมทั้งการวัดและประเมินผล เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาประสิทธิภาพการสอนและคุณภาพการเรียน

ประกอบ มณีโรจน์ (2544 : 4) กล่าวว่า การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน คือ กระบวนการแสวงหาความรู้ ความจริง ด้วยวิธีการที่เชื่อถือได้ในเนื้อหาที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน เพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหา และพัฒนาความสามารถของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ

พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และคณะ (2544 : 9) ได้อธิบายถึงภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ดังนี้

1. Action Research หมายถึง การวิจัยในชั้นเรียนเป็นการวิจัยประเภทปฏิบัติการ
2. Classroom Action Research (CAR) หมายถึง การวิจัยในชั้นเรียนเป็นการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน
3. ClassroomResearch (CR) หมายถึงการวิจัยในชั้นเรียนเป็นการวิจัยเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในชั้นเรียน
4. Research &Development หมายถึงการวิจัยในชั้นเรียนเป็นการวิจัยเพื่อการพัฒนา

วรรณวิไล พันธุ์สีดา (2544 : 6) กล่าวว่า การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนคือการสำรวจปัญหาและการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน โดยการสร้างและพัฒนานวัตกรรม การจัดการเรียนการสอนและทำการทดลองกับนักเรียนในความรับผิดชอบของครูทั้งกระบวนการวิจัยได้นำมาปรับปรุงการปฏิบัติการสอนในชั้นเรียนของครู ซึ่งส่งผลให้ครูมีทักษะ มีความสามารถในการจัดกิจกรรมนักเรียน มีความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหาจนหาทางแก้ไขได้สำเร็จทำให้เป็นคนมีความเชื่อมั่นและภาคภูมิใจในอาชีพครู

ประวิต เอราวรรณ์ (2545 : 3) กล่าวว่า การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน คือ การศึกษาค้นคว้าของครู ซึ่งจัดเป็นผู้ปฏิบัติงานในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหา (Problem Solving) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือพฤติกรรมของนักเรียน และคิดวิเคราะห์เพื่อพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอน

ไพจิตร สดวกการ (2545 : 4) กล่าวว่า การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนที่ครูรับผิดชอบอย่างเป็นระบบ เพื่อสืบค้นให้ได้สาเหตุของปัญหา แล้วหาวิธีแก้ไขหรือพัฒนาที่เชื่อถือได้ เช่น การสังเกต จดบันทึก และวิเคราะห์หรือสังเคราะห์ เพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาหรือพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนของครู และพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีคุณภาพตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ เพื่อส่งเสริมผู้เรียนให้ได้รับการพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทิศนา แขมมณี (2546 : 14) กล่าวว่า การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนว่าเป็นการวิจัยที่ทำในบริบทของชั้นเรียนและมุ่งนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนของครูเอง เป็นการนำกระบวนการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาครูให้ไปสู่ความเป็นเลิศและมีความอิสระทางวิชาการ

มนสิช สิทธิสมบูรณ์ (2547 : 11) กล่าวว่า การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน หมายถึง การดำเนินการอย่างเป็นระบบในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสะท้อนผลการปฏิบัติงานตามสภาพที่เป็นจริงของครู และผู้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติการวิจัย เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาประกอบการตัดสินใจในการแก้ไขปรับปรุง เปลี่ยนแปลง พัฒนา และเพิ่มความรู้ในงานของครูเองให้มากยิ่งขึ้น ทั้งในด้านที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร การบริหาร และการเรียนการสอนในชั้นเรียน

สุวิมล ว่องวาณิช (2548 : 11) ได้สังเคราะห์นิยามเกี่ยวกับกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนแล้วสรุปว่าการปฏิบัติการในชั้นเรียน หมายถึง การวิจัยที่ทำโดยครูผู้สอนในห้องเรียนเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในห้องเรียน และนำผลมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

นพเก้า ณ พัทลุง (2548 : 15) กล่าวว่า การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนว่าเป็นกระบวนการศึกษาเพื่อเน้นในการพัฒนาการเรียนการสอนของครูในชั้นเรียนของตน การวิจัยดังกล่าวให้โอกาสแก่ครูสะท้อนการสอนของตนเอง จากการสำรวจและทดสอบแนวคิดใหม่ๆ วิธีการใหม่ๆ หรือวัสดุอุปกรณ์ใหม่ๆ ผลจากการวิจัยดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนหลักสูตรและการสอนต่อไป

กาญจนาวัฒายุ (2550 : 22-23) กล่าวว่า การวิจัยในชั้นเรียนคือการวิจัยที่มีรูปแบบการวิจัยเชิงทดลองและการวิจัยเชิงบรรยายผสมผสานกันและเป็นการวิจัยจากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนเกี่ยวกับการเรียนการสอนเป็นการวิจัยเพื่อนำผลการวิจัยไปพัฒนาการเรียนการสอนและเป็นการวิจัยควบคู่กับการเรียนการสอน

Mettetal (2002 : 8) กล่าวว่า การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนว่าเป็นกระบวนการแสวงหาความรู้อย่างเป็นระบบตามเป้าหมายของการปฏิบัติในสถานการณ์นั้นๆ เป็นวิถีทางที่ทำให้ครูค้นพบว่าสิ่งที่ดีที่สุดที่เกี่ยวข้องกับงานการสอนในชั้นเรียนคืออะไรเพื่อเป็นข้อมูลในการจัดการเรียนการสอนต่อไป

Mills (2003 : 272) กล่าวว่า การวิจัยปฏิบัติการเป็นการสืบสอบอย่างเป็นระบบ ซึ่งกระทำโดยครูนักวิจัย ผู้อำนวยการ หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการเรียนการสอน มีเป้าหมายอยู่ที่การพัฒนาการปฏิบัติงาน การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพ และการปรับปรุงผลลัพธ์ของนักเรียน

สรุปได้ว่า การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน หมายถึง กระบวนการในการแสวงหาความรู้เพื่อแก้ไขปัญหาหรือเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน มีการดำเนินงานที่เป็นกระบวนการเริ่มตั้งแต่การสำรวจปัญหาและการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนโดยเน้นการสะท้อนผลมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน โดยครูเป็นผู้สร้างและพัฒนานวัตกรรม และทำการทดลองกับนักเรียนในความรับผิดชอบของครู ทั้งกระบวนการวิจัยได้นำมาปรับปรุงการปฏิบัติการสอนในชั้นเรียนของครูการวิจัย ต้องทำในระยะเวลา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สั้นกระทำอย่างต่อเนื่องและนำผลไปใช้ในทันที ซึ่งการปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียนจะส่งผลให้ครูมีทักษะมีความสามารถในการจัดกิจกรรม และการวิเคราะห์ปัญหาจนหาทางแก้ไขได้สำเร็จ

2.1.3 ความสำคัญของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

การปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาไว้ประการหนึ่งว่า ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้ต้องส่งเสริมให้ผู้สอนจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียน ใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนไปพร้อมกันจากแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ต่างๆ ทั้งในโรงเรียนและชุมชน ตามแนวทางนี้ ครูจะมีเสรีภาพในการจัดการเรียนการสอนมากขึ้นขณะเดียวกันถูกคาดหมายให้เปลี่ยนบทบาทจากครูผู้สอนหนังสือ มาเป็นครูผู้สอนวิธีการเรียนรู้และทักษะในการแสวงหาความรู้ ศึกษาการที่จะทำบทบาทใหม่นี้ได้ ครูจำเป็นต้องปฏิรูปมโนทัศน์ในเรื่องวิธีการเรียนรู้ของตนเองเสียก่อน การส่งเสริมเสรีภาพทางการสอนและการปฏิรูปการเรียนรู้ ครูจึงมีบทบาทในสองฐานะ คือ ฐานะผู้ปฏิบัติการสอนซึ่งเป็นหน้าที่หลัก และนักวิจัยเชิงปฏิบัติการซึ่งเป็นบทบาทเสริมขณะที่กิจกรรมการเรียนการสอนกำลังดำเนินอยู่ ก็ต้องทำการวิจัยเพื่อแสวงหาวิธีแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างเรียนและทำการปรับปรุงแก้ไขพัฒนาผู้เรียนควบคู่กันไป กิจกรรมการเรียนการสอน การวิจัยและพัฒนาจึงเกิดขึ้นในการปฏิบัติงานพร้อมกันในการทำงานปกติ

ได้มีนักการศึกษากล่าวถึงความสำคัญของการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ไว้หลายท่าน ดังนี้

สุวัฒนา สุวรรณเขตนิคม (2544 : 28-30) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการทำวิจัยในชั้นเรียนว่าจะเป็นการช่วยให้ครูมีวิถีชีวิตของการทำงานของครูอย่างเป็นระบบ เห็นภาพของงานตลอดแนวและสามารถใช้กระบวนการวิจัยในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน กำกับและพัฒนาการปฏิบัติงานของตนเองได้อย่างดี ผลของการทำวิจัยในชั้นเรียนจะช่วยให้ครูได้ตัวบ่งชี้ที่เป็นรูปธรรมของผลสำเร็จในการปฏิบัติงานของครู ซึ่งเป็นที่คาดหวังว่าเมื่อครูผู้สอนได้ทำการวิจัยในชั้นเรียนควบคู่กับ

การปฏิบัติงานสอนอย่างเหมาะสมแล้ว จะก่อให้เกิดผลดีต่อวงการศึกษาอย่างน้อย 3 ประการ คือ

1. นักเรียนจะมีการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. วงวิชาการศึกษาจะมีข้อความรู้และ/หรือนวัตกรรมทางการจัดการเรียนการสอนที่เป็นจริงเกิดมากขึ้นจะเป็นประโยชน์ต่อครูและเพื่อนครูในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน
3. วิถีชีวิตของครู หรือนวัตกรรมในการทำงานของครู จะพัฒนาไปสู่ความเป็นครูมืออาชีพ (Professional Teacher) มากยิ่งขึ้น

กรมวิชาการ (2545 : 3) ได้ให้ความสำคัญของการทำวิจัยในชั้นเรียนว่าเกิดจากแนวคิดพื้นฐาน คือ การบูรณาการวิธีการปฏิบัติงานกับการพัฒนาองค์ความรู้ที่เกิดจากการปฏิบัติโดยมีความสำคัญ ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. เป็นการพัฒนาหลักสูตร และการปรับปรุงวิธีการปฏิบัติตนเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนด้วยการวิจัย

2. เป็นการพัฒนาวิชาชีพครู

3. เป็นการแสวงความก้าวหน้าทางวิชาชีพครูด้วยการเผยแพร่ความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติ

4. เป็นการส่งเสริม สนับสนุนความก้าวหน้าของการวิจัยทางการศึกษา

ทัศนา แสวงศักดิ์ (2543 : 72) กล่าวถึงมนุษย์จะศึกษาและพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ๆ ต้องอาศัยพื้นฐานของการศึกษา ค้นคว้า วิจัยและทดลอง โดยเฉพาะการพัฒนาคุณภาพการศึกษานั้นการวิจัยในชั้นเรียนมีความสำคัญอย่างยิ่งเพราะสามารถนำมาใช้แก้ปัญหาและพัฒนากระบวนการเรียนการสอนในห้องเรียนได้อย่างดี ดังนั้น ครูจึงมีบทบาทเพิ่มขึ้นจากการเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้มาเป็นนักวิจัยอีกบทบาทหนึ่ง ซึ่งการเป็นนักวิจัยในที่นี้คือวิจัยเกี่ยวกับวิธีการเรียนการสอนเกี่ยวข้องกับครู นักเรียน ผู้ปกครอง และสิ่งแวดล้อมอยู่รอบๆ ตัวนักเรียนนั่นโดยหวังผลเพื่อนำมาพัฒนาส่งเสริมและแก้ปัญหาให้เด็กมีพัฒนาการและมีกระบวนการเรียนรู้ที่ดีขึ้น จึงเห็นได้ว่าครูมีความจำเป็นที่จะต้องเพิ่มบทบาทเป็นนักวิจัยเพื่อศึกษาข้อมูลมาเป็นกิจกรรมเสริมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยไม่จำกัดว่าจะต้องครูผู้สอนในระดับใด สามารถทำการวิจัยได้ตั้งแต่ชั้นอนุบาลจนถึงอุดมศึกษาจึงปฏิเสธไม่ได้ว่าการศึกษาในระดับต้นๆ ไม่จำเป็นต้องมีการวิจัยก็ได้เพราะนั้นเป็นความคิดที่ผิด งานวิจัยในชั้นเรียนจะยากง่ายซับซ้อนอย่างไรขึ้นอยู่กับระดับของผู้เรียนขึ้นอยู่กับปัญหา และสภาพแวดล้อม ดังนั้น จึงทำการวิจัยได้ทุกระดับการศึกษา

ครุรักษ์ ภิรมย์รักษ์ (2544 : 5) กล่าวถึงความสำคัญของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนไว้ ดังนี้

1. เป็นเครื่องมือสำคัญของครูในการพัฒนาวิถีชีวิตของความเป็นครู ไปสู่ความเป็นครูมืออาชีพ เพราะการทำวิจัยในชั้นเรียนจะช่วยให้ครูเป็นนักแสวงหาความรู้และวิธีการใหม่ๆ อยู่เสมอซึ่งจะช่วยให้ครูมีความรู้อย่างกว้างขวางและลุ่มลึก ทำงานอย่างมีเหตุผล สร้างสรรค์และเป็นระบบ

2. เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทำให้งานของครูมีลักษณะเป็นพลวัต มีการเปลี่ยนแปลงเคลื่อนไหวก้าวไปข้างหน้าไม่หยุดนิ่งอยู่กับที่เกิดนวัตกรรมที่ทันสมัยนำมาใช้ในการแก้ปัญหาการเรียนการสอนได้ทันท่วงที

3. เป็นเครื่องมือสำคัญที่จรรโลงวิชาชีพครูให้มีความเข้มแข็ง เพราะผลจากการวิจัยในชั้นเรียนจะเป็นตัวบ่งชี้ถึงความสำเร็จในการทำงานของครูได้อย่างเป็นรูปธรรมสุวัฒนา สุวรรณเขตนิคม (2544 : 15-25) กล่าวถึงความสำคัญของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ดังนี้ เป็นเครื่องมือช่วยตรวจสอบวิธีการทำงานของครูที่มีประสิทธิผล เนื่องจากผลการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนจะช่วยให้ครูได้ตัวบ่งชี้ที่เป็นรูปธรรมของผลสำเร็จในการปฏิบัติงานของครูนั้นก็คือ การเปลี่ยนแปลงไปในทางที่พึงประสงค์ของผู้เรียนตามที่ครูต้องการและเป็นไปตามความคาดหวังของสังคมทั้งตัวครูและผู้เรียน อันจะนำมาซึ่งความรู้ในงานและความสุขในการปฏิบัติงานของครู

ชาตรี เกิดธรรม (2544 : 7) กล่าวถึงความสำคัญของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ดังนี้

เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทำให้งาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ของครูมีลักษณะเป็นพลวัต มีการเปลี่ยนแปลงเคลื่อนไหวก้าวไปข้างหน้าไม่หยุดนิ่งอยู่กับที่โดยการนำนวัตกรรม เทคนิค หรือวิธีการที่มีคุณภาพ ผ่านกระบวนการวิจัยที่น่าเชื่อถือได้มาแล้วมาใช้แก้ปัญหาในชั้นเรียนได้ทันท่วงที อันจะมีผลให้การจัดการเรียนการสอน บรรลุตามจุดประสงค์ที่วางไว้

ประกอบ มณีโรจน์ (2544 : 2) กล่าวถึงความสำคัญของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ดังนี้

1. ช่วยให้ครูได้พัฒนาวิธีการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ
2. ช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างมีคุณภาพสูงขึ้น
3. ช่วยให้วงวิชาการของการเรียนรู้ก้าวหน้า มีนวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้เพิ่มขึ้นส่งผลต่อเนื่องต่อการจัดการเรียนรู้
4. ช่วยให้วงการวิชาชีพครูเป็นวิชาชีพชั้นสูงมากขึ้น เป็นที่ยอมรับของสังคมทั่วไป
5. ช่วยพัฒนาตัวครูและวิชาชีพครูไปพร้อมๆกัน

ไพจิตร สดวกการ (2545 : 4-5) กล่าวถึงความสำคัญของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนไว้ว่าเป็นการแก้ปัญหาหรือการพัฒนาผู้เรียนในชั้นเรียนด้วยกระบวนการวิจัยที่ครูผู้สอนเป็นผู้ปฏิบัติเป็นสิ่งที่จะให้ผลดีแก่ผู้เรียนมากกว่า การที่ครูแก้ปัญหาในชั้นเรียนของตนตามผลการวิจัยของผู้อื่น เนื่องจากครูผู้สอนเป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับผู้เรียนมากที่สุด ครูจึงย่อมรู้ธรรมชาติ ภูมิหลังและสภาพแวดล้อมของนักเรียนของตนดีกว่าผู้อื่น แต่ครูก็ต้องพยายามศึกษาค้นคว้าหาแนวทางการแก้ปัญหาการเรียนการสอนที่ผู้อื่นทำวิจัยไว้ เพื่อนำมาเป็นฐานความคิดในการปรับนำไปใช้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนของตน และจะได้รู้ถึงข้อควรระวังที่ผู้วิจัยคนก่อนได้นำเสนอไว้ เพื่อป้องกันความผิดพลาดซ้ำรอยเดิม รวมทั้งควรปรึกษาและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้รู้ ผู้มีประสบการณ์ภายในโรงเรียน หรือบุคคลภายนอกเพื่อปรับแนวคิดและประสบการณ์เหล่านั้น มาใช้เป็นแนวทางที่นำมาใช้แก้ปัญหาในชั้นเรียนของตนได้อย่างมั่นใจต่อไป

สรุปได้ว่า การวิจัยมีความสำคัญและจำเป็นในการพัฒนาการเรียนรู้ เพราะการวิจัยเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาบทบาทของครูในฐานะนักวิจัยเชิงปฏิบัติการในระดับชั้นเรียน การทำวิจัยในชั้นเรียนทำให้ครูเป็นนักแสวงหาความรู้และวิธีการใหม่ๆ มาช่วยแก้ปัญหาในกระบวนการเรียนการสอนที่กำลังดำเนินการเกิดปัญหาขึ้นและต้องพัฒนาอย่างเร่งด่วน ซึ่งผลการวิจัยเป็นคำตอบและเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาหรือปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพทั้งด้านกระบวนการบริหารจัดการ กระบวนการเรียนการสอน และด้านผลผลิตคือผู้เรียนให้ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพของแต่ละบุคคล

2.1.4 รูปแบบและลักษณะของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

ได้มีนักการศึกษาเสนอรูปแบบและลักษณะของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนไว้ดังนี้

สุวิมล ว่องวาณิช (2548 : 6-7) ได้เสนอว่า การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ควรเน้นงานวิจัยที่มีลักษณะดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ควรเป็นงานวิจัยขนาดเล็ก (Small Scale) มุ่งที่การแสวงหาคำตอบเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในห้องเรียน ซึ่งเป็นกระบวนการที่ไม่ใช้เวลาในการดำเนินงานนานเกินไป จนทำให้งานสอนได้รับผลกระทบ

2. ในแต่ละภาคเรียนหรือภาคการศึกษา ครูสามารถทำการศึกษาในประเด็นวิจัยหรือหัวข้อได้หลายประเด็นและสามารถดำเนินการที่ไม่ใช้เวลาในการดำเนินงานนานเกินไป

3. การวิจัยของครูเน้นการใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ (Science Method) มาแสวงหาคำตอบเพื่อให้ข้อค้นพบที่ได้มีความหนักแน่นเชื่อถือและนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนของตนเองได้จริง

4. การทำวิจัยของครูต้องเกี่ยวข้องกับปัญหาวิจัยที่เกิดขึ้นมาจากสภาพปัญหาที่เป็นจริงในขณะนั้น และครูไม่สามารถใช้วิธีการเดิมๆ แก้ปัญหาได้ จำเป็นต้องค้นหาวิธีการใหม่

5. กระบวนการวิจัยของครูต้องเป็นไปอย่างง่ายๆ สามารถใช้ข้อมูลที่มีอยู่ในห้องเรียนมาใช้ในการค้นหาคำตอบ

6. การวิจัยของครูไม่ใช่การมุ่งสร้างผลงานทางวิชาการเพื่อตนเอง แต่เป็นที่ผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผู้เรียน คือ ครูทั้งโรงเรียนมาร่วมมือกันพัฒนาผู้เรียน

ครุรักษ์ ภิรมย์รักษ์ (2544 : 10-11) ได้สรุปลักษณะของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนไว้ดังนี้

1. มีจุดเริ่มต้นมาจากการปฏิบัติงานสอน และข้อสงสัยครูเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้เรียน

2. มีจุดมุ่งหมาย เพื่อแสวงหาวิธีการปรับปรุงการเรียนของผู้เรียน และ การปฏิบัติงานสอนของครู

3. ดำเนินการวิจัยโดยตัวครูเอง ซึ่งอาจต้องร่วมมือกับเพื่อนครู ผู้ปกครอง หรือผู้เรียนด้วยกัน

4. มีกระบวนการขั้นตอนที่เชื่อถือได้ โดยเริ่มต้นจากการวางแผนการทำกิจกรรมการสังเกตและการสะท้อนผลที่ได้รับกับเพื่อนครูหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง

5. ไม่เน้นรูปแบบที่เป็นทางการมากนัก และไม่เน้นทฤษฎีหรือหลักการต่างๆ แต่เป็นการใช้ดุลยพินิจของครูเองในการตัดสินใจเลือกใช้วิธีการต่างๆ

6. เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพมากกว่าการวิจัยเชิงปริมาณ กำหนดวิธีการแก้ปัญหาโดยอาศัยประสบการณ์ แต่ตรวจสอบด้วยวิธีการเชิงปรนัยที่เชื่อถือได้

7. ใช้กลุ่มเป้าหมายในชั้นเรียน ไม่จำเป็นต้องสุ่มกลุ่มตัวอย่างเป้าหมายในการวิจัยอาจมีเพียงคนเดียว เป็นกลุ่ม หรือทั้งชั้นก็ได้

8. ใช้ข้อมูลจากการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน ซึ่งข้อมูลที่ได้ส่วนใหญ่เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ และสรุปข้อมูลตามที่มีผู้ให้เท่านั้น

9. ไม่เน้นการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติชั้นสูงแต่ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

10. ใช้ประสบการณ์ของครูผู้วิจัยและเพื่อนครูทำการอภิปรายผลที่เกิดขึ้นและวิธีการแก้ไขปัญหาที่จะนำไปใช้

11. ใช้ระยะเวลาอันสั้นในระหว่างที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามปกติบางครั้งอาจใช้เวลา 2-3 ชั่วโมงก็เสร็จแล้ว

ผ่องพรรณ ตรัยมงคลกูล (2544 : 34-36) กล่าวว่า การวิจัยในชั้นเรียน โดยมากควรเน้นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ซึ่งอาจจะเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการเต็มรูปหรือเฉพาะส่วนก็ตาม นักวิจัยทางการศึกษา เห็นสอดคล้องกันว่า วิธีวิจัยในชั้นเรียนเน้นการวิจัยที่มีเฉพาะเจาะจงและมีลักษณะพิจาณาตามประเด็นต่างๆ ดังนี้

1. จุดเริ่มต้นการวิจัย การวิจัยในชั้นเรียนมีจุดกำเนิดจากสภาพปัญหา หรือข้อขัดข้องในการเรียนการสอนที่ครูพบ ครูต้องปรับปรุงหรือแก้ปัญหานั้นๆ ด้วยวิธีการวิจัย ปัญหาวิจัยจึงเริ่มจากความคิดของครูมากกว่าความคิดของผู้อื่นหรือจากหลักการทฤษฎีโดยตรง

2. ขอบเขตของการวิจัย โดยขอบเขตของการวิจัยในชั้นเรียนจะแคบและเฉพาะเจาะจงในประเด็นต่อไปนี้

2.1 ปัญหาการวิจัย (Research Problem)

2.2 ประชากร มุ่งเน้นศึกษาเกี่ยวกับผู้เรียน ผู้สอน กระบวนการเรียนการสอนตลอดจนสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนหรือสภาวะการเรียนหนึ่งๆ (Classroom Context) การศึกษาอาจมุ่งที่นักเรียนเฉพาะรายห้องหนึ่งหรือหลายห้องเรียน

2.3 การนำผลการวิจัยไปใช้การวิจัยมุ่งผลเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของครูในสภาพแวดล้อมที่ทำการวิจัยนั้นๆ โดยตรง

3. ครูผู้สอนเป็นศูนย์กลางกระบวนการวิจัยทั้งหมด ทั้งนี้อาจเป็นการวิจัยที่ดำเนินการโดยคณะครูร่วมกันวิจัย ซึ่งขึ้นอยู่กับขอบเขตการวิจัย

4. การวิจัยจะดำเนินการไปพร้อมๆ กับการเรียนการสอนปกติ

5. กระบวนการวิจัย มีการเชื่อมโยงระหว่างการคิดเชิงสะท้อน (Reflective Thinking)

6. วิธีการวิจัยมีความยืดหยุ่นปรับให้เหมาะสมกับสภาพการเรียนการสอน

พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และคณะ (2544 : 14-15) ได้แบ่งประเภทของการวิจัยในชั้นเรียนออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. การวิจัยเชิงบรรยาย เป็นการศึกษาค้นคว้าในลักษณะต่อไปนี้

1.1 ศึกษารวบรวมข้อมูลต่างๆ ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ค้นหาข้อเท็จจริงต่างๆในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้ว

1.2 ไม่มีการสร้างสถานการณ์ใดๆ

1.3 ไม่มีการกำหนดตัวแปรอิสระและตัวแปรตามใดๆ

ลักษณะของปัญหาหรือเรื่องที่เหมาะสมสำหรับการนำมาวิจัยบรรยาย คือ

1. ลักษณะเป็นความสัมพันธ์ในปัจจุบัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. เป็นสิ่งที่ปฏิบัติอยู่เป็นประจำ

3. ความเชื่อ แนวคิด หรือทัศนคติ

4. กระบวนการที่กำลังดำเนินอยู่

5. เป็นการทำนายลักษณะของผลที่จะเกิดขึ้น

6. แนวโน้มหรือความเปลี่ยนแปลงที่กำลังพัฒนาอยู่

2. การวิจัยเชิงทดลอง เป็นการศึกษาโดยจงใจเปลี่ยนแปลงส่วนใดส่วนหนึ่งของสถานการณ์ที่ทำอยู่ สร้างสถานการณ์ขึ้นเอง เพื่อศึกษาผลของการเปลี่ยนแปลงการวิจัยในชั้นเรียนก็คือ ทดลองใช้นวัตกรรมการศึกษาที่สร้างขึ้น เพื่อแก้ไขปัญหาการเรียนการสอนที่เกิดขึ้นในห้อง

ชาตรี เกิดธรรม (2545 : 14-15) กล่าวถึงการวิจัยในชั้นเรียนว่าควรมีลักษณะดังนี้

1. เป็นการวิจัยจากปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน

2. เป็นการวิจัยเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

3. การวิจัยดำเนินไปพร้อมกับการจัดการเรียนการสอน กล่าวคือ สอนพร้อมกับการทำงานวิจัยไปด้วย แล้วนำผลการวิจัยมาใช้แก้ปัญหา และทำการเผยแพร่ให้เกิดประโยชน์ต่อผู้อื่นการวิจัยในชั้นเรียนแตกต่างจากการวิจัยทั่วไปในโรงเรียนตรงที่กลุ่มตัวอย่างมีขนาดเล็ก มีการศึกษาในห้องเรียนห้องใดห้องหนึ่ง เป้าหมายสำคัญคือเพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนและเป็นการวิจัยโดยครูผู้สอน โดยสรุปแล้วขอบเขตในการทำวิจัยในชั้นเรียนจะให้ความสำคัญกับการคิดค้นนวัตกรรมเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนการสอน ซึ่งแบ่งได้ 2 ลักษณะ คือ

3.1 สื่อการเรียนการสอนที่เป็นสิ่งประดิษฐ์

3.2 กิจกรรมการพัฒนาการเรียนการสินหรือเทคนิคการสอน

ไสว ฟักขาว (2547 : 2-3) ได้เสนอรูปแบบการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนไว้ดังนี้

1. รูปแบบการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนแบบเป็นทางการและแบบไม่เป็นทางการ แบบเป็นทางการเป็นการวิจัยที่มีแบบแผนชัดเจน มีลักษณะการดำเนินการและนำเสนอเหมือนงานวิจัยเชิงวิชาการของ นักวิชาการ หรือนักศึกษาที่ทำเป็นวิทยานิพนธ์ ส่วนไม่เป็นทางการเป็นการวิจัยที่ไม่ยึดแบบการวิจัยอย่างเคร่งครัด มุ่งเน้นตอบคำถามการวิจัยมากกว่าการยึดรูปแบบของการวิจัย

2. รูปแบบการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนตามแนวคิดของ Kemmis และ Zuber-Skerritt ซึ่งมีรูปแบบการวิจัยปฏิบัติการเชิงเทคนิค วิจัยในชั้นเรียนเชิงปฏิบัติการจริงและการวิจัยในชั้นเรียนเชิงวิพากษ์อิสระ

3. รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนตามแนวคิดของ Calthoun มีรูปแบบการวิจัยแบบครูทำคนเดียว การวิจัยในชั้นเรียนแบบร่วมมือ การวิจัยในชั้นเรียนแบบทำทั้งโรงเรียน

สรุปได้ว่ารูปแบบของการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน แบ่งออกเป็น การวิจัยเชิงบรรยาย การวิจัยแบบทดลองเชิงเหตุผล การวิจัยเชิงทดลองและพัฒนา การวิจัยปฏิบัติการเชิงเทคนิค การวิจัยหาความสัมพันธ์ การวิจัยเปรียบเทียบ และลักษณะของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน มีลักษณะดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. เป็นการวิจัยจากปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน

2. เป็นการวิจัยเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

3. การวิจัยดำเนินไปพร้อมกับการจัดการเรียนการสอน คือ สอนพร้อมกับทำการวิจัยไปด้วยแล้วนำผลการวิจัยมาใช้แก้ปัญหา และทำการเผยแพร่ให้เกิดประโยชน์ต่อผู้อื่น

2.1.5 กระบวนการและขั้นตอนการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

ได้มีนักการศึกษาเสนอกระบวนการและขั้นตอนในการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนไว้ดังนี้

ครุรักษ์ ภิรมย์รักษ์ (2544 : 18-19) ได้นำเสนอกระบวนการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนว่าเป็นกระบวนการที่อยู่ภายใต้ศักยภาพของครูผู้สอนที่จะกระทำได้ ซึ่งควรประกอบด้วยขั้นตอนต่างๆ ซึ่งเขียนเป็นวงจรได้ดังภาพที่ 2.1

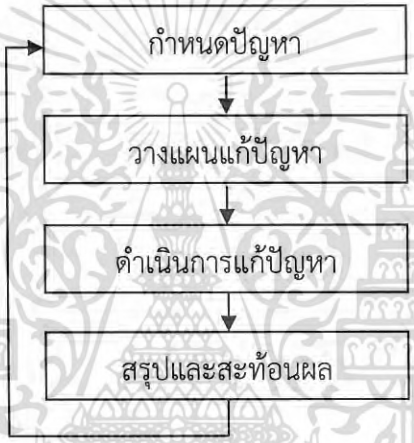

ภาพที่ 2.1 วงจรกระบวนการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

จากรูปที่ 2.1 วงจรกระบวนการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน จะเห็นได้ว่าการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนมีกระบวนการที่ไม่มีความซับซ้อนยุ่งยากมากมาย เหมือนกับการวิจัยโดยทั่วไป กล่าวคือ ประกอบด้วย ขั้นตอนที่สำคัญ 4 ขั้นตอนคือ การกำหนดปัญหา การวางแผนแก้ปัญหา การดำเนินการแก้ปัญหา การสรุปและสะท้อนผล

รัตนา ศรีเหรัญ (2544 : 84-97) ได้นำเสนอกระบวนการวิจัยในชั้นเรียน โดยได้แบ่งเป็น 6 ขั้นตอน คือ

1. การศึกษาสภาพปัญหาที่ต้องการศึกษา (Focusing Your Inquiry) เป็นขั้นตอนแรกของการวิจัยที่ครูทำความเข้าใจ และศึกษาสภาพของปัญหาที่ต้องการศึกษา โดยสภาพปัญหาต้องมีความเกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่เกิดขึ้นภายในห้องเรียน

2. การกำหนดปัญหาวิจัย (Formulating a Question) เป็นการกำหนดหัวข้อของเรื่องที่ต้องการทำวิจัย ซึ่งปัญหาการวิจัยในชั้นเรียนที่ดีจะประกอบด้วยลักษณะที่สำคัญ 3 อย่าง คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1 ต้องเป็นเรื่องที่มีความสำคัญต่อการเรียนการสอนและนักเรียนซึ่งอาจเป็นปัญหาที่ครูต้องการแก้ไข ต้องการปรับปรุง หรือประเมินผลที่เกิดขึ้นจากการทำกิจกรรมการเรียนการสอน

2.2 มีความสัมพันธ์กับปัญหาที่ต้องการศึกษา

2.3 เป็นปัญหาที่สามารถคำตอบได้เนื่องจากปัญหาวิจัยในชั้นเรียนเป็นปัญหาที่ใช้ข้อมูลซึ่งรวบรวมได้จากห้องเรียน ต้องเป็นปัญหาที่ไม่กว้างเกินไป

3. ค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Review of Literature and Resource Relatedto Your Question)

4. การรวบรวมข้อมูล (Collecting Relevant Data) เป็นสิ่งที่จะช่วยให้ครูตอบคำถามการวิจัยในชั้นเรียนได้ถูกต้อง ข้อมูลที่ใช้สำหรับการวิจัยในชั้นเรียนได้มาจากแหล่งต่างๆ ได้แก่ แบบบันทึกพฤติกรรมของนักเรียน แบบทดสอบ และแบบสอบถาม

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผล (Analyzing and Interpreting Data)เป็นขั้นตอนที่ครูทำการประมวลผลข้อมูลที่รวบรวมได้แล้วนำเสนอในรูปของแผนภูมิ ซึ่งอาจอยู่ในรูปของข้อมูลดิบ

6. การเขียนรายงานการวิจัย (Reporting Results) เป็นขั้นตอนที่ครูทำการประมวลข้อมูลที่รวบรวมได้แล้วนำเสนอในรูปของแผนภูมิ ซึ่งอาจอยู่ในรูปของข้อมูล

6.1 ส่วนหัว (Heading) เป็นส่วนที่ประกอบด้วย ปก คำนำ สารบัญ สารบัญตาราง(ถ้ามี) สารบัญภาพประกอบ (ถ้ามี)

6.2 ส่วนตัวรายงาน (Reporting) จะประกอบด้วย

6.2.1 การศึกษาสภาพปัญหาที่ต้องการศึกษา

6.2.2 การกำหนดปัญหาวิจัย

6.2.3 ค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

6.2.4 การรวบรวมข้อมูล

6.2.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผล

6.3 ส่วนท้าย (Tailing) เป็นส่วนที่ประกอบด้วย บรรณานุกรม และภาคผนวก

บัญชา แสนทวี (2545 : 7-8) ได้กล่าวถึงกระบวนการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนว่า เมื่อนำแบบจำลองกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการของเคมมิส และแบคเทกการ์ด มาใช้เป็นต้นแบบของการวิจัยในชั้นเรียน สามารถแบ่งกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนออกเป็น 4 ขั้นตอน สำคัญๆ ดังนี้

1. การวางแผน (Plan) เป็นการกำหนดการทำงานที่ใช้ผลของการวิเคราะห์และกำหนดประเด็นปัญหาที่ต้องการแก้ไข ป้องกันหรือพัฒนา มาจัดทำเป็นแผนการปฏิบัติงาน

2. การปฏิบัติตาม (Act) หลังจากที่ครูจัดทำแหนการวิจัยเสร็จเรียบร้อยแล้ว ครูนำแผนที่กำหนดไว้ไปปฏิบัติ

3. สังเกตผลที่เกิดจากการปฏิบัติงาน (Observe) ขั้นตอนนี้ครูจะทำการสังเกตผลการปฏิบัติงานของตน พร้อมทั้งมีการเก็บรวบรวมข้อมูลผลการใช้นวัตกรรม วิเคราะห์ข้อมูล และเสนอผลที่ได้จากการใช้นวัตกรรมในการแก้ปัญหานั้นๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. สะท้อนความคิด (Reflect) ในขั้นตอนนี้ ครูจะนำผลที่ได้จากการใช้นวัตกรรมมาแปลผล อภิปรายผล โดยให้ผู้มีส่วนร่วมได้วิพากษ์วิจารณ์ผลสรุปที่ได้จากขั้นตอนนี้จะนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานของครู

ประวิต เอราวรรณ์ (2545 : 5-7) กล่าวว่า การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องและเป็นระบบ คือ เริ่มต้นจากการสำรวจสภาพการปฏิบัติงานว่ามีปัญหาอะไรบ้าง วางแผนเพื่อแก้ปัญหา ลงมือปฏิบัติตามแผนแล้วสะท้อนผลการปฏิบัติเพื่อการเริ่มต้นใหม่ ซึ่งแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดดังนี้

1. การสำรวจสภาพการปฏิบัติงาน (Reconnaissance) เป็นขั้นตอนของการสำรวจสภาพการปฏิบัติงานของครูว่ามีปัญหาอะไรบ้าง แล้ววิเคราะห์ว่าปัญหาเหล่านั้นมีสาเหตุมาจากอะไรและสามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขสภาพปฏิบัติงานส่วนใดบ้าง ซึ่งครูสามารถสำรวจได้จากกิจกรรมการเรียนการสอน พฤติกรรมนักเรียน สภาพแวดล้อม

2. การวางแผน (Planning) เป็นขั้นตอนสำหรับกำหนดวัตถุประสงค์ กำหนดวิธีการวางแผนเพื่อลงมือปฏิบัติ (Action) ในการค้นหาคำตอบหรือพัฒนานวัตกรรมและการแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงสภาพการปฏิบัติงานที่เป็นปัญหา

3. ลงมือปฏิบัติ (Action) เป็นขั้นตอนการปฏิบัติตามแผนที่ได้กำหนดไว้

4. การสะท้อนผลการปฏิบัติ (Reflection) หลังจากที่การปฏิบัติเพื่อแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาตามแผนจนปรากฏผลแล้ว นักวิจัยต้องมีการสะท้อนผลการปฏิบัติว่ามีสิ่งใดที่เกิดขึ้นหรือเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาไปบ้าง เพื่อสรุปผลและวางแผนปรับปรุงใหม่หรือแก้ปัญหาใหม่ต่อไป

สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา (2546 : 9-22) ได้กำหนดกระบวนการวิจัยไว้ 5 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 การกำหนดปัญหาหรือเป้าหมายการวิจัย

ปัญหาหรือเป้าหมายการวิจัย เป็นประเด็นที่กำหนดแสดงความต้องการของคำตอบหรือคำอธิบายหรือหาข้อสรุป โดยใช้กระบวนการวิจัย การเลือกปัญหาและการกำหนดเป้าหมายการวิจัยเป็นสิ่งที่ต้องพิจารณาและเลือกให้เหมาะสมโดยเริ่มจากการเลือกปัญหาที่น่าสนใจ สำคัญ และเกิดประโยชน์จริง สำหรับการวิจัยแบบง่ายจะเหมาะกับปัญหาและเป้าหมายการวิจัยที่เล็กที่ไม่ถึงกับเล็กน้อยมาก หรือง่ายมากๆ และไม่ใช่ปัญหาใหญ่เกินไปที่ต้องใช้การวิจัยที่ซับซ้อนจึงจะตอบคำถามได้

ขั้นที่ 2 การกำหนดวิธีการวิจัย

ขั้นการกำหนดหรือวิธีการวิจัย เป็นขั้นของการวางแผนดำเนินการวิจัย ซึ่งถ้ากำหนดวิธีการได้เหมาะสมกับปัญหาวิจัย ครอบคลุมชัดเจน จะช่วยให้การดำเนินงานวิจัยมีประสิทธิภาพบรรลุผลได้ง่าย และการวางแผนที่จะทำกระบวนการวิจัยน่าเชื่อถือได้มาก

ขั้นที่ 3 การรวบรวมข้อมูล

ขั้นนี้เป็นขั้นปฏิบัติการตามแผนที่กำหนดไว้ ถ้าวางแผนไว้ดี ขั้นนี้ก็ดำเนินการได้สะดวก อย่างไรก็ตามโดยปกติการดำเนินการวิจัยแบบง่าย ขั้นตอนการรวบรวมข้อมูลจะดำเนินการร่วมกันกับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขั้นการจัดการเรียนรู้และวัดประเมินผลการเรียนรู้ เพราะข้อมูลที่รวบรวมได้ จะได้จากสิ่งที่เกิดขึ้นระหว่างจัดการเรียนรู้ โดยครูบันทึกไว้ทั้งระหว่างเรียนและบันทึกหลังเรียน และจากการวัดประเมินผลที่ได้กำหนดไว้ ขั้นตอนนี้อาจเทียบได้กับขั้นสังเกตผลที่เกิดขึ้นในการดำเนินการแก้ปัญหาหรือพัฒนางานจากการใช้นวัตกรรม

ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อครูได้รวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการและเครื่องมือต่างๆ ที่เหมาะสมกับปัญหาหรือเป้าหมายของการวิจัยอย่างมีระบบและรอบคอบ จะช่วยให้ข้อมูลที่รวบรวมมาครบถ้วนสมบูรณ์และขั้นตอนนี้เป็นการนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ หรือจัดกระทำให้ได้ความหมายที่จะนำไปสู่การตอบคำถามการวิจัย หรืออธิบายผลตามเป้าหมายของการวิจัยที่อยากทราบ

ขั้นที่ 5 การสรุปและเขียนรายงานการวิจัยแบบง่าย (วิจัยแผ่นเดียว)

เมื่อครูดำเนินการตามกระบวนการของการวิจัยแบบง่ายเสร็จเรียบร้อยแล้ว และได้ข้อมูลหรือข้อค้นพบตามที่ครูคาดหวังไว้หรือไม่ก็ตาม ครูเขียนสรุปผลการวิจัยที่ค้นพบเก็บไว้ใช้ในการพัฒนางานต่อไปหรือให้ผู้อื่นได้รับทราบ การเขียนรายงานผลการวิจัยแบบง่าย ครูอาจเขียนแบบไม่เป็นทางการ โดยไม่ต้องกังวลเกี่ยวกับศัพท์เทคนิคด้านการวิจัยเน้นการเขียนตามสภาพที่เกิดขึ้นจริง

สุกัน เทียนทอง (2546 : 32-34) ได้แบ่งขั้นตอนการวิจัยในชั้นเรียนแบบหน้าเดียว ออกเป็น 6 ขั้น คือ

ขั้นที่ 1 บอกปัญหาของนักเรียน แบ่งได้ 3 พวกคือ

1. ปัญหาด้านพฤติกรรม/ความปลอดภัย เช่น การแต่งกายไม่เรียบร้อย ไว้ผมยาว พูดเสียงดัง หยาบคาย ก้าวร้าว สูบบุหรี่ ไม่มีระเบียบวินัย พูดสอดแทรก ชอบรังแกเพื่อน ฯลฯ

2. ปัญหาด้านวิชาการ เช่น สอบได้คะแนนน้อย อ่านหนังสือไม่คล่อง เขียนหนังสือไม่สวย พูดไม่ชัด ขาดทักษะการทำงาน แต่งประโยคไม่เป็น สรุปองค์ความรู้ไม่ได้ ฯลฯ

3. ปัญหาด้านจิตพิสัย เช่น ขาดความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ เชื่องซึม หงอยเหงา ความเมตตากรุณา ความเสียสละ ความกตัญญูเวที เจตคติต่อวิชาที่เรียน

ขั้นที่ 2 บอกวิธีแก้ปัญหา

วิธีแก้ปัญหา คือ การใช้นวัตกรรมประเภท สื่อ สิ่งประดิษฐ์หรือวิธีการสอนแบบต่างๆที่เหมาะสมต่อปัญหานั้นๆ โดยครูตัดสินใจเลือกสิ่งที่เหมาะสมเอง หรือศึกษาจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เช่น ปัญหาการสอนในปีที่ผ่านมา นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ อาจแก้โดยใช้ศูนย์การเรียน แบบเรียนโปรแกรม การเรียนแบบร่วมมือ นิทาน เพลง เกม การทดลอง แบบฝึกทักษะ ฯลฯ หรือปัญหาที่เกิดขึ้นหลังจากการสอนในชั่วโมงที่ผ่านมา นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ต่ำแก้โดยใช้วิธีการสอนซ่อมเสริม เช่น การสอนซ่อมเสริมโดยครู เพื่อนสอนเพื่อน พี่สอนน้อง ศึกษาด้วยตนเองหนังสืออ่านเพิ่มเติม แบบเรียนโปรแกรม วิดีทัศน์ คอมพิวเตอร์ช่วยสอน เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขั้นที่ 3 จัดทำสื่อ อุปกรณ์ แบบฝึก และนวัตกรรม

โดยทั่วๆ ไป มักจะใช้คำว่า สร้างนวัตกรรม ซึ่งอาจจะคิดว่าเป็นสื่อที่ยิ่งใหญ่ ยากแก่การจัดทำในที่นี้จึงใช้คำว่า จัดทำสื่อ อุปกรณ์ แบบฝึก หรือนวัตกรรม ซึ่งทำให้เข้าใจดีขึ้นและรู้สึกว่าเป็นสิ่งที่ง่าย เพราะครูได้จัดทำขึ้นมาแล้วในการสอนแต่ละวิชา ในการวิจัยในชั้นเรียนสื่อที่ทำขึ้นไม่จำเป็นต้องไปหาคุณภาพของสื่อ แต่สามารถนำแบบฝึกหรือข้อทดสอบที่จัดทำขึ้นไปใช้ได้เลย มิฉะนั้นจะทำให้เกิดการกังวลใจและรู้สึกว่าการวิจัยเป็นเรื่องยุ่งยากไม่อยากทำ

ขั้นที่ 4 ทดลองสอน/ลงมือแก้ปัญหา

การทดลองวิจัย จะทำตามวิธีดำเนินการ ซึ่งจะใช้เวลาในการวิจัย 2 ชั่วโมง หรือ 1 สัปดาห์ หรือ 1 เดือน ก็ได้ แต่ไม่ควรนานเกิน 2 เดือน เพราะการวิจัยในชั้นเรียนมักจะเป็นเรื่องสั้น เช่น การแก้ปัญหาทักษะกระบวนการการสังเกตโดยใช้แบบฝึกการสังเกต ซึ่งอาจจะมี 2-3แบบฝึกสามารถดำเนินการให้เสร็จได้ภายใน 1-3 ชั่วโมงก็ได้ จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างอาจจะเป็น 1 คน 2 คน หรือ หลายๆ ห้องแล้วแต่กรณี

ขั้นที่ 5 วัดผล วิเคราะห์ สรุป

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลมีหลายอย่าง เช่น แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ แบบประเมิน แบบซักถาม แบบตรวจผลงาน แบบวัดเจตคติ แบบทดสอบ การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติที่ใช้ได้แก่ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติค่าที เป็นต้น การสรุปผลให้สรุปตามหัวข้อของวัตถุประสงค์ในการวิจัย อาจมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมได้

ขั้นที่ 6 เขียนรายงานสั้นๆ หน้าเดียว

การเขียนรายงานให้สมบูรณ์ทั้ง 5 บท อาจต้องใช้เวลานาน ครูผู้สอนไม่ต้องกังวลเรื่องหน้าหรือรูปแบบการเขียนรายงาน เพราะสิ่งที่เรากำลังจะพูดถึงคือรูปแบบการเขียนรายงานแบบไม่เป็นทางการ จึงเขียนแบบสั้นๆ หน้าเดียว หรือกี่หน้าก็ได้ ขอให้เขียนแล้วอ่านรู้เรื่อง เข้าใจว่าครูกำลังทำอะไร ซึ่งจะช่วยให้สามารถทำวิจัยในปีหนึ่งๆ ได้หลายเรื่อง ผลประโยชน์ก็จะเกิดขึ้นกับนักเรียนและตัวครู เมื่อทำการวิจัยหลายๆ เรื่องจนชำนาญแล้วก็สามารถทำเป็นแบบสมบูรณ์ที่มีหลายบทได้

ทิศนา แขมมณี (2546 : 36) ได้นำเสนอกระบวนการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนมี 9 ขั้นตอนคือ

ขั้นที่ 1 การเลือกปัญหาวิจัยการค้นหาที่มาของปัญหา การเลือกปัญหาสำคัญ การเลือกปัญหาที่วิธีการเดิมไม่สามารถแก้ปัญหาได้ การเลือกปัญหาที่สามารถแก้ไขได้ด้วยตนเอง

ขั้นที่ 2 การวิเคราะห์สภาพปัญหา เป็นการสำรวจสภาพหรือลักษณะของปัญหา เก็บข้อมูลพื้นฐาน

ขั้นที่ 3 การวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาโดยการหาสาเหตุที่หลากหลายการหาสาเหตุที่สำคัญ

ขั้นที่ 4 การหาแนวทางแก้ปัญหา/พัฒนาการเรียนรู้ โดยการคิดหาวิธีการที่แตกต่างไปจากเดิม และการศึกษาหาความรู้โดยการอ่าน ฟัง พูดคุย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขั้นที่ 5 การระบุปัญหาวิจัย/คำถามวิจัย/วัตถุประสงค์การวิจัย

ขั้นที่ 6 การวางแผนดำเนินการแก้ปัญหา/พัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยศึกษาทำความเข้าใจในวิธีการ/นวัตกรรมที่นำมาใช้ ระบุวิธีการ/ขั้นตอนที่จะใช้ในการดำเนินการให้ละเอียดและชัดเจน

ขั้นที่ 7 การลงมือปฏิบัติ เก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลที่สามารถให้รายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินการแต่ละขั้นตอนและสิ่งที่เกิดขึ้นตามความเป็นจริง ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการปรับปรุงแก้ไขแนวทางการปฏิบัติ

ขั้นที่ 8 การสรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย เป็นการแสดงความคิดเห็นว่าการวิจัยได้ผลดีหรือไม่ดี เพราะอะไรแสดงให้เห็นว่าผู้วิจัยได้เรียนรู้หรือได้บทเรียนอะไรบ้างตามวัตถุประสงค์การวิจัย

ขั้นที่ 9 การสะท้อนความคิด เป็นการแสดงความคิดเห็นว่า การทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนครั้งนี้ครูได้พัฒนาทักษะการวิจัย และความเป็นครูมืออาชีพในด้านใด การแลกเปลี่ยนเรียนรู้รายงานวิจัยและความคิดเห็น และการให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางหรือผลการนำงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนางานครู

สุวิมล ว่องวาณิช (2548 : 24) ได้กล่าวว่า จุดเริ่มต้นของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน คือ การวิเคราะห์สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน จากนั้นจึงกำหนดเป็นคำถามวิจัยที่ต้องการค้นหาคำตอบ โดยการวินิจฉัยปัญหาที่เกิดขึ้น แล้วหาแนวทางแก้ไข หลังจากได้ข้อค้นพบ ก็นำผลดังกล่าวแลกเปลี่ยนให้เพื่อนร่วมงานที่เกี่ยวข้องวิพากษ์วิจารณ์ดังภาพที่ 2.2

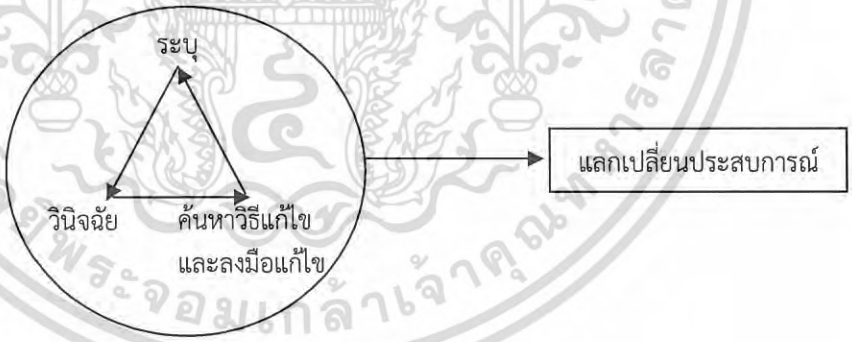

ภาพที่ 2.2 ขั้นตอนการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนตามแนวคิดของสุวิมล ว่องวาณิช (2548 : 24)

สรุปได้ว่า กระบวนการและขั้นตอนการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน จะมีกระบวนการและขั้นตอนการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ดังนี้

1. การศึกษาสภาพปัญหาที่ต้องการศึกษา (Focusing your laniary)
2. การกำหนดปัญหาวิจัย (Formulating a Question)
3. ค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Review of Literature and Resource

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Related to Your Question)

4. การรวบรวมข้อมูล (Collecting Relevant Data)

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผล (Analyzing and Interpreting Data)

6. การเขียนรายงานการวิจัย (Reporting Results)

2.1.6 ประโยชน์ของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

ได้มีนักการศึกษาได้กล่าวถึงประโยชน์ของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนไว้ดังนี้

สุวิมล ว่องวาณิช (2544 : 15) กล่าวว่า การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยในการพัฒนาวิชาชีพครู เนื่องจากให้ข้อค้นพบที่ได้มาจากกระบวนการสืบค้นที่เป็นระบบและเชื่อถือได้ ทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาการเรียน และครูเกิดการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน นอกจากนี้ยังพัฒนาผู้ที่มีส่วนร่วมนำไปสู่การพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ และด้วยหลักการสำคัญของการวิจัยปฏิบัติที่เน้นสะท้อนผล ทำให้การวิจัยแบบนี้ส่งเสริมบรรยากาศของการทำงานแบบประชาธิปไตยที่ทุกฝ่ายเกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และยอมรับในข้อค้นพบร่วมกัน

ครุรักษ์ ภิรมย์รักษ์ (2544 : 7) กล่าวว่า การทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนมีประโยชน์ดังนี้

1. ช่วยให้ครูมีพลังอำนาจในการแก้ปัญหาในชั้นเรียนเพิ่มมากขึ้น สามารถแก้ปัญหาในชั้นเรียนได้ทันท่วงทีและมีประสิทธิภาพ

2. ช่วยให้ครูมีความมั่นใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมากขึ้น และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ช่วยให้ครูทำงานได้อย่างเป็นระบบ ประสบความสำเร็จในการทำงาน มีความรู้สึกเป็นเจ้าของและภาคภูมิใจในวิธีการที่นำมาใช้

4. ช่วยให้โรงเรียนสามารถกำหนดนโยบายหรือมาตรการต่างๆ เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม โดยมีผลการวิจัยรองรับ

5. ช่วยให้ผู้เรียนได้รับการแก้ไขปัญหาและพัฒนาอย่างสมบูรณ์เต็มศักยภาพ ทั้งในด้านความรู้ความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์

อารีย์ วชิรวราการ (2544 : 19) กล่าวว่า ประโยชน์ของการวิจัยในชั้นเรียน 5 ประการ คือ

1. ครูสามารถแก้ปัญหาในชั้นเรียนได้ทันท่วงทีและมีประสิทธิภาพ

2. ครูมีความสนใจในการจัดกิจกรรมกระบวนการเรียนรู้มากขึ้น และจัดกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ครูสามารถจัดกระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ และประสบความสำเร็จในการทำงานอย่างครูอาชีพ

4. ครูสามารถเป็นผู้นำในการพัฒนาหลักสูตรได้อย่างเหมาะสมเป็น “ครูในฐานะนักพัฒนาหลักสูตร” โดยมีผลการวิจัยรองรับเป็น “ครูในฐานะนักวิจัย”

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. ครูเป็นผู้จัดการให้ผู้เรียนได้รับการแก้ไขปัญหาและพัฒนาอย่างสมบูรณ์เต็มศักยภาพทั้งในด้านความรู้ความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์

ชาตรี เกิดธรรม (2545 : 10) ได้ชี้ให้เห็นว่า ผลของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนก่อให้เกิดประโยชน์หลายประการ คือ

1. ทำให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมากยิ่งขึ้นเพราะครูผู้สอนสามารถใช้นวัตกรรม สื่อการสอน วิธีการหรือเทคนิคการสอนใหม่ๆ ที่มีคุณภาพในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนการสอน

2. ครูพัฒนางานของตนเองให้มีมาตรฐานมากยิ่งขึ้น และสามารถใช้เป็นผลงานทางวิชาการเพื่อเสนอขอกำหนดตำแหน่งให้สูงขึ้นได้

3. ผู้เรียนได้รับการพัฒนาและส่งเสริมตามศักยภาพสูงสุดของผู้เรียน

4. เป็นข้อมูลในการปรับปรุง การบริหารหรือพัฒนาการจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ประวิต เอราวรรณ์ (2545 : 7-8) กล่าวว่า ประโยชน์ของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนว่ามีคุณค่าและความสำคัญต่อการศึกษาดังนี้

1. การทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนจะช่วยให้ครูทำงานอย่างเป็นระบบและมีการวางแผนในการทำงาน

2. ช่วยให้ครูจัดการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพ โดยใช้วิธีการที่มีประสิทธิภาพ และมีผลการวิจัยรองรับ ซึ่งจะเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมที่ครูจะจัดการเรียนการสอนโดยยึดประสบการณ์เดิม ความรู้เดิม และความสนใจส่วนตัวเป็นหลัก ซึ่งเข้าไม่ถึงปัญหาของนักเรียน

3. ครูสามารถสร้างและวิเคราะห์ทางเลือกอย่างหลากหลาย และตัดสินใจเลือกทางเลือกอย่างมีคุณภาพ มีเหตุผลและสร้างสรรค์เพราะมองทางเลือกได้กว้างและลึกซึ้ง

4. ครูที่ใช้กระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนจะสามารถควบคุม กำกับ และพัฒนาการปฏิบัติงานของตนได้ดี และผลการวิจัยจะเป็นรูปธรรมหรือเป็นร่องรอยของผลสำเร็จในการปฏิบัติงานของครู

ไพจิตร สดวกการ (2545 : 5-7) กล่าวว่า การทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนมีประโยชน์ต่อผู้เรียน ครู โรงเรียน และวงการศึกษา ดังนี้

1. ประโยชน์ต่อผู้เรียน เนื่องจากผู้เรียนในชั้นเรียนมีความรู้ ความสามารถพื้นฐานแตกต่างกัน ถ้าครูใช้รูปแบบการสอนเพียงอย่างเดียวกับผู้เรียนทุกคน อาจทำให้ผู้เรียนบางคนไม่ได้รับการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาซึ่งอาจส่งผลกระทบไปถึงปัญหาความประพฤติ ส่งผลกระทบไปถึงครูอื่น ครูที่รับช่วงในขั้นต่อไป โรงเรียนและสังคมโดยส่วนรวม จึงเป็นหน้าที่ของครูที่จะต้องพยายามวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา แล้วคิดหาทางแก้ปัญหาจนสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนให้ดีขึ้น พัฒนาผู้เรียนให้เกิดใฝ่รู้ ใฝ่เรียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับที่น่าพอใจ และไม่มีปัญหาการเรียนอีกต่อไป ซึ่งส่งผลไปถึงการขจัดปัญหาและผลกระทบอื่นๆ ด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ประโยชน์ต่อครู ครูมีการวางแผนการทำงานในหน้าที่ของตนเองอย่างเป็นระบบ ได้แก่ วางแผนการเรียนการสอน ออกแบบกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน ประเมินผลการทำงานเป็นระยะ โดยมีเป้าหมายชัดเจนว่าจะทำอะไร กับใคร เมื่อไร เพราะอะไร และทำให้ทราบผลการกระทำว่า บรรลุเป้าหมายได้อย่างไร เพียงใด ช่วยให้ครูเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ในการหาทางแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม ได้นวัตกรรมที่ผ่านการปรับปรุงจนเป็นที่ยอมรับได้ และเกิดความมั่นใจในการทำงานมากขึ้น สามารถอธิบายได้ว่าตนเองสามารถจัดการเรียนรู้ให้เกิดผลแก่ผู้เรียนเป็นรายคนและแต่ละคนอย่างไรบ้าง

3. ประโยชน์ต่อโรงเรียน ครูในโรงเรียนมีปฏิสัมพันธ์กันมากขึ้นภายในหมวดวิชา และระหว่างหมวดวิชา มีการร่วมกันคิดแก้ปัญหาตั้งแต่การวิเคราะห์หาสาเหตุจนถึงการเขียนรายงาน การได้ระดมสมองจากความถนัดของแต่ละคนจะทำให้งานวิจัยมีคุณภาพยิ่งขึ้น การศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานในหน้าที่ที่ครูรับผิดชอบอยู่จะช่วยให้เกิดการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น สามารถวิเคราะห์สาเหตุและชี้ประเด็นปัญหาได้ชัดเจน แก้ปัญหาได้ตรงจุด เป็นการสร้างเครือข่ายกัลยาณมิตรกันทางวิชาการในโรงเรียน และยกระดับมาตรฐานวิชาการของโรงเรียนให้สูงขึ้น

4. ประโยชน์ต่อวงการศึกษา ผลงานวิจัยในชั้นเรียนสามารถนำมาเป็นข้อมูลในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของครูเกี่ยวกับวิธีการแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียนที่ครูแต่ละคนดำเนินการว่ามีความเหมือนกันหรือต่างกันอย่างไร ครูผู้สอนแต่ละคนจะประยุกต์นำไปใช้เพื่อพัฒนาผู้เรียนของตนเองได้อย่างไร เป็นการสร้างสังคมทางการศึกษา และกระตุ้นให้มีการพัฒนาผลงานทางวิชาการที่เกิดขึ้นจากประสบการณ์อันมีคุณค่าของครูอย่างไม่หยุดยั้ง ทำให้วิชาชีพครูมีภาพลักษณ์ที่ดี เป็นที่ยอมรับของสังคมมากขึ้น

สรุปได้ว่า การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนมีประโยชน์ ดังนี้

1. ช่วยให้ครูทำงานอย่างเป็นระบบและมีการวางแผนในการทำงาน
2. ช่วยให้ครูจัดการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพ โดยใช้วิธีการที่มีประสิทธิภาพ
3. ช่วยให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาและส่งเสริมตามศักยภาพสูงสุดของผู้เรียน
4. ครูสามารถสร้างและวิเคราะห์ทางเลือกอย่างหลากหลาย และตัดสินใจเลือกทางเลือกอย่างมีคุณภาพ มีเหตุผลและสร้างสรรค์
5. ครูใช้กระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน และพัฒนาการปฏิบัติงานของตนโดยใช้ผลงานวิจัยเป็นผลงานทางวิชาการประกอบการเลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้น
6. นำผลการวิจัยไปใช้ในการกำหนดนโยบายแผนงาน และมาตรการต่างๆ ของโรงเรียนได้

2.1.7 บทบาทของครูกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

ได้มีนักการศึกษาเสนอบทบาทของครูกับการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนไว้ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชัยพจน์ รักงาม (2544 : 11) กล่าวว่า การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้เป็นเรื่องที่ต้องผสมผสานให้อยู่ในวิถีชีวิต ประดุจเกลียวเชือกที่มีความผูกพันเป็นเส้นเดียวกัน ไม่ใช่งานวิจัยจะแปลกแยกออกมาเป็นส่วนเกิน ผู้สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ต้องให้ความสำคัญกับกระบวนการวิจัย การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ เป็นเรื่องของการทำงานเชิงระบบ ท้าทายทั้งครูผู้สอนและนักเรียน ซึ่งสามารถนำไปใช้ในกิจกรรมโครงงานได้เป็นอย่างดี เพราะเป็นการเริ่มต้นจากความอยากรู้ใช้วิธีการที่เป็นวิทยาศาสตร์ ในการหาคำตอบ และสรุปผลลงอย่างมีเหตุผล น่าเชื่อถือ

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2544 : 6-10) กล่าวว่า ลักษณะของครูรุ่นใหม่กับการศึกษาแบบใหม่ไว้ดังนี้

1. มีวิสัยทัศน์ กระบวนทัศน์ใหม่ๆ มองเห็นและเข้าใจการเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคมไทยที่กระทบและเชื่อมโยงซึ่งกันและกัน

2. มีความคิดวิจารณญาณ ที่จะมองเห็นปัญหา ที่มา และผลของสังคม และการศึกษาที่ซับซ้อนในโลกยุคใหม่ อย่างมีแนวทางแก้ไขและทางเลือกใหม่ๆ ให้กับชุมชน

3. มีความคิดสร้างสรรค์ พร้อมที่จะปรับปรุง พัฒนางานของตนเองอยู่ตลอดเวลาและมีนวัตกรรมเพื่อผลักดันการเปลี่ยนแปลงที่ดีงามมาสู่สังคมและการศึกษาได้

4. รู้จักและเข้าใจเด็ก ธรรมชาติของเด็กในวงกว้าง รู้จักเด็กที่หลากหลาย ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และความเชื่อ เพื่อที่จะจัดสภาพแวดล้อมสำหรับผู้เรียนเป็นกลุ่มและเป็นรายบุคคลเพื่อก่อให้เกิดการเรียนรู้ในตัวผู้เรียนให้ได้

5. มีเทคนิคการสอนใหม่ ตามแนวทางของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ โดยเฉพาะในเรื่องของการพัฒนาทักษะการคิดและการแสวงหาความรู้อยู่เสมอ

6. มีทักษะใหม่ๆ ในการสร้างพัฒนาสาระของการศึกษา การสร้างหลักสูตรท้องถิ่นให้สอดคล้องกับความจำเป็นของแต่ละพื้นที่ รวมถึงการสรรหา พัฒนาและร่วมมือกับชุมชนในการส่งเสริมการเรียนรู้

7. มีความรู้และความสามารถพื้นฐานในการบริหารจัดการ เพื่อร่วมมือกับผู้บริหารและคณาจารย์ในการบริหารตามแนวทางใหม่ที่เน้นคุณภาพประสิทธิภาพได้

8. มีความสามารถในการวิจัย ค้นคว้า สร้างความรู้ใหม่ และเผยแพร่ผลงานของตนเองได้

9. เข้าใจ ใช้ และตามให้ทันกับเทคโนโลยี ทั้งในแง่มุมของคุณค่า ข้อจำกัด และผลกระทบทางลบต่อชีวิต การศึกษา และสังคม รวมทั้งสามารถประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กรมวิชาการ (2545 : 4-6) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับบทบาทของครูกับการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนว่า การวิจัยดูเหมือนจะเป็นคำที่สร้างความรู้สึกว่า เป็นเรื่องยากที่ครูไม่สามารถทำได้ แต่โดยความจริงแล้ว การวิจัยโดยเฉพาะอย่างยิ่งการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนนั้น ไม่ใช่สิ่งแปลกแยกไปจากบทบาทหน้าที่ที่ครูปฏิบัติอยู่ ครูเองเป็นบุคคลที่ทำการวิจัยปฏิบัติการอยู่ตลอดเวลา เนื่องจากในการจัดการเรียนการสอน ผู้วิจัยก็คือครูผู้สอน การทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนจะเริ่มต้นด้วยการปฏิบัติงาน การเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์สภาพการณ์ที่ผู้วิจัยประสบอยู่นั้นทำการศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กำหนดแนวทางแก้ไจปัญหาด้วยวิธีการหรือเครื่องมือต่างๆ ผลที่ได้คือ การปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนนั่นเอง การที่ครูทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนจะเป็นการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน เพราะการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนมีจุดประสงค์สำคัญเพื่อการปรับปรุงสภาพการปฏิบัติงานของผู้วิจัย ดังนั้นครูผู้สอนจึงควรได้รับการส่งเสริมให้มีความรู้ความสามารถในการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ซึ่งจะทำให้ครูได้เรียนรู้และพัฒนาตนเอง สามารถแก้ปัญหาที่มีผลต่อการพัฒนาการเรียนการสอนได้อย่างเป็นระบบด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์เพราะครูเป็นบุคคลที่มีความใกล้ชิดกับผู้เรียนและมีความเข้าใจสภาพการเรียนการสอนที่แท้จริง

ภารกิจที่สำคัญของครู คือ การพัฒนาคน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะพึงประสงค์ตามเป้าหมายของหลักสูตรและการพัฒนาคนเพื่อพัฒนาตนเองผู้สอนทางด้านวิชาชีพและการที่ครูจะสามารถพัฒนาคนและพัฒนาตนได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ครูต้องมีบทบาทที่สำคัญ 3 ประการ คือ

1. ครูในฐานะนักการสอน
2. ครูในฐานะนักพัฒนาหลักสูตร
3. ครูในฐานะนักวิจัย

ซึ่งบทบาทของครูทั้ง 3 ประการดังกล่าวข้างต้น เป็นบทบาทที่มีความสัมพันธ์และต้องดำเนินการไปพร้อมๆกัน การที่ครูทำการพัฒนาและ/หรือปรับแผนการสอน นำแผนการสอนไปใช้และและนำข้อมูลที่ได้จากการใช้แผนการสอนไปปรับปรุง แก้ไข นั่นคือ ครูกำลังทำบทบาทหน้าที่ในฐานะนักการสอนและนักพัฒนาหลักสูตร

ทั้งนี้ การพัฒนาปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร และการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนจะมีประสิทธิภาพได้ต้องอาศัยกระบวนการวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งต้องดำเนินการควบคู่กันไป ดังนั้น “ครูในฐานะนักวิจัย” จึงเป็นบทบาทของครูที่เกิดขึ้นไปพร้อมกับ “ครูในฐานะนักการสอน” และ “ครูในฐานะนักพัฒนาหลักสูตร” เนื่องจาก “ครูในฐานะนักวิจัย” เป็นรูปแบบหนึ่งที่ใช้ในการพัฒนาปรับปรุงแก้ไขปัญหาของครูอันเกิดจากการใช้หลักสูตร กล่าวคือ ในขณะจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน รวมทั้งปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น แล้วทำการปรับปรุง แก้ไขในด้านต่างๆ เช่น ผลสัมฤทธิ์ ด้านพฤติกรรมของนักเรียน ด้านบรรยากาศในชั้นเรียน เป็นต้น ซึ่งเป็นสิ่งที่ครูกำลังทำบทบาทหน้าที่ของนักการสอน นักพัฒนาหลักสูตร และนักวิจัยไปพร้อมกันบทบาทของครูในฐานะนักวิจัยดังกล่าวนี้ คือ ครูกำลังทำการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนนั่นเอง โดยเมื่อใดก็ตามที่ครูวางแผนการสอน นำแผนการสอนไปสู่การปฏิบัติและนำข้อมูลที่ได้จากการปฏิบัติไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน การกระทำเช่นนี้เป็นบทบาทของนักการสอน นักพัฒนาหลักสูตร และนักวิจัย ซึ่งบทบาททั้ง 3 นี้มีความสัมพันธ์กันอย่างที่ไม่สามารถแยกออกจากกันได้

บัญชา อึ่งสกุล (2546 : 56) ให้ความเห็นว่า เส้นทางสู่การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนหรือเรียกอีกนัยหนึ่งว่าเส้นทางสู่ครูมืออาชีพ ครูผู้สอนต้องมีพื้นฐานความรู้ที่จำเป็นที่สำคัญต่อการนำไปใช้พัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้บรรลุตามมาตรฐานของหลักสูตรที่กำหนด รวมทั้งกระบวนการวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้และสามารถเชื่อมโยงความรู้นั้นๆ กับศาสตร์สาขาอื่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุปได้ว่า บทบาทของครู ต้องเป็นทั้งผู้วิจัยและเป็นผู้ใช้ผลการวิจัย เพื่อการพัฒนาการจัดกระบวนการเรียนการสอนและพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ การปฏิรูปการศึกษาจะสำเร็จลุล่วงไปมิได้ถ้าครูไม่ให้ความร่วมมือในการพัฒนา ดังนั้น ครูทุกคนต้องพัฒนาตนเอง พัฒนาอาชีพ ให้เป็นครูมืออาชีพให้ได้ โดยใช้การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนเป็นแนวทางในการพัฒนา

2.1.8 การนำผลการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนไปใช้

ได้มีนักการศึกษาเสนอการนำผลการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนไปใช้ไว้ดังนี้

พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และคณะ (2544 : 7) ได้ให้แนวทางในการนำการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนไปใช้ ดังนี้

1. การนำผลการวิจัยไปใช้เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุจุดประสงค์ของหลักสูตร

2. การนำการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาการเรียนการสอน

3. การนำการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะบางประการของนักเรียน

กรมวิชาการ (2545 : 10-14) ได้นำเสนอการนำผลการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนไปใช้ ดังนี้

1. ความสำคัญของการนำผลการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนไปใช้

1.1 ทำให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรยิ่งขึ้น เพราะครูสามารถใช้นวัตกรรม วิธีการ เทคนิคการสอนหรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ที่มีคุณภาพผ่านกระบวนการตรวจสอบที่เชื่อถือได้ในการแก้ปัญหาการเรียนการสอน

1.2 ทำให้ครูพัฒนางานของตนเองให้มีมาตรฐานยิ่งขึ้นเพราะครูสามารถนำข้อมูลที่เป็นข้อค้นพบจากการวิจัยมาใช้ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน

1.3 ทำให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาและส่งเสริมจนบรรลุศักยภาพสูงสุด เนื่องจากครูสามารถส่งเสริมและพัฒนาได้ตรงตามสภาพความเป็นจริงของผู้เรียนแต่ละคน

1.4 ทำให้ผู้บริหารหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีข้อมูลที่ใช้ปรับปรุงพัฒนางานบริหารและจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.5 ครูใช้เป็นผลงานทางวิชาการเพื่อเสนอขอกำหนดตำแหน่งให้สูงขึ้นได้

1.6 ทำให้มีข้อมูลในการปรับปรุงหรือดัดแปลงงานในส่วนที่เกี่ยวข้องให้เป็นไปตามเป้าหมายอย่างมีระบบ

1.7 ทำให้มีแนวทางในการดำเนินงานหรือกำหนดนโยบายของหน่วยงานหรือองค์กร

2. จุดมุ่งหมายในการนำผลการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนไปใช้การนำผลการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนไปใช้ มีจุดมุ่งหมาย ดังนี้

2.1 เพื่อแก้ปัญหาการเรียนการสอน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2 เพื่อปรับปรุงหรือพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.3 เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินงานเฉพาะด้าน

2.4 เพื่อใช้ประเมินผลและพัฒนาการปฏิบัติงานของครูหรือหน่วยงาน

3. แนวทางในการนำผลการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนไปใช้

3.1 นำไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน

3.1.1 ผู้บริหารนำไปใช้ในการบริหารจัดการเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน ได้แก่ ใช้ในการวางแผน/ กำหนดนโยบายการเรียนการสอนและพัฒนาหลักสูตร ใช้ปรับปรุง/ดัดแปลงงานให้เป็นไปตามเป้าหมายอย่างเป็นระบบ เช่น การดำเนินโครงการต่างๆ ด้านวิชาการ การผลิตเอกสารวิชาการ

3.1.2 ครูผู้สอนนำไปใช้ในการพัฒนา ปรับปรุงการเรียนการสอนในห้องเรียนได้แก่

3.1.2.1 ใช้แก้ปัญหาการเรียนการสอนโดยตรง เช่น การใช้เทคนิคการสอนซ่อมเสริมแบบต่างๆ ที่ครูคิดขึ้นมาสอนซ่อมเสริมผู้เรียนที่เรียนช้าไม่ทันเพื่อนๆ

3.1.2.2 ใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงการเรียนการสอน เช่น การใช้นิทานพื้นบ้านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียน

3.1.2.3 ใช้ในการพัฒนาหลักสูตร เช่น ครูสอนแบบหน่วยการเรียนโดยการบูรณาการสาระการเรียนรู้กลุ่มวิชาต่างๆ ตามที่หลักสูตรกำหนด

3.2 นำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาการเรียนการสอน เมื่อครูได้ข้อค้นพบความรู้ใหม่ๆ จากการวิจัยแล้ว ควรมีการเผยแพร่ให้แก่บุคคล หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดังนี้

3.2.1 เผยแพร่เพื่อให้บุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ประโยชน์ในการอ้างอิงค้นคว้า

3.2.2 เผยแพร่แก่บุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดแนวทางในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ใหม่ที่ลึกซึ้งและมีประโยชน์ต่อไป

3.3 นำไปใช้ในการพัฒนาวิชาชีพการวิจัยในปฏิบัติการในชั้นเรียน นอกจากจะเป็นการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนแล้ว ยังเป็นการพัฒนาวิชาชีพของครูอีกด้วย กล่าวคือ เมื่อครูทำการวิจัยในชั้นเรียน ทำให้เป็นการเสริมสร้างความรู้ทางวิชาการของตนเอง ทำให้ครูมีนวัตกรรม สื่อ และวิธีการสอนที่มีคุณภาพ ซึ่งทำให้เกิดมาตรฐานการเรียนการสอนตามระบบประกันคุณภาพ นอกจากนี้ครูยังสามารถนำผลงานที่เกิดจากการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนไปใช้เป็นผลงานทางวิชาการตามเกณฑ์การขอเลื่อนระดับหรือปรับปรุงตำแหน่งให้สูงขึ้น โดยผลงานนั้นควรมีลักษณะดังนี้

3.3.1 ผลงานสอดคล้องกับการปฏิบัติหน้าที่

3.3.2 ผลงานมีคุณภาพตามเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูกำหนด

3.3.3 ผลงานมีประโยชน์ต่อผู้เรียน ครู และบุคลากรอื่นที่เกี่ยวข้อง

3.3.4 ผลงานมีรูปแบบการเขียนรานงานที่ถูกต้อง เป็นที่ยอมรับ

3.4 การส่งเสริมการนำผลงานวิจัยไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.4.1 ครู

3.4.1.1 จัดทำสรุปผลการวิจัยด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย เผยแพร่แก่บุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3.4.1.2 ครูควรนำวิธีการ นวัตกรรมที่ค้นพบจากการวิจัยไปใช้พัฒนาการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ

3.4.1.3 ครูแลกเปลี่ยนงานวิจัยของตนเองกับผู้อื่น เช่น การนำเสนอผลงาน วิจัยในที่ประชุม การเข้าร่วมสัมมนา และการเผยแพร่เอกสาร

3.4.2 ผู้บริหาร

3.4.2.1 กระตุ้นให้ครูพัฒนาการเรียนการสอนโดยใช้การวิจัยเป็นพื้นฐาน

3.4.2.2 ส่งเสริมให้ครูค้นคว้าความรู้ใหม่ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน เช่น การศึกษาเอกสารทางวิชาการ การสนทนากับผู้รู้ ฯลฯ

3.4.2.3 จัดให้มีการประชุมปฏิบัติการทางการวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง

3.4.2.4 เชิญวิทยากรมาให้ความรู้เรื่องการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนแก่ครู

3.4.2.5 นำผลไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน

ชาตรี เกิดธรรม (2545 : 21) ได้เสนอแนวทางการนำผลการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนไปใช้ดังนี้

1. ผู้บริหาร นำไปใช้ในการบริหารจัดการเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน เช่น

1.1 นำไปใช้ในการกำหนดนโยบายการเรียนการสอน และการดำเนินงานโครงการต่างๆ ให้สอดคล้องกับผลการวิจัย

1.2 นำไปใช้ในการในการวางแผนการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น การจัดทำตำราเอกสารทางวิชาการเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนตามผลการวิจัย

1.3 ครูผู้วิจัย นำไปใช้พัฒนา ปรับปรุงการเรียนการสอนโดยตรงหรือนำผลการวิจัยไปใช้เป็นผลงานทางวิชาการเพื่อขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการให้สูงขึ้น

2. หน่วยงานหรือบุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องนำผลการวิจัยในชั้นเรียนไปใช้ได้ดังนี้

2.1 นำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการศึกษาในการพัฒนาการเรียนการสอนหรือการพัฒนาหลักสูตร

2.2 นำไปใช้แก้ปัญหาหรือนำไปใช้ประโยชน์เชิงวิชาการที่เป็นความรู้ใหม่

2.3 นำไปอ้างอิงหรือนำไปสอนนักเรียนเพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการ

สรุปได้ว่า การนำผลการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนไปใช้ ถือว่าเป็นขั้นตอนที่สำคัญ เพราะครูสามารถใช้ข้อมูล หรือนวัตกรรมใหม่ที่ค้นพบหรือพัฒนาขึ้นมาใช้ในการปรับปรุง พัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด นอกจากนั้นผู้บริหารยังนำผลการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนไปใช้ในการวางแผน กำหนดนโยบายในการปรับปรุงคุณภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1.9 ข้อจำกัดของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

ได้มีนักการศึกษาเสนอข้อจำกัดของการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนไว้ดังนี้

พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และคณะ (2544 : 144) กล่าวถึงข้อจำกัดของการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนดังนี้

1. การวิจัยในชั้นเรียน เป็นการวิจัยปฏิบัติการเพื่อนำผลไปใช้ ดังนั้นจึงต้องทำการวิจัยอย่างต่อเนื่องคือเป็นกระบวนการที่ควรทำอย่างไม่สิ้นสุดเพราะเป็นการพัฒนาผู้เรียนและพัฒนาตัวครู

2. การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนไม่ควรทำวิจัยคนเดียว แต่ควรแสวงหาความร่วมมือจากคณะครู ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน หรือเป็นการวิจัยทั้งโรงเรียน

3. การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนเป็นการศึกษากลุ่มเป้าหมาย ผู้เรียนที่ครูรับผิดชอบในสภาพแวดล้อมของโรงเรียนนั้น จึงไม่สามารถอ้างอิงไปยังประชากรเป้าหมายอื่น แต่อย่างไรก็ตามครูนักวิจัยก็สามารถที่จะพัฒนาเป็นความรู้ที่สามารถอ้างอิงได้ต่อไป

ครูรักษ์ ภิรมย์รักษ์ (2544 : 8) กล่าวถึงข้อจำกัดของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนไว้ดังนี้

1. ครูที่ขาดความรู้และทักษะพื้นฐานทางการวิจัย และอยู่ห่างไกลแห่งความรู้ หรือขาดผู้รู้ที่สามารถให้คำแนะนำได้ จะประสบปัญหาในการทำวิจัย

2. การบริหารหลักการด้านหลักสูตรและการเรียนการสอนของโรงเรียน อาจเป็นพันธนาการที่ทำให้ครูไม่สามารถทำการวิจัยในชั้นเรียนได้

3. การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนเป็นงานต้องใช้ทั้งพลังใจทุ่มเทอย่างเต็มที่ รวมทั้งยังต้องได้รับการสนับสนุนจากผู้ร่วมงานและผู้บริหารโรงเรียนอีกด้วย

4. การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนมีขอบเขตจำกัดเกี่ยวกับกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งมีจำนวนน้อย ทำให้คำตอบที่ได้จากการวิจัยไม่สามารถอ้างอิงเป็นสากลได้

5. เนื่องจากครูมีภาระงานในแต่ละวันเป็นอันมากทั้งการเรียนการสอน และงานโครงการอื่นๆ ทำให้เหลือเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลน้อย

6. ครูอาจคิดว่าการวิจัยเป็นบทบาทของนักวิชาการที่ต้องมีความรู้ในการวิจัยโดยตรงมีประสบการณ์หรือการศึกษาสูง จึงละเลยต่อการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

7. การวิจัยในชั้นเรียน เป็นงานที่ต้องอาศัยเวลาในการรอคอยด้วยความอดทน ดังนั้นครูที่ใจร้อนต้องการคำตอบเร็วหรือใจเร็วด่วนสรุป ก็จะทำไม่ได้หรือได้คำตอบที่ผิดพลาด

สุวิมล ว่องวาณิช (2548 : 14) กล่าวถึงข้อจำกัดของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนไว้ดังนี้

1. การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนมีขอบเขตและขนาดของงานวิจัยที่เล็ก ทำให้มีผลต่อความเป็นตัวแทนข้อค้นพบ จึงก่อให้เกิดข้อจำกัดในการสรุปอ้างอิงผลการวิจัย

2. งานวิจัยทั่วไปมีการออกแบบให้ควบคุมตัวแปรภายนอกได้และไม่ได้ทำเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน แต่งานวิจัยในชั้นเรียนจะปล่อยให้เป็นไปตามธรรมชาติ ข้อค้นพบที่ได้รับบางครั้งไม่สามารถยืนยันได้หนักแน่นว่าเนื่องมาจากปัจจัยใดที่ทำให้ปัญหาในชั้นเรียนหมดไปก็ถือว่าการวิจัยครั้งนั้นประสบความสำเร็จ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ธรรมชาติของงานวิจัยถูกกำหนดด้วยเงื่อนไข มีเรื่องของคุณธรรมเข้ามาเกี่ยวข้องด้วยในการทำงาน ทำให้การทดลองต่างๆ ที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงานอาจทำได้ไม่เต็มที่เนื่องจากสิ่งที่ทดลองก็ยังไม่ได้มีการตรวจสอบยืนยันในผลที่จะเกิดขึ้น ว่าจะเป็นไปในทิศทางใด

4. อาจมีการแย่งผลงานวิจัย เนื่องจากเป็นงานวิจัยที่มีกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้ปฏิบัติและผู้วิจัยภายนอก เพื่อป้องกันปัญหาดังกล่าวผู้ที่มีส่วนในการวิจัย ไม่ว่าจะเป็นครู นักวิจัย หรือนักวิชาการต้องทำความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของแต่ละคน และตกลงในเรื่องนี้ให้เข้าใจตรงกัน

5. กระบวนการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนไม่ได้แยกออกมาจากการวิจัย เนื่องจากผู้วิจัยต้องเกี่ยวข้องในการทำงานของตนเองและผู้อื่นตลอดเวลา การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนจึงเป็นการเพิ่มภาระงานของครู มากขึ้นจากการทำงานปกติ โดยเฉพาะในช่วงแรกของการวิจัย ที่ครูนักวิจัยต้องวิเคราะห์สภาพปัญหาและกำหนดแนวทางแก้ไข เพื่อให้การทำวิจัยไม่เป็นภาระสำหรับครูมากเกินไป ต้องมีการออกแบบการวิจัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนให้มากที่สุด

สรุปได้ว่า การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนมีข้อจำกัดหลายประการ คือ

1. กระบวนการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนไม่ได้แยกออกมาจากการเรียนการสอน ทำให้ครูมีเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลน้อย

2. ครูที่ขาดความรู้และทักษะพื้นฐานทางการวิจัย และอยู่ห่างไกลแห่งความรู้ หรือขาดผู้รู้ที่สามารถให้คำแนะนำได้จะประสบปัญหาในการทำวิจัย

3. การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนมีขอบเขตและขนาดของงานวิจัยที่เล็ก ทำให้มีผลต่อความเป็นตัวแทนข้อค้นพบไม่ชัดเจนว่าปัจจัยใดที่ทำให้ปัญหาในชั้นเรียนหมดไป

4. ครูมีภาระงานในหน้าที่เป็นอันมากทั้งงานด้านการจัดการเรียนการสอน และงานโครงการอื่นๆของโรงเรียน

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น

2.2.1 ความเป็นมาและความสำคัญของการประเมินความต้องการจำเป็น

การประเมินความต้องการจำเป็นมีจุดกำเนิดในช่วงทศวรรษที่ 1930 อันเป็นช่วงที่มีการจัดการศึกษาตามแนวปรัชญาก้าวหน้านิยม (Progressivism) กิจกรรมการประเมินความต้องการจำเป็นเริ่มต้นเป็นครั้งแรกโดยคณะกรรมการติดตามประเมินผลโครงการศึกษา 8 ปี (Eight-Year Study) ซึ่งได้ทำการศึกษาความสนใจหรือความต้องการของผู้เรียน เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่สนองความสนใจหรือความต้องการของผู้เรียน โครงการศึกษา 8 ปี เกิดขึ้นเนื่องจากนักการศึกษากลุ่มปรัชญาก้าวหน้านิยมเห็นว่าการจัดหลักสูตรแก่นักเรียนมัธยมศึกษาของโรงเรียนต่างๆ ได้รับอิทธิพลอย่างมากจากมหาวิทยาลัยเพื่อเตรียมนักเรียนเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย ทั้งที่มีนักเรียนเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่สนใจเข้าเรียนต่อระดับสูง นักเรียนส่วนใหญ่ออกไปทำงานโดยไม่ได้รับการเตรียมความพร้อมด้านประสบการณ์ชีวิตที่ดีพอ นักการศึกษา พ่อแม่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้ปกครองตลอดอาจารย์ในโรงเรียนและมหาวิทยาลัยจึงรวมตัวกันเพื่อปรับปรุงแนวทางการจัดการศึกษาตามแนวปรัชญาก้าวหน้านิยม โดยมีโรงเรียนจำนวน 30 แห่งเข้าร่วมโครงการ โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการต้องมีการจัดทำหลักสูตรที่ให้นักเรียนมีส่วนร่วมกับครูในการวางแผนหลักสูตร โดยยึดความสนใจหรือความต้องการของผู้เรียนเป็นหลัก เพื่อให้มีความรู้และทักษะชีวิตที่จะอยู่ในสังคมได้ การดำเนินงานนี้มีคณะกรรมการหลายชุดที่ทำหน้าที่ต่างกัน คณะกรรมการชุดหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญมากของโครงการนี้คือคณะกรรมการติดตามประเมินผลซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของ R.W. Tyler ซึ่งต่อมาได้ชื่อว่าเป็นบิดาแห่งการติดตามประเมินผลทางการศึกษา เนื่องจากโครงการศึกษา 8 ปี ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาที่สนองความต้องการของผู้เรียน ทำให้การประเมินความสำเร็จของโครงการจึงต้องกำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาของแต่ละโรงเรียนให้ชัดเจน เพื่อเป็นหลักยึดในการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้เรียนว่าบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดหรือไม่ (Strickland. 1990) กล่าวได้ว่ากิจกรรมการศึกษาความสนใจและความต้องการของผู้เรียน นับเป็นกิจกรรมการประเมินความต้องการจำเป็นครั้งแรกที่ทำขึ้นในทางปฏิบัติ และนำผลที่ได้รับมาใช้เป็นเป้าหมายของการประเมินความสำเร็จของโครงการ

การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นในเชิงวิชาการ พบหลักฐานในรูปของการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในบทความทางวิชาการ GubaและLincoln (1982) กล่าวว่าจุดกำเนิดของความเป็นมาเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นปรากฏในบทความของ Bode ชื่อว่า The Concepts of Needs ในหนังสือชื่อ Progressive Education at the Crossroads ในปี 1938 โดย Bode เห็นว่าความต้องการจำเป็นเป็นจุดเด่นของการศึกษาแบบก้าวหน้านิยมในระหว่างปี 1930-1940 เนื้อหาสาระในหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดนี้ต้องจัดขึ้นโดยการคาดคะเนผลที่ต้องการให้เกิดซึ่งได้จากการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของผู้เรียน Bode ได้ให้ข้อสังเกตว่ากระบวนการประเมินความต้องการจำเป็นที่เกิดขึ้นในระยะแรก ส่วนใหญ่จะเป็นการศึกษาที่ทำให้ได้ความต้องการจำเป็นตามความรู้สึก (Felt Needs) ซึ่งอาจไม่ใช่ความต้องการจำเป็นที่แท้จริง

Bode ให้ความสำคัญอย่างมากกับความหมายของคำว่า “ความต้องการจำเป็น” (Needs) และย้ำว่าต้องแยกความแตกต่างให้ชัดระหว่างคำว่า “ความต้องการจำเป็น” “ความต้องการจำเป็นตามความรู้สึก” (Felt Needs) และ “สิ่งที่อยากได้” (Desires) โดยชี้ให้เห็นว่า ความต้องการจำเป็นอาจไม่มีที่สิ้นสุดและไม่สามารถระบุได้ครบทั้งหมด เป็นสิ่งที่สามารถให้ข้อสรุปขัดแย้งกันหรือไม่ตรงกันก็ได้ หากเป็นความต้องการจำเป็นที่กำหนดจากกลุ่มบุคคลที่แตกต่างกัน ความยากของการกำหนดความต้องการจำเป็นอยู่ที่ความพยายามในการทำให้เกิดความเป็นปรนัย ความเป็นอิสระ ความเป็นธรรมชาติและคุณค่า (Values) ที่อยู่ในความต้องการจำเป็น แม้ว่าแนวคิดเรื่องการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นจะมีมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1938 แต่ต้องใช้เวลาอีกประมาณ 8 ปี กว่าที่นักประเมินจะเริ่มยอมรับมโนทัศน์นี้ไปใช้ประโยชน์ Summers (1987 อ้างใน McCaslin และ Tibezinda. 2002) ระบุว่า การประเมินความต้องการจำเป็นได้รับการยอมรับว่าเป็นแนวคิดที่สำคัญและได้รับความสนใจอย่างมากในปี ค.ศ. 1946 ซึ่งเป็นปีที่ประเทศสหรัฐอเมริกาได้ออกกฎหมายเกี่ยวกับกระบวนการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บริหาร (Administrative Procedures Act) หลังจากนั้นแนวคิดเรื่องการประเมินความต้องการจำเป็นก็มีความสำคัญเพิ่มขึ้นมากอย่างต่อเนื่องในช่วงปี ค.ศ. 1960-1970 ซึ่งเป็นช่วงที่สภาคองเกรสได้มีการผ่านกฎหมายหลายฉบับเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการดำเนินงานขององค์กรหรือหน่วยงานต่างๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของชาติ มีกฎหมายบังคับหรือกำหนดให้มีการประเมินความต้องการจำเป็นในการของบประมาณสนับสนุนการทำงานของหน่วยงานจากรัฐและองค์กรท้องถิ่นต่างๆ McCaslin and Tibezinda. (2002 : 17) ในช่วงนี้ทำให้เกิดโมเดลการวางแผนที่ใช้ข้อมูลสารสนเทศเป็นฐานสำหรับการตัดสินใจในการจัดการศึกษา และทำให้เกิดการกำหนดความต้องการจำเป็นอย่างเป็นระบบขึ้น (Suarez. 1990 : 29-31)

แนวคิดการประเมินความต้องการจำเป็นถูกนำมาใช้มากขึ้นทั้งในวงการศึกษาและสาขาวิชาต่างๆ จาการศึกษาของ Witkin,B.R.(1984 : 5) พบว่าการประเมินความต้องการจำเป็นเป็นกระบวนการที่ใช้กันมากทั้งในวงการศึกษา และในวงวิชาการในสาขาวิชาที่เกี่ยวกับการให้บริการแก่ประชาชน และการบริการด้านสุขภาพในประเทศสหรัฐอเมริกา การออกกฎหมายให้มีการจัดทำการประเมินความต้องการจำเป็นในการขออนุมัติโครงการ ทำให้เกิดการสนับสนุนส่งเสริมให้มีการพัฒนาแนวคิดและโมเดลเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็นมากขึ้น มีการจัดพิมพ์เผยแพร่เอกสารและสิ่งตีพิมพ์ต่างๆ และการประชุมระดับชาติเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น ความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็นมีจุดเน้นร่วมกันที่ต้องการนำไปสู่การเห็นพ้องกันของชุมในเป้าหมายและความต้องการจำเป็นของหน่วยงาน การนำแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็นไปปฏิบัติเกิดขึ้นอย่างมากในช่วงปลายศตวรรษที่ 20 โดยเริ่มปรากฏชัดในประเทศที่พัฒนาแล้ว ตามความคิดของ Witkin,B.R.(1984) สหรัฐอเมริกา มีการพัฒนาแนวคิดใหม่ๆ เกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็นในวงการศึกษาโดยเฉพาะทางสาขาอุดมศึกษาและการศึกษาต่อเนื่อง และพบในด้านการประเมินมากกว่าด้านการวางแผน นอกจากนี้ยังพบในประเทศที่กำลังพัฒนาโดยการสนับสนุนขององค์การ

ส่วนประเทศไทยยังไม่ปรากฏว่ามีกฎหมายบังคับให้มีการจัดทำการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นในการของบประมาณสนับสนุนโครงการอย่างเป็นทางการเหมือนต่างประเทศ การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นเท่าที่ปรากฏส่วนใหญ่พบในการจัดทำคำของบประมาณหรือทุนสนับสนุนโครงการ มีการแสดงหลักฐานที่มาหรือความสำคัญของโครงการ โดยพบในลักษณะการกล่าวอ้างความต้องการจำเป็นที่ระบบ (Systematic Needs Assessment) นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาความก้าวหน้าของศาสตร์ของการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นก็พบว่ายังมีความเคลื่อนไหวค่อนข้างน้อย ส่วนใหญ่จะมีการกล่าวถึงแนวคิดนี้ในฐานะที่เป็นขั้นตอนหนึ่งของการวางแผนงานเท่านั้น ไม่ค่อยได้ให้ความสำคัญกับเทคนิควิธีประเมินความต้องการจำเป็นมากนัก (สุวิมล ว่องวาณิช. 2548 : 16-22)

สรุปได้ว่า การประเมินความต้องการจำเป็น เริ่มมาจากประเทศทางตะวันตก ในช่วงทศวรรษ 1930 แล้วขยายไปประเทศอื่น ซึ่งรวมถึงประเทศไทยด้วย การวิจัยประเมินความต้องการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จำเป็นได้รับความสนใจและมีความสำคัญโดยถูกบังคับด้วยกฎหมายก่อนในระยะแรก แต่หลังจากนั้น นักวิชาการเห็นคุณค่ามากขึ้น มีการพัฒนาแนวคิดเชิงระบบ หรือการวางแผนกลยุทธ์ เนื่องจากการประเมินความต้องการจำเป็น เป็นกิจกรรมที่จะทำให้เข้าใจสภาพบริบทขององค์กรหรือทิศทางการพัฒนาในอนาคต

2.2.1.1 พัฒนาการของการประเมินความต้องการจำเป็น

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความต้องการจำเป็น พบว่าแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็นในยุคก่อนศตวรรษที่ 20 เมื่อจำแนกตามจุดมุ่งหมายของการประเมินสามารถแบ่งได้เป็น 3 ยุค ยุคที่หนึ่ง การประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อการกำหนดเป้าหมายที่พึงประสงค์ ยุคที่สอง การประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อการวางแผนงาน และยุคที่สาม การประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อการวางแผนและการนำสู่การปฏิบัติ แต่ละยุคสมัยมีการพัฒนาแนวคิดของการประเมินดังรายละเอียดที่จะเสนอต่อไปนี้

ยุคที่หนึ่งการประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อการกำหนดเป้าหมายที่พึงประสงค์ (Needs Assessment for Goal Setting)

การจัดการศึกษาแบบก้าวหน้านิยม จำเป็นต้องกำหนดความต้องการจำเป็นและความสนใจของผู้เรียน เพื่อจัดการศึกษาให้สนองตอบต่อความต้องการจำเป็น ดังนั้น การประเมินความต้องการจำเป็นในยุคนี้จึงเป็นการระบุความต้องการจำเป็นที่นำมาใช้เป็นเป้าหมายของผลลัพธ์ที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน ในยุคนี้ยังไม่มีหลักฐานเกี่ยวกับวิธีการประเมินความต้องการจำเป็นที่ใช้แต่มีการระบุว่ามีการกำหนดความต้องการจำเป็นหรือสิ่งที่พึงประสงค์ที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน ดังเห็นได้ชัดจากโครงการการศึกษา 8 ปี ที่ดำเนินการโดย Tyler ในช่วงทศวรรษ 1930-1940 จุดกำเนิดของการประเมินความต้องการจำเป็นในยุคนี้จึงมีขอบเขตที่แคบ เป็นเพียงกิจกรรมที่ดำเนินการเพื่อใช้ในการกำหนดเป้าหมายของการดำเนินงาน แต่มิได้มีการอธิบายว่าได้มีการนำผลการประเมินความต้องการจำเป็นมาใช้ประโยชน์อย่างไรต่อการวางแผนเพื่อสนองความต้องการจำเป็นเหล่านั้น ทำให้ไม่สามารถมั่นใจได้ว่าความต้องการจำเป็นที่กำหนดขึ้นได้มาจากวิธีการประเมินความต้องการจำเป็นที่เชื่อถือได้มากน้อยเพียงใด ดังที่ Bode (อ้างใน Guba,E.G.and Lincoln, Y.S.1982 : 311-320) กล่าวว่าการประเมินความต้องการจำเป็นที่ได้รับอาจเป็นความต้องการจำเป็นตามความรู้สึก (Felt Needs)

ยุคที่สองการประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อการวางแผน(Needs Assessment for Planning)

แนวคิดของการประเมินความต้องการจำเป็นปรากฏชัดเจนในโมเดลหรือรูปแบบการประเมินของนักประเมินหลายคน โดยเฉพาะในระหว่างปี ค.ศ. 1960-1970 ที่มีการตื่นตัวกันมากเกี่ยวกับการประเมิน เช่น โมเดล CIPP ของ Stufflebeam โมเดล CSE ของ Alkin และคณะ แนวคิดทั้งสองค่อนข้างสอดคล้องกันในจุดเน้นเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ควรดำเนินการในขั้นตอนการวางแผน รายละเอียดของแต่ละแนวคิดมีดังต่อไปนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. แนวคิด CIPP

Stufflebeam (1968 อ้างใน Worthen and Sanders. 1973 : 11) ได้เสนอแนวคิดที่เรียกว่าโมเดลการประเมินแบบ CIPP (Context-Input Process Product evaluation) ซึ่งเป็นที่นิยมใช้กันมากในการประเมินโครงการ แนวคิดดังกล่าวมีที่มาจากการวิเคราะห์กระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารStufflebeam ได้จำแนกประเภทของการตัดสินใจแบ่งออกเป็น 4 ขั้น แต่ละขั้นอาศัยข้อมูลที่ใช้ในการตัดสินใจไม่เหมือนกัน (ภาพที่ 2.3) Stufflebeam อธิบายหลักการของโมเดลการประเมินแบบ CIPP ว่าในกระบวนการทำงานผู้บริหารต้องอาศัยการตัดสินใจซึ่งจำแนกได้เป็น 4 ประเภท ดังต่อไปนี้

1.1 การตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผน (Planning Decisions) ซึ่งต้องอาศัยข้อมูลในการกำหนดวัตถุประสงค์ของการทำงาน อันเป็นเป้าหมายที่ต้องการจะบรรลุผล ข้อมูลเพื่อรองรับการตัดสินใจขั้นตอนนี้ได้จากการประเมินบริบท (Context Evaluation)

1.2 การตัดสินใจเกี่ยวกับการกำหนดโครงสร้างของการทำงาน (Structuring Decisions) ซึ่งต้องอาศัยข้อมูลในการกำหนดแนวทางที่จะเลือกยุทธวิธีต่างๆ ในการดำเนินงานและการกำหนดปัจจัยป้อนในการทำงาน การตัดสินใจประเภทนี้เป็นการกำหนดวิธีการที่มุ่งหวังจะให้เกิดผลตามเป้าหมายที่กำหนด ดังนั้น ข้อมูลเพื่อรองรับการตัดสินใจในขั้นตอนนี้ได้จากการประเมินปัจจัย (Input Evaluation)

1.3 การตัดสินใจเกี่ยวกับการนำแผนไปปฏิบัติจริง (Implementation Decisions) ซึ่งต้องอาศัยข้อมูลในการกำหนดแนวทางการปฏิบัติจริง การควบคุม และปรับแผนการทำงานให้บรรลุเป้าหมายข้อมูลเพื่อรองรับการตัดสินใจในขั้นนี้ได้จากการประเมินกระบวนการ (Process Evaluation)

1.4 การตัดสินใจเกี่ยวกับผลที่ได้รับเพื่อทบทวนกระบวนการทำงานใหม่ (Recycling Decisions) ซึ่งต้องอาศัยข้อมูลในการตัดสินว่าจะยกเลิก ปรับขยายหรือสานต่อการทำงานโดยเปรียบเทียบผลที่ได้กับเป้าหมายที่กำหนด ข้อมูลเพื่อรองรับการตัดสินใจในขั้นตอนนี้ได้จากการประเมินผลผลิต (Product Evaluation)

ประเภทของการตัดสินใจและการประเมิน

ผล	สิ่งที่มุ่งหวัง	สิ่งที่เกิดขึ้นจริง
	การตัดสินใจขั้นการวางแผน (Planning Decisions) เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ ได้ข้อมูลจากการประเมินบริบท (Context Evaluation)	**การตัดสินใจขั้นทบทวน** (Recycling Decisions) เพื่อตัดสินอนาคตโครงการ ได้ข้อมูลจากการประเมินผลผลิต (Product Evaluation)

ภาพที่ 2.3 แนวคิดพื้นฐานของโมเดลการประเมินแบบ CIPP

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเภทของการตัดสินใจและการประเมิน

วิธีการ	สิ่งที่มุ่งหวัง	สิ่งที่เกิดขึ้นจริง
	การตัดสินใจขั้นกำหนดโครงสร้างแผนงาน (Structuring Decisions) เพื่อออกแบบกระบวนการ ได้ข้อมูลจากการประเมินปัจจัยป้อน (Input Evaluation)	**การตัดสินใจขั้นการปฏิบัติ** (Implementing Decisions) เพื่อนำแผนไปปฏิบัติและปรับแผน ได้ข้อมูลจากกาประเมินกระบวนการ (Process Evaluation)

ภาพที่ 2.3 (ต่อ)

ทั้งนี้ Stufflebeam เห็นว่าขั้นตอนที่ 1 และ 3 เป็นขั้นตอนของการทำงานหรือวิธีการดำเนินงานส่วนขั้นตอนที่ 2 และ 4 เป็นขั้นตอนของผลการดำเนินงาน สำหรับกิจกรรมการประเมินความต้องการจำเป็นจะเกิดขึ้นในขั้นตอนแรก โดยการวิเคราะห์สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในองค์กรระบุสิ่งที่จำเป็นต้องได้รับการแก้ไข ความต้องการจำเป็นที่ได้รับจะนำไปสู่การกำหนดเป้าหมายของการทำงาน

2. แนวคิด CSE

แนวคิดการประเมิน CSE (Center for the Study of Evaluation) ได้รับการพัฒนาโดย Alkin และคณะ (1990 อ้างใน Morris and Fitz-Gibbon. 1978 : 4) มีขั้นตอนการดำเนินงานดังรายละเอียดและภาพที่ 2.4 ต่อไปนี้

2.1 การประเมินความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาเพื่อนำไปสู่การกำหนดเป้าหมายของหน่วยงาน (ขั้นตอนการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น Needs Assessment)

2.2 การวางแผนและออกแบบกระบวนการการดำเนินงานเพื่อตอบสนองความต้องการจำเป็นนั้นๆ (ขั้นตอนการวางแผน Program Planning)

2.3 การนำแผนงานไปสู่การปฏิบัติจริง มีการติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินงาน และปรับปรุงแก้ไขให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนที่กำหนดแต่แรก ซึ่งเรียกว่าเป็นการประเมินผลความก้าวหน้า (ขั้นตอนการประเมินความก้าวหน้า Formative Evaluation)

2.4 การสรุปผลหลังจากสิ้นสุดการทำงาน เป็นการสรุปผลทั้งหมดที่ได้จากการประเมินว่าเป็นไปตามเป้าหมายหรือไม่ (ขั้นตอนการประเมินผลสรุป Summative Evaluation)

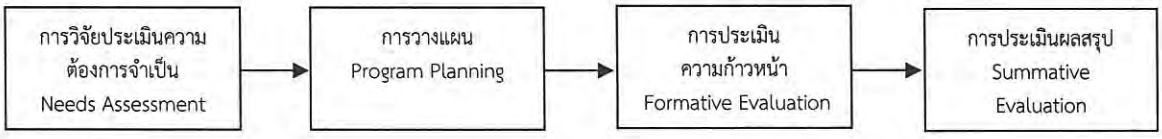

ภาพที่ 2.4 โมเดล CSE

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แนวคิด CIPP ของ Stufflebeam และแนวคิด CSE ของ Alkin มีความคล้ายคลึงกันมาก และเป็นแนวคิดที่นำเสนอในช่วงเวลาเดียวกัน แต่ใช้คำศัพท์เทคนิคในแต่ละขั้นตอนแตกต่างกัน กล่าวคือ ขั้นตอนของการประเมินสภาพแวดล้อมหรือการประเมินบริบท (Context Evaluation) จะสอดคล้องกับขั้นตอนของการประเมินความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) ทำให้ทราบบริบทของหน่วยงานและสามารถกำหนดเป้าหมายหรือทิศทางที่เหมาะสมกับสภาพความต้องการของตนเอง ในขณะที่ขั้นตอนการประเมินปัจจัย (Input Evaluation) สอดคล้องกับขั้นของการวางแผนการออกแบบการทำงาน (Program Planning) ซึ่งเป็นการออกแบบวางแผนการดำเนินงานตามสภาพความพร้อมของปัจจัยนำเข้า ประเมินความพร้อมของปัจจัยต่างๆ มีการศึกษาหรือเตรียมความพร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่มีอยู่ ส่วนในขั้นตอนของการประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) สอดคล้องกับขั้นตอนของการประเมินความก้าวหน้า (Formative Evaluation) เป็นการประเมินกระบวนการการดำเนินงานในขณะที่การดำเนินงานนั้นยังไม่สิ้นสุด สามารถปรับเปลี่ยนวิธีหรือกิจกรรมต่างๆ ให้มีความเหมาะสมหรือแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานให้หมดไป และขั้นสุดท้ายของแนวคิด CIPP คือ ขั้นตอนของการประเมินผลผลิตที่ได้จากการดำเนินงาน (Product Evaluation) สอดคล้องกับแนวคิดการประเมินของ CSE คือ การประเมินผลสรุป (Summative Evaluation) เป็นการประเมินผลที่เกิดขึ้นว่าเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดหรือไม่ และควรตัดสินใจอย่างไรต่อไป จะเห็นว่าผลการดำเนินงานทั้ง 4 ขั้นตอน ทำให้ได้สารสนเทศที่นำไปสู่การตัดสินใจเกี่ยวกับประสิทธิผลของการดำเนินงานของสถานศึกษา

แนวคิดการประเมินความต้องการจำเป็นในยุคที่สองทั้งสองแนวคิดนี้ ทำให้สามารถกำหนด “ความต้องการจำเป็น” ซึ่งจะนำไปใช้เป็นเป้าหมายของการทำงานได้ และยังมีการประเมินสภาวะแวดล้อม ปัจจัยต่างๆ ที่นำไปสู่การกำหนดโครงสร้าง แผน หรือวิธีการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด อย่างไรก็ตาม การประเมินความต้องการจำเป็นตามแนวคิดนี้เป็นกิจกรรมที่ดำเนินการเพียงครั้งเดียวในขั้นตอนของการวางแผนงาน หลังจากที่มีการนำแผนงานหรือโครงการสู่การปฏิบัติ ก็จะไม่มีการจัดทำการประเมินความต้องการจำเป็นอีกต่อไป

ยุคที่สาม การประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อการวางแผนและการนำสู่การปฏิบัติ (Needs Assessment for Planning and Implementing)

การประเมินแนวคิดเชิงระบบของKaufman (1972 อ้างใน Kaufman and English. 1981 : 31-35) ให้ความสำคัญกับการประเมินความต้องการจำเป็นในทุกขั้นตอนของการพัฒนาองค์กร ไม่ได้จำกัดเฉพาะการใช้ประโยชน์จากการประเมินความต้องการจำเป็นในขั้นตอนของการวางแผนเพียงประการเดียว แต่ครอบคลุมทุกขั้นตอนของการพัฒนางานและ/หรือองค์กร ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. แนวคิดเชิงระบบ (System Approach)

Kaufman (1972 อ้างใน KaufmanandEnglish. 1981 : 31-35) ได้เสนอแนวคิดเชิงระบบ (System approach) อันเป็นแบบการดำเนินงานลักษณะวงจร ขั้นตอนต่างๆ ของแนวคิดเชิงระบบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คล้ายคลึงกันโมเดลการประเมินแบบ CIPP ของ Stufflebeam และโมเดล CSE ของ Alkin และคณะ นั้นคือ การพัฒนาโครงการจะต้องเริ่มต้นจากการประเมินสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อกำหนดเป้าหมายขององค์กรซึ่งต้องสอดคล้องกับความต้องการของผู้เกี่ยวข้อง การค้นพบภายหลังว่าจุดมุ่งหายของโครงการนั้นจริงๆ แล้วไม่ได้ตรงกับความต้องการของผู้เกี่ยวข้องจะเป็นความสูญเปล่าทั้งเวลาและทรัพยากรที่เสียไป เพราะผลที่ได้ไม่สามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงโครงการให้ดีขึ้นได้ แนวคิดเชิงระบบของKaufman ประกอบด้วยขั้นตอนการปฏิบัติงานที่สำคัญ 6 ขั้นตอนดังปรากฏในภาพที่ 2.5

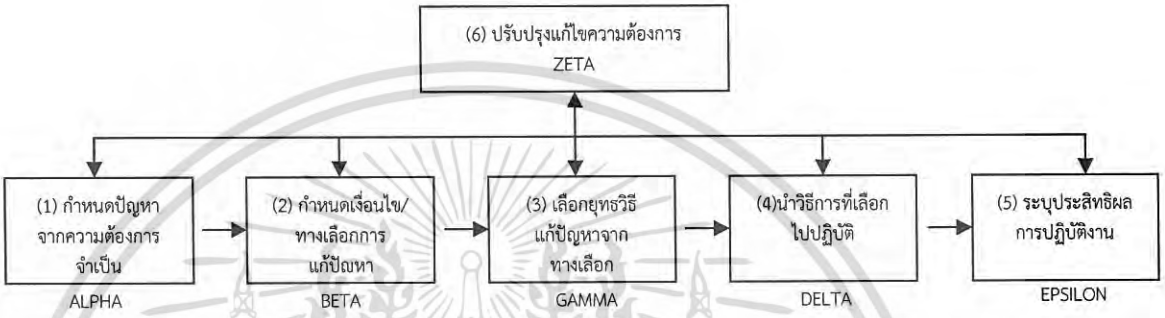

ภาพที่ 2.5 กิจกรรมในกระบวนการแก้ปัญหา

จากภาพที่ 2.5 จะเห็นว่าเมื่อใดที่มีปัญหาให้แก้ไขต้องเริ่มต้นด้วยการกำหนดปัญหา (Alpha) เป็นขั้นตอนแรกโดยศึกษาสภาพความต้องการจำเป็นว่าผลที่พึงประสงค์คืออะไร และสภาพปัจจุบันเป็นเช่นใด อะไรเป็นความต้องการจำเป็นที่เร่งด่วนและสำคัญที่สุด ความต้องการจำเป็นนั้นก่อให้เกิดปัญหาตามมาอะไรบ้าง หลังจากกำหนดปัญหาขององค์กรได้แล้ว จึงเริ่มขั้นตอนที่สอง คือ การศึกษาทางเลือกที่เป็นไปได้ที่จะใช้ในการแก้ไขปัญหา (Beta) โดยมีการศึกษาเงื่อนไขต่างๆ ภายใต้แต่ละปัญหา ขั้นตอนที่สามเป็นการตัดสินใจเลือกแล้วจึงเลือกวิธีการแก้ปัญหาที่เหมาะสมที่สุด (Gamma) ขั้นตอนที่สี่ เป็นการนำวิธีการที่เลือกไปปฏิบัติ (Delta) ขั้นตอนที่ห้าเป็นการติดตามผลการปฏิบัติงานหลังจากยุทธวิธีที่กำหนดขึ้นไปใช้ให้ทราบประสิทธิภาพในการปฏิบัติ (Epsilon) ขั้นตอนสุดท้ายที่สุด คือ การปรับปรุงแก้ไขในการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายสูงสุดของการปฏิบัติงาน (Zeta)

แนวคิดเชิงระบบแบ่งออกเป็น 2 โดเมนใหญ่ ส่วนแรกเกี่ยวข้องกับการกำหนดปัญหา และการหาวิธีการแก้ปัญหา (ขั้นตอนที่ 1และ 2) ส่วนที่สองเกี่ยวข้องกับการลงมือแก้ไขปัญหา และผลที่เกิดขึ้นตามมา (ขั้นตอนที่ 3-6) สำหรับขั้นตอนที่ 6 ซึ่งเป็นขั้นตอนการปรับปรุงการทำงานนั้นสามารถนำไปรวมไว้ในส่วนแรกได้ด้วย การดำเนินงานทั้ง 6 ขั้นตอนนี้ Kaufman and English (1981 : 31) ถือว่าเป็นกิจกรรมการประเมินความต้องการจำเป็นทั้งสิ้น ดังนั้น การประเมินความต้องการจำเป็นตามแนวคิดนี้จึงแทรกอยู่ในทุกขั้นตอนของการทำงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.1.2 ความสำคัญของการประเมินความต้องการจำเป็นต่อการวางแผนและ/ หรือการพัฒนาองค์กร

การวางแผนการทำงานจะต้องเริ่มที่การประเมินบริบท เพื่อให้เข้าใจสภาพที่เป็นอยู่ของหน่วยงาน และรู้ความต้องการของหน่วยงานว่าจำเป็นต้องได้รับการสนองตอบในด้านใด การดำเนินงานดังกล่าวจำเป็นต้องมีเครื่องมือที่ใช้ในการทำงาน ด้วยเหตุนี้จึงมีการพัฒนาวิธีการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น (Needs AssessmentResearch) เพื่อช่วยวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นและแนวทางการแก้ไข ภาพที่ 2.6 แสดงบทบาทของการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นที่มีต่อการวางแผนและพัฒนาองค์กร เริ่มจากการกำหนดจุดเริ่มต้นและจุดปลายทาง กิจกรรมการวางแผนและพัฒนาองค์กรจึงมีสองส่วน คือกิจกรรมการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นและกิจกรรมการบริหารจัดการ ทั้งสองกิจกรรมมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน กิจกรรมส่วนแรก คือ การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น เป็นการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็น และกำหนดวิธีการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายซึ่งหมายถึงการวิเคราะห์ทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดที่จะทำให้สามารถบรรลุเป้าหมายขององค์กร กิจกรรมส่วนที่สอง คือ การบริหารจัดการ ตั้งแต่กำหนดเป้าหมาย การวางแผน การนำสู่การปฏิบัติ และการประเมินผล (Klimes. 1977 : 60-64) ในแผนภาพนี้จะเห็นว่าสภาพที่ควรจะเป็นจะถูกนำมาใช้ในการกำหนดเป้าหมายการทำงานและทางเลือกที่กำหนดไว้จากการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นจะถูกนำมาใช้ในขั้นการวางแผนงานการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นจึงมีความสำคัญต่อการวางแผนและพัฒนาองค์กร

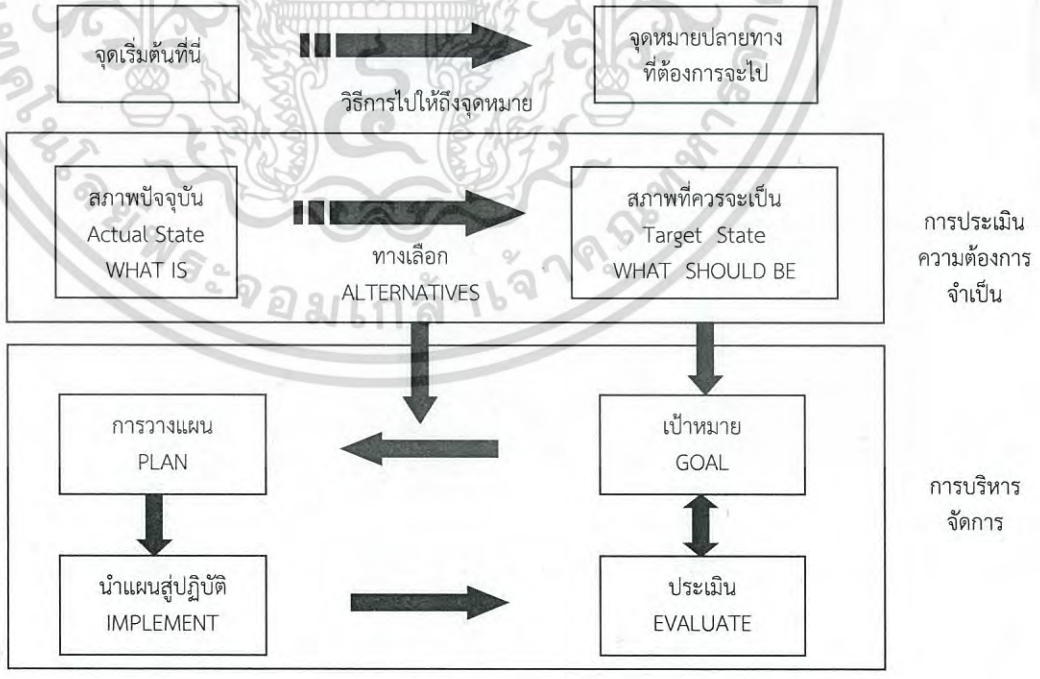

ภาพที่ 2.6 บทบาทของการประเมินความต้องการจำเป็นที่มีต่อการวางแผนและพัฒนา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การวางแผนงานหรือโครงการโดยมิได้คำนึงถึงความต้องการจำเป็นในระดับบุคคลหรือกลุ่มบุคคลต่างๆ และหาแนวทางปรับความต้องการจำเป็นย่อมจะก่อให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติและปัญหาอื่นๆ ตามมาอย่างไม่สิ้นสุดโดยเฉพาะโครงการทางด้านบริการสังคม การละเลยต่อความต้องการจำเป็นของกลุ่มเป้าหมาย อาจเป็นเหตุให้โครงการนั้นขาดความร่วมมือและไม่บรรลุวัตถุประสงค์หรือให้บริการไม่กับความต้องการจำเป็นหรือไม่ตรงกับกลุ่มเป้าหมาย ทำให้เกิดความล่าช้าหรือสูญเสียทรัพยากรไปโดยเปล่าประโยชน์ ในบริบทของโรงเรียนการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นทำให้สามารถระบุสิ่งที่จำเป็นของผู้เรียนซึ่งนำมาใช้ในการออกแบบพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ชี้ให้เห็นจุดอ่อนของผู้เรียน ระบุจุดอ่อนที่ครูควรได้รับการพัฒนา ชี้ทิศทางที่โรงเรียนต้องพัฒนาในอนาคต และยังใช้ประโยชน์ในการเสาะแสวงหาวิธีการพัฒนาผู้เรียนที่คาดว่าจะผลกระทบตามมาที่เหมาะสมที่สุด (Suarez. 1990 อ้างใน สุวิมล ว่องวาณิช. 2548 : 28)

สรุปได้ว่า พัฒนาการของการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นเป็นกิจกรรมหนึ่งของการประเมิน ช่วยให้การวางแผนและการพัฒนาองค์กรมีประสิทธิภาพมากขึ้นโดยเฉพาะในการวางแผนกลยุทธ์ ซึ่งต้องกาข้อมูลที่ชี้สภาพองค์กรและทิศทางที่ควรพัฒนาอย่างแม่นยำ ทำให้การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นยิ่งมีความสำคัญมากขึ้นในกระบวนการพัฒนางานหรือองค์กร เพราะจำเป็นต้องมีการวิจัยประเมินผลในทุกขั้นตอนของการดำเนินงาน เพื่อให้มีข้อมูลหลักฐานรองรับการตัดสินที่หนักแน่น

2.2.2 ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น

สำหรับนิยามของคำว่า “การประเมินความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) มีผู้ให้ความหมายไว้หลากหลายดังนี้

Witkin (1984 : 2) กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการที่เป็นระบบที่นำมาใช้เพื่อกำหนดความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นอยู่กับสภาพที่มุ่งหวังโดยเน้นความแตกต่างของผลลัพธ์ (Outcome gaps) และนำมาจัดเรียงลำดับ และเลือกความต้องการจำเป็นมาแก้ไข

Kaufman, Rojas and Mayer (1993 : 10-13) กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการที่ใช้เพื่อระบุช่องว่างระหว่างผลที่เกิดขึ้นในปัจจุบันกับที่ปรารถนาจะให้เกิดแล้วจัดลำดับความสำคัญของช่องว่างดังกล่าว จากนั้นเลือกช่องว่างที่สำคัญที่สุดมาเป็นประเด็นที่ต้องดำเนินการต่อไป

Witkin and Altschuld (1995 : 4) ได้อธิบายเกี่ยวกับกระบวนการประเมินความต้องการจำเป็นไว้ว่าการประเมินความต้องการจำเป็นมี 3 ขั้นตอนได้แก่ (1) การวางแผนการดำเนินงาน (2) การสำรวจและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อกำหนดความต้องการจำเป็น และ (3) การใช้ประโยชน์จากความต้องการจำเป็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Rouda and Kusy (1995 : 255-257) กล่าวว่า กาประเมินความต้องการจำเป็นว่าเป็นการสำรวจที่เป็นระบบของสิ่งที่เป็นอยู่กับสิ่งที่ควรจะเป็นเพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานของบุคคล และ/หรือองค์กร

McCaslin and Tibezinda (1997: 33) กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็นเป็นกระบวนการที่เป็นระบบสำหรับการจัดลำดับความสำคัญและการตัดสินใจที่สำพันธ์กับการวางแผนการพัฒนาและการปฏิบัติการในโครงการ การประเมินความต้องการจำเป็นเป็นการกำหนดช่องว่างระหว่างสิ่งที่เป็นอยู่กับสิ่งที่ควรจะเป็นของผลลัพธ์ของโครงการและจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นนั้น โดยเน้นการตัดสินใจจากการจัดลำดับความสำคัญบนพื้นฐานของข้อมูลที่ได้รับจากบุคคลที่น่าจะได้รับผลกระทบจากโครงการ

สุวิมล ว่องวาณิช (2548 : 62) ได้สรุปเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็นว่าเป็นกระบวนการประเมินเพื่อกำหนดความแตกต่างของสภาพที่เกิดขึ้นกับสภาพที่ควรจะเป็น โดยระบุสิ่งที่ต้องการให้เกิดว่ามีลักษณะเช่นใด และประเมินสิ่งที่เกิดขึ้นจริงว่ามีลักษณะเช่นใด จากนั้นนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ประเมินและสิ่งที่เกิดขึ้นจริงว่าสมควรเปลี่ยนแปลงอะไรบ้าง การประเมินความต้องการจำเป็นทำให้ได้ข้อมูลที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงกระบวนการการจัดการศึกษา หรือการเปลี่ยนแปลผลที่เกิดขึ้นปลายทาง การเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากการประเมินความต้องการจำเป็น จึงเป็นการเปลี่ยนแปลงในเชิงสร้างสรรค์และเป็นการเปลี่ยนแปลงทางบวก

สุบิน ยุระรัช (2554 : 34) ได้เสนอเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็นว่าเป็นกระบวนการของการวิเคราะห์ช่องว่างหรือความแตกต่าง (Gap/discrepancy analysis) ระหว่างสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และสภาพที่ควรจะเป็น และมีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นว่า ความต้องการจำเป็นอะไรสำคัญก่อนหลัง เพื่อนำผลมาใช้ประโยชน์ในการวางแผนกิจกรรมที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

สรุปได้ว่าการประเมินความต้องการจำเป็น เป็นกระบวนการการประเมินเพื่อทำให้เราทราบถึงสภาพปัญหาอย่างแท้จริง ในการนำข้อมูลมาวิเคราะห์สำหรับการกำหนดสถานภาพในปัจจุบันเพื่อระบุความต้องการจำเป็นแล้วนำมาซึ่งการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงของบุคคลหรือพื้นที่ที่กำหนด

2.2.3 หลักของการประเมินความต้องการจำเป็น

สุวิมล ว่องวาณิช (2548 : 80) จากการศึกษานิยามของความต้องการจำเป็นและการจัดประเภทของการประเมินความต้องการจำเป็น พบว่าไม่ว่าจะเป็นทัศนะของนักวิชาการใด การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นจะอยู่บนพื้นฐานหลักการ 2 ประการ คือ หลักความแตกต่าง (Discrepancy) และหลักความสำคัญ (Importance) หลักการแรกของการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น คือ หลักความแตกต่าง (Discrepancy) หมายความว่า ในกระบวนการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น ผู้วิจัยอาจออกแบบการวิจัยให้มีการเปรียบเทียบข้อมูลเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริงกับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สภาพที่ควรจะเป็น หรือออกแบบการวิจัยโดยมีนัยของความแตกต่างแฝงอยู่ด้วยการระบุสภาวะที่ไม่พึงประสงค์ แต่ไม่ได้เก็บข้อมูลในเชิงเปรียบเทียบ เนื่องจากสภาพที่พึงประสงค์กำหนดได้โดยไม่จำเป็นต้องเก็บข้อมูล ความแตกต่างไม่ใช้จะบ่งบอกความต้องการจำเป็นเสมอไป ขึ้นอยู่กับการกำหนดระดับความสำคัญของเป้าหมายที่พึงประสงค์ ฉะนั้นในการวิจัยประเมินความต้องการต้องมีการกำหนดเป้าหมายให้อยู่ในระดับต่ำสุดที่จะขาดแคลนไม่ได้ มิฉะนั้นจะเกิดผลเสียหาย ส่วนหลักการที่สอง คือ หลักความสำคัญ (Importance) หมายความว่า สิ่งที่เป็นความต้องการจำเป็นมีความสำคัญมากต้องได้รับการตอบสนองและความต้องการจำเป็นนั้นต้องมีลำดับความสำคัญ (Needs Prioritization) ไม่ว่าผู้วิจัยจะดำเนินการในกิจกรรมการระบุความต้องการจำเป็น (Needs Identification) กิจกรรมการวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น (Needs Analysis) หรือกิจกรรมการการกำหนดวิธีการแก้ไขความต้องการจำเป็นที่เกิดขึ้น (Needs Solution) จะต้องมีการจัดลำดับความสำคัญของผลการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นในทุกกิจกรรม

สรุปได้ว่า ผลการวิจัยจากกิจกรรมการกำหนดความต้องการจำเป็น จะได้ความต้องการจำเป็นมากมาย จึงต้องจัดลำดับความต้องการจำเป็นที่สำคัญที่สุด ผลจากการวิเคราะห์สาเหตุ จะได้สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นมากกว่าหนึ่งสาเหตุ ก็ต้องจัดลำดับความสำคัญของสาเหตุว่าสาเหตุใดเป็นสาเหตุหลัก การกำหนดวิธีการแก้ไขปัญหาจะพบว่ามีวิธีการแก้ไขปัญหาหลายทางเลือก ผู้วิจัยต้องเลือกทางเลือกที่เหมาะสมที่สุด

2.2.4 ขั้นตอนการประเมินความต้องการจำเป็น

Rouda and Kusy (1995 : 255-257) เสนอขั้นตอนความต้องการจำเป็นในการอบรม โดยเน้นการวิเคราะห์ความแตกต่างและการศึกษาทางเลือก ดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างสิ่งที่เกิดขึ้นกับที่ควรจะเป็น
2. การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น
3. การระบุสาเหตุของปัญหาและหรือโอกาสในการเกิดปัญหา
4. การระบุทางแก้ไขที่เป็นไปได้และโอกาสในการพัฒนา
5. การเปรียบเทียบให้เห็นผลที่ตามมาหากไม่มีการดำเนินงานแก้ไขปัญหาใดๆ
6. การให้ข้อเสนอแนะสำหรับการฝึกอบรมหรือพัฒนาองค์กร

ตามแนวคิดของ Rouda and Kusy การวิเคราะห์ความแตกต่างต้องพยายามหาความต้องการจำเป็นที่แท้จริง (Actual Needs) ไม่ใช้ความต้องการจำเป็นตามการรับรู้ (Perceived Needs) หรือความต้องการจำเป็นตามความรู้สึก (Felt Needs) เนื่องจากบางครั้งคนที่ถูกประเมินความต้องการจำเป็นอาจไม่รู้ว่าจริงๆ แล้วตนเองมีความต้องการจำเป็นอะไร แต่สามารถแสดงความคิดเห็นได้ว่าตนเองต้องการ (Want) อะไรและในการเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาต้องได้ข้อมูลเป็นหลักฐานที่แสดงจุดยืนทางความคิดในการระบุความต้องการจำเป็นที่ต้องแก้ไข เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาต่างๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นและต้องให้ทุกคนได้รับรู้ข้อมูลสารสนเทศที่ปรากฏ สิ่งสำคัญที่ต้องพิจารณา คือ การ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เลือกแนวทางแก้ไขปัญหา Rouda and Kusy เสนอว่าการฝึกอบรมเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาในกรณีที่พบว่าบุคลากรมีปัญหาด้านความรู้ ถ้าไม่ใช่เกิดจากปัญหาการขาดความรู้ของบุคลากร แต่จากการเปลี่ยนแปลงระบบ ซึ่งอาจรวมถึงการวางแผนกลยุทธ์ การปรับโครงสร้างองค์กรใหม่ การจัดการเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน หรือการสร้างทีมที่มีประสิทธิภาพ วิธีการแก้ไขปัญหาหรือแนวทางการแก้ไขปัญหาควรใช้การพัฒนาองค์กร (Organization Development) นอกจากนี้ต้องมีการระบุค่าใช้จ่ายสำหรับการดำเนินงานโดยมีทั้งค่าใช้จ่ายหากไม่มีการแก้ไขปัญหาใดๆ และค่าใช้จ่ายหากต้องมีการแก้ไขปัญหาเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง

Mckillip (1987 : 31-41) การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นตามแนวคิดของ Mckillip มีการดำเนินงานแบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นการระบุกลุ่มผู้ใช้และลักษณะการใช้ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น
2. การระบุกลุ่มเป้าหมายและสภาพแวดล้อมของการให้บริการ
3. การระบุรายละเอียดของความต้องการจำเป็น
4. การประเมินความต้องการจำเป็นที่สำคัญ
5. การเผยแพร่ผลการประเมินความต้องการจำเป็น

ขั้นตอนการประเมินความต้องการจำเป็นของ Mckillip เน้นการกำหนดกลุ่มผู้ใช้ผลและลักษณะการใช้ผลการประเมิน ตลอดจนกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในกระบวนการ การให้ความสำคัญกับการกำหนดความต้องการจำเป็นที่มีการบรรยายสภาพของปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น และการเผยแพร่ผลการประเมินความต้องการจำเป็นแนวคิดของ Mckiliip ใช้ในบริบทของการให้บริการประชาชนและบริการทางการศึกษานับเป็นความพยายามที่จะนำการประเมินความต้องการจำเป็นมาใช้กับงานการให้บริการทางสังคมตั้งแต่การวิเคราะห์ลักษณะของผู้ใช้ถึงการเผยแพร่ผลการประเมิน หากแต่วิธีการหรือเทคนิค Mckillip ยังมีข้อจำกัดอยู่กับงานบริการทางสังคมเป็นส่วนใหญ่ ทำให้อาจมีข้อจำกัดบ้างหากต้องดำเนินการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นในบริบทอื่น เนื่องจากวิธีการที่นำเสนออาจไม่ครอบคลุม และไม่สามารถใช้ได้กับการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณ์ (Complete Needs Assessment) ที่เน้นกิจกรรมการระบุความต้องการจำเป็น การวิเคราะห์สาเหตุ และการกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหา

James W. Altschuld (อ้างใน สุวิมล ว่องวาณิช. 2548 : 99) กล่าวว่ากระบวนการประเมินความต้องการจำเป็น มีขั้นตอนการดำเนินงานสรุปเป็นคำถามได้ว่า “Who Determined What as Defined by Whom for What Purposes?” นั้นคือ ในการประเมินความต้องการจำเป็นต้องมีการดำเนินการ 4 ขั้นตอน คือ (1) มีการกำหนดจุดมุ่งหมายของการประเมินก่อนว่าต้องการทำไปเพื่อใช้ประโยชน์เรื่องใด (2) มีการกำหนดว่าต้องการประเมินความการจำเป็นนั้นเป็นของใคร (3) มีเนื้อหาสาระของความต้องการจำเป็นในเรื่องใด และ (4) มีการนิยามความต้องการจำเป็นนี้อย่างไร ใครจะเป็นผู้นิยามผู้ให้ข้อมูล และดำเนินการประเมินความต้องการจำเป็นนั้น ดังตารางที่ 2.1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.1 ขั้นตอนการประเมินความต้องการจำเป็น

คำถามสรุปของ Altschuld	ขั้นตอนการดำเนินงานตามความคิดของ Altschuld
WHO (determined)	1. การกำหนดจุดมุ่งหมายและเหตุผลที่ต้องประเมินความต้องการจำเป็น ระบุองค์กร/กลุ่ม/บุคคลที่ต้องการประเมินความต้องการจำเป็น
WHAT	2. การออกแบบการประเมินความต้องการจำเป็น
(as defined) WHOM	3. การออกแบบการประเมินความต้องการจำเป็น (1) กำหนดผู้เกี่ยวข้องกับกระบวนการประเมินความต้องการจำเป็นและนิยามความต้องการจำเป็น
	(2) กำหนดวิธีการประเมินความต้องการจำเป็น
	(3) กำหนดผู้ให้ข้อมูลและเครื่องมือประเมินความต้องการจำเป็น
	(4) การเก็บรวบรวมข้อมูล
	(5) การวิเคราะห์และจัดลำดับความต้องการจำเป็นที่สำคัญที่สุด
	(6) การกำหนดแนวทางขจัดปัญหาที่เกิดจากความต้องการจำเป็น
(for) WHAT PURPOSES	4. การนำผลไปใช้ประโยชน์ตามเป้าที่กำหนด

สุวิมล ว่องวาณิช (2548 : 81) ได้จำแนกกระบวนการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นออกเป็น5 ขั้นตอนดังนี้

1. การศึกษาสิ่งที่มุ่งหวัง (What should be)
2. การศึกษาสภาพที่เป็นอยู่จริงในปัจจุบัน (What is)
3. การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างสภาพที่มุ่งหวังกับสภาพที่เป็นอยู่จริง และจัดลำดับความสำคัญของผลที่เกิดขึ้น เพื่อระบุเป็นความต้องการจำเป็น (Needs Identification)
4. การวิเคราะห์สาเหตุความต้องการจำเป็น(Needs Analysis) และจัดลำดับความสำคัญของสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น
5. การศึกษาและการกำหนดแนวทางเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดจากสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น (Needs Solution)

สรุปได้ว่า ขั้นตอนหลักในการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นจะประกอบด้วย (1) การระบุความต้องการจำเป็น (Needs Identification) โดยการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างสภาพที่คาดหวังกับสภาพที่เป็นอยู่ (2) การวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น (Needs Solution) โดยแต่ละขั้นตอนจะต้องมีการจัดลำดับความสำคัญของผลการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นทุกกิจกรรม (3) การกำหนดแนวทางพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดจากสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น (Needs Solution)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.5 ประเภทของวิธีการประเมินความต้องการจำเป็น

ได้มีนักการศึกษาเสนอประเภทของวิธีการประเมินความต้องการจำเป็นไว้ดังนี้

Glass (1976 : 3-8) กล่าวว่า การวิจัยสามารถจำแนกได้ 3 ประเภท คือ การวิเคราะห์ปฐมมาน (Primary Analysis) ซึ่งเป็นการวิจัยที่มีการรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ใช้แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Source of Data) การวิจัยหรือการวิเคราะห์ทุติยมาน (SecondaryAnalysis) ซึ่งเป็นการวิจัยนักวิจัยใช้ฐานข้อมูลที่มีผู้รวบรวมไว้แล้ว หรือข้อมูลแหล่งทุติยภูมิ (Secondary Source of Data) และการวิจัยที่เป็นการวิเคราะห์อภิมาน (Meta-Analysis) อันเป็นการวิจัยงานวิจัย หรือการวิจัยเพื่อสังเคราะห์งานวิจัย

สุวิมล ว่องวาณิช (2548 : 133-160) กล่าวว่า การวิจัยเพื่อประเมินความต้องการจำเป็นเป็นการวิจัยที่สามารถแบ่งประเภทได้ตามหลักการแบ่งประเภทการวิจัยของ Glass จึงนำเสนอวิธีการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นแยกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มแรก เป็นการวิจัยประเภทความต้องการจำเป็นที่ใช้การวิเคราะห์ปฐมมาน ได้แก่ การวิจัยสำรวจ การวิจัยอนาคต การวิจัยบรรยาย กลุ่มที่สอง เป็นการวิจัยประเภททุติยมาน เป็นการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นที่ได้จากการวิเคราะห์ทุติยมาน กลุ่มที่สาม เป็นการวิจัยเพื่อประเมินงานวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น (Meta Evaluation of Needs Assessment Research)

วิธีการประเมินความต้องการจำเป็นมีหลายวิธี ซึ่งแต่ละวิธีมีความเหมาะสมกับบริบทของการวิจัยนั้น ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอวิธีที่นิยมใช้กันมากในการประเมินความต้องการจำเป็น ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การวิจัยสำรวจ

การวิจัยสำรวจเป็นการวิจัยที่เน้นการศึกษาเกี่ยวกับคน ไม่ว่าจะเป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับลักษณะความเชื่อ ความคิดเห็น ทัศนคติ แรงจูงใจ หรือพฤติกรรมของคน โดยตัวแปรเหล่านี้อาจแบ่งได้เป็น 2 กลุ่มใหญ่ คือ (1) องค์ประกอบทางสังคมวิทยา (Sociological Factors) ได้แก่ เพศ ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม รายได้ เป็นต้น และ (2) องค์ประกอบทางจิตวิทยา (Psychological Actors) เช่น ความคิดเห็น ความเชื่อ ทัศนคติ พฤติกรรม เป็นต้น

นักการประเมินใช้การวิจัยสำรวจในการระบุความต้องการจำเป็นได้เพราะความต้องการจำเป็นจัดเป็นความคิดเห็น ความเชื่อ และอาจจัดเป็นพฤติกรรมได้ โดยที่วิธีการวิจัยสำรวจได้รับการพัฒนาไปมาก มีรูปแบบการดำเนินงานหลากหลาย การใช้การวิจัยสำรวจเพื่อศึกษาความต้องการจำเป็น จึงต้องเข้าใจวิธีการวิจัยสำรวจโดยละเอียดดังนี้

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัยสำรวจ คือ การบรรยายลักษณะของประชากรในลักษณะที่เป็นภาพรวมของคนกลุ่มนั้น ไม่ได้เน้นการให้ข้อมูลบรรยายลักษณะของคนเป็นรายบุคคล (Best and Kahn.1993: 4) การใช้การวิจัยสำรวจเพื่อหวังผลแต่เพียงการรายงานสภาพที่เกิดขึ้นนั้น (Kerlinger. 1986 : 11) เรียกว่าเป็นเพียงการสำรวจสถานภาพ (Status Survey) เพราะไม่ได้ศึกษาลึกไปถึง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร โดยให้ความสำคัญกับประเด็นการศึกษาที่ว่า “อะไร” เกิดขึ้นในขณะนั้นมากกว่าการศึกษาว่า “ทำไม” จึงเป็นเช่นนั้น (Kerlinger. 1986 : 11) เห็นว่าการวิจัยสำรวจที่ใช้ในทางสังคมวิทยาหรือทางการศึกษา ควรศึกษาให้ลึกซึ้งถึงขนาดที่สามารถอธิบายลักษณะความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นได้ เพราะจะทำให้ได้ข้อมูลที่ละเอียดกว่าและเกิดประโยชน์มากกว่า

การวิจัยสำรวจเป็นวิธีที่เหมาะกับการใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อระบุความต้องการจำเป็น วิเคราะห์สาเหตุ และกำหนดทางเลือกในการแก้ไขปัญหา นอกจากนี้ยังเป็นการวิจัยที่ควรนำไปใช้ในสถานการณ์ของการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นระดับองค์กรเนื่องจากต้องการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนประชากร ผลการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นที่ได้รับสามารถนำไปใช้ในในการวางแผนพัฒนาการดำเนินงานของหน่วยงานต่างๆ การวิจัยสำรวจไม่เหมาะกับการนำไปใช้กับการประเมินความต้องการจำเป็นระดับบุคคล เนื่องจากจุดมุ่งหมายของการวิจัยสำรวจต้องสรุปอ้างอิงผลการวิจัยไปยังประชากรมากกว่าการใช้เพื่อระบุความต้องการจำเป็นรายบุคคล การระบุความต้องการจำเป็นของบุคคลจะไม่คุ้มค่าเมื่อพิจารณาค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการดำเนินงานของการวิจัยสำรวจ

ตัวอย่างคำถามวิจัยเช่น

1.2.1 ครูในยุคปฏิรูปการศึกษาจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาในเรื่องใด เพื่อให้สามารถจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้สอดคล้องตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้

1.2.2 อะไรเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ครูไม่สามารถจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้ประสบความสำเร็จ

1.2.3 วิธีพัฒนาครูให้มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีอะไรบ้าง? อะไรเป็นวิธีที่เหมาะสมที่สุด และวิธีที่เสนอมีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติมากน้อยเพียงใด

1.3 หลักการของการวิจัย

การวิจัยสำรวจเพื่อระบุความต้องการจำเป็นมีหลักการวิจัยเหมือนการวิจัยสำรวจโดยทั่วไป คือ มีการกำหนดคำถามวิจัยที่นำไปสู่การได้คำตอบที่เป็นความต้องการจำเป็น คำถามวิจัยของวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นที่ว่า “ครูในยุคปฏิรูปการศึกษาจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาในเรื่องใด เพื่อให้สามารถจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้สอดคล้องตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้” จะทำให้ได้เฉพาะคำตอบที่เป็นเพียงการระบุความต้องการจำเป็นอย่างเดียว หากต้องการวิเคราะห์หาสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น ต้องกำหนดคำถามวิจัยในลักษณะที่ว่า “อะไรเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ครูไม่สามารถจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้ประสบความสำเร็จ” และหากต้องการให้ได้คำตอบเกี่ยวกับแนวทางหรือยุทธวิธีที่ใช้ในการพัฒนาครู ก็ต้องกำหนดคำถามวิจัยว่า “พัฒนาครูให้มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้มีอะไรบ้าง อะไรเป็นวิธีที่เหมาะสมที่สุดและวิธีที่เสนอมีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติมากน้อยเพียงใด วิธีวิจัยที่ใช้ในการตอบคำถามวิจัยสองคำถามหลัง จำเป็นต้องมีการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกรอบความคิดของการวิจัย และกำหนดนิยามความต้องการจำเป็นว่าจะใช้นิยามใด เพื่อให้ได้คำตอบที่เป็นความต้องการจำเป็น โดย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปกติมักใช้นิยามความแตกต่างเพื่อเปรียบเทียบสภาพที่เป็นอยู่เกิดกับสภาพที่ควรจะเป็นสำหรับคำถามวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น มักอิงกรอบของการวิจัยที่แสดงความสัมพันธ์เชิงเหตุผลของตัวแปรที่เกี่ยวข้องในบริบทของการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น กรอบของการวิจัยประกอบด้วยตัวแปรเหตุและตัวแปรผล คือ ความต้องการจำเป็นส่วนการกำหนดทางเลือกที่เหมาะสมนิยมใช้คำถามปลายเปิด หรือการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

1.4 ข้อตกลงเบื้องต้นในการใช้วิธีการวิจัยสำรวจ

ความน่าเชื่อถือของผลการวิจัยสำรวจขึ้นอยู่กับความถูกต้องของข้อมูล แม้ผู้วิจัยจะวางแผนออกแบบการวิจัยอย่างดี ข้อมูลที่ได้อาจคลาดเคลื่อนได้ ถ้าผู้ให้ข้อมูลไม่จริงใจในการให้ข้อมูลหรือแสดงความคิดเห็นอย่างต่อไปตรงมา ข้อตกลงของการวิจัยสำรวจ ได้แก่ ผู้ตอบเข้าใจคำถามตรงกับที่ผู้วิจัยต้องการถาม ผู้ตอบมีความรู้พอที่จะตอบและให้ข้อมูลอย่างถูกต้อง และคำตอบที่ให้ต้องไม่เปลี่ยนแปลงไปมาในช่วงเวลาเดียวกันที่ทำการเก็บข้อมูล

1.5 ขั้นตอนของการวิจัย

ขั้นตอนการวิจัยสำรวจเริ่มตั้งแต่การกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย คำถามวิจัย การกำหนดกรอบความคิดในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การเตรียมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการจัดทำรายงานข้อคนพบดังปรากฏในภาพที่ 2.7

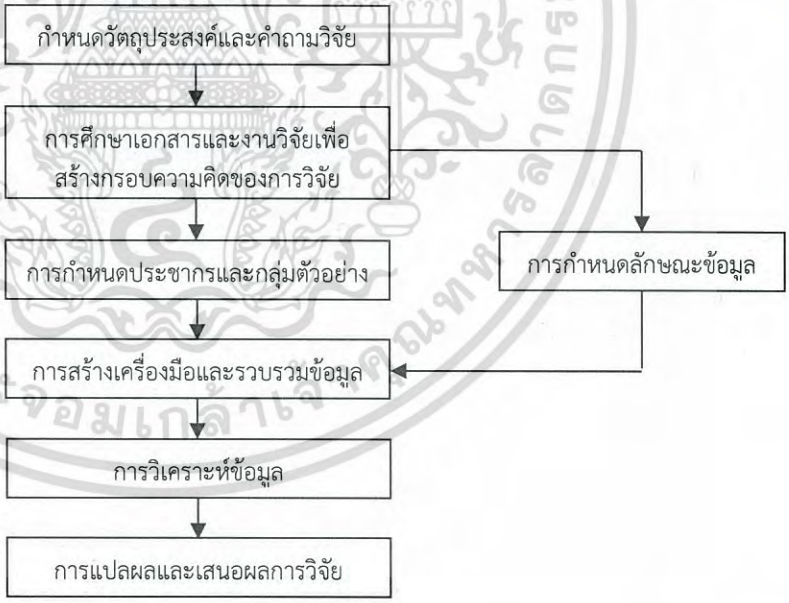

ภาพที่ 2.7 ขั้นตอนของการวิจัยวิธีการสำรวจ

1.6 ข้อดีและข้อจำกัดของการวิจัยสำรวจ

Kerlinger (1986 : 13) กล่าวว่าการวิจัยสำรวจมีทั้งข้อดีและข้อจำกัดหลายประการดังนี้

1.6.1 ข้อดีของการวิจัยสำรวจ ได้แก่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.6.1.1 ให้สารสนเทศในปริมาณที่มาก

1.6.1.2 สามารถใช้สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่มีทั้งทรัพยากร คน งบประมาณ

1.6.1.3 ถ้าใช้การวิจัยจากกลุ่มตัวอย่าง (Sample Survey) จะสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายน้อยกว่าการวิจัยสำมะโนประชากร อย่างไรก็ตามการวิจัยสำรวจหากเก็บข้อมูลในปริมาณมากอาจแพงกว่าการวิจัยเชิงทดลองหรือภาคสนามแต่ข้อมูลที่ได้คุ้มค่าถือว่าราคาถูกเมื่อเทียบกับปริมาณข้อมูลที่ได้

1.6.1.4 แม้ว่าจะมีความคลาดเคลื่อนในการผลการวิเคราะห์ข้อมูล แต่ก็สามารถคำนวณหรือประมาณค่าความคลาดเคลื่อนที่เกิดขึ้นได้โดยวิธีการทางสถิติ

1.6.2 ข้อจำกัดของการวิจัยสำรวจ ได้แก่

1.6.2.1 ข้อมูลที่ได้แม้จะมีประมาณมาก แต่อาจจะไม่ลึกซึ้ง

1.6.2.2 บางครั้งใช้เวลาและงบประมาณมาก เช่น การวิจัยที่ใช้การสัมภาษณ์

1.6.2.3 อาจมีความคลาดเคลื่อนในข้อมูลที่ได้รับกลับมา เช่น การตอบโดยไม่จริงใจ ต้องมีวิธีการตรวจสอบที่ดี ด้วยเหตุนี้ผู้ทำวิจัยจะต้องพิจารณาองค์ประกอบต่างๆตั้งแต่ประเด็นวิจัยที่ศึกษา เงื่อนไขของทรัพยากรเวลา กำลังคน งบประมาณ และความลึกซึ้งของข้อมูลที่ต้องการว่าใช้การวิจัยสำรวจได้หรือไม่

สรุปได้ว่า การวิจัยสำรวจเป็นความพยายามเพื่อรวบรวมข้อมูลจากสมาชิกในประชากรที่ศึกษาเพื่ออธิบายสภาพปัจจุบันที่เกิดขึ้น ซึ่งอาจเกี่ยวข้องกับตัวแปรหนึ่งตัวหรือมากกว่าหนึ่งตัว มีจุดมุ่งหมาย 2 ประการ คือ การวิจัยเพื่อบรรยายสภาพที่เกิดขึ้น กับการวิจัยเพื่ออธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น การวิจัยสำรวจแบบการสำรวจกลุ่มตัวอย่าง (Sample Survey) หรือการสำรวจสำมะโนประชากร (Census Survey) ส่วนใหญ่จะเป็นประเภทแรก คือ การสำรวจกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นการสรุปพาดพิงข้อมูลเกี่ยวกับประชากรที่ศึกษาจากการตอบของกลุ่มตัวอย่างที่เลือกขึ้นมาจากประชากร ซึ่งตัวอย่างที่เลือกมานี้อาจจะเป็นการเลือกแบบสุ่ม แบบแบ่งชั้นฯลฯ ก็ได้แต่ในการสำรวจประชากรเป็นความพยายามที่จะได้ข้อมูลจากสมาชิกทุกๆ คนในประชากร การวิจัยสำรวจไม่ค่อยสลับซับซ้อน เข้าใจง่าย และดำเนินการได้ง่าย สิ่งที่ต้องให้ความสนใจ คือ การเลือกกลุ่มตัวอย่างที่นำมาศึกษา และการสรุปผลจากข้อมูล ปัญหาของการวิจัยประเภทนี้ คือ การไม่ได้รับความร่วมมือจากผู้ตอบทำให้มีผลต่อการแปลความหมายของข้อมูล เพราะผู้ที่ไม่ให้ข้อมูลอาจมีความคิดเห็นแตกต่างจากผู้ตอบก็ได้ การสรุปผลเฉพาะจากกลุ่มที่ตอบอาจมีความผิดพลาด

2. การจัดลำดับความสำคัญ

การจัดลำดับความสำคัญ (Priority setting) ของความต้องการจำเป็นเป็นขั้นตอนสุดท้ายของการระบุความต้องการจำเป็น การวิเคราะห์สาเหตุ และการกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาซึ่งจะทำให้การประเมินความต้องการจำเป็นมีความสมบูรณ์ สามารถนำผลไปใช้ในการวิเคราะห์หาสาเหตุและวิธีการแก้ไขต่อไป การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น เป็นการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นแต่ละประเด็น จากนั้นนำความต้องการมาจัดเรียงลำดับ (Sort) ตั้งแต่ความสำคัญมากไปหาความสำคัญน้อย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น คือ การระบุความต้องการจำเป็นที่มีความสำคัญมากที่สุดและมีความเร่งด่วนที่ต้องได้รับการพัฒนาก่อนภายใต้เงื่อนไขทรัพยากรที่มีจำกัด

ตัวอย่างคำถามวิจัยเพื่อระบุความต้องการจำเป็นเช่นนักเรียนมีความต้องการจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาด้านความรู้ความสามารถในด้านใดมากที่สุด?

ตัวอย่างคำถามวิจัยเพื่อวิเคราะห์สาเหตุเช่นอะไรเป็นสาเหตุหลักที่สำคัญที่สุดที่ทำให้นักเรียนมีความต้องการจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาด้านความรู้ความสามารถ?

ตัวอย่างคำถามวิจัยเพื่อวิเคราะห์ทางเลือกเช่น จากสาเหตุที่วิเคราะห์ได้ แนวทางใดที่เหมาะสมที่สุดในการนำไปใช้พัฒนาความรู้ ความสามารถของนักเรียนให้ประสบความสำเร็จ

2.2 หลักการของการจัดลำดับความสำคัญ

การจัดลำดับความสำคัญจะต้องพิจารณาทั้งด้านความเที่ยงและความตรง และต้องมีการตรวจสอบคุณภาพขององค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการจัดลำดับที่ได้จากการประเมินความต้องการจำเป็นซึ่งประกอบด้วย (1) ขนาดของความแตกต่างของสภาพในปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ (2) องค์ประกอบที่เป็นสาเหตุสนับสนุนหรือเป็นอุปสรรคต่อความต้องการจำเป็น (3) ระดับความยากง่ายในการจัดลำดับความต้องการจำเป็น (4) การประเมินความเสี่ยง (5) ผลกระทบที่อาจจะเกิดกับส่วนอื่นๆ ของระบบ (6) ค่าใช้จ่ายที่จะต้องใช้ในการแก้ปัญหา และ (7) องค์ประกอบทางการเมือง หรือองค์ประกอบอื่นที่จะส่งผลต่อการแก้ปัญหาความต้องการจำเป็น คุณค่าของชุมชนท้องถิ่น และของชาติ รวมทั้งการคาดหวังของสาธารณะ (Witkin and Altschuld. 1995 : 17- 27)

การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ควรจะใช้วิธีการหลายๆ แบบวิธีการที่ดีควรเป็นวิธีการเชิงระบบ สามารถเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นได้ทั้งในระยะยาวและระยะสั้น จัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นได้ทั้งข้อมูลในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ และนักประเมินต้องทราบว่าความต้องการจำเป็นดังกล่าวนั้นเป็นของใคร เป็นความต้องการจำเป็นของผู้รับบริการก่อนของผู้ให้บริการ ในการจัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็น บางครั้งนักประเมินอาจต้องพิจารณากลุ่มผู้มีส่วนสนับสนุนด้านค่าใช้จ่ายในการประเมินและนำมาใช้ประโยชน์ในการวางแผน นักประเมินจึงต้องดำเนินการให้สำรวจลุล่วงไปตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวด้วยความระมัดระวัง

2.3 ขั้นตอนของการวิจัย

นักวิชาการหลายคนพยายามคิดหาวิธีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นเพื่อให้ได้ผลที่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด เนื่องจากกิจกรรมสำคัญของการกำหนดความสำคัญของความต้องการจำเป็น คือ การจัดลำดับความสำคัญ ในที่นี้จะนำเสนอเทคนิควิธีที่ใช้ในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสำหรับรูปแบบการตอบที่เป็นทั้งการตอบสนองเดี่ยวและรูปแบบการตอบสนองคู่ โดยมีแนวคิดเบื้องหลังของแต่ละเทคนิควิธี ทุกวิธีมีวิธีการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ดำเนินการคล้ายคลึงกัน ประกอบด้วยขั้นตอนการดำเนินการสำคัญ คือ การให้คะแนนความสำคัญตามวิธีการที่กำหนด การจัดเรียงลำดับความสำคัญ และการสรุปผลการจัดลำดับความสำคัญ ดังปรากฏในภาพที่ 2.8

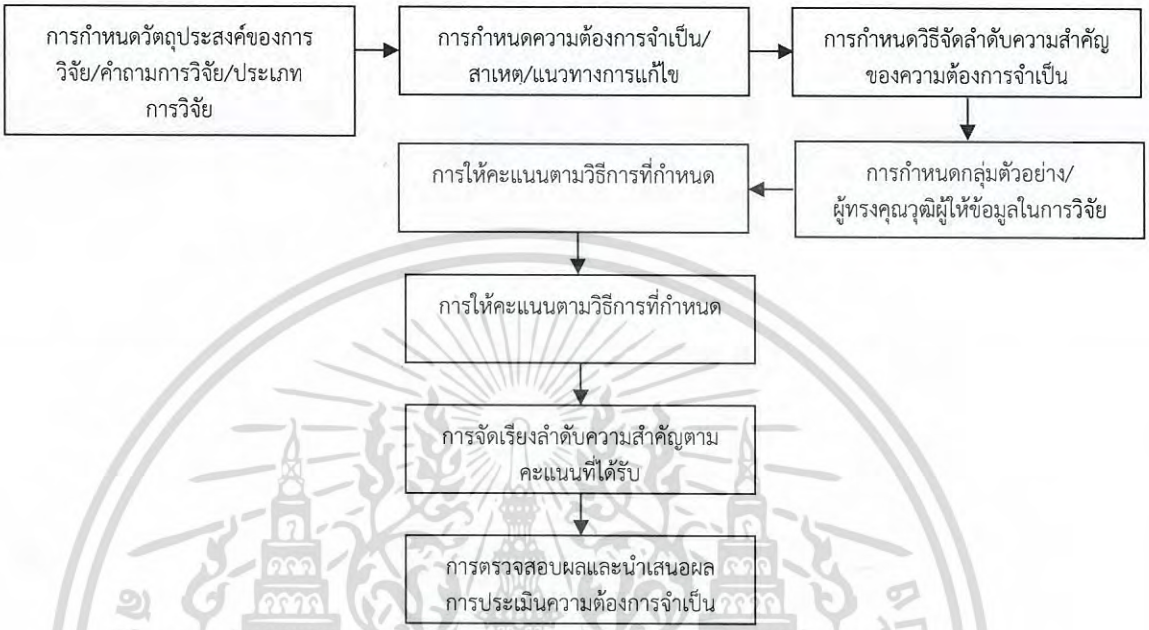

ภาพที่ 2.8 ขั้นตอนของการวิจัยวิธีการจัดลำดับความสำคัญ

2.4 เทคนิคการจัดลำดับ มี 2 วิธี คือ

2.4.1 เทคนิคการจัดลำดับสำหรับข้อมูลแบบการตอบสนองเดี่ยว

ข้อมูลแบบการตอบสนองเดี่ยวได้แก่ ข้อมูลที่ผู้ตอบเลือกตอบข้อคำถามในแบบสอบถามเพียงส่วนเดียว โดยอาจถามว่า “ข้อความนี้มีความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับใด” หรือ “ท่านมีความต้องการจำเป็นในด้านนี้มากน้อยเพียงใด” เป็นการกำหนดความต้องการจำเป็นตามนิยามการแก้ปัญหา (Solution Definition) (สุวิมล ว่องวาณิช. 2548 : 265)

สำหรับเทคนิคนี้ มีวิธีการจัดลำดับ 3 วิธี แต่ในที่นี้ผู้ศึกษาขอนำเสนอวิธีการจัดลำดับแบบง่าย โดยการจัดเรียงลำดับตามค่ามัธยฐานสำหรับมาตรแบบกลุ่ม (Category Scales) วิธีนี้นักวิจัยกำหนดให้กลุ่มตัวอย่างระบุน้ำหนักความสำคัญของความต้องการจำเป็นตามการรับรู้เป็นรายประเด็นตามมาตรประมาณค่า ผู้ให้ข้อมูลจะให้น้ำหนักความสำคัญกับความต้องการจำเป็นประเด็นต่างๆ เท่ากันได้ หากเห็นว่าความต้องการจำเป็นเหล่านั้นมีระดับความสำคัญเท่ากัน จากนั้นทำการแจงนับความถี่ที่กระจายตามมาตรประมาณค่าของแต่ละข้อรายการ แล้วค่ามัธยฐาน หรือฐานนิยม หรือค่าเฉลี่ย แต่ค่ามัธยฐานจะเป็นค่าสถิติที่เหมาะสมสำหรับข้อมูลที่อยู่ในมาตรจัดอันดับ ในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสามารถเรียงค่าจากมากไปหาน้อยหรือจากน้อยไปหามากตาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ค่าสถิติที่ได้ในแต่ละข้อรายการ อย่างไรก็ตามผลที่ได้จากการใช้วิธีนี้ในการจัดลำดับความสำคัญมีความเป็นไปได้สูงที่ความต้องการจำเป็นทุกประเด็นมีค่าเท่ากัน ซึ่งทำให้ต้องมีการอภิปรายเสริมหรือหาข้อมูลอื่นเสริมว่าความต้องการจำเป็นประเด็นใดมีความสำคัญมากที่สุด นับเป็นจุดอ่อนของวิธีนี้

2.4.2 เทคนิคการจัดลำดับสำหรับข้อมูลแบบตอบสนองคู่

รูปแบบของการให้ตอบข้อมูลแบบตอบสนองคู่ (Dual-Response Format) มักปรากฏในแบบสอบถามที่มีข้อความให้ตอบในรูปมาตรประมาณค่า โดยให้ระบุข้อมูลทั้งสองชุด คือ ระดับของสภาพที่เป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็น รูปแบบนี้สร้างขึ้นโดยมีพื้นฐานแนวคิดของการนิยามความต้องการจัดเป็นโมเดลความแตกต่าง (Discrepancy Model) วิธีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นนั้นมีหลายแบบ ในที่นี้ผู้ศึกษาของกล่าวถึงวิธีการที่ใช้หลักประเมินแตกต่าง (สุวิมล ว่องวาณิช. 2548 : 275)

กลุ่มวิธีที่ใช้หลักประเมินความแตกต่าง (Discrepancy Model)

วิธีการที่ใช้หลักประเมินความแตกต่างพบว่าเป็นที่นิยมใช้กันมาก เป็นวิธีที่มีรากฐานมาจากการประเมินความต้องการจำเป็นที่ใช้โมเดลความแตกต่าง ซึ่งมีการรวบรวมข้อมูลแบบการตอบสนองคู่จากมาตรวัดที่แสดงระดับความสำคัญ (I=Importance) ของข้อความนั้นเปรียบเสมือนค่าที่บอกระดับของ“What Should be”และมาตราวัดที่แสดงระดับที่รายการนั้นได้รับการตอบสนองหรือระดับสัมฤทธิผล (D=Degree of Success) ที่เป็นอยู่ในขณะนั้นเปรียบเสมือนค่าที่บอกระดับของ “What is” สูตรในการคำนวณแต่ละวิธีมีดังนี้

2.4.2.1 วิธี Mean Difference Method (MDF) กำหนดโดยหาผลต่างของค่าเฉลี่ยของ I และค่าเฉลี่ยของ D บางคนเรียกวิธีนี้ว่า Rank Order of Difference Scores

$$MDF = I - D$$

วิธีนี้มีข้อดีในด้านการออกแบบการเก็บข้อมูลที่ไม่ยุ่งยากจัดเรียงลำดับได้ง่ายข้อจำกัดคือดัชนียังไม่มีคุณสมบัติของดัชนีคือยังไม่สามารถระบุค่าสูงสุดและต่ำสุดได้และการนำเอาสถานภาพในเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ต่างกันมาลบกันก็ไม่เหมาะสมหรือเมื่อผลต่างของคะแนนเฉลี่ยที่ได้มาใกล้เคียงกันทำให้แปลผลได้ยาก

2.4.2.2 วิธี Priority Needs Index (PNI) วิธีนี้มีพื้นฐานมาจากวิธี MDF โดยดัดแปลงให้เป็นรูปดัชนีที่สามารถบอกค่าต่ำสุดและสูงสุดได้วิธีการนี้ให้ความสำคัญกับระดับคาดหวังเป็นตัวถ่วงน้ำหนักกล่าวคือโดยใช้วิธีการเดิมแต่ถ่วงน้ำหนักของผลต่างของค่าเฉลี่ยระหว่าง I กับ D ด้วยน้ำหนักความสำคัญของ I

$$PNI = (I - D) \times I$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภายใต้ข้อมูลชุดเดียวกันนี้ หากนักวิจัยต้องการให้ความสำคัญก็ประดับความคาดหวังที่ต้องการให้เกิดเป็นตัวถ่วงน้ำหนักในการกำหนดความต้องการจำเป็นโดยใช้สูตร PNI

วิธีนี้มีข้อดีกว่าวิธี MDF ตรงที่เมื่อถ่วงน้ำหนักแล้วจะทำให้เห็นความแตกต่างชัดเจนขึ้น อย่างไรก็ตาม การใช้สูตร PNI มิได้หมายความว่าจะให้ผลการประเมินความต้องการต่างกับสูตร MDF ทุกครั้ง ในบางครั้งไม่ว่าจะใช้วิธีการใด การวิเคราะห์ข้อมูลก็สามารถให้ผลสอดคล้องกันได้ในเชิงลำดับที่ ของความต้องการจำเป็น

2.4.2.3 วิธี Priority Needs Index แบบปรับปรุงเป็นสูตรที่ปรับปรุงจากสูตร PNI ดั้งเดิม พัฒนาโดยนงลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวาณิช เป็นวิธีการที่หาค่าผลต่างของ (I - D) แล้วหารด้วยค่า D เพื่อควบคุมขนาดของความต้องการจำเป็นให้อยู่ในพิสัยที่ไม่มีช่วงกว้างมากเกินไป และให้ความหมายเชิงเปรียบเทียบเมื่อใช้ระดับของสภาพที่เป็นอยู่เป็นฐานในการคำนวณค่าอัตราการพัฒนาเข้าสู่สภาพที่คาดหวังของกลุ่ม

$$PNI_{modified} = (I - D)/D$$

I (Importance) หมายถึง ระดับความคาดหวังที่ต้องการให้เกิด

D (Degree of success) หมายถึง ระดับสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน

สำหรับการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาเลือกใช้วิธี Priority Needs Index แบบปรับปรุง เพื่อหาลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดกรุงเทพมหานคร เนื่องจากทำให้เห็นข้อมูลในเชิงเปรียบเทียบด้านอัตราการเปลี่ยนแปลงในเชิงพัฒนาการจากสภาพที่เป็นอยู่ไปยังสภาพที่ควรจะเป็นจริงและแก้ไขปัญหาตามลำดับความสำคัญ

สรุปได้ว่า การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญมากในกระบวนการกำหนดความต้องการจำเป็น การระบุแต่ละระดับความต้องการจำเป็นโดยไม่จัดเรียงลำดับถือว่ายังทำการประเมินความต้องการจำเป็นไม่ครบถ้วน เทคนิคการจัดลำดับความสำคัญในรูปดัชนีที่นำเสนอ มี 2 วิธี คือ วิธีที่กำหนดจากข้อมูลที่มาจากข้อมูลที่มาจากการตอบสนองเดี่ยว เช่น การเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยหรือระดับความถี่ของผู้ตอบ การให้น้ำหนักความสำคัญเป็นรายคู่ และกลุ่ม วิธีมาจากข้อมูลการตอบสนองคู่ ซึ่งผู้ศึกษาได้เสนอวิธีการกำหนดความต้องการจำเป็นข้อมูลตอบสนองคู่ที่มีความแตกต่างในแนวคิดพื้นฐาน โดยมีกลุ่มที่ใช้การคำนวณค่าเฉลี่ยของสภาพที่คาดหวังกับสภาพที่ควรจะเป็น เช่น PNI , $PNI_{modified}$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. การวิเคราะห์สาเหตุ

การวิเคราะห์สาเหตุเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณ์ (Complete Needs Assessment) ในขั้นตอนที่เรียกว่า การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Needs Analysis) ขั้นตอนนี้เป็นการศึกษาสาเหตุต่างๆ ที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นหลังจากระบุความต้องการจำเป็นได้แล้ว (Needs Identification) การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นสามารถใช้การวิจัยบรรยายหรือการวิจัยแบบผสมผสานเพื่อวิเคราะห์สาเหตุได้ Witkin and Altschuld (1995 : 17- 27) เห็นว่า การวิเคราะห์สาเหตุ (Causal Analysis) ในการประเมินความต้องการจำเป็นไม่ได้เน้นการวิเคราะห์เชิงปริมาณทางสถิติส่วนใหญ่ใช้ความรู้สึกของผู้เกี่ยวข้องโดยการจัดระดมความคิดเห็น อย่างไรก็ตามช่วงหลังเมื่อศาสตร์ของการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นมีความก้าวหน้ามากขึ้น ก็เริ่มมีการใช้เทคนิคการวิเคราะห์ทางสถิติมาใช้ในการวิเคราะห์น้ำหนักอิทธิพลที่เป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหา ทำให้การประเมินความต้องการจำเป็นมีความเป็นปรนัยและมีความน่าเชื่อถือมากขึ้น เนื่องจากมีข้อมูลเชิงประจักษ์สนับสนุน

3.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อวิเคราะห์สาเหตุ (Needs Analysis) คือ การกำหนดสาเหตุที่ทำให้เป็นไปได้ทั้งหมดที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น และจัดลำดับความสำคัญของสาเหตุว่าสาเหตุใดมีความสำคัญมากที่สุดที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น

3.2 หลักการของการวิจัย

หลักการของวิธีการวิจัยที่ใช้ในการวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น คือ การเก็บข้อมูลไม่ว่าจะเป็นเชิงปริมาณหรือเชิงคุณภาพที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น ดังนั้น หากใช้การวิจัยเชิงปริมาณในการวิเคราะห์สาเหตุ ต้องมีการศึกษาเอกสารหรือใช้ผลการวิจัยหรือข้อมูลที่มีอยู่ในการระบุสาเหตุที่เป็นไปได้ทั้งหมด แต่หากใช้ข้อมูลเชิงคุณภาพ เช่น จากกระบวนกลุ่ม ผู้ที่เข้าร่วมกระบวนการต้องมีประสบการณ์เกี่ยวกับบริบท สถานการณ์ที่ทำการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น มีการระดมความคิดจากกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อกำหนดสาเหตุ และใช้วีการจัดลำดับความสำคัญของสาเหตุ วิธีการวิจัยที่ใช้ในการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นจึงสามารถดำเนินการได้ทั้งการใช้ข้อมูลเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ โดยปกติการใช้ข้อมูลเชิงปริมาณจะใช้กับการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นกับกลุ่มตัวอย่างขนาดใหญ่ และมีเหตุผลรองรับที่หนักแน่นพอสมควรมีการสร้างเครื่องมือที่ครอบคลุมประเด็นเกี่ยวกับสาเหตุต่างๆ ตามที่นักวิจัยกำหนด และมักใช้การวิเคราะห์ทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล เช่น การใช้กระบวนการวิเคราะห์ความแปรปรวนการวิเคราะห์ความสัมพันธ์สมการโครงสร้างเชิงเส้น (LISREL) เป็นต้น

3.3 ขั้นตอนของการวิจัย

วิธีการวิจัยเพื่อวิเคราะห์สาเหตุของความต้องการจำเป็นมีขั้นตอนการวิจัย 8ขั้นตอนหลัก สำหรับการใช้กระบวนการกลุ่มในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งได้ข้อมูลเชิงคุณภาพ หากใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ จะเหมือนการวิจัยทั่วไป สำหรับการวิเคราะห์สาเหตุของความต้องการจำเป็นขั้นตอน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำคัญที่ต้องดำเนินการ คือ การจัดลำดับความสำคัญของสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น วิธีจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นได้นำเสนอไว้แล้วใน ข้อ 2 แล้วสามารถนำมาใช้ประกอบได้ การวิจัยเพื่อวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นจึงมักเป็นการวิจัยที่ใช้วิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed-Method Research) รายละเอียดดังภาพที่ 2.9

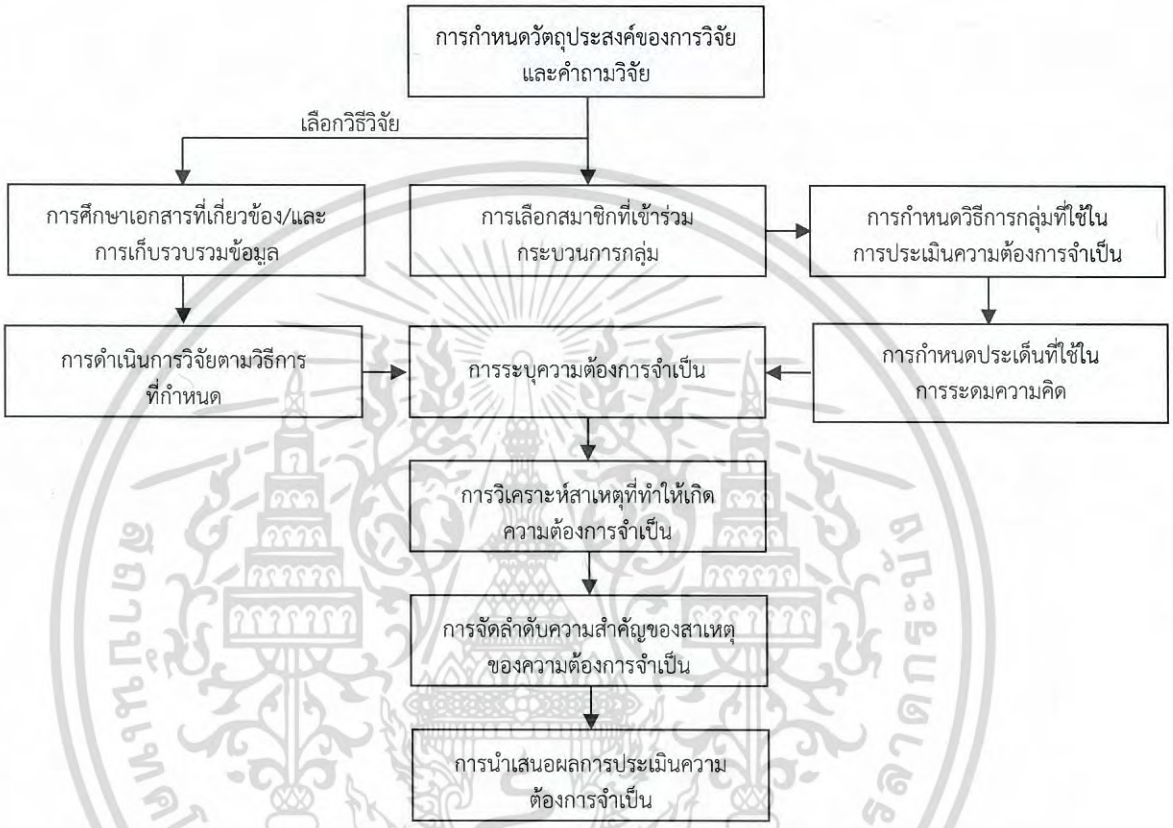

ภาพที่ 2.9 ขั้นตอนของการวิจัยวิธีการวิเคราะห์สาเหตุ

3.4 เทคนิคการวิเคราะห์สาเหตุ มี 3 วิธี คือ

3.4.1 เทคนิคแผนภูมิก้างปลา (Fish boning Technique)

แผนภูมิก้างปลาเป็นวิธีที่ง่ายและมีประสิทธิผลสำหรับการวิเคราะห์สาเหตุมีการนำเสนอเทคนิคนี้มาใช้ในการวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้การผลิตสินค้าไม่ได้คุณภาพ โดย Ishikawa (1983 อ้างใน Witkin and Altschuld. 1995 : 17-27) การวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นทางการศึกษาเช่น ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน การจัดการศึกษา เป็นต้น วิธีนี้จะใช้ได้ดีในกรณีที่มีสาเหตุของปัญหาค่อนข้างน้อย หากมีสาเหตุมากควรใช้วิธีอื่น เช่น การวิเคราะห์ FTA (Fault Tree Analysis) ซึ่งจะให้ผลที่เหมาะสมกว่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.4.1.1 ข้อดีของเทคนิคแผนภูมิก้างปลา

แผนภูมิก้างปลาสามารถประยุกต์ใช้กับการดำเนินงานในองค์กรต่างๆ ทั้งทางอุตสาหกรรม ทางธุรกิจ หรือทางการศึกษา ผู้เข้าร่วมในกระบวนการจะรู้สึกมีความสนุกสนานในระหว่างการดำเนินงานซึ่งโดยปกติจะใช้เวลาประมาณ 1-2 ชั่วโมง และทุกคนจะรู้สึกว่ามีส่วนร่วมในกระบวนการและเป็นเจ้าของความคิดและผลที่ได้รับจากการใช้เทคนิคดังกล่าว นอกจานี้เทคนิคนี้ยังสามารถดำเนินการได้ง่ายโดยผู้อำนวยความสะดวกไม่จำเป็นต้องได้รับการฝึกอบรมมากในกระบวนการดำเนินงาน

3.4.1.2 ข้อจำกัดของเทคนิคแผนภูมิก้างปลา

แม้ว่าผู้เข้าร่วมกระบวนการสร้างแผนภูมิก้างปลา จะสามารถกำหนดสาเหตุปัญหาได้เร็ว แต่ในกระบวนการดังกล่าวมักไม่ได้คำนึงถึงลำดับการเกิดของปัญหา ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการตรวจสอบการกำหนดช่วงของความเป็นไปได้ของการเกิดสาเหตุที่นำไปสู่ความต้องการจำเป็น นอกจากนั้น แผนภูมิก้างปลาอาจให้ความตรงต่ำ ควรปรับแก้ด้วยการทำซ้ำหลายครั้งและอาจใช้กลุ่มผู้เข้าร่วมมากกว่า 1 กลุ่ม เพื่อให้มั่นใจในความเที่ยงและความตรงของผลที่ได้รับ

3.4.2 เทคนิคการวิเคราะห์ FTA (Fault Tree Analysis)

การวิเคราะห์ FTA (Fault Tree Analysis) แปลเป็นภาษาไทยตรงตัว หมายถึง การวิเคราะห์ต้นไม้แห่งความผิดพลาด หรือต้นไม้แห่งความล้มเหลว เรียกชื่อย่อเป็นภาษาอังกฤษว่า FTA ในบางงานวิจัยเรียกชื่อนี้ว่า การวิเคราะห์ฟอลต์ทรี วิธีนี้มักใช้ในวงการวิศวกรรม เป็นวิธีการที่ยึดระบบเป็นศูนย์กลางดำเนินงาน (System-Centered Approach) โดยการกระตุ้นให้ผู้เกี่ยวข้องสร้างความคิดในรูปโครงข่ายขององค์ประกอบต่างๆ การวิเคราะห์ FTA เป็นวิธีการที่ซับซ้อนหากเทียบกับวิธีวิเคราะห์สาเหตุวิธีอื่น แต่นับว่าเป็นวิธีวิเคราะห์สาเหตุที่มีพลังมากที่สุด เนื่องจากให้ผลการวิเคราะห์ที่ทำให้เห็นความผิดพลาดหรือความล้มเหลวซึ่งถือว่าเป็นการประเมินความเสี่ยงรูปแบบหนึ่ง จุดมุ่งหมายปลายทางของการวิเคราะห์ FTA อยู่ที่การรู้และหาทางหลีกเลี่ยงปัญหาต่างๆที่อาจนำไปสู่ความล้มเหลว การวิเคราะห์ FTA ได้รับการพัฒนาขึ้นเพื่อใช้ในกิจการด้านความปลอดภัย วิศวกรรมอวกาศ นิวเคลียร์ เป็นต้น แต่ต่อมา Witkin and Stephen (1973 อ้างถึงใน Witkin and Altschould. 1995 : 17- 27) เป็นคนแรกที่นำมาประยุกต์ใช้ทางการศึกษา เช่น การวางแผน การจัดการและการประเมิน

3.4.2.1 ข้อดีของเทคนิคการวิเคราะห์ FTA

Witkin and Altschuld (1995 : 17- 27) ได้ชี้ให้เห็นข้อดีของการวิเคราะห์ FTA ว่าเป็นเทคนิคที่มีพลังในการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการจำเป็นทั้งของปัจจุบัน และความต้องการจำเป็นที่จะเกิดขึ้นในอนาคต โดยสามารถวิเคราะห์ได้ทั้งสาเหตุที่เคยเกิดมาแล้ว และที่คาดว่าจะเกิดซึ่งจะนำไปสู่เหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ เทคนิคนี้ช่วยทำให้ผู้เกี่ยวข้องสามารถใช้เป็นเครื่องมือการหลีกเลี่ยงปัญหาที่คาดว่าจะเกิด หรือเป็นเครื่องมือที่ทำให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จ ด้วยการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หาวิธีการที่ช่วยขจัดปัญหาที่คาดว่าจะเกิดออกไป การวิเคราะห์ FTA เป็นกระบวนการที่ช่วยกระตุ้นให้ผู้เกี่ยวข้องเกิดความคิดสร้างสรรค์เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ นอกจากนี้ยังมีประโยชน์ในการออกแบบหรือจัดการเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็นในตัวเอง เทคนิคนี้ถือว่ามีการนำไปประยุกต์กับงานด้านการศึกษา สุขภาพ และบริการสังคม

3.4.2.2 ข้อจำกัดของเทคนิคการวิเคราะห์ FTA

กระบวนการสำคัญของ FTA คือ การสร้างแผนภาพเชิงตรรกะของปัจจัยเชิงสาเหตุที่นำไปสู่เหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ ทำให้ต้องใช้ทักษะและเวลาในการวิเคราะห์มากกว่าการใช้แผนภูมิก้างปลา ในขณะที่การใช้แผนภูมิก้างปลาใช้เวลาในการดำเนินงานเพียง 1-2 ชั่วโมงก็เสร็จสิ้นกระบวนการ การวิเคราะห์ FTA กลับใช้เวลาหลายวันตั้งแต่การสร้างแผนภาพต้นไม้ การเก็บรวบรวมข้อมูล เกี่ยวกับสาเหตุต่างๆ ที่ส่งผลต่อเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ เพื่อกำหนดค่าความน่าจะเป็นในการเกิดเหตุการณ์ นอกจากนี้ยังต้องมีการสร้างชุดของเหตุการณ์ที่น้อยที่สุด (Min Cut Set) ซึ่งมีความซับซ้อน ประเด็นที่เป็นข้อจำกัดอีกประการหนึ่งคือ การกำหนดค่าความน่าจะเป็นของเหตุการณ์ในบริบททางการศึกษาจะหาข้อมูลเชิงประจักษ์ได้อยาก ไม่เหมือนทางวิศวกรรมศาสตร์ที่สามารถกำหนดในโอกาสในการเกิดเหตุการณ์หรือสาเหตุที่ทำให้เกิดผลเสียหายได้ง่ายและเป็นค่าที่ถูกต้องเป็นจริง แต่ในบริบทของการศึกษาไม่สามารถระบุได้ชัดเจนว่าโอกาสของการเกิดเหตุการณ์หรือสาเหตุที่นำไปสู่ความล้มเหลวมีค่าเท่าใด มักใช้ความรู้สึกของคนที่เกี่ยวข้องตัดสิน ค่าที่ได้จึงไม่ถูกต้อง 100%

3.4.3 เทคนิคการวิเคราะห์ลิสเรล (LISREL Analysis)

การวิเคราะห์ลิสเรล (LISREL Analysis) เป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นที่ใช้เพื่อระบุเส้นทางอิทธิพลของตัวแปรเชิงสาเหตุ โดยการทดสอบความกลมกลืนของข้อมูลเชิงประจักษ์กับโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงทฤษฎีของตัวแปรที่เกี่ยวข้อง เป็นวิธีการทางสถิติที่ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยในการกำหนดค่าพารามิเตอร์เกี่ยวกับเส้นทางอิทธิพล (Path Analysis) ของตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อตัวแปรตาม และกำหนดค่าแสดงความสอดคล้องกลมกลืนของข้อมูล (Goodness of Fit) โดยใช้การทดสอบค่าไคสแควร์ และสถิติอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นสถิติที่ใช้กันมากในปลายศตวรรษที่ 20 จนถึงปัจจุบัน เนื่องจากให้ค่าที่แสดงความสัมพันธ์ที่นำความคลาดเคลื่อนของการวัดตัวแปรเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย และมีข้อตกลงเบื้องต้นในการใช้น้อย ในปัจจุบันจึงมีผู้นำวิธีการวิเคราะห์ลิสเรลมาใช้ในการวิเคราะห์สาเหตุกันมาก การนำวิธีการวิเคราะห์ลิสเรลมาใช้ในขั้นของการวิเคราะห์สาเหตุ ต้องมีการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง หรือผ่านการระดมความคิดมาอย่างรอบคอบเกี่ยวกับปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อความต้องการจำเป็น เนื่องจากการใช้ลิสเรลอยู่บนฐานความคิดที่ว่าต้องมีทฤษฎีที่แสดงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุสนับสนุนเข้มแข็ง หากยังไม่มีทฤษฎีรองรับที่หนักแน่นก็ไม่ควรใช้การวิเคราะห์ลิสเรล

3.4.3.1 ข้อดีของการใช้การวิเคราะห์ลิสเรล

การวิเคราะห์ลิสเรลเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติที่ยอมรับในศาสตร์ของการวิจัยและสถิติ ให้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่แสดงความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างของตัวแปรที่เป็นเหตุและผล มีการกำหนดค่าน้ำหนักอิทธิพลของตัวแปรที่สนใจศึกษา โดยนำความคลาดเคลื่อนของการวัดตัวแปรเข้ามาเกี่ยวข้องด้วยซึ่งทำให้ผลการวิจัยมีความถูกต้อง น่าเชื่อถือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.4.3.2 ข้อจำกัดของการใช้การวิเคราะห์ลิสเรล

การวิเคราะห์นี้จะใช้ได้ต่อเมื่อทฤษฎีที่ต้องการทดสอบที่เข้มแข็ง มีการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องอย่างลึกซึ้ง และเข้มแข็งผู้นำเทคนิคนี้ไปใช้จำเป็นต้องมีความรู้ทางสถิติ สามารถใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น ทำให้เป็นข้อจำกัดสำหรับผู้ที่ไม่ชำนาญในการนำไปใช้กำหนดสาเหตุนอกจากนี้เมื่อนำมาประยุกต์ใช้กับการประเมินความต้องการจำเป็นก็ยังมีข้อจำกัดในบางบริบทหรือบางประเด็นที่ต้องการกำหนดความต้องการจำเป็นนั้นยังไม่มีทฤษฎีรองรับหนักแน่น ไม่สามารถเก็บข้อมูลได้ครบทุกตัวแปรที่อยู่ในโมเดล และหากเป็นความต้องการจำเป็นของคนในองค์กรขนาดเล็กข้อมูลที่จัดเก็บได้อาจไม่เพียงพอที่นำการวิเคราะห์ลิสเรลมาใช้ได้อย่างเหมาะสม เนื่องจากเทคนิคนี้ต้องอาศัยขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวนมากพอสมควร โดยเฉพาะกรณีที่โมเดลเชิงสาเหตุมีความซับซ้อน มีตัวแปรภายในและภายนอกหลายตัว

สรุปได้ว่า การวิเคราะห์สาเหตุเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณ์ (Complete Needs Assessment) การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Needs Analysis) ขั้นตอนนี้เป็นการศึกษาสาเหตุต่างๆ ที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นหลังจากระบุความต้องการจำเป็นได้แล้ว (Needs Identification) การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นสามารถใช้การวิจัยบรรยายหรือการวิจัยแบบผสมเพื่อวิเคราะห์สาเหตุได้ ซึ่งการวิเคราะห์สาเหตุเป็นขั้นตอนหลักที่สองของการประเมินความต้องการจำเป็น

4. กระบวนการกลุ่ม

การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณ์ (Complete Needs Assessment Research) สามารถใช้วิธีวิจัยแบบผสมหรือที่เรียกว่าวิจัยบูรณาการ เช่น การวิจัยสำรวจ การวิจัยบรรยาย การวิจัยประยุกต์ และวิธีการที่ใช้ในการเก็บข้อมูลสามารถกำหนดได้หลายแบบเพื่อให้ได้คำตอบที่ครบถ้วนทั้งการระบุความต้องการจำเป็น การวิเคราะห์สาเหตุ และการกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาข้อมูลที่นักวิจัยต้องรวบรวมเพื่อระบุความต้องการจำเป็นมีลักษณะต่างจากข้อมูลในการวิจัยสำรวจ และข้อมูลในการวิจัยทั่วไปตรงที่ข้อมูลที่ใช้ระบุความต้องการจำเป็นควรจะเป็นข้อมูลที่ได้จากความคิดเห็นของบุคลากรผู้เป็นเป้าหมายทั้งกลุ่ม ดังนั้น การรวบรวมข้อมูลเพื่อระบุความต้องการจำเป็นโดยใช้กระบวนการกลุ่มจึงมีความสำคัญกับการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นเมื่อรวบรวมข้อมูลจากบุคลากรทั้งกลุ่มซึ่งต้องใช้เวลาและงบประมาณ นักวิจัยจึงมีการทำการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นในรูปของการวิจัยบูรณาการที่รวมทั้งการระบุความต้องการจำเป็น การวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น และการกำหนดทางเลือกในการแก้ไขปัญหา

กระบวนการกลุ่ม หมายถึง การที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปมารวมกัน โดยมีการติดต่อสัมพันธ์กันหรือปฏิสัมพันธ์กัน และมีจุดมุ่งหมายที่จะกระทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกันวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้กระบวนการกลุ่มในการประเมินความต้องการจำเป็นมีหลายวิธี ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษานำเสนอเฉพาะเทคนิคการจัดกลุ่มสนทนา (Focus Group Technique)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การใช้กระบวนการกลุ่มเพื่อประเมินความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อระบุความต้องการจำเป็น วิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น และกำหนดทางเลือกในการแก้ไขปัญหา วิธีที่ใช้ในการวิจัยมีหลายวิธี แต่ในการศึกษาครั้งนี้จะเสนอเฉพาะวิธีที่ใช้เทคนิคการจัดกลุ่มสนทนา

4.2 หลักการของการวิจัย

หลักการของกระบวนการกลุ่ม คือ การเลือกสมาชิกที่เข้าร่วมกระบวนการที่มีคุณสมบัติเหมาะสม เป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจเพียงพอที่จะให้ข้อมูลได้ดี สามารถสะท้อนมุมมองเกี่ยวกับความต้องการจำเป็น สาเหตุ และแนวทางการแก้ไขปัญหาได้ครบถ้วนแบบบูรณาการ และนักวิจัยต้องมีความสามารถในการสร้างบรรยากาศที่ทำให้สมาชิกที่เข้าร่วมรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินความต้องการจำเป็น และรู้สึกว่าเป็นเจ้าของผลผลิตที่เกิดจากกระบวนการกลุ่ม

4.3 ขั้นตอนของการวิจัย

การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณ์โดยการวิจัยบูรณาการหรือการวิจัยผสมมีวิธีวิจัยที่สามารถจำแนกได้หลายวิธี ในการประเมินความต้องการจำเป็น แต่ขั้นตอนของการวิจัยที่นำเสนอในการศึกษาครั้งนี้เป็นขั้นตอนของการใช้กระบวนการกลุ่มในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีการดำเนินงานที่จำแนกได้ 9 ขั้นตอนรายละเอียดดังภาพที่ 2.10

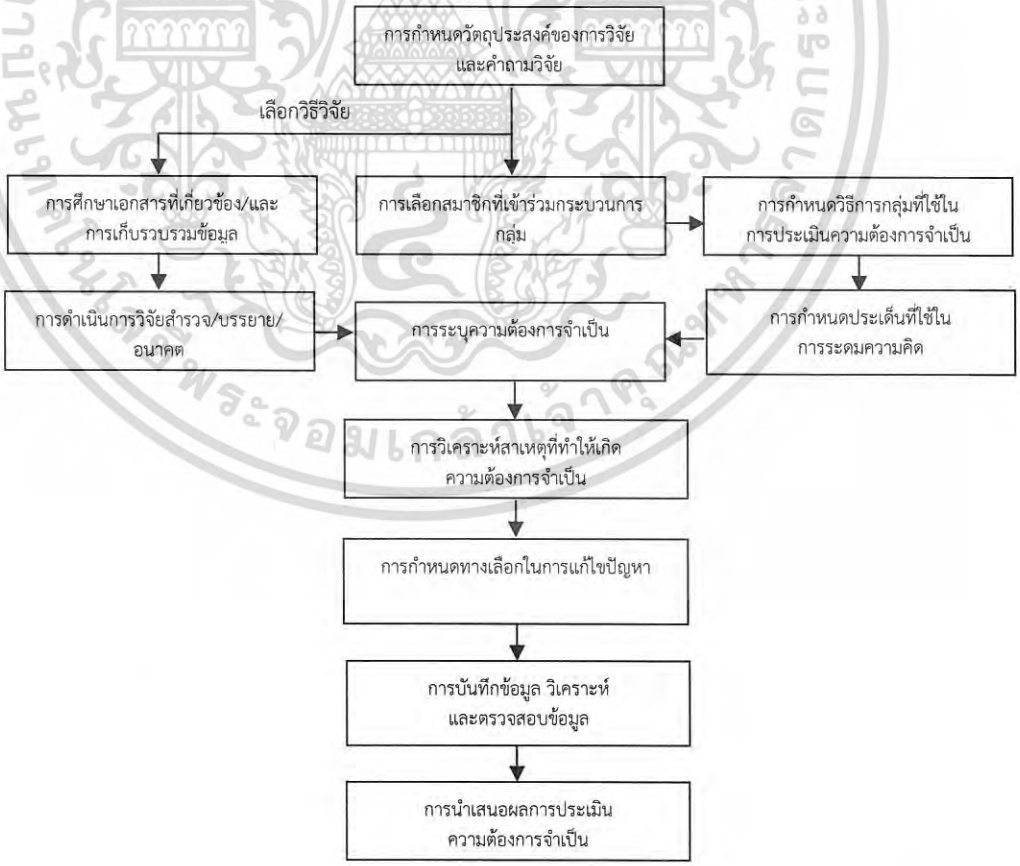

ภาพที่ 2.10 ขั้นตอนของการวิจัยวิธีกระบวนการกลุ่ม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.4 เทคนิคการจัดกลุ่มสนทนา

การจัดกลุ่มสนทนาเป็นวิธีการอย่างหนึ่งในการวิจัยเชิงคุณภาพ มีการเรียกชื่อที่แตกต่างกัน เช่น “Focus Group Interviews” “Focused Interviews” “Focus Group Research”แต่ละคำมีความหมายแต่กต่างกันเล็กน้อย การวิจัยแบบจัดกลุ่มสนทนา เป็นการวิจัยที่มีการใช้กระบวนการกลุ่มในการเก็บรวบรวมข้อมูล กำหนดบุคคลที่เข้าร่วมกระบวนการ และกำหนดประเด็นวิจัยที่จะสนทนาร่วมกันระหว่างนักวิจัยและสมาชิกที่อยู่ในกลุ่ม สำหรับเทคนิคการจัดกลุ่มสนทนานั้น เป็นการจัดประชุมกลุ่มให้สมาชิกมาสนทนาในประเด็นที่นักวิจัยเจาะจงล่วงหน้าว่าจะสนทนากันเรื่องอะไร

Morgan (1988 : 2) การสนทนากลุ่มเป็นเทคนิคที่ใช้วิธีการสัมภาษณ์กลุ่มในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการฟังและเรียนรู้จากกลุ่มผู้เข้าประชุม เทคนิคการการจัดกลุ่มสนทนาจึงเป็นวิธีการเก็บข้อมูลที่เปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมและผู้ดำเนินการมีปฏิสัมพันธ์โดยการเผชิญหน้ากันทำให้เกิดพลวัตของกลุ่มไปกระตุ้นความคิดเห็นของตนเองและความคิดเห็นของผู้อื่นออกมาอย่างเปิดเผยและจริงใจในขณะดำเนินการ ทำให้ได้ข้อมูลที่มีความละเอียด ลึกซึ้ง ลุ่มลึก และมีแง่มุมต่างๆ ของความคิดและประสบการณ์ของคนในกลุ่ม เทคนิคนี้สามารถดำเนินการได้รวดเร็ว ประหยัดเวลากระบวนการกลุ่มจะทำให้เกิดการสื่อสารกันภายในกลุ่มระหว่างสมาชิกผู้เข้าร่วมกับผู้ดำเนินการอภิปรายและระหว่างสมาชิกด้วยกันเอง กระบวนการที่ใช้ในการประชุมแบบนี้ประกอบด้วยการสื่อสาร 3 ส่วน ส่วนแรกเป็นการสื่อสารเพื่อกำหนดประเด็นที่ต้องการฟังจากสมาชิกที่เข้าร่วม ส่วนที่สอง เป็นการสื่อสารภายในระหว่างสมาชิกภายใต้ประเด็นที่กำหนด ส่วนที่สาม เป็นการสรุปสาระที่คณะนักวิจัยได้เรียนรู้จากกลุ่มผู้เข้าร่วมประชุม กระบวนการจัดกลุ่มสนทนาถือว่าเป็นวิธีวิจัยที่ใช้ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การอภิปรายของกลุ่มเพื่อกระตุ้นให้ผู้เข้าร่วมแสดงประสบการณ์และความเชื่อของตน ดังนั้นจะเห็นว่ามีการใช้ประโยชน์จากการจัดประชุมสนทนากลุ่มเพื่อการกำหนดปัญหา การวางแผน การนำแผนสู่การปฏิบัติ และการประเมินผล เทคนิคนี้จะใช้ได้ในทุกขั้นตอนของการวิจัยและสามารถนำไปใช้กับการวิจัยเชิงวิชาการ การตลาด การวิจัยเชิงประเมิน การพัฒนาคุณภาพเป็นต้น Morgan ชี้ให้เห็นว่าไม่มีวิธีเก็บข้อมูลวิธีใดที่สมบูรณ์ที่สุด การใช้กระบวนการจัดกลุ่มสนทนาก็ไม่ใช่เทคนิคการเก็บข้อมูลที่ดีที่สุดแต่ขึ้นอยู่กับสถานการณ์หรือบริบทของประเด็นที่จะศึกษา ผู้ดำเนินการเป็นผู้มีส่วนสำคัญในการประชุมกลุ่ม เป็นบุคคลที่มีส่วนในการทำให้ได้ข้อมูลที่เหมาะสม แต่ใช่ว่าผู้ดำเนินการอภิปรายจะเป็นบุคคลสำคัญที่สุด ผู้ร่วมวิจัยในกระบวนการกลุ่มไม่ว่าจะเป็นผู้จดบันทึก ผู้วิเคราะห์ข้อมูลหรือเนื้อหาจากการประชุม ผู้จัดทำรายงานต่างก็เป็นบุคคลที่ต้องทำงานเป็นทีมเพื่อให้การประชุมกลุ่มออกมาให้ผลดีที่สุด

4.4.1 ข้อดีของเทคนิคการจัดกลุ่มสนทนา

การจัดกลุ่มสนทนาเป็นเทคนิคการวิจัยเชิงคุณภาพที่มีประโยชน์ต่อการระบุความต้องการจำเป็น (Needs Identification) เนื่องจากเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมสนทนาสามารถแสดงความคิดเห็นความรู้สึกจากสภาพที่เป็นอยู่ในขณะนั้นได้อย่างเต็มที่ และสามารถแสดงความรู้สึกออกมาทั้งในด้าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำพูด ท่าทาง สีหน้าโดยตรง ผลจากการสนทนากลุ่มทำให้รับทราบข้อคิดเห็น ปฏิกิริยาโต้ตอบ และความต้องการจำเป็นของกลุ่มทันที ทำให้ได้ข้อสรุปที่ชัดเจน การมีปฏิสัมพันธ์ของกลุ่มทำให้เกิดพลวัตในการกระตุ้นและส่งเสริมความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมสนทนา ข้อมูลที่ได้จึงมีความหลากหลายและลึกซึ้ง นอกจากนี้การเก็บรวบรวมข้อมูลก็ใช้ระยะเวลาสั้น ไม่ต้องยุ่งยากในการเตรียมวัสดุอุปกรณ์ประกอบการสนทนา ค่าใช้จ่ายต่ำ ทำได้สะดวก บรรยากาศสร้างสรรค์ ง่ายต่อการทำความเข้าใจในความคิดของสมาชิก มีความยืดหยุ่นสูงในทางปฏิบัติ

4.4.2 ข้อจำกัดของเทคนิคการจัดกลุ่มสนทนา

เทคนิคการจัดกลุ่มสนทนามีข้อจำกัดเช่นเดียวกับเทคนิคการเก็บข้อมูลแบบอื่นๆ กล่าวคือในขั้นตอนของการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีความเป็นเอกพันธ์และเป็นตัวแทนของกลุ่มประชากรเพื่อให้สามารถสรุปอ้างอิงผลการวิจัยได้นั้นค่อนข้างดำเนินการได้ยาก ต้องอาศัยทักษะ ความรู้ ความเข้าใจ ประสบการณ์จากผู้ดำเนินการจึงจะทำให้การสนทนากลุ่มประสบความสำเร็จและถ้ายิ่งผู้ดำเนินการสนทนามีความลำเอียงในการสนทนา ตั้งประเด็นคำถามในลักษณะการชี้นำ มีการชักจูงสอดแทรกความคิดเห็นของตนเองในระหว่างการประชุมจะยิ่งทำให้คำตอบที่ได้รับจากประชุมกลุ่มบิดเบือนไปจากความเป็นจริง ประกอบข้อมูลที่ได้รับจากการใช้เทคนิคนี้เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพซึ่งมีความยากในการวิเคราะห์และสรุปผล ความสำเร็จของกระบวนการขึ้นอยู่กับทักษะความสามารถของผู้ดำเนินการอภิปราย ความพยายามในการกำหนดสมาชิกที่มีลักษณะธรรมชาติคล้ายคลึงกันซึ่งไม่สามารถกระทำได้ง่าย

4.4.3 ข้อดีและข้อจำกัดของกระบวนการกลุ่ม

Moore (1987: 28) กล่าวว่าการวิจัยสำรวจมีทั้งข้อดีและข้อจำกัดหลายประการ ดังนี้

4.4.3.1 ข้อดีของกระบวนการกลุ่ม ได้แก่

4.4.3.1.1 กลุ่มสามารถทำงานได้ดีกว่าการทำงานคนเดียว

4.4.3.1.2 การศึกษาปัญหาทางสังคมของสังคมใดสังคมสมาชิกในสังคมนั้นต้องมีส่วนรับรู้และแก้ไข

4.4.3.1.3 การใช้กระบวนการกลุ่มก่อให้เกิดผลที่ดีตามมาต่อการศึกษาวิจัย โดยเฉพาะหากมุ่งเน้นให้เกิดการยอมรับและใช้ผลการศึกษา

4.4.3.1.4 ปัญหาทางสังคมที่ซับซ้อนและกำหนดได้ยากมักจะระบุได้สำเร็จก็ต่อเมื่อได้ใช้กระบวนการกลุ่มเท่านั้น

4.4.3.2 ข้อจำกัดของกระบวนการกลุ่ม ได้แก่

4.4.3.2.1 ความคิดเห็นที่ดีต้องมาจากคุณภาพของสมาชิกที่เข้าร่วมกระบวน การกลุ่มแต่ผู้ให้ข้อมูลที่มีประสบการณ์มักไม่ค่อยมีเวลาโดยเฉพาะบริบทของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาของประเทศไทยผู้บริหารระดับสูงไม่มีเวลาเข้าร่วมประชุมด้วยตนเอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.4.3.2.2 การใช้กระบวนการกลุ่มในการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณ์จะกระทำได้ดีผู้วิจัยมีข้อมูลเพียงพอต่อการระดมความคิดของกลุ่ม

4.4.3.2.3 การใช้กระบวนการกลุ่ม ต้องมีการเตรียมการอย่างดีทั้งบุคคลที่ทำหน้าที่ดำเนินการอภิปราย ผู้จดบันทึก และการสรุปประเด็นที่ได้จากกลุ่มต้องได้ประเด็นครบถ้วนสมบูรณ์ การใช้กระบวนการกลุ่มในการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น จึงมีข้อจำกัดในการใช้นักวิจัยผู้ช่วยหรือบุคคลอื่นช่วยเก็บข้อมูลแทน

สรุปได้ว่า กระบวนการกลุ่มนั้นมีหลายวิธีแต่อาจจะยังใช้กันไม่แพร่หลายนัก ทั้งนี้ภายใต้แต่ละวิธีจะนำเสนอแนวคิดพื้นฐานของเทคนิค กระบวนการดำเนินงานข้อดีและข้อจำกัดของเทคนิค เพื่อให้ผู้รับผิดชอบการประเมินความต้องการจำเป็นสามารถตัดสินใจเลือกใช้ได้อย่างเหมาะสมกับบริบทของการประเมินความต้องการจำเป็น ในปัจจุบันที่มีการใช้กันมากในการกำหนดความต้องการจำเป็น ได้แก่ เทคนิคการจัดกลุ่มสนทนา (Focus Group Technique) ซึ่งเป็นกระบวนการกลุ่มที่ประกอบด้วย สมาชิกที่มีภูมิหลังหรือลักษณะที่คล้ายคลึงกันมาร่วมแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นใดประเด็นหนึ่งใช้ระยะเวลาไม่มากนัก และสมาชิกที่เข้าร่วมกระบวนการมีขนาดไม่มากนัก ประมาณ 6 -12 คน แต่สามารถปรับให้ยืดหยุ่นได้ การใช้เทคนิคการจัดกลุ่มสนทนาอยู่บนพื้นฐานความเชื่อว่าความคิดเห็นของสมาชิกคนหนึ่งจะไปกระตุ้นให้สมาชิกอื่นมีการติดตามมาในมุมมองที่หลากหลายยิ่ง

5. การวิเคราะห์ทางเลือก

การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณ์จะให้ข้อมูลที่เป็นทางเลือกในการแก้ไขปัญหา หลังจากที่มีการวิเคราะห์และจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น และวิเคราะห์สาเหตุ (Needs Analysis) ที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นแล้ว ต้องดำเนินการเพื่อให้ได้ทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดสำหรับนำไปปฏิบัติ ผลการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นในส่วนที่เกี่ยวกับการกำหนดทางเลือกในการแก้ไขปัญหา จะให้คำตอบที่เป็นทางเลือกหลายทางเลือก เช่นเดียวกับการกำหนดความต้องการจำเป็นที่สามารถกำหนดได้หลายประเด็น และการวิเคราะห์สาเหตุที่ได้คำตอบหลายสาเหตุ นักวิจัยต้องมีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ความสำคัญของสาเหตุ และความสำคัญของทางเลือก ปัจจัยการกำหนดทางเลือกที่เหมาะสมมีหลายประการทั้งความยากง่ายต่อการนำไปปฏิบัติ ทรัพยากรที่ใช้ในการนำไปปฏิบัติ ความรวดเร็วของสัมฤทธิผลที่เกิดขึ้นหลังการนำสู่การปฏิบัติ วิธีการวิจัยเพื่อวิเคราะห์และกำหนดทางเลือกเป็นการนำแนวคิดของการวิจัยแบบต่างๆ มาปรับใช้ให้เหมาะสมกับประเด็นการวิจัยที่มุ่งตรวจสอบความเป็นไปได้ในการนำวิธีการในการแก้ไขปัญหา ภายใต้เงื่อนไขปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องต่อการตัดสินใจ เพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจแนวทางการแก้ปัญหาที่ดีที่สุด

5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นในส่วนนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดทางเลือกในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น และระบุทางเลือกที่เหมาะสมที่สุด โดยคำนึงถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของทางเลือกแต่ละทางเลือก ภายใต้เงื่อนไข บริบทของหน่วยงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.2 หลักการของวิธีการวิจัย

หลักการของวิธีการวิจัยเพื่อวิเคราะห์และกำหนดทางเลือก คือ การกำหนดมิติหรือองค์ประกอบที่ใช้ในการตัดสินเลือกทางเลือก มิติที่ใช้การตัดสินใจโดยทั่วไปมี 2 มิติ ได้แก่ มิติเกี่ยวกับคุณค่าของทางเลือก และมิติเกี่ยวกับความเหมาะสมของทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินงานได้แก่ บุคลากร งบประมาณ เวลา และความง่ายต่อการนำไปปฏิบัติ การวิจัยเพื่อกำหนดทางเลือก จึงต้องอาศัยวิธีวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาความเป็นไปได้ (Feasibility Study) มาประยุกต์ใช้ตลอดจนวิธีการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายหรือการลงทุนทางเศรษฐศาสตร์ที่เป็นปัจจัยสำคัญของการเลือกแนวทางที่เหมาะสม

5.3 ขั้นตอนของการวิจัย

การวิจัยเพื่อกำหนดทางเลือกในการแก้ไขปัญหาที่นำเสนอนี้อยู่ภายใต้ข้อตกลงว่ามีการกำหนดความต้องการจำเป็นและการวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นแล้ว การวิจัยเพื่อกำหนดทางเลือกมีขั้นตอนการดำเนินงานสำคัญ 9 ขั้นตอนดังปรากฏในภาพที่ 2.11

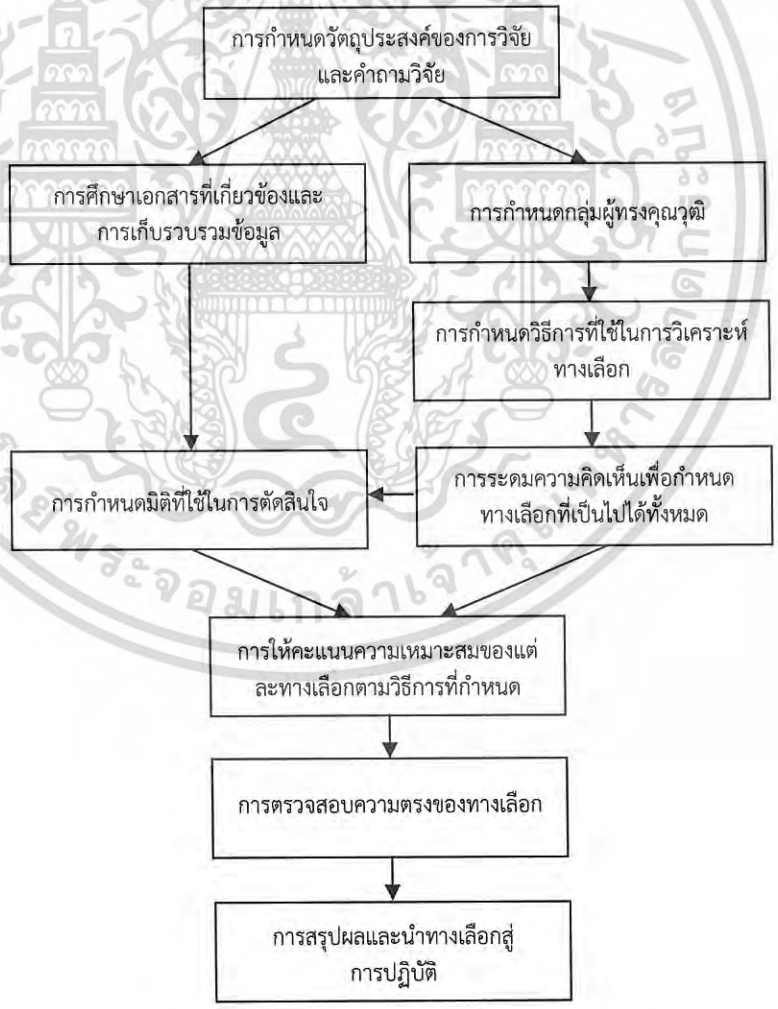

ภาพที่ 2.11 ขั้นตอนของการวิจัยวิธีการวิเคราะห์ทางเลือก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.4 ข้อดีและข้อจำกัดของวิธีการวิเคราะห์ทางเลือก

5.4.1 ข้อดีของวิธีการวิเคราะห์ทางเลือก ได้แก่

5.4.1.1 การใช้ข้อมูลเกี่ยวกับการกำหนดทางเลือกที่ผ่านกระบวนการวิจัยที่เป็นระบบ ทำให้การตัดสินใจมีข้อมูลรองรับที่หนักแน่น ซึ่งดีกว่าการใช้ความรู้ส่วนตัวตัดสิน

5.4.1.2 กระบวนการกำหนดทางเลือกมักอาศัยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมาช่วยระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับทางเลือกที่เป็นไปได้ทั้งหมด ทำให้การพัฒนาองค์กรมีโอกาสประสบความสำเร็จสูง

5.4.1.3 การตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสมมีหลายวิธี มีการคำนึงถึงผลกระทบที่ตามมา ทำให้สามารถคาดการณ์ได้ล่วงหน้าถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

5.4.2 ข้อจำกัดของวิธีการวิเคราะห์ทางเลือก ได้แก่

5.4.2.1 ความพยายามที่จะทำให้การตัดสินใจมีความเป็นปรนัยมากที่สุด แต่ก็มีลักษณะของความเป็นอัตวิสัยปนอยู่ด้วย เนื่องจากการคาดการณ์ผลที่ตามมาจากทางเลือกที่กำหนด ยังต้องอาศัยประสบการณ์ของผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งก็ยังมีอัตราเสี่ยงได้เช่นกันที่จะไม่เกิดผลตามที่คาดหวัง

5.4.2.2 การหาข้อมูลที่นำมาใช้ในการตัดสินใจตามเกณฑ์หรือมิติที่ใช้ในการตัดสินใจอาจมีข้อจำกัด ไม่สามารถหาได้ ซึ่งท้ายที่สุดก็จำเป็นต้องอาศัยการประมาณค่าตามการรับรู้หรือความรู้สึก

5.4.2.3 นักวิจัยที่ทำการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อกำหนดทางเลือกที่เหมาะสมต้องมีพื้นฐานความรู้ด้านเศรษฐศาสตร์อย่างน้อยในระดับที่พอใช้งานได้ เนื่องจากวิธีการที่ใช้ในการตัดสินเลือกทางเลือกจะมีมโนทัศน์ด้านการวิเคราะห์ค่าใช้จ่าย (Cost Analysis) รวมอยู่ด้วย เพราะการตัดสินใจเลือกทางเลือกเกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ประสิทธิภาพและประสิทธิผล

สรุปได้ว่า การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นในส่วนนี้เป็นการวิจัยที่มุ่งตรวจสอบความเป็นไปได้ในการนำวิธีการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ภายใต้เงื่อนไขปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องต่อการตัดสินใจเพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจแนวทางการแก้ปัญหาที่ดีที่สุดที่สุด โดยคำนึงถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของทางเลือกแต่ละทางเลือก ภายใต้เงื่อนไข และบริบทของหน่วยงาน

จากที่ได้กล่าวถึงวิธีวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นที่นิยมใช้กันมากในการประเมินความต้องการจำเป็น ซึ่งแต่ละวิธีมีความเหมาะสมที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับบริบทของการวิจัยนั้น ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปสังเคราะห์ประเด็นสำคัญของวิธีวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นไว้ มีรายละเอียดดังตารางที่ 2.2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.2 การสรุปสังเคราะห์ประเด็นสำคัญของวิธีการประเมินความต้องการจำเป็นที่นิยม 5 วิธี

ประเด็น	วิธีการประเมินความต้องการจำเป็น				
	การวิจัยสำรวจ	การจัดลำดับความสำคัญ	การวิเคราะห์สาเหตุ	กระบวนการกลุ่ม	การวิเคราะห์ทางเลือก
ความหมาย	เป็นการรวบรวมข้อมูลจากสมาชิกในประชากรที่ศึกษาเพื่ออธิบายสภาพปัจจุบันที่เกิดขึ้น อาจเกี่ยวข้องกับตัวแปรหนึ่งตัวหรือมากกว่าหนึ่งตัว ซึ่งการวิจัยสำรวจเป็นการวิจัยที่เน้นการศึกษาเกี่ยวกับคน เช่น ตัวแปรที่เกี่ยวกับลักษณะความเชื่อ ความคิดเห็นทัศนคติ แรงจูงใจ หรือพฤติกรรมของครู	เป็นการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นแต่ละประเด็นจากนั้นนำความต้องการมาจัดเรียงลำดับ (Sort) ตั้งแต่ความสำคัญมากไปหาความสำคัญน้อย	เป็นการศึกษาสาเหตุต่างๆ ที่ให้เกิดความต้องการจำเป็นหลังจากระบุความต้องการจำเป็นแล้วในการวิเคราะห์สาเหตุในการประเมินความต้องการจำเป็นไม่ได้เน้นการวิเคราะห์เชิงปริมาณทางสถิติส่วนใหญ่ใช้ความรู้สึกของผู้เกี่ยวข้องโดยการจัดระดมความคิดเห็น	เป็นการวิจัยที่ใช้กระบวนการกลุ่มในการเก็บรวบรวมข้อมูล กำหนดบุคคลที่เข้าร่วมกระบวนการและกำหนดประเด็นวิจัยที่สนทนาร่วมกันระหว่างนักวิจัย และสมาชิกที่อยู่ในกลุ่ม เพื่อระบุความต้องการจำเป็นการวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นและการกำหนดทางเลือกในการแก้ไขปัญหา	เป็นการวิจัยเพื่อวิเคราะห์และกำหนดทางเลือกโดยการนำแนวคิดและวิจัยแบบต่างๆมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับประเด็นการวิจัยที่มุ่งตรวจสอบความเป็นไปได้ในการนำวิธีการในการแก้ไขปัญหา ภายใต้เงื่อนไขปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องต่อการตัดสินใจ เพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจแนวทางการแก้ปัญหาที่ดีที่สุด
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	1. เพื่อบรรยายลักษณะของประชากรในลักษณะที่เป็นภาพรวมของกลุ่มนั้นไม่ได้เน้นการให้ข้อมูลบรรยายลักษณะของคนเป็นรายบุคคล 2. เพื่อสรุปอ้างอิงผลการวิจัยไปยังประชากรมากกว่าใช้เพื่อระบุความต้องการจำเป็นรายบุคคล	การระบุความต้องการจำเป็นที่มีความสำคัญมากที่สุดและมีความเร่งด่วนที่ต้องได้รับการพัฒนาก่อนภายใต้เงื่อนไขทรัพยากรที่มีจำกัด	กำหนดสาเหตุที่เป็นไปได้ทั้งหมดที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นและจัดลำดับความสำคัญของสาเหตุว่าสาเหตุใดมีความสำคัญมากที่สุดที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น	การใช้กระบวนการกลุ่มเพื่อประเมินความต้องการจำเป็น มีวัตถุประสงค์เพื่อระบุความต้องการจำเป็น วิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น และกำหนดทางเลือกในการแก้ไขปัญหา	เพื่อกำหนดทางเลือกในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น และระบุทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดโดยคำนึงถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของทางเลือกแต่ละทางเลือกภายใต้เงื่อนไข บริบทของหน่วยงาน

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

ประเด็น	วิธีการประเมินความต้องการจำเป็น				
	การวิจัยสำรวจ	การจัดลำดับความสำคัญ	การวิเคราะห์สาเหตุ	กระบวนการกลุ่ม	การวิเคราะห์ทางเลือก
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3. การใช้ผลการวิจัยเพื่อหวังผลแต่เพียงการรายสภาพที่เกิดขึ้นนั้น				
หลักการของการวิจัย	การวิจัยสำรวจเพื่อระบุความต้องการจำเป็นมีหลักการวิจัยเหมือนการวิจัยสำรวจโดยทั่วไป คือ มีการกำหนดคำถามวิจัยที่นำไปสู่การได้คำตอบที่เป็นความต้องการจำเป็น	การจัดลำดับความสำคัญจะต้องพิจารณาทั้งด้านความเที่ยงและความตรง และต้องมีการตรวจสอบคุณภาพขององค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการจัดลำดับที่ได้จากการประเมินความต้องการจำเป็น	การวิจัยเชิงปริมาณในการวิเคราะห์สาเหตุต้องมีการศึกษาเอกสารหรือใช้ผลการวิจัยหรือข้อมูลที่มีอยู่ในการระบุสาเหตุที่เป็นไปได้ทั้งหมด แต่หากใช้ข้อมูลเชิงคุณภาพเช่นจากกระบวนกลุ่มผู้ที่เข้าร่วมกระบวนการต้องมีประสบการณ์เกี่ยวกับบริบท สถานการณ์ที่ทำการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น เพื่อกำหนดสาเหตุ และวิธีการจัดลำดับความสำคัญของสาเหตุ	การเลือกสมาชิกที่เข้าร่วมกระบวนการที่มีคุณสมบัติเหมาะสม เป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจเพียงพอที่จะให้ข้อมูลได้ดี สามารถสะท้อนมุมมองเกี่ยวกับความต้องการจำเป็น สาเหตุและแนวทางการแก้ไขปัญหาได้ และนักวิจัยต้องมีความสามารถในการสร้างบรรยากาศที่ทำให้สมาชิกที่เข้าร่วมรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินความต้องการจำเป็น และรู้สึกว่าเป็นเจ้าของผลผลิตที่เกิดจากกระบวนการกลุ่ม	การกำหนดองค์ประกอบที่ใช้ในการตัดสินเลือกทางเลือกมี 2 มิติได้แก่มิติเกี่ยวกับคุณค่าของทางเลือก และมิติเกี่ยวกับความเหมาะสมของทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินงานได้แก่ บุคลากร งบประมาณ เวลา และความง่ายต่อการนำไปปฏิบัติ การวิจัยเพื่อกำหนดทางเลือก จึงต้องอาศัยวิธีวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาความเป็นไปได้มาประยุกต์ใช้

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

ประเด็น	วิธีการประเมินความต้องการจำเป็น				
	การวิจัยสำรวจ	การจัดลำดับความสำคัญ	การวิเคราะห์สาเหตุ	กระบวนการกลุ่ม	การวิเคราะห์ทางเลือก
ขั้นตอนการวิจัย	1. กำหนดวัตถุประสงค์และ คำถามวิจัย 2. การศึกษาเอกสารและงานวิจัยเพื่อสร้างกรอบความคิดของการวิจัย 3. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 4. การสร้างเครื่องมือและรวบรวมข้อมูล 5. การวิเคราะห์ข้อมูล 6. การแปรผลและเสนอผลการวิจัย	3. การกำหนดวิธีจัดลำดับความสำคัญของความ 4. การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง/ผู้ทรงคุณวุฒิผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย 5. การให้คะแนนตามวิธีการที่กำหนด 6. การจัดเรียงลำดับความสำคัญตามคะแนนที่ได้รับ 7. การตรวจสอบและนำเสนอผลการประเมินความต้องการจำเป็น	1. กำหนดวัตถุประสงค์และคำถามวิจัย 2. การเลือกสมาชิกที่เข้าร่วมกระบวนการกลุ่ม 3. การกำหนดวิธีการกลุ่มที่ใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็น 4. การกำหนดประเด็นที่ใช้ในการระดมความคิด 5. การระบุความต้องการจำเป็น 6. การวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น 7. การจัดลำดับความสำคัญของสาเหตุของความต้องการจำเป็น 8. การนำเสนอผลการประเมินความต้องการจำเป็น	1. การกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยและคำถาม 2. การเลือกสมาชิกที่เข้าร่วมกระบวนการกลุ่ม 3. การกำหนดวิธีการกลุ่มที่ใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็น 4. การกำหนดประเด็นที่ใช้ในการระดมความคิด 5. การระบุความต้องการจำเป็น 6. การวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น 7. การกำหนดทางเลือกในการแก้ไขปัญหา 8. การบันทึกข้อมูลวิเคราะห์และตรวจสอบข้อมูล 9. การนำเสนอผลการประเมินความต้องการจำเป็น	1. กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยและคำถามวิจัย 2. การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องและเก็บรวบรวมข้อมูล 3. กำหนดกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ 4. กำหนดวิธีการที่ใช้ในการวิเคราะห์ทางเลือก 5. การกำหนดมิติที่ใช้ในการตัดสินใจ 6. การให้คะแนนความเหมาะสมของแต่ละทางเลือกตามวิธีการที่กำหนด 7. การตรวจสอบความตรงของทางเลือก 8. การสรุปผลและนำทางเลือกสู่การปฏิบัติ

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

ประเด็น	วิธีการประเมินความต้องการจำเป็น				
	การวิจัยสำรวจ	**การจัดลำดับความสำคัญ**	**การวิเคราะห์สาเหตุ**	**กระบวนการกลุ่ม**	**การวิเคราะห์ทางเลือก**
ข้อดีของวิธีวิจัย	1.ให้สารสนเทศในปริมาณที่มาก 2. ไม่สิ้นเปลืองงบประมาณ 3. สามารถใช้สิ่งอำนวยความสะดวกต่างที่มีทั้งคนทรัพยากรงบประมาณ 4. สามารถคำนวณหรือประมาณค่าความคลาดเคลื่อนที่เกิดขึ้นได้โดยวิธีการทางสถิติ	1. การจัดลำดับความต้องการจำเป็น เป็นการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นแต่ละประเด็นทำให้ผู้วิจัยแก้ปัญหาประเด็นความสำคัญตั้งแต่มากไปหาความสำคัญน้อย 2. การไม่ระบุระดับความต้องการจำเป็นโดยไม่จัดเรียงลำดับถือว่ายังทำการประเมินความต้องการจำเป็นไม่ครบถ้วน	(1) **เทคนิคแผนภูมิก้างปลา** (Fishboning Technique) 1. ใช้ระยะเวลาสั้นประมาณ 1-2 ชั่วโมง 2. ทุกคนมีส่วนร่วมในกระบวนการและเป็นเจ้าของความคิดและผลที่ได้รับจากการใช้เทคนิคดังกล่าว 3. กระบวนการดำเนินการได้ง่าย **(2) เทคนิคการวิเคราะห์** FTA (Fault Tree Analysis) 1. สามารถวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการจำเป็นทั้งปัจจุบันและที่จะเกิดขึ้นในอนาคต 2. ผู้เกี่ยวข้องสามารถใช้เป็นเครื่องมือหลีกเลี่ยงปัญหาที่คาดว่าจะเกิด	1. กลุ่มสามารถทำงานได้ดีกว่าการทำงานคนเดียว 2. การศึกษาปัญหาทางสังคมของสังคมใดสังคมสมาชิกในสังคมนั้นต้องมีส่วนรับรู้และแก้ไข 3. การใช้กระบวนการกลุ่มก่อให้เกิดผลที่ดีตามมาต่อการศึกษาวิจัยโดยเฉพาะหากมุ่งเน้นให้เกิดการยอมรับและใช้ผลการศึกษา 4. ปัญหาทางสังคมที่ซับซ้อนและกำหนดได้ยากมักจะระบุได้สำเร็จก็ต่อเมื่อได้ใช้กระบวนการกลุ่มเท่านั้น	1. การใช้ข้อมูลเกี่ยวกับการกำหนดทางเลือกที่ผ่านกระบวนการวิจัยที่เป็นระบบทำให้การตัดสินใจมีข้อมูลรองรับที่หนักแน่น 2. กระบวนการกำหนดทางเลือกมักอาศัยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมดมาช่วยระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับทางเลือกที่เป็นไปได้ทั้งหมด ทำให้การพัฒนาองค์กรมีโอกาสประสบความสำเร็จสูง 3. การตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสมมีหลายวิธี มีการคำนึงถึงผลกระทบที่ตามมา ทำให้สามารถคาดการณ์ได้ล่วงหน้าถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

ประเด็น	วิธีการประเมินความต้องการจำเป็น				
	การวิจัยสำรวจ	การจัดลำดับความสำคัญ	การวิเคราะห์สาเหตุ	กระบวนการกลุ่ม	การวิเคราะห์ทางเลือก
ข้อดีของวิธีวิจัย (ต่อ)			3. ช่วยกระตุ้นให้ผู้เกี่ยวข้องเกิดความคิดสร้างสรรค์เพื่อ ให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ **(3) เทคนิคการวิเคราะห์ลิศเรล** (LISREL Analysis) 1. เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติที่ยอมรับในศาสตร์ของการวิจัยและสถิติ 2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่แสดงความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างของตัวแปรที่เป็นเหตุและผล 3. มีการกำหนดค่าน้ำหนักอิทธิพลของตัวแปรที่ศึกษา โดยนำความคลาดเคลื่อนของการวัดตัวแปรเข้ามาเกี่ยวข้องด้วยทำให้การวิจัยมีความถูกต้องน่าเชื่อถือ		

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

ประเด็น	วิธีการประเมินความต้องการจำเป็น				
	การวิจัยสำรวจ	**การจัดลำดับความสำคัญ**	**การวิเคราะห์สาเหตุ**	**กระบวนการกลุ่ม**	**การวิเคราะห์ทางเลือก**
ข้อจำกัดของวิธีวิจัย	1. ข้อมูลที่ได้แม้จะมีปริมาณมากแต่อาจไม่ลึกซึ้ง 2. บางครั้งใช้เวลาและงบประมาณมาก 3. อาจมีความคลาดเคลื่อนในข้อมูลที่ได้รับกลับมา เช่น การตอบคำถามโดยไม่จริงใจ	1. การจัดลำดับความสำคัญจะต้องพิจารณาทั้งด้านความเที่ยงและความตรง ต้องมีการตรวจสอบคุณภาพขององค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการจัดลำดับที่ได้จากการประเมินความต้องการจำเป็นโดยละเอียด 2. ผู้วิจัยต้องพิจารณากลุ่มผู้มีส่วนสนับสนุนงบประมาณด้านค่าใช้จ่ายในการประเมินและนำมาใช้ในการวางแผน 3. การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ควรใช้วิธีการที่เป็นวิธีการเชิงระบบสามารถเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นได้	**(1) เทคนิคแผนภูมิก้างปลา** (Fishboning Technique) 1. สามารถกำหนดสาเหตุปัญหาได้เร็วแต่ในกระบวนการมักไม่คำนึงถึงลำดับการเกิดของปัญหา 2. แผนภูมิก้างปลาอาจให้ความตรงต่ำควรปรับแก้ด้วยการทำซ้ำหลายครั้งและอาจใช้กลุ่มผู้เข้าร่วมมากกว่า 1 กลุ่ม **(2) เทคนิคการวิเคราะห์ FTA** (Fault Tree Analysis) 1. ใช้ระยะเวลาหลายวันตั้งแต่การสร้างแผนภาพต้นไม้ การเก็บรวบรวมข้อมูล เกี่ยวกับสาเหตุที่ส่งผลต่อเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์	1. ผู้ให้ข้อมูลที่มีประสบการณ์มักไม่ค่อยมีเวลาโดยเฉพาะบริบทของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ผู้บริหารระดับสูงไม่มีเวลาเข้าร่วมประชุมด้วยตนเอง 2. การใช้กระบวนการกลุ่มในการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณ์ จะกระทำได้ดีผู้วิจัยมีข้อมูลเพียงพอต่อการระดมความคิดของกลุ่ม 3. การใช้กระบวนการกลุ่มต้องมีการเตรียมการอย่างดีทั้งบุคคลที่ทำหน้าที่ดำเนินการ อภิปราย ผู้อำนวยความสะดวกผู้จดบันทึก และสรุปประเด็นที่ได้	1. ต้องการให้การตัดสินใจมีความเป็นปรนัยมากที่สุดแต่ก็มีลักษณะของความเป็นอัตวิสัยอยู่ด้วยเนื่องจากการคาดการณ์ผลที่ตามมาจากทางเลือกที่กำหนดต้องอาศัยประสบการณ์ของผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งก็ยังมีอัตราเสี่ยงที่จะไม่เกิดผลตามที่หวัง 2. การหาข้อมูลที่นำมาใช้ในการตัดสินใจตามเกณฑ์หรือมิติที่ใช้ในการตัดสินใจอาจมีข้อจำกัด ไม่สามารถหาได้ ซึ่งท้ายที่สุดก็จำเป็นต้องอาศัยการประมาณค่าตามการรับรู้หรือความรู้สึก

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

ประเด็น	วิธีการประเมินความต้องการจำเป็น				
	การวิจัยสำรวจ	การจัดลำดับความสำคัญ	การวิเคราะห์สาเหตุ	กระบวนการกลุ่ม	การวิเคราะห์ทางเลือก
ข้อจำกัดของวิธีวิจัย(ต่อ)		4. ในการประเมินผู้วิจัยต้องทราบความต้องการจำเป็นดังกล่าวเป็นของใคร เป็นต้องการจำเป็นของผู้รับบริการหรือผู้ให้บริการ	2. การกำหนดค่าความน่าจะเป็นของเหตุการณ์ในทางการศึกษาหาข้อมูลเชิงประจักษ์ได้ยาก 3. สาเหตุที่นำไปสู่ความล้มเหลวมักใช้ความรู้สึกของคนที่เกี่ยวข้องตัดสินค่าที่ได้จึงไม่ถูกต้อง 100% **(3) เทคนิคการวิเคราะห์ลิศเรล** (LISREL Analysis) 1. การวิเคราะห์ที่ต้องการทดสอบที่เข้มแข็งมีการศึกษาเอกสารเกี่ยวข้องอย่างลึกซึ้ง 2. ผู้นำเทคนิคนี้ไปใช้ต้องมีความรู้ทางสถิติสามารถใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น		3. นักวิจัยต้องมีพื้นฐานความรู้ด้านเศรษฐศาสตร์เนื่องจากวิธีการที่ใช้ในการ ตัดสินเลือกทางเลือกจะมีมโนทัศน์ด้านการวิเคราะห์ค่าใช้จ่าย(Cost Analysis) รวมอยู่ด้วยเพราะการตัดสินใจเลือกทางเลือกเกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ประสิทธิภาพและประสิทธิผล

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

สรุป กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อให้ได้ความต้องการจำเป็นสามารถทำได้หลายวิธีทั้งในเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ เช่น การสำรวจ การวิเคราะห์อนาคต การจัดลำดับความสำคัญ การวิเคราะห์สาเหตุ กระบวนการกลุ่ม การวิเคราะห์ทางเลือก การวิเคราะห์ทุติยมาน เป็นต้น งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อระบุความต้องการจำเป็นในการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน 2) วิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู 3) วิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู เพื่อให้ผลการวิจัยตรงตามวัตถุประสงค์ผู้วิจัยได้เลือกใช้กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลความต้องการจำเป็น 2 วิธี ได้แก่ วิธีที่หนึ่งวิธีการสำรวจหรือการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งข้อดีของการวิจัยสำรวจ สามารถให้สารสนเทศในปริมาณมาก การเก็บรวบรวมความต้องการจำเป็นปฏิบัติได้ง่าย สะดวก ประหยัดไม่สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายมาก สามารถใช้สิ่งอำนวยความสะดวกต่างที่มีทั้งทรัพยากร คน งบประมาณได้ และได้ข้อมูลครบถ้วนในเวลาอันรวดเร็ว และวิธีที่สองวิธีการจัดลำดับความสำคัญ (PNI $_{modified}$) เพื่อหาลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู สังกัดกรุงเทพมหานคร ข้อดีของวิธีการจัดลำดับความสำคัญ (PNI $_{modified}$) สามารถควบคุมขนาดความต้องการจำเป็นให้อยู่ในพิสัยที่ไม่มีช่วงกว้างเกินไป และให้ความหมายเชิงเปรียบเทียบด้านอัตราการเปลี่ยนแปลงในเชิงพัฒนาการระหว่างสภาพที่เป็นอยู่ไปยังสภาพที่ควรจะเป็นจริงและแก้ไขปัญหาตามลำดับความสำคัญซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนพัฒนาครูทั้งระดับนโยบาย และระดับปฏิบัติ ทำให้สามารถกำหนดกลยุทธ์การพัฒนาครูได้สอดคล้องกับปัญหาที่เกิดขึ้น โดยมีข้อมูลเชิงประจักษ์รองรับการตัดสินใจ

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.3.1 งานวิจัยที่เกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น

มนัญญา งามแสง (2547 : 142-157) ได้ทำการวิจัยเรื่อง กลยุทธ์ทางเลือกในการพัฒนาทักษะการประเมินภายในสำหรับครูอนุบาล : การประเมินความต้องการจำเป็นสมบูรณ์แบบโดยใช้การวิจัยเชิงสำรวจ และพหุเทศะกรณีศึกษาโดยมีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ (1) เพื่อกำหนดความต้องการจำเป็นด้านทักษะการประเมินภายในสำหรับครูอนุบาล (2) เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยสาเหตุที่ส่งผลต่อความต้องการจำเป็นด้านทักษะการประเมินภายในของครูอนุบาล (3) เพื่อวิเคราะห์กลยุทธ์ทางเลือกในการแก้ปัญหาความต้องการจำเป็นที่เหมาะสมในแต่ละบริบท การวิจัยครั้งนี้ใช้การวิจัยเชิงสำรวจและพหุเทศะกรณีศึกษา โดยการวิจัยเชิงสำรวจใช้กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นครูอนุบาล จำนวน 400 คน จากโรงเรียนอนุบาลต่างๆ ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติภาคบรรยายและภาคสรุป และการวิเคราะห์ LISREL เพื่อวิเคราะห์หาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความต้องการจำเป็นด้านทักษะการประเมินภายในและรูปแบบการพัฒนาครูที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทักษะการประเมินของครูอนุบาล สำหรับการศึกษาแบบพหุเทศะกรณี ศึกษาโรงเรียนอนุบาล 3 แห่งที่ประสบความสำเร็จในด้านการประเมินในระดับสูง ปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และต่ำ เก็บข้อมูลโดยใช้การศึกษาเอกสาร การสัมภาษณ์ และการวิเคราะห์รายงานการประเมินตนเองของโรงเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา และทำการสังเคราะห์ข้อมูลเชิงสำรวจและพหุเทศะกรณีศึกษาโดยใช้การสนทนากลุ่มในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ครูอนุบาลมีความต้องการจำเป็นด้านการวิเคราะห์ข้อมูลซึ่งเป็นทักษะที่ควรได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วน รองลงมาคือ การสร้างเครื่องมือ ด้านการวางกรอบการประเมิน และการเขียนรายงานการประเมิน

2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อความต้องการจำเป็นด้านทักษะการประเมินของครูอนุบาล คือ ความพร้อมของครูในด้านการประเมินภายใน ประสบการณ์การได้รับคำปรึกษา โดยโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุความต้องการจำเป็นด้านทักษะการประเมินภายในสอดคล้องกลมกลืนกันกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (ค่าไค-สแควร์ = 59.24, องศาอิสระ = 53, P = .25848, GFI = .98, AGFI = .96) และอธิบายความแปรปรวนของความต้องการจำเป็นด้านทักษะการประเมินภายในได้ร้อยละ 20

3. กลยุทธ์การพัฒนาทักษะการประเมินที่เหมาะสมที่สุด คือกลยุทธ์การอบรมเชิงปฏิบัติและนำไปใช้ปฏิบัติจริง ควบคู่กับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานตามแผน มีการนิเทศ กำกับ ติดตามผลการปฏิบัติงานของครูอย่างต่อเนื่อง

สุวิมล ว่องวาณิช (2548 : 129-138) ได้ทำการวิจัย เรื่อง กลยุทธ์ทางเลือกเพื่อพัฒนาวัฒนธรรมและสมรรถภาพการวิจัยและประเมินของครูมืออาชีพในฐานะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการขับเคลื่อนสู่โรงเรียนฐานความรู้ : การประเมินความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณ์ โดยมีวัตถุประสงค์ 4 ประการ คือ (1) เพื่อกำหนดองค์ประกอบของความเป็นครูมืออาชีพด้านการวิจัยและประเมิน (2) เพื่อศึกษาระดับของความเป็นครูมืออาชีพของครูในสภาพปัจจุบัน และกำหนดความต้องการจำเป็นของครูในการพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพ (3) เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อระดับความเป็นครูมืออาชีพ และ (4) เพื่อกำหนดกลยุทธ์การพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพ วิธีวิจัยที่ใช้ คือ การวิจัยเชิงสัมพันธ์ กลุ่มตัวอย่างเป็นครูอาจารย์ จำนวน 2,406 คน จาก 4 ภาคและกรุงเทพมหานคร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงตามสูตรแอลฟาของครอนบาคระหว่าง 0.83-0.96 มีความตรงเชิงโครงสร้างตามองค์ประกอบที่กำหนดเมื่อวิเคราะห์ด้วยลิสเรล การกำหนดความต้องการจำเป็นใช้การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณ์ ได้แก่ การกำหนดความต้องการจำเป็นด้วยดัชนี $PNI_{modified}$ การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นและการกำหนดทางเลือกในการแก้ไขปัญหา วิธีการที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิเคราะห์ลิสเรล การวิเคราะห์เครือข่ายใยประสาท การวิเคราะห์ความแปรปรวน และสถิติภาคบรรยาย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ความเป็นครูมืออาชีพประกอบด้วย2 องค์ประกอบได้แก่ วัฒนธรรมการวิจัยและประเมิน (ความเชื่อและการปฏิบัติ) และสมรรถภาพการวิจัยและประเมิน (ทักษะ ธรรมจริยา และจรรยาบรรณ)

2. ครูมีความต้องการจำเป็นต้องได้รับการพัฒนามากที่สุดด้านทักษะการวิจัยและประเมิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุของระดับความเป็นครูมืออาชีพ พบว่า โมเดลสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Chi-square = 36.31, df = 30, P= 0.19813, RMSEA = 0.009) โดยระดับความเป็นครูมืออาชีพได้รับอิทธิพลจากตัวแปรวัฒนธรรมองค์กร (0.77) มากที่สุด รองลงมาคือ การได้รับการพัฒนาทักษะการวิจัยและประเมิน (0.52) และความรู้สึกที่ดีต่อการวิจัยและประเมิน (0.30)

4. กลยุทธ์ที่ใช้ในการพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพเพื่อสนองตอบต่อความต้องการจำเป็นมี 3 ประการ คือ (1) การฝึกอบรมโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (2) การพัฒนาวิสัยทัศน์ของผู้บริหารในการขับเคลื่อนโรงเรียนฐานความรู้ และ (3) การนำแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาครูที่เป็นระบบสู่การปฏิบัติ

ยุทธพงษ์ อายุสุข (2549: 141-151) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู โดยมีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ (1) เพื่อสังเคราะห์วิธีการที่ครูควรใช้ในการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องและจากความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ จำแนกตามแต่ละขั้นตอนของการวิจัย (2) เพื่อศึกษาสภาพจริงของวิธีการที่ครูใช้ในการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน จำแนกตามแต่ละขั้นตอนของการวิจัยและ (3) เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นสำหรับการพัฒนาการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร จาก 3 สังกัด คือ สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน และสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 489 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แนวคำถามในการสนทนากลุ่ม และแบบสอบถาม เก็บรวมรวมข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการสนทนากลุ่ม และเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณโดยการส่งแบบสอบทางไปรษณีย์ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้การหาค่าสถิติพื้นฐานการทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน การวิเคราะห์โมเดลลิสเรล และใช้เทคนิค Modified Priority Needs Index ($PNI_{modified}$) ในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. วิธีการที่ครูควรใช้ในการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ประกอบด้วย การกำหนดประเด็นปัญหาที่ต้องการวิจัยและแผนการแก้ไข การปฏิบัติตามแผนที่กำหนด การสังเกตผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานและการสะท้อนผลหลังการปฏิบัติงาน

2. ครูมีการกำหนดประเด็นปัญหาที่ต้องการวิจัยและแผนการแก้ไข การปฏิบัติตามแผนที่กำหนด และการสังเกตผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานอยู่ในระดับสูง ส่วนการสะท้อนผลหลังจากการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง โดยขั้นตอนที่ครูมีการปฏิบัติสูงสุด คือ ขั้นตอนการสังเกตผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน

3. เมื่อพิจารณาความต้องการจำเป็นในการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูในแต่ละขั้นตอนของการวิจัย พบว่า ขั้นตอนการสะท้อนผลหลังจากการปฏิบัติงานเป็นขั้นตอนที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูสูงสุด คือ ภาระงานที่ครูรับผิดชอบมีจำนวนมาก นอกจากนั้นยังมีสาเหตุอื่น ได้แก่ บุคคลที่เกี่ยวข้องไม่ให้ความร่วมมือในการวิจัย การขาดความรู้และทักษะในการวิจัย และการขาดการสนับสนุนของผู้บริหาร

5. ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู ที่มีอิทธิพลสูงที่สุด คือ ปัจจัยด้านตัวครู โมเดลที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าไค-สแควร์ เท่ากับ 16.18 ที่ df = 18, p = 0.58019 ค่า GFI = 0.99 ค่า AGFI = 0.98 และค่า RMR = 0.02 ตัวแปรในโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของความต้องการจำเป็นในการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูได้ร้อยละ 16

6. แนวทางการพัฒนาการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูที่สำคัญที่สุด คือ การสนับสนุนของผู้บริหารสถานศึกษา นอกจากนั้นยังมีแนวทางการพัฒนาอื่น ได้แก่ การพัฒนาความรู้และทักษะการวิจัยแก่ครู การส่งเสริมความร่วมมือกันระหว่างผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและการสนับสนุนของหน่วยงานต้นสังกัด

อังค์วรา วงษ์รักษา (2549 : 111-124) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาที่ไม่ได้มาตรฐานจากการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยมีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ (1) เพื่อศึกษาและจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาที่ไม่ได้มาตรฐานจากการประเมินภายนอกสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (2) กำหนดแนวทางการแก้ปัญหาที่เหมาะสมในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาที่ได้มาตรฐานจากการประเมินภายนอกสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การวิจัยครั้งนี้ใช้การวิจัยเชิงสำรวจและการสนทนากลุ่ม โดยการวิจัยเชิงสำรวจใช้กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ไม่ได้มาตรฐาน (ระดับปรับปรุง) จากการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในรอบแรก (พ.ศ. 2544-2546) จำนวน 207 โรงเรียน กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู-อาจารย์ และคณะกรรมการสถานศึกษา เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที (t-test) และใช้เทคนิค (Modified Priority Needs Index : $PNI_{modified}$) ในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสำหรับการสนทนากลุ่มมีผู้เข้าร่วมประกอบด้วยศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่เป็นอยู่มีความแตกต่างจากระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่คาดหวังอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกมาตรฐานทั้งในด้านผู้เรียน ครูและผู้บริหาร แสดงว่าสถานศึกษามีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาทุกมาตรฐาน

2. การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาด้านผู้เรียน พบว่า สถานศึกษามีความต้องการจำเป็นได้รับการพัฒนาในมาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรมากที่สุด ด้านครู พบว่า สถานศึกษามีความต้องการจำเป็นได้รับการพัฒนา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในมาตรฐานที่ 9 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมากที่สุด และด้านผู้บริหาร พบว่าสถานศึกษามีความต้องการจำเป็นได้รับการพัฒนาในมาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้มากที่สุด

3. แนวทางในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาที่เหมาะสมแบ่งเป็น 3 ด้าน คือ (1) ด้านผู้เรียน ครูควรมีความเข้าใจในหลักสูตรชัดเจนและมีการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการเพื่อสร้างความสนใจให้กับนักเรียน (2) ด้านครู ต้องมีความรู้ในเนื้อหาที่สอนเป็นอย่างดี ซึ่งควรมีการสอบวัดความรู้ครูอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนาตนเองในการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ควรลดภาระงานอื่นๆ ของครูเพื่อให้ครูได้ทำหน้าที่สอนได้อย่างเต็มที่ (3) ด้านผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการพัฒนาในด้านภาวะผู้นำ ทั้งด้านวิชาการและคุณธรรมและเป็นกัลยานิมิตรที่ดี พร้อมทั้งมีการใช้อำนาจในการตัดสินใจเด็ดขาด

ดาวรุ่ง อินนอก (2552 : 98-103) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมเพื่อการจัดการเรียนรู้แบบฐานสมรรถนะ ของข้าราชการครู สาขาช่างอุตสาหกรรมของสถานศึกษากลุ่มภาคกลาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาโดยมีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ (1) เพื่อศึกษาการดำเนินการของผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าแผนก/หัวหน้าสาขาวิชา/หัวหน้างานพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนในการฝึกอบรมการจัดการเรียนรู้แบบฐานสมรรถนะ (2) เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมเพื่อการจัดการเรียนรู้แบบฐานสมรรถนะของข้าราชการครู สาขาช่างอุตสาหกรรมสถานศึกษากลุ่มภาคกลาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย กลุ่มที่ 1 ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ จำนวน 81 คน กลุ่มที่ 2 หัวหน้าแผนก/หัวหน้าสาขาวิชา/หัวหน้างานพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน 158 คน กลุ่มที่ 3 ครูผู้สอน จำนวน 255 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม 3 ชุด วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐานและวิธีจัดเรียงลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็นด้วยวิธี PNI $_{modified}$ และวิธี PNI ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. การดำเนินการของกลุ่มผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ เรื่องที่ยังไม่ได้ดำเนินการมากที่สุด คือ การกำหนดเกณฑ์ในการประเมินติดตามประเมินผลโครงการฝึกอบรมเพื่อดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบฐานสมรรถนะ ส่วนกลุ่มหัวหน้าแผนก/หัวหน้าสาขาวิชา/หัวหน้างานพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน เรื่องที่ยังไม่ได้ดำเนินการมากที่สุด คือ การสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบฐานสมรรถนะให้แก่สถานประกอบการ ชุมชน ผู้ปกครองและนักศึกษา

2. ความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมเพื่อการจัดการเรียนรู้แบบฐานสมรรถนะด้านความรู้ความเข้าใจ และทักษะในการปฏิบัติของครูผู้สอน จัดเรียงลำดับความสำคัญได้ดังนี้(1) ด้านการออกแบบและการจัดการเรียนการสอนแบบฐานสมรรถนะครูผู้สอน (2) ด้านการจัดทำแผนการจัดการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เรียนรู้แบบฐานสมรรถนะ (3) ด้านการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ และ (4) ด้านการจัดการเรียนรู้แบบฐานสมรรถนะ

อรวรรณ ปันทะนะ (2554 : 91-99) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาด้านวิชาการของครูประถมศึกษา จังหวัดพิษณุโลกโดยมีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ (1) เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาด้านวิชาการ ของครูประถมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก (2) เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาด้านวิชาการ ของครูประถมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1, 2 และ 3 จำนวน 392 เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที (t-test) และใช้เทคนิค Modified Priority Needs Index (PNImodified)ในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น และเก็บข้อมูลโดยการสนทนากลุ่ม (Focus GroupTechnique) วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ครูประถมศึกษามีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาด้านวิชาการ ทั้ง 5 ด้าน โดยมีสภาพปฏิบัติงานด้านวิชาการที่เป็นจริงอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพการปฏิบัติงานด้านวิชาการที่คาดหวังอยู่ในระดับสูง เมื่อจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาด้านวิชาการ ครูประถมศึกษา พบว่า ครูมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาด้านการพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้มากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการวิจัยในชั้นเรียน ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาหลักสูตร และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

2. แนวทางในการพัฒนาด้านวิชาการ พบว่า ในการพัฒนาด้านวิชาการคณะครูและผู้บริหารให้ข้อเสนอแนะว่าควรจัดเป็นลักษณะในรูปแบบของการอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยเน้นให้มีการฝึกปฏิบัติจริง ระยะเวลาขึ้นอยู่กับเนื้อหาในการที่อบรม และที่สำคัญควรเลือกวิทยากรที่มีความรู้ความชำนาญหรือมีประสบการณ์ตรงในเรื่องที่จะอบรม มีความสามารถในการถ่ายทอดและออกแบบกิจกรรมเพื่อให้ผู้เข้าอบรมได้ทำความเข้าใจและสามารถฝึกปฏิบัติจริงได้ และสำคัญที่สุดควรมีการวางระบบการกำกับติดตามการนำความรู้จากการอบรมไปใช้ปฏิบัติจริงศึกษานิเทศก์ควรมีบทบาทในการติดตาม หรือสถานศึกษาอาจมีการจัดทำระบบนิเทศภายในหรือต้องมีการกำหนดเวลาในการนำความรู้ไปใช้ จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน อาจจะเป็นการรวมกันในระดับชั้น ระดับกลุ่มโรงเรียน หรือระดับเขตพื้นที่ เพื่อให้ครูได้ตระหนักในการนำความรู้ไปใช้อย่างจริงจัง

2.3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

พฤกษวรรณ ทองมาก (2549 : 80-85) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถเชิงปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียนของครูสำนักงานเขตบางพลัด สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถเชิงปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียนของครูสำนักงานเขตบางพลัด สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ครูที่ปฏิบัติการสอนในสำนักงานเขตบางพลัด สังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2549 จำนวน 201 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถเชิงปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียนของครูสำนักงานเขตบางพลัด สังกัดกรุงเทพมหานคร มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .90 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพาหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ที่มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ความสามารถเชิงปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียนของครูสำนักงานเขตบางพลัด สังกัดกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการสำรวจและวิเคราะห์ปัญหาอยู่ในระดับมาก ด้านการกำหนดวิธีการในการแก้ปัญหาของครู ด้านการพัฒนาการหรือพัฒนานวัตกรรมของครู ด้านการนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้ ด้านการสรุป อยู่ในระดับปานกลาง

2. ระดับการศึกษา (X_3) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_6) และการสนับสนุนของผู้บริหาร (X_7) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถเชิงปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียนของครู สำนักงานเขตบางพลัด สังกัดกรุงเทพมหานคร (r =.363, r=.415,r=.205) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ความสามารถเชิงปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียนได้ร้อยละ 29.60 (R^2 Adjusted = .296) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_6) ระดับการศึกษา (X_3) การสนับสนุนของผู้บริหาร (X_7) และตัวแปรเจตคติต่อการวิจัยในชั้นเรียน (X_5) ตามลำดับ จึงสามารถสร้างสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

$$Y' = .929 + .054(X_6) + .414(X_3) + .167(X_7) - .172(X_5)$$

$$Zy' = .367ZX_6 + .317ZX_3 + .164ZX_7 - .124ZX_5$$

อภิญญา นนทะกา (2551 : 50-57) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาความรู้ความเข้าใจและเจตคติต่อการวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอน กลุ่มกรุงธนบุรี สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้ ความเข้าใจ และเจตคติของครูที่มีต่อการวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอน กลุ่มธนบุรี สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 292 คน โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi Stage Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบทดสอบวัดความรู้ ความเข้าใจการทำวิจัยในชั้นเรียน และแบบทดสอบถามวัดเจตคติของครูที่มีต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน มีค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบและแบบสอบถาม เท่ากับ 0.65 และ 0.86 ตามลำดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) และทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ่ (Scheffe's Method)ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ครูผู้สอน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนในระดับปานกลาง

2. ครูผู้สอนที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกันมีความรู้ ความเข้าใจการทำวิจัยในชั้นเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนครูที่มีเพศ อายุ และประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีความรู้ ความเข้าใจการทำวิจัยในชั้นเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ครูผู้สอนกลุ่มกรุงธนบุรี สังกัดกรุงเทพมหานครมีเจตคติที่มีต่อการวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกันมีเจตคติที่มีต่อการวิจัยในชั้นเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนครูที่มีเพศ อายุ และวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน มีเจตคติต่อการวิจัยในชั้นเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ขนิษฐา จิรานันท์ (2552 : 200-204) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของโรงเรียนคุณภาพมาตรฐานดีเด่น สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ (1) เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน ของโรงเรียนคุณภาพมาตรฐานดีเด่น สังกัดกรุงเทพมหานคร(2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูของโรงเรียนคุณภาพมาตรฐานดีเด่น สังกัดกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา 174 คน และกลุ่มตัวอย่างครู 338 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้ค่าสถิติ t-test ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ด้านการส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของการวิจัยในชั้นเรียนพบว่า กลุ่มผู้บริหารมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนกลุ่มครูมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นทั้งสองกลุ่มพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ด้านการให้การยอมรับนับถือครูผู้ทำการวิจัยในชั้นเรียน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทั้งกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครูเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นพบว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ด้านการให้ความสำคัญกับการวิจัยในชั้นเรียนพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครู เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นพบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ด้านการมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำการวิจัยในชั้นเรียนพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทั้งกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครู เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นพบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. ด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งการงานของครูผู้ทำการวิจัยในชั้นเรียนพบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทั้งกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครู เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นพบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

เศรษฐวิชญ์ ชโนวรรณ (2552 : 160-166) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนด้วยวิธีวิทยาคิว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน กลุ่มตัวอย่าง คือ ข้าราชการครูในสังกัดกรุงเทพมหานครและสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 40 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม บัตรรายการแบบคิว แบบจัดเรียง และแบบบันทึกผลการจัดเรียงลำดับข้อความของครูวิเคราะห์ข้อมูลเพื่ออธิบายลักษณะของครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สถิติเชิงบรรยายในรูปของจำนวน ร้อยละ พิสัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยการลงรหัสข้อมูลและประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป จำแนกกลุ่มความคิดเห็นของครูด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบ สกัดองค์ประกอบด้วยวิธี Principal Component Analysis (PCA) และหมุนแกนแบบ varimax วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาและสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ จากการวิเคราะห์องค์ประกอบครั้งที่ 1 ด้วยวิธี principal component analysis (PCA) และหมุนแกนแบบ varimax สามารถจำแนกครูตามรูปแบบการจัดเรียงอันดับความได้เป็น 9 กลุ่ม รวมทั้ง 9 กลุ่มสามารถอธิบายความแปรปรวนของข้อมูลความคิดเห็นของครูได้ร้อยละ 77.31 และสรุปได้ว่า กลุ่มความคิดเห็นที่ 1 เป็นกลุ่มที่สำคัญที่สุด ส่วนกลุ่มความคิดเห็นที่ 2-9 มีความสำคัญรองลงมาตามลำดับ จากการวิเคราะห์องค์ประกอบครั้งแรก ได้กลุ่มความคิดเห็นหลัก 3 กลุ่ม จากการวิเคราะห์องค์ประกอบครั้งที่ 2 เพื่อแบ่งกลุ่มความคิดเห็นที่ 1 ออกเป็นกลุ่มย่อย ได้กลุ่มย่อย 3 กลุ่ม รวมทั้ง 3 กลุ่มย่อยสามารถอธิบายความแปรปรวนของข้อมูลความคิดเห็นของครูได้ร้อยละ 63.36 และสรุปได้ว่า กลุ่มย่อยที่ 1.1 เป็นกลุ่มที่สำคัญ ส่วนกลุ่มที่ 1.3 และ 1.3 มี ความสำคัญรองลงมาตามลำดับ โดยสรุปจากการวิเคราะห์องค์ประกอบ 2 ครั้งสามารถจำแนกกลุ่มความคิดเห็นของครูได้ 5 กลุ่มหลัก ความคิดเห็นของครูจำแนกได้ 6 ประเด็น คือ (1) ความตระหนักในความสำคัญของการทำวิจัยในชั้นเรียน (2) ความมุ่งหมายหรือเหตุผลของการทำวิจัยในชั้นเรียน (3) กระบวนการปฏิบัติการทำวิจัยในชั้นเรียน (4) ประโยชน์ที่จะได้รับจากการทำวิจัยในชั้นเรียน (5) ผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการทำวิจัยในชั้นเรียน และ (6) ปัญหาและอุปสรรคของการทำวิจัยในชั้นเรียน ครูที่มีตำแหน่ง คศ.ต่ำ ภาระงานน้อย ทำวิจัยในชั้นเรียนน้อย และมีวุฒิปริญญาตรี จะมีความคิดเห็นว่า ครูทำวิจัยในชั้นเรียนเพราะต้องการแก้ปัญหาของผู้เรียน การทำวิจัยในชั้นเรียนมีประโยชน์ กระบวนการทำงานไม่ยุ่งยาก ไม่เป็นภาระทำให้ทราบปัญหาของผู้เรียนและให้ความช่วยเหลือได้ตรงประเด็น ช่วยให้การพัฒนาการศึกษามีคุณภาพและช่วยให้ครูรู้จักพัฒนาตนเอง ครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีอายุมาก ประสบการณ์สอนมาก ภาระงานน้อยทำวิจัยในชั้นเรียนมาก และมีวุฒิปริญญาตรี จะมีความคิดเห็นว่า ครูทำวิจัยในชั้นเรียนเพราะเห็นประโยชน์ แต่หากไม่ได้นำผลการวิจัยไปใช้ การทำวิจัยในชั้นเรียนจะไม่เกิดประโยชน์ รูปแบบและขั้นตอนที่ยุ่งยากของการทำวิจัยในชั้นเรียน ทำให้ครูไม่ต้องการทำวิจัยในชั้นเรียน หากไม่ต้องยึดติดรูปแบบและขั้นตอนที่ยุ่งยากจะทำให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนเพิ่มขึ้น ครูที่มีภาระงานน้อยทำวิจัยในชั้นเรียนน้อย มีภาระงานมากทำวิจัยในชั้นเรียนมาก และมีวุฒิสูงกว่าปริญญาตรี จะมีความคิดเห็นว่าการทำวิจัยในชั้นเรียนส่งผลดีในวงกว้าง เป็นการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ ไม่ต้องเสียทุนทรัพย์และเวลาในการทำมาก ทำให้ได้นวัตกรรมและวิธีการใหม่ สำหรับใช้ในการจัดการเรียนการสอน และไม่คิดว่าการทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นงานที่น่าเบื่อหน่าย ครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีอายุมากประสบการณ์สอนมาก ระดับวิทยฐานะสูง ภาระงานมากทำวิจัยในชั้นเรียนน้อย และมีวุฒิปริญญาตรี จะมีความคิดเห็นว่า การทำวิจัยในชั้นเรียนมีประโยชน์ ทำให้ทราบปัญหาของผู้เรียนและให้ความช่วยเหลือได้ตรงประเด็น ช่วยให้ได้นวัตกรรมใหม่ที่มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับผู้เรียน ช่วยให้ครูรู้จักพัฒนาตนเอง ดังนั้นครูทุกคนควรทำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิจัยในชั้นเรียน และการทำวิจัยในชั้นเรียนไม่ขึ้นอยู่กับระดับการศึกษา ครูสังกัดกทม. ที่อายุน้อย ประสบการณ์สอนน้อย ระดับคศ.ต่ำทำวิจัยในชั้นเรียนมากทั้งครูที่มีภาระงานน้อยและภาระงานมาก และมีวุฒิปริญญาตรีจะมีความคิดเห็นว่า การทำวิจัยในชั้นเรียนจัดควบคู่ไปกับการเรียนการสอนตามปกติได้ ครูไม่จำเป็นต้องเรียนการวิจัยหรือจบปริญญาโทก็ทำวิจัยในชั้นเรียนได้ ครูไม่จำเป็นต้องทำวิจัยในชั้นเรียนก็แก้ปัญหาของผู้เรียนได้ และคิดว่าผลการวิจัยส่วนใหญ่ได้ได้นำไปใช้จริง

ภูมินทร์ เหลาอำนาจ (2553 : 70-75) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนวัดราชสิทธาราม สำนักงานเขตบางกอกใหญ่ โดยมีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ (1) ศึกษาสภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู โรงเรียนวัดราชสิทธาราม สำนักงานเขตบางกอกใหญ่ สังกัดกรุงเทพมหานคร และ (2) ศึกษาปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนวัดราชสิทธาราม สำนักงานเขตบางกอกใหญ่ สังกัดกรุงเทพมหานครใน 4 ด้าน ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครู จำนวน 33 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามมาตรประมาณค่า 5 ระดับ และแบบตรวจสอบรายการ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยที่สรุปได้ดังนี้

1. สภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู โรงเรียนวัดราชสิทธาราม สำนักงานเขตบางกอกใหญ่ สังกัดกรุงเทพ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ ด้านความรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการส่งเสริมสนับสนุนจากผู้บริหาร และด้านเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2. ปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนวัดราชสิทธาราม สำนักงานบางกอกใหญ่ สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ ด้านเวลา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านความรู้ และด้านการส่งเสริมสนับสนุนจากผู้บริหารมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ธัญญภรณ์ เลาหะเพ็ญแสง (2554 : 210-217) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นและการนำเสนอกระบวนการนำนโยบายวิจัยในชั้นเรียนสู่การปฏิบัติในโรงเรียน โดยมีวัตถุประสงค์ 4 ประการ คือ (1) ศึกษากระบวนการนำนโยบายวิจัยในชั้นเรียนสู่การปฏิบัติที่พึงประสงค์ (2) เพื่อวิเคราะห์และเปรียบเทียบกระบวนการนำนโยบายวิจัยในชั้นเรียนสู่การปฏิบัติที่ปฏิบัติจริงกับแนวทางที่ควรจะเป็นและกำหนดความต้องการจำเป็นด้านกระบวนการนำนโยบายวิจัยในชั้นเรียนสู่การปฏิบัติและด้านผลลัพธ์ของนโยบายที่จำเป็นต้องพัฒนา (3) เพื่อวิเคราะห์หาตัวแปรที่ใช้อธิบายความต้องการจำเป็นด้านกระบวนการนำนโยบายวิจัยในชั้นเรียนสู่การปฏิบัติ และ (4) นำเสนอแนวทางการพัฒนากระบวนการนำนโยบายวิจัยในชั้นเรียนสู่การปฏิบัติในโรงเรียน วิธีการวิจัยประกอบด้วย การสังเคราะห์เอกสาร การวิจัยเชิงสำรวจ และการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารและครูอาจารย์ จำนวน 1,157 คน ใน 4 ภูมิภาค คือ ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ เครื่องมือวิจัยที่ใช้ประกอบด้วย แบบสอบถามและแนวคำถามการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ด้วยสถิติบรรยาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นด้วยการใช้เทคนิค Modified Priority Needs Index ($PNI_{modified}$) และวิเคราะห์หาตัวแปรที่ใช้อธิบายความต้องการจำเป็นด้วยการวิเคราะห์ถดถอยแบบขั้นตอนระดับลดหลั่น (Hierarchical Stepwise Regression Analysis) ผลการวิจัยที่สรุปได้ดังนี้

1. กระบวนการนำนโยบายวิจัยในชั้นเรียนสู่การปฏิบัติที่พึงประสงค์ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ (1) การวางแผน (2) การจัดสรรทรัพยากร (3) การพัฒนาบุคลากร/ฝึกอบรม (4) การนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ และ (5) การกำกับ ติดตาม ประเมินผล

2. ความต้องการจำเป็นในการนำนโยบายวิจัยในชั้นเรียนไปปฏิบัติในด้านต่างๆ ดังนี้ (1) ด้านกระบวนการมีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ขั้นตอนการพัฒนาบุคลากร/ฝึกอบรมและขั้นตอนการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ รองลงมา คือ ขั้นตอนการกำกับ ติดตาม ประเมินผล โดยเฉพาะในประเด็นการสร้างเครือข่ายระหว่างองค์กรและการกำหนดมาตรการการแรงจูงใจอย่างชัดเจน (2) ด้านผลลัพธ์มีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ครู/อาจารย์ โดยเฉพาะประเด็นการเผยแพร่ผลการวิจัยไปสู่สังคมในวงกว้างและการสร้างให้มีความสามารถทางการวิจัยเพิ่มขึ้น

3. การวิเคราะห์การถดถอยแบบเชิงชั้น พบว่า ตัวแปรทางการบริหารได้แก่ การจัดการองค์กร สมรรถนะองค์กรสามารถอธิบายความต้องการจำเป็นได้สูงสุด โดยตัวแปรทั้งหมด 8 ตัว สามารถร่วมกันอธิบายความต้องการจำเป็นในกระบวนการนำนโยบายวิจัยในชั้นเรียนสู่การปฏิบัติได้ร้อยละ 26.50

4. กระบวนการนำนโยบายวิจัยในชั้นเรียนสู่การปฏิบัติในโรงเรียนควรส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมระหว่างผู้บริหารโรงเรียนและครูตลอดกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติทั้ง5 ขั้นตอน ด้วยการใช้กระบวนการ PDCA และสร้างความร่วมมือในการทำวิจัยด้วยการทำวิจัยร่วมกัน

รัตติมา โสภาคะยัง (2556 : 27-30) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาศักยภาพครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนบ้านห้วยกอก 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร โดยมีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ (1) ศึกษาสภาพและปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียน (2) แนวทางการพัฒนาศักยภาพครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน (3) ศึกษาผลการพัฒนาศักยภาพครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งการดำเนินการประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ ขั้นการวางแผน (Planning) ขั้นการปฏิบัติ (Action) ขั้นการสังเกต (Observation) ขั้นการสะท้อนผล (Reflection) ดำเนินการ 2 วงรอบ กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยประกอบด้วย กลุ่มผู้ร่วมวิจัย 6 คน และกลุ่มผู้ให้ข้อมูล 10 คน รวมทั้งสิ้น 16 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบทดสอบ แบบบันทึกการนิเทส แบบประเมินรายงานการวิจัยในชั้นเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดย แจกแจงข้อค้นพบที่สำคัญและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยนำเสนอการวิจัยในรูปแบบตารางพรรณาวิเคราะห์ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. สภาพเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนบ้านห้วยกอก 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร คือ ครูทำวิจัยในชั้นเรียนน้อย ไม่มีร่องรอยหลักฐานในการทำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิจัยในชั้นเรียน ครูขาดการพัฒนาศักยภาพในด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนและการใช้สื่อนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน ส่วนปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนบ้านห้วยกอก 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาดมุกดาหาร พบว่า ครูขาดความรู้ ความเข้าใจในขั้นตอนและกระบวนการทำวิจัยในชั้นเรียน ครูเคยผ่านการอบรมมาแล้วเป็นเวลานาน จึงขาดทักษะและความมั่นใจในการทำวิจัยในชั้นเรียน และขาดความรู้ ความเข้าใจการเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียนแบบเป็นทางการ

2. แนวทางการพัฒนาศักยภาพครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนบ้านห้วยกอก 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร ในวงรอบที 1 ใช้แนวทางการพัฒนาโดยการอบรมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศภายใน วงรอบที่ 2 ใช้แนวทางการพัฒนาการนิเทศแบบให้คำชี้แนะ ในขั้นตอนการสรุปผลและรายงานผล และการเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียน

3. ผลการติดตามพัฒนาศักยภาพครูด้านการวิจัยในชั้นเรียน พบว่า เมื่อการดำเนินการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนเสร็จสิ้นลง ผู้ร่วมวิจัย จำนวน 5 คน มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกบขั้นตอนและกระบวนการทำวิจัยในชั้นเรียนเพิ่มมากขึ้น อยู่ในระดับมากที่สุด ผู้ร่วมวิจัยเกิดทักษะและมีความมั่นใจ สามารถดำเนินการทำวิจัยในชั้นเรียนได้ถูกต้องตามขั้นตอนและเขียนรายงานการวิจัยแบบเป็นทางการได้ ครูมีผลงานการวิจัยในชั้นเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ภูษณิศา ยูงทอง (2556 : 116-119) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของสมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ (1) ศึกษาสมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2) พัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของสมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กลุ่มตัวอย่างคือ ครูผู้สอนในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 500 คน จากสถานศึกษา 30 แห่ง ที่ได้จากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามเป็นแบบมาตรส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 104 ข้อ มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาจากการตรวจสอบของผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน มีค่าความเชื่อมั่นของชุดข้อคำถามวัดตัวแปรสังเกตได้แต่ละตัวอยู่ระหว่าง 0.716-0.969 มีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของตัวแปรแฝงสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในเกณฑ์ดีทุกตัวแปร ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 วิเคราะห์โมโดลเชิงสาเหตุด้วยวิธีโมเดลสมการเชิงโครงสร้าง ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. สมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ทั้งภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านคุณลักษณะของครู และด้านบริบทของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

2. โมเดลเชิงสาเหตุของสมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่พัฒนาขึ้นมีความเที่ยงตรงสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าดัชนีความกลมกลืนผ่านเกณฑ์ดีทุกตัว ได้แก่ Chi-square = 20.656, df=20,และค่า p-value=0.418 กล่าวคือ ค่า x^2 แตกต่างจากศูนย์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ อีกทั้งค่าดัชนี RMSEA=0.008, SRMR=0.000,

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

GFI=0.992, AGFI=0.974 และ CMIN/DF=1.033 ตัวแปรด้านคุณลักษณะของครูมีอิทธิพลทางตรงต่อสมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครู เท่ากับ 0.71 ส่วนด้านตัวแปรด้านบริบทของสถานศึกษามีอิทธิพลทางอ้อมผ่านตัวแปรด้านคุณลักษณะของครูต่อสมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครู เท่ากับ 0.27 โดยสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของสมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครูได้ร้อยละ 51.80

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

การประเมินความต้องการจำเป็นที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการประเมินความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณ์ (Complete Needs Assessment) ตามกรอบแนวคิดของสุวิมล ว่องวาณิช (2548 : 5) ประกอบด้วยขั้นตอน (1) การระบุความต้องการจำเป็น (Needs Identification) (2) การวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น (Needs Analysis) และ(3) การกำหนดแนวทางการแก้ปัญหาความต้องการจำเป็น (Needs Solution) ซึ่งมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2557 จำนวนทั้งสิ้น 14,503 คน จาก 6 กลุ่ม ตามสำนักงานยุทธศาสตร์การศึกษา สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2557 จำนวน 450 คน จาก 30 โรงเรียน ซึ่งได้มาจากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร Yamane (Yamane. 1973 อ้างใน พรรณี ลีกิจวัฒนะ. 2554 : 142) และเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) โดยมีวิธีการหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง และขั้นตอนการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมในการวิเคราะห์สำหรับการวิจัย โดยใช้สูตรยามาเน่ (Yamane., 1973 : 1088 อ้างใน พรรณี ลีกิจวัฒนะ. 2554 : 142)

$$\text{สูตร} \qquad n = \frac{N}{1 + N(e)^2} \tag{3.1}$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เมื่อ n แทน ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

N แทน ขนาดประชากร

e แทน ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง

ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง กำหนดระดับความคลาดเคลื่อนที่ระดับ .05 ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 390 คน ในที่นี้ผู้วิจัยเลือกใช้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 450 คน

ขั้นตอนที่ 2 การสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากประชากรโดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) โดยมีขั้นตอนในการสุ่มดังนี้

1. แบ่งกลุ่มโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ออกเป็น 6 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มกรุงเทพกลาง กลุ่มกรุงเทพใต้ กลุ่มกรุงเทพเหนือ กลุ่มกรุงเทพตะวันออก กลุ่มกรุงธนเหนือ และกลุ่มกรุงธนใต้ ตามการแบ่งกลุ่มของสำนักงานยุทธศาสตร์การศึกษา สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร แล้วดำเนินการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) มาจำนวน 3 กลุ่ม ประกอบด้วย คือ กลุ่มกรุงเทพตะวันออก กลุ่มกรุงธนเหนือ และกลุ่มกรุงธนใต้ รวมจำนวนโรงเรียนทั้งสิ้น 30 โรงเรียน จำนวน 1,926 คน

2. ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) สุ่มครูจากโรงเรียนทั้ง 30 โรงเรียน โดยแบ่งตามกลุ่มสาระ คือ กลุ่มสาระระดับปฐมวัย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาฯ กลุ่มสาระการเรียนรู้พลศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ กลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยีและกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ สุ่มมาโรงเรียนละ 15 คน รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 450 คน ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนของประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มโรงเรียน	จำนวนโรงเรียน	ครูผู้สอน	
		ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
กลุ่มกรุงเทพตะวันออก	9	809	135
กลุ่มกรุงธนเหนือ	10	447	150
กลุ่มกรุงธนใต้	11	670	165
รวม	30	1,926	450

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นเพื่อประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู สังกัดกรุงเทพมหานครซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับโดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูในแต่ละขั้นตอนมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูในแต่ละขั้นตอน มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Multiple Choice Question) ที่สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อและข้อเสนอแนะมีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open-ended Questions)

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Multiple Choice Question) ที่สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อและข้อเสนอแนะมีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open-ended Questions)

3.2.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถามเพื่อวัดตัวแปรวัตถุประสงค์ของการวิจัย รายละเอียดการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสาร รายงานการวิจัย แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู เพื่อให้ได้รายละเอียดเกี่ยวกับ ตัวแปรต่างๆ

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดวัตถุประสงค์การสร้างแบบสอบถาม มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลการศึกษาความแตกต่างระหว่างสภาพที่มุ่งหวังกับสภาพที่เป็นอยู่จริงเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน และแนวทางการพัฒนาเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

ขั้นตอนที่ 3 กำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการสำหรับตัวแปรหลักประกอบด้วย

ความต้องการจำเป็นในการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู หมายถึง ความแตกต่างระหว่างสภาพที่ครูเป็นอยู่กับสภาพที่ควรจะเป็นเกี่ยวกับการทำวิจัยปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียนของครู จำแนกตามขั้นตอนการทำวิจัย 4 ขั้นตอน คือ การกำหนดประเด็นปัญหาที่ต้องการวิจัยและแผนการแก้ไข (Plan) การปฏิบัติการตามแผนที่กำหนด (Act) การสังเกตผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(Observe) การสะท้อนผลหลังจากการปฏิบัติงาน (Reflect) โดยการให้ครูระบุระดับการปฏิบัติของตนเองในแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ความต้องการจำเป็นในการกำหนดประเด็นปัญหาที่ต้องการวิจัยและแผนการแก้ไข หมายถึง ความแตกต่างระหว่างสภาพที่ครูเป็นอยู่กับสภาพที่ควรจะเป็นในการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของผู้เรียนเป็นรายบุคคล การวิเคราะห์หลักสูตร การศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อกำหนดประเด็นวิจัย การกำหนดประเด็นปัญหาการวิจัย การวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาการวิจัย การกำหนดวิธีแก้ปัญหาของผู้เรียน การคิดค้นและพัฒนานวัตกรรมเพื่อใช้ในการแก้ปัญหาของผู้เรียน และการวางแผนการแก้ปัญหาของผู้เรียน โดยการให้ครูระบุระดับการปฏิบัติของตนเองในแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ความต้องการจำเป็นในการปฏิบัติตามแผนที่กำหนด หมายถึง ความแตกต่างระหว่างสภาพที่ครูเป็นอยู่กับสภาพที่ควรจะเป็นในการดำเนินการทำวิจัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนตามปกติ การควบคุมการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด การปรับแผนและปรับปรุงการปฏิบัติการวิจัย ตลอดจนการให้ผู้เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียน โดยการให้ครูระบุระดับการปฏิบัติของตนเองในแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ความต้องการจำเป็นในการสังเกตผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน หมายถึง ความแตกต่างระหว่างสภาพที่ครูเป็นอยู่กับสภาพที่ควรจะเป็นในการสังเกตและบันทึกผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานโดยใช้เครื่องมือต่างๆ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล รวมถึงการวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลโดยการให้ครูระบุระดับการปฏิบัติของตนเองในแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ความต้องการจำเป็นในการสะท้อนผลหลังจากการปฏิบัติงาน หมายถึง ความแตกต่างระหว่างสภาพที่ครูเป็นอยู่กับสภาพที่ควรจะเป็นในการนำเสนอผลหลังจากการปฏิบัติงานให้ผู้เกี่ยวข้องได้วิพากษ์วิจารณ์และประเมินสิ่งที่ดำเนินการหรือข้อค้นพบที่ได้ รวมถึงแนวทางการนำผลที่ค้นพบไปใช้ประโยชน์หรือปรับปรุงการปฏิบัติในครั้งต่อไป ตลอดจนการเขียนรายงานการวิจัยโดยการให้ครูระบุระดับการปฏิบัติของตนเองในแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน หมายถึง ข้อมูลและความคิดเห็นเกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูล และนำมาวิเคราะห์หาสาเหตุความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยการให้ครูระบุสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการวิจัยของตนเองในแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นซึ่งเป็นแบบเลือกตอบ (Multiple

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Choice Question) ที่สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อและข้อเสนอแนะมีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open-ended Questions)

แนวทางการพัฒนาการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู หมายถึง แนวทางการพัฒนาการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนที่ครูต้องการ และวิทยากรหรือหน่วยงานที่ครูต้องการให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน โดยการให้ครูระบุแนวทางการพัฒนาการวิจัยของตนเองในแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบเลือกตอบ (Multiple Choice Question) ที่สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อและข้อเสนอแนะมีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open-ended Questions)

ขั้นตอนที่ 4 กำหนดโครงสร้างของเนื้อหาที่ต้องการวัดผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้โครงสร้างเนื้อหาเรื่อง การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู ของยุทธพงษ์ อายุสุข (2549 : 62) โดยได้พิจารณาจากความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ของการวิจัยกับเนื้อหาที่ต้องการวัด ซึ่งข้อคำถามใดไม่เกี่ยวข้องและมีความหมายคล้ายคลึงกันผู้วิจัยได้ตัดข้อคำถามนั้นออกแล้วเลือกมาเพียง 1 ข้อ ซึ่งประกอบด้วย สภาพการวิจัยปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียนของครู และสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนจำแนกตามขั้นตอนการทำวิจัย 4 ขั้นตอน คือ การกำหนดประเด็นปัญหาที่ต้องการวิจัยและแผนการแก้ไข (Plan) การปฏิบัติการตามแผนที่กำหนด (Act) การสังเกตผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน (Observe) และการสะท้อนผลหลังจากการปฏิบัติงาน (Reflect) แล้วนำข้อคำถามที่เลือกให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมพิจารณา เพื่อให้ข้อเสนอแนะและนำไปปรับปรุงแก้ไข แล้วจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบการใช้ภาษาและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้วิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence: IOC) ของข้อคำถามแต่ละข้อกับนิยามเชิงปฏิบัติการ

ขั้นตอนที่ 5 กำหนดรูปแบบของแบบสอบถาม แบ่งเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูเป็นข้อคำถามที่ให้ครูรายงานตนเองว่าในแต่ละขั้นตอนของการวิจัยครูมีการปฏิบัติการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนในระดับใด ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มีเกณฑ์การให้คะแนน (พรรณี ลีกิจวัฒนะ. 2554 : 179) ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
คะแนน 4 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
คะแนน 3 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
คะแนน 2 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
คะแนน 1 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Multiple Choice Question) ที่สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อและข้อเสนอแนะมีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open-ended Questions)

ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Multiple Choice Question) ที่สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อและข้อเสนอแนะมีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open-ended Questions)

3.3.3 การหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม พิจารณาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์เบื้องต้น เพื่อให้ข้อเสนอแนะและนำไปปรับปรุงแก้ไข แล้วนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบการใช้ภาษาและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้วิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence : IOC) ของข้อคำถามแต่ละข้อกับนิยามเชิงปฏิบัติการ จำนวน 5 คน ประกอบด้วย

1.1 รศ.ดร.ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

1.2 ดร.ธนินทร์ รัตนโอฬาร อาจารย์ประจำสาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

1.3 ดร.นิอร ไชยพรพัฒนา หัวหน้าฝ่ายวิชาการ โรงเรียนประชาบำรุง สำนักงานเขตหนองแขม สังกัดกรุงเทพมหานคร

1.4 นายปราโมทย์ อินทรสุชาติ ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนมนต์จรัสสิงห์อนุสรณ์ สำนักงานเขตหนองแขม สังกัดกรุงเทพมหานคร

1.5 นางสาวระเบียบ ผิวนวล หัวหน้าฝ่ายวิชาการ โรงเรียนมนต์จรัสสิงห์อนุสรณ์ สำนักงานเขตหนองแขม สังกัดกรุงเทพมหานคร

โดยกำหนดคะแนนการพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามเชิงปฏิบัติการที่ต้องการจะวัด ดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการที่ต้องการวัด

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการที่ต้องการวัด

-1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามไม่สอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการที่ต้องการวัด

นำผลการพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามเชิงปฏิบัติการ มาวิเคราะห์ความสอดคล้อง หรือ IOC (Index of Congruence) ระหว่างข้อคำถามกับนิยามเชิงปฏิบัติการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้อง หรือ (IOC) ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปถือว่าข้อคำถามนั้นมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (พรรณี ลีกิจวัฒนะ. 2554: 195) โดยใช้สูตร ดังนี้

$$\text{สูตร} \quad IOC = \frac{\sum R}{n} \tag{3.2}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์

R แทน คะแนนรายข้อตามดุลยพินิจของผู้ทรงคุณวุฒิ

$\sum$ แทน ผลรวม

n แทน จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ

ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามเชิงปฏิบัติการ พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่าง 0.60-1.00 (รายละเอียดดังภาคผนวก ค) และมีคำแนะนำให้ปรับข้อความบางแห่งให้เหมาะสมกะทัดรัดยิ่งขึ้น

ขั้นตอนที่ 2 ปรับปรุงแบบสอบถามตามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ และนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมวิทยานิพนธ์พิจารณาอีกครั้งก่อนนำไปทดลองใช้

ขั้นตอนที่ 3 จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อเตรียมนำไปทดลองใช้

ขั้นตอนที่ 4 นำแบบสอบถาม ไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูผู้สอนในโรงเรียนพรหมรังษี และโรงเรียนมนต์จรัสสิงห์อนุสรณ์ สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 คน เพื่อหาค่าความเชื่อถือได้ (Reliability) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach (Cronbach's Alpha Coefficient) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2538 : 125) โดยใช้สูตรดังนี้

$$\text{สูตร} \quad \alpha = \frac{n}{n-1}\left(1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2}\right) \tag{3.3}$$

เมื่อ α แทน สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น

n แทน จำนวนข้อของเครื่องมือวัด

S_i^2 แทน คะแนนความแปรปรวนแต่ละข้อ

S_t^2 แทน คะแนนความแปรปรวนทั้งฉบับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลการวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ดังนี้

ตอนที่ 2 สภาพการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูในแต่ละขั้นตอน

1. ขั้นตอนการกำหนดประเด็นปัญหาที่ต้องการวิจัยและแผนการแก้ไข ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.90
2. ขั้นตอนการปฏิบัติตามแผนที่กำหนด ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.88
3. ขั้นตอนการสังเกตผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.89
4. ขั้นตอนการสะท้อนผลหลังจากการปฏิบัติงาน ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.88

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ มีค่าเท่ากับ 0.89

ขั้นตอนที่ 5 ปรับปรุงแก้ไข แบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) แล้วมาจัดฉบับจัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อเตรียมนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร ประจำปีการศึกษา 2557 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบสอบถาม มีลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยทำการขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถึงผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 30 โรงเรียน
2. ติดต่อประสานงานโรงเรียนทั้ง 30 โรงเรียน
3. จัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ จำนวน 450 ฉบับ พร้อมทั้งคำแนะนำและอธิบายวิธีการกรอกแบบสอบถาม โดยแนบซองเปล่าที่ติดแสตมป์ไปพร้อมกับแบบสอบถาม
4. หลังจากส่งแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างและถึงกำหนดวันรับแบบสอบถามคืน ผู้วิจัยติดตามการตอบกลับแบบสอบถามคืนมายังผู้วิจัยทางไปรษณีย์ โรงเรียนพื้นที่ใกล้เคียงได้แก่ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางแค และสำนักงานเขตหนองแขม ผู้วิจัยเดินทางไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง
6. ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา จำนวน 450 ฉบับ จากแบบสอบถามจำนวน 450 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งเป็นไปตามขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ
7. นำแบบสอบถามที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลที่สมบูรณ์มาลงรหัสตามที่กำหนดไว้เพื่อดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน ดังนี้

3.4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไป เพื่ออธิบายลักษณะของผู้ตอบแบบสอบถาม นำมาวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอในรูปตาราง ประกอบคำอธิบาย

การหาค่าร้อยละ (Percentage) ใช้สูตร ดังนี้ (พรรณี ลีกิจวัฒนะ. 2554: 235-236)

$$\text{สูตร} \quad pct = \frac{n_i}{n_t} x100 \qquad (3.4)$$

เมื่อ pct แทน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง

n_i แทน จำนวนส่วนย่อยที่ศึกษา

n_t แทน จำนวนส่วนใหญ่ทั้งหมด

3.4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการวิจัยปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามแต่ละขั้นตอนของการวิจัย นำมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) และนำเสนอในรูปตารางประกอบคำอธิบาย

การหาค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้สูตร ดังนี้ (พรรณี ลีกิจวัฒนะ. 2554: 244-245)

$$\text{สูตร} \quad \overline{X} = \frac{\sum X}{n} \qquad (3.5)$$

เมื่อ $\overline{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนน

n แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สูตร ดังนี้ (พรรณี ลีกิจวัฒนะ. 2554: 247)

$$\text{สูตร} \quad S = \sqrt{\frac{\sum(X-\overline{X})^2}{n}} \qquad (3.6)$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เมื่อ S แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum$ แทน ผลรวม

X แทน คะแนนแต่ละตัวในชุดข้อมูล

$\overline{X}$ แทน ค่าเฉลี่ยของคะแนนในชุดข้อมูล

n แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด (ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง)

โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย (พรรณี ลีกิจวัฒนะ. 2554 :179) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.4.3 การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู สังกัดกรุงเทพมหานคร นำมาวิเคราะห์หาค่าความต้องการจำเป็นตามสูตร Modified Priority Needs Index ($PNI_{modified}$) โดยการกำหนดความแตกต่างระหว่างสภาพที่ครูเป็นอยู่กับสภาพที่ควรจะเป็นตามขั้นตอนการวิจัยปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน และจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นตามค่าดัชนี $PNI_{modified}$ โดยการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางประกอบคำอธิบาย

ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น Modified Priority Needs Index ($PNI_{modified}$) ใช้สูตร ดังนี้ (สุวิมล ว่องวาณิช. 2548 : 279)

$$\text{สูตร } PNI_{modified} = \frac{(I - D)}{D} \qquad (3.7)$$

เมื่อ $PNI_{modified}$ แทน ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น

I (Importance) แทน ระดับความคาดหวังที่ต้องการให้เกิด

D (Degree of success) แทน ระดับสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน

ในการวิจัยนี้กำหนดให้ระดับความคาดหวังมีค่าเท่ากับ 5 ในทุกข้อรายการ คือ ครูควรจะต้องปฏิบัติในวิธีการต่างๆ เหล่านั้น การพิจารณาความต้องการจำเป็น จะต้องพิจารณาจากค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) โดยตั้งเกณฑ์ไว้ว่าการประเมินค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ที่มีค่า 0.3 ขึ้นไปถือว่าเป็นความต้องการจำเป็นสูงสุด ส่วนการจัดลำดับความสำคัญของ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความต้องการจำเป็นใช้การเรียงดัชนีจากมากไปหาน้อย ดัชนีที่มีค่ามากแปลว่ามีความต้องการจำเป็นสูงที่ต้องได้รับการพัฒนามากกว่าดัชนีที่มีค่าน้อยกว่า

3.4.4 การวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู สังกัดกรุงเทพมหานคร นำมาวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) การจัดลำดับความสำคัญของสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู ใช้การเรียงค่าร้อยละจากมากไปหาน้อย และนำเสนอในรูปตารางประกอบคำอธิบาย

3.4.5 การวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู สังกัดกรุงเทพมหานคร นำมาวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) การจัดลำดับความสำคัญของแนวทางการพัฒนาการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู ใช้การเรียงค่าร้อยละจากมากไปหาน้อย และนำเสนอในรูปตารางประกอบคำอธิบาย

จากการดำเนินการวิจัยดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ดังกรอบการประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู สังกัดกรุงเทพมหานคร ดังตารางที่ 3.2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.2 กรอบการประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู สังกัดกรุงเทพมหานคร สรุปได้ดังตารางต่อไปนี้

วัตถุประสงค์	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	แหล่งข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล	เกณฑ์
1. ระบุความต้องการจำเป็นในการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู 1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น	- แบบสอบถาม	- ครูผู้สอน	- ค่าร้อยละ	-
1.2 สภาพการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูในแต่ละขั้นตอน	- แบบสอบถาม	- ครูผู้สอน	- ค่าเฉลี่ย($\overline{X}$) - ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S)	4.50 - 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด 3.50 - 4.49 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 2.50 - 3.49 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง 1.50 - 2.49 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย 1.00 - 1.49 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด
1.4 ความแตกต่างระหว่างสภาพที่ครูเป็นอยู่กับสภาพที่ควรจะเป็น	- แบบสอบถาม	- ครูผู้สอน	- ค่าดัชนี PNI $_{modified}$	- ค่าดัชนี PNI $_{modified}$ มีค่าตั้งแต่ 0.3 ขึ้นไป
2. สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู	- แบบสอบถาม	- ครูผู้สอน	- ค่าความถี่ - ค่าร้อยละ	-
3. แนวทางการพัฒนาการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู	- แบบสอบถาม	- ครูผู้สอน	- ค่าความถี่ - ค่าร้อยละ	-

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์ย่อย คือ (1) เพื่อระบุความต้องการจำเป็นในการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู (2) เพื่อวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู (3) เพื่อวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู โดยสามารถนำเสนอผลการวิจัยได้ดังนี้

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูในแต่ละขั้นตอน

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูในแต่ละขั้นตอน

4.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูในแต่ละขั้นตอน

4.5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแนวทางการพัฒนาการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือ ครูที่มีประสบการณ์ในการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 450 คน แสดงดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	131	29.11
หญิง	319	70.89
รวม	**450**	**100.00**
2. อายุการทำงาน		
ต่ำกว่า 5 ปี	90	20.00
5-10 ปี	120	26.67
11-20 ปี	113	25.11
มากกว่า 21 ปี	127	28.22
รวม	**450**	**100.00**

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
3. ระดับการศึกษาสูงสุด		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	9	2.00
ปริญญาตรี	293	65.11
ปริญญาโท	148	32.89
ปริญญาเอก	-	-
รวม	**450**	**100.00**
4. ปัจจุบันท่านสอน		
กลุ่มสาระคณิตศาสตร์	72	16.00
กลุ่มสาระภาษาไทย	81	18.00
กลุ่มสาระวิทยาศาสตร์	45	10.00
กลุ่มสาระสังคม ศาสนา และวัฒนธรรม	63	14.00
กลุ่มสาระสุขศึกษา และพลศึกษา	22	4.89
กลุ่มสาระศิลปะ	41	9.11
กลุ่มสาระการงานพื้นฐานอาชีพและเทคโนโลยี	39	8.67
กลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ	28	6.22
กลุ่มสาระปฐมวัย	56	12.44
อื่นๆ (ระบุ) กลุ่มสาระเกษตร	3	0.67
รวม	**450**	**100.00**
5. ประสบการณ์การทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน (ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา)		
ไม่เคย	24	5.33
1-5 เรื่อง	221	49.11
5-10 เรื่อง	160	35.56
มากกว่า 10 เรื่อง	45	10.00
รวม	**450**	**100.00**

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ครู สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น จำนวน 450 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 319 คน (คิดเป็นร้อยละ 70.89) เมื่อพิจารณาอายุการทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่มีอายุการทำงานมากกว่า 21 ปี จำนวน 127 คน (คิดเป็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ร้อยละ 28.22) รองลงมาคือ อยู่ในช่วงอายุ 5-10 ปี จำนวน 120 คน (คิดเป็นร้อยละ 26.67) เมื่อพิจารณาระดับการศึกษาสูงสุดของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่มีระดับดับการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 293 คน (คิดเป็นร้อยละ 65.11) รองลงมาคือ ระดับปริญญาโท จำนวน 148 คน (คิดเป็นร้อยละ 32.89) เมื่อพิจารณากลุ่มสาระที่สอนของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่สอนในกลุ่มสาระภาษาไทย จำนวน 81 คน (คิดเป็นร้อยละ 18.00) รองลงมาคือ กลุ่มสาระคณิตศาสตร์ จำนวน 72 คน (คิดเป็นร้อยละ 16.00) เมื่อพิจารณาประสบการณ์การทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน (ในรอบ 5 ปี) ของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน 1-5 เรื่อง จำนวน 221 คน (คิดเป็นร้อยละ 49.11) รองลงมาคือ มีประสบการณ์การทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน 6-10 เรื่อง จำนวน 160 คน (คิดเป็นร้อยละ 35.56)

4.2 ผลการวิเคราะห์สภาพการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูในแต่ละขั้นตอน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียนของครูในแต่ละขั้นตอน ได้แก่ การกำหนดประเด็นปัญหาที่ต้องการวิจัยและแผนการแก้ไขการปฏิบัติตามแผนที่กำหนด การสังเกตผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน และการสะท้อนผลหลังจากการปฏิบัติงาน

4.2.1 สภาพการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูในขั้นตอนการกำหนดประเด็นปัญหาที่ต้องการวิจัยและแผนการแก้ไข

ผลการวิเคราะห์สภาพการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู ในขั้นตอนการกำหนดประเด็นปัญหาที่ต้องการวิจัยและแผนการแก้ไข แสดงดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ระดับ และลำดับที่การปฏิบัติการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูขั้นตอนการกำหนดประเด็นปัญหาที่ต้องการวิจัยและแผนการแก้ไข (n=450)

สภาพการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู		$\overline{X}$	S	ระดับการปฏิบัติ	ลำดับที่
1.	ท่านวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียนเป็นรายบุคคลเพื่อวางแผนพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ	4.06	0.78	มาก	4
2.	ท่านวิเคราะห์สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนเพื่อกำหนดประเด็นปัญหาที่ต้องการวิจัย	4.17	0.74	มาก	1
3.	ท่านศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นปัญหาการวิจัยจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย	4.04	0.76	มาก	6

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

	สภาพการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู	$\overline{X}$	S	ระดับการปฏิบัติ	ลำดับที่
4.	ท่านวิเคราะห์ประเด็นปัญหาการวิจัย โดยมองสาเหตุจากหลายด้าน แล้วนำมาจัดลำดับความสำคัญ	4.06	0.72	มาก	5
5.	ท่านเลือกวิธีการแก้ปัญหาโดยพิจารณาถึงความเหมาะสมกับผู้เรียนเป็นรายบุคคล	4.14	0.75	มาก	2
6.	ท่านนำวิธีการแก้ปัญหาที่ได้ศึกษาและพัฒนานวัตกรรมใหม่ๆมาใช้ในการแก้ปัญหาของผู้เรียน	4.00	0.75	มาก	7
7.	ท่านวางแผนการวิจัยโดยระบุวิธีการและขั้นตอนการดำเนินการวิจัยอย่างละเอียด	3.98	0.78	มาก	8
8.	ท่านทำการวิจัยที่เน้นการแก้ไขปัญหามากกว่าการสำรวจปัญหา	4.13	0.82	มาก	3
	รวม	**4.07**	**0.62**	**มาก**	-

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ครู สังกัดกรุงเทพมหานคร มีการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนขั้นตอนการกำหนดประเด็นปัญหาที่ต้องการวิจัยและแผนการแก้ไขภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.07, S = 0.62) เมื่อพิจาณาเป็นรายการ พบว่ามีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.98 - 4.17 ซึ่งอยู่ในระดับมากทุกรายการ รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ วิเคราะห์สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนเพื่อกำหนดประเด็นปัญหาที่ต้องการวิจัย ($\overline{X}$ = 4.17, S = 0.75) รองลงมาคือ เลือกวิธีการแก้ปัญหาโดยพิจารณาถึงความเหมาะสมกับผู้เรียนเป็นรายบุคคล ($\overline{X}$ = 4.14, S = 0.75) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ วางแผนการวิจัยโดยระบุวิธีการและขั้นตอนการดำเนินการวิจัยอย่างละเอียด ($\overline{X}$ = 3.98, S = 0.78)

4.2.2 สภาพการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูในขั้นตอนการปฏิบัติตามแผนที่กำหนด

ผลการวิเคราะห์สภาพการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู ในขั้นตอนการปฏิบัติตามแผนที่กำหนด แสดงดังตารางที่ 4.3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ระดับ และลำดับที่การปฏิบัติการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูขั้นตอนการปฏิบัติตามแผนที่กำหนด (n=450)

สภาพการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู		$\overline{X}$	S	ระดับการปฏิบัติ	ลำดับที่
1.	ท่านทำการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนโดยเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนตามปกติ	4.09	0.78	มาก	1
2.	ท่านควบคุมการวิจัยให้เป็นไปตามแผนการวิจัยที่วางไว้	3.94	0.75	มาก	3
3.	ท่านปรับแผนการวิจัยให้มีความยืดหยุ่น เพื่อให้เข้ากับความเปลี่ยนแปลงที่อาจจะเกิดขึ้นได้	4.00	0.72	มาก	2
4.	ท่านแก้ไขปัญหาและปรับปรุงการดำเนินงานวิจัยทุกระยะอย่างต่อเนื่อง	3.82	0.77	มาก	5
5.	ท่านให้นักเรียน เพื่อนครูรวมถึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการวิจัย	3.82	0.79	มาก	4
รวม		**3.93**	**0.62**	**มาก**	-

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ครู สังกัดกรุงเทพมหานคร มีการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนขั้นตอนการปฏิบัติตามแผนที่กำหนดภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.93, S = 0.62) เมื่อพิจาณาเป็นรายการ พบว่ามีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.82 - 4.09 ซึ่งอยู่ในระดับมากทุกรายการ รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ทำการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนโดยเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนตามปกติ ($\overline{X}$ = 4.09, S = 0.78) รองลงมาคือ ปรับแผนการวิจัยให้มีความยืดหยุ่นเพื่อให้เข้ากับความเปลี่ยนแปลงที่อาจจะเกิดขึ้นได้ ($\overline{X}$ = 4.00, S = 0.72) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด มี 2 รายการ คือ ให้นักเรียน เพื่อนครู รวมถึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมในการวิจัย ($\overline{X}$ = 3.82, S = 0.78) และแก้ไขปัญหาและปรับปรุงการดำเนินงานวิจัยทุกระยะอย่างต่อเนื่อง ($\overline{X}$ = 3.82, S = 0.77)

4.2.3 สภาพการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูในขั้นตอนการสังเกตผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน

ผลการวิเคราะห์สภาพการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู ในขั้นตอนการสังเกตผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน แสดงดังตารางที่ 4.4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ระดับ และลำดับที่การปฏิบัติการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูขั้นตอนการสังเกตผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน (n=450)

สภาพการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู		$\overline{X}$	S	ระดับการปฏิบัติ	ลำดับที่
1.	ท่านเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องมือที่ใช้เป็นปกติในกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น แบบบันทึกพฤติกรรม แบบประเมินผลคุณภาพการทำงานเป็น	4.00	0.78	มาก	2
2.	ท่านตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อให้มั่นใจในผลของสิ่งที่ต้องการวัด	3.83	0.77	มาก	5
3.	ท่านบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับการวิจัยในแต่ละขั้นตอนและผลที่เกิดขึ้นตามความเป็นจริง	3.98	0.73	มาก	3
4.	ท่านบันทึกประเด็นที่ต้องแก้ไขเพื่อนำไปปรับปรุงในการปฏิบัติงาน	3.96	0.72	มาก	4
5.	ท่านวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลในรูปแบบที่ชัดเจน กะทัดรัด และเข้าใจง่าย	4.02	0.68	มาก	1
รวม		**3.96**	**0.60**	**มาก**	-

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ครู สังกัดกรุงเทพมหานคร มีการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนขั้นตอนการสังเกตผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.96, S = 0.60) เมื่อพิจาณาเป็นรายการ พบว่ามีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.83 - 4.02 ซึ่งอยู่ในระดับมากทุกรายการ รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ วิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลในรูปแบบที่ชัดเจน กะทัดรัด และเข้าใจง่าย ($\overline{X}$ = 4.02, S = 0.68) รองลงมาคือ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องมือที่ใช้เป็นปกติในกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น แบบบันทึกพฤติกรรม แบบประเมินผลคุณภาพการทำงาน ($\overline{X}$ = 4.00, S = 0.78) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อให้มั่นใจในผลของสิ่งที่ต้องการวัด ($\overline{X}$ = 3.83, S = 0.77)

4.2.4 สภาพการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูในขั้นตอนการสะท้อนผลหลังจากการปฏิบัติงาน

ผลการวิเคราะห์สภาพการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูในขั้นตอนการสะท้อนผลหลังจากการปฏิบัติงาน แสดงดังตารางที่ 4.5

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ระดับ และลำดับที่การปฏิบัติการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูขั้นตอนการสะท้อนผลหลังจากการปฏิบัติงาน (n=450)

	สภาพการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู	$\overline{X}$	S	ระดับการปฏิบัติ	ลำดับที่
1.	ท่านนำประสบการณ์ เทคนิควิธีการปฏิบัติงาน ปัญหาและอุปสรรคในทุกขั้นตอนการดำเนินงานมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนครูรวมถึงผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง	3.89	0.76	มาก	4
2.	ท่านรับฟังและเคารพความคิดเห็นของเพื่อนครูรวมถึงผู้เกี่ยวข้องในการให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในงานวิจัยของท่าน	4.13	0.73	มาก	1
3.	ท่านประเมินผลการวิจัยโดยพิจารณาจากความสำเร็จในการแก้ปัญหาผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.10	0.73	มาก	2
4.	ท่านนำประเด็นที่ต้องแก้ไขและข้อเสนอแนะจากเพื่อนครูรวมถึงผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมาปรับปรุงการปฏิบัติงานครั้งต่อไป	4.02	0.72	มาก	3
5.	ท่านนำกระบวนการและข้อค้นพบที่ได้ จากการวิจัยมาเขียนเป็นรายงานการวิจัยเพื่อเผยแพร่แก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งรูปแบบที่เป็นทางการหรือไม่เป็นทางการ	3.79	0.77	มาก	5
	รวม	**3.99**	**0.61**	**มาก**	-

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ครู สังกัดกรุงเทพมหานคร มีการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนขั้นตอนการสะท้อนผลหลังจากการปฏิบัติงานภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.99, S = 0.61) เมื่อพิจาณาเป็นรายการ พบว่ามีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.79 - 4.13 ซึ่งอยู่ในระดับมากทุกรายการ รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ รับฟังและเคารพความคิดเห็นของเพื่อนครูรวมถึงผู้เกี่ยวข้องในการให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในงานวิจัย ($\overline{X}$ = 4.13, S = 0.73) รองลงมาคือ ประเมินผลการวิจัยโดยพิจารณาจากความสำเร็จในการแก้ปัญหาผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\overline{X}$ = 4.10, S = 0.73) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ นำกระบวนการและข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยมาเขียนเป็นรายงานการวิจัยเพื่อเผยแพร่แก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งรูปแบบที่เป็นทางการหรือไม่เป็นทางการ ($\overline{X}$ = 3.79, S = 0.77)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.3 ผลการวิเคราะห์การประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูในแต่ละขั้นตอน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ เป็นการประเมินความต้องการจำเป็นของครูเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู ในแต่ละขั้นตอนของการวิจัย ผู้วิจัยได้ระบุความต้องการจำเป็น (Needs Identification) โดยใช้สูตร $PNI_{modified}$ และกำหนดให้ระดับที่คาดหวังของแต่ละข้อรายการมีค่าเท่ากับ 5 ซึ่งเป็นค่าสูงสุด โดยตั้งเกณฑ์การประเมินไว้ที่ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ที่มีค่า 0.3 ขึ้นไปถือว่าเป็นความต้องการจำเป็นสูงสุด (สุวิมล ว่องวาณิช. 2548 : 279) ส่วนการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นใช้การเรียงค่าดัชนีจากมากไปหาน้อย ดัชนีที่มีค่ามากแปลว่ามีความต้องการจำเป็นที่ต้องได้รับการพัฒนามากกว่าดัชนีที่มีค่าน้อยกว่า

4.3.1 การประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู ขั้นตอนกำหนดประเด็นปัญหาที่ต้องการวิจัยและแผนการแก้ไข

ผลการวิเคราะห์การประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู ขั้นตอนกำหนดประเด็นปัญหาที่ต้องการวิจัยและแผนการแก้ไข แสดงดังตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู ($PNI_{modified}$) และลำดับที่ในขั้นตอนการกำหนดประเด็นปัญหาที่ต้องการวิจัยและแผนการแก้ไข (n=450)

	รายการ	$\overline{X}$	S	$PNI_{modified}$	ลำดับที่
1.	ท่านวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียนเป็นรายบุคคลเพื่อวางแผนพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ	4.06	0.78	0.23	4
2.	ท่านวิเคราะห์สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนเพื่อกำหนดประเด็นปัญหาที่ต้องการวิจัย	4.17	0.74	0.20	8
3.	ท่านศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นปัญหาการวิจัยจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย	4.04	0.76	0.24	2
4.	ท่านวิเคราะห์ประเด็นปัญหาการวิจัย โดยมองสาเหตุจากหลายด้าน แล้วนำมาจัดลำดับความสำคัญ	4.06	0.72	0.23	3
5.	ท่านเลือกวิธีการแก้ปัญหาโดยพิจารณาถึงความเหมาะสมกับผู้เรียนเป็นรายบุคคล	4.14	0.75	0.21	6
6.	ท่านนำวิธีการแก้ปัญหาที่ได้ศึกษาและพัฒนานวัตกรรมใหม่ๆ มาใช้ในการแก้ปัญหาของผู้เรียน	4.00	0.75	0.25	1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

	รายการ	$\overline{X}$	S	PNI $_{modified}$	ลำดับที่
7.	ท่านวางแผนการวิจัยโดยระบุวิธีการและขั้นตอนการดำเนินการวิจัยอย่างละเอียด	3.98	0.78	0.20	7
8.	ท่านทำการวิจัยที่เน้นการแก้ไขปัญหามากกว่าการสำรวจปัญหา	4.13	0.82	0.21	5
	รวม	**4.07**	**0.62**	**0.29**	-

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู ขั้นตอนการกำหนดประเด็นปัญหาที่ต้องการวิจัยและแผนการแก้ไข ในภาพรวมมีค่า 0.29 เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นตั้งแต่ 0.20 - 0.25 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ 0.3 ที่ตั้งไว้ จึงสรุปได้ว่าไม่มีข้อรายการที่เป็นความต้องการจำเป็นที่ต้องได้รับการพัฒนาเร่งด่วน

4.3.2 การประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู ขั้นตอนการปฏิบัติตามแผนที่กำหนด

ผลการวิเคราะห์การประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู ขั้นตอนการปฏิบัติตามแผนที่กำหนด แสดงดังตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู (PNI $_{modified}$) และลำดับที่ในขั้นตอนการปฏิบัติตามแผนที่กำหนด (n=450)

	รายการ	$\overline{X}$	S	PNI $_{modified}$	ลำดับที่
1.	ท่านทำการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนโดยเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนตามปกติ	4.09	0.78	0.22	5
2.	ท่านควบคุมการวิจัยให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้	3.94	0.75	0.27	3
3.	ท่านปรับแผนการวิจัยให้มีความยืดหยุ่น เพื่อให้เข้ากับความเปลี่ยนแปลงที่อาจจะเกิดขึ้นได้	4.00	0.72	0.25	4
4.	ท่านแก้ไขปัญหาและปรับปรุงการดำเนินงานวิจัยทุกระยะอย่างต่อเนื่อง	3.82	0.77	0.31	1
5.	ท่านให้นักเรียน เพื่อนครูรวมถึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการวิจัย	3.82	0.79	0.31	2
	รวม	**3.93**	**0.62**	**0.27**	-

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู ขั้นตอนการปฏิบัติตามแผนที่กำหนด ในภาพรวมมีค่า 0.27 เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นตั้งแต่ 0.22 - 0.31 โดยมีข้อรายการที่เป็นความต้องการจำเป็นที่ต้องได้รับการพัฒนาเร่งด่วน 2 รายการ ได้แก่ แก้ไขปัญหาและปรับปรุงการดำเนินงานวิจัยทุกระยะอย่างต่อเนื่อง และให้นักเรียน เพื่อนครูรวมถึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการวิจัย ($PNI_{modified}$ = 0.31)

4.3.3 การประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู ขั้นตอนการสังเกตผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน

ผลการวิเคราะห์การประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู ขั้นตอนการสังเกตผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน แสดงดังตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู ($PNI_{modified}$) และลำดับที่ในขั้นตอนการสังเกตผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน (n=450)

	รายการ	$\overline{X}$	S	$PNI_{modified}$	ลำดับที่
1.	ท่านเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องมือที่ใช้เป็นปกติในกิจกรรมการเรียนการสอน	4.00	0.78	0.25	4
2.	ท่านตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อให้มั่นใจในผลของสิ่งที่ต้องการวัด	3.83	0.77	0.31	1
3.	ท่านบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับการวิจัยในแต่ละขั้นตอนและผลที่เกิดขึ้นตามความเป็นจริง	3.98	0.73	0.26	3
4.	ท่านบันทึกประเด็นที่ต้องแก้ไขเพื่อนำไปปรับปรุงในการปฏิบัติงาน	3.96	0.72	0.26	2
5.	ท่านวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลในรูปแบบที่ชัดเจน กะทัดรัด และเข้าใจง่าย	4.02	0.68	0.24	5
รวม		**3.96**	**0.60**	**0.26**	-

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู ขั้นตอนการสังเกตผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน ในภาพรวมมีค่า 0.26 เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นตั้งแต่ 0.24 - 0.31 โดยมีข้อรายการที่เป็นความต้องการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จำเป็นที่ต้องได้รับการพัฒนาเร่งด่วน 1 รายการ ได้แก่ ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อให้มั่นใจในผลของสิ่งที่ต้องการวัด ($PNI_{modified}$ = 0.31)

4.3.4 การประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู ขั้นตอนการสะท้อนผลหลังจากการปฏิบัติงาน

ผลการวิเคราะห์การประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู ขั้นตอนการสะท้อนผลหลังจากการปฏิบัติงาน แสดงดังตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู ($PNI_{modified}$) และลำดับที่ในขั้นตอนการสะท้อนผลหลังจากการปฏิบัติงาน (n=450)

รายการ		$\overline{X}$	S	$PNI_{modified}$	ลำดับที่
1.	ท่านนำประสบการณ์ เทคนิควิธีการปฏิบัติงาน ปัญหาและอุปสรรคในทุกขั้นตอนการดำเนินงานมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนครูรวมถึงผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง	3.89	0.76	0.29	2
2.	ท่านรับฟังและเคารพความคิดเห็นของเพื่อนครูรวมถึงผู้เกี่ยวข้องในการให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในงานวิจัยของท่าน	4.13	0.73	0.21	5
3.	ท่านประเมินผลการวิจัยโดยพิจารณาจากความสำเร็จในการแก้ปัญหาผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.10	0.73	0.22	4
4.	ท่านนำประเด็นที่ต้องแก้ไขและข้อเสนอแนะจากเพื่อนครูรวมถึงผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมาปรับปรุงการปฏิบัติงานครั้งต่อไป	4.02	0.72	0.24	3
5.	ท่านนำกระบวนการและข้อค้นพบที่ได้ จากการวิจัยมาเขียนเป็นรายงานการวิจัยเพื่อเผยแพร่แก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งรูปแบบที่เป็นทางการหรือไม่เป็นทางการ	3.79	0.77	0.32	1
รวม		**3.99**	**0.62**	**0.26**	-

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู ขั้นตอนการสะท้อนผลหลังจากการปฏิบัติงาน ในภาพรวมมีค่า 0.26 เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นตั้งแต่ 0.21- 0.32 โดยมีข้อรายการที่เป็นความต้องการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จำเป็นที่ต้องได้รับการพัฒนาเร่งด่วน 1 รายการ ได้แก่ นำกระบวนการและข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยมาเขียนเป็นรายงานการวิจัยเพื่อเผยแพร่แก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งรูปแบบที่เป็นทางการหรือไม่เป็นทางการ ($PNI_{modified}$ = 0.32)

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) และค่าดัชนีความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู ($PNI_{modified}$) โดยภาพรวมจำแนก ตามขั้นตอนการวิจัย (n=450)

รายการ		$\overline{X}$	S	$PNI_{modified}$
1.	การกำหนดประเด็นปัญหาที่ต้องการวิจัยและแผนการแก้ไข	4.07	0.62	0.29
2.	การปฏิบัติตามแผนที่กำหนด	3.93	0.62	0.27
3.	การสังเกตผลที่เกิดจากการปฏิบัติงาน	3.96	0.60	0.26
4.	การสะท้อนผลหลังจากการปฏิบัติงาน	3.99	0.62	0.26

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูโดยภาพรวม เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นตั้งแต่ 0.26 - 0.29 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ 0.3 ที่ตั้งไว้ จึงสรุปได้ว่าไม่มีขั้นตอนที่เป็นความต้องการจำเป็นที่ต้องได้รับการพัฒนาเร่งด่วน

4.4 ผลการวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูในแต่ละขั้นตอน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ เป็นการวิเคราะห์เกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูในแต่ละขั้นตอน ได้แก่ การกำหนดประเด็นปัญหาที่ต้องการวิจัยและแผนการแก้ไข การปฏิบัติตามแผนที่กำหนด การสังเกตผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน และการสะท้อนผลหลังจากการปฏิบัติงาน

4.4.1 สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู ขั้นตอนการกำหนดประเด็นปัญหาที่ต้องการวิจัยและแผนการแก้ไข

ผลการวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู ขั้นตอนการกำหนดประเด็นปัญหาที่ต้องการวิจัยและแผนการแก้ไข แสดงดังตารางที่ 4.11

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.11 จำนวน ค่าร้อยละ และลำดับความสำคัญของสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู ขั้นตอนการกำหนดประเด็นปัญหาที่ต้องการวิจัยและแผนการแก้ไข

สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น		จำนวน	ร้อยละ	ลำดับความสำคัญ
1.	ครูไม่สามารถทำวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียนได้เป็นรายบุคคล เนื่องจากนักเรียนในความรับผิดชอบมีจำนวนมาก	241	53.56	1
2.	ครูไม่มีเวลาวางแผนผลิตนวัตกรรมการวิจัย	111	24.67	2
3.	ครูไม่มีเวลาไปศึกษาข้อมูลหรือพูดคุยกับเพื่อนครูเกี่ยวกับประเด็นปัญหาวิจัย	40	8.89	5
4.	ครูทราบปัญหาของผู้เรียนแต่ไม่สามารถหาสาเหตุของปัญหาได้	27	6.00	7
5.	ครูทราบสาเหตุของปัญหาแต่ไม่สามารถหาวิธีแก้ปัญหาได้	45	10.00	4
6.	ครูไม่ทราบประเด็นปัญหาที่จะนำมาทำการวิจัย	27	6.00	7
7.	ครูไม่มีที่ปรึกษาในการเลือกปัญหาในการวิจัยและวางแผนการแก้ไข	59	13.11	3
8.	ครูไม่ทราบวิธีประเมินความต้องการของผู้เรียนเป็นรายบุคคล	39	8.67	6

จากตารางที่ 4.11 พบว่า มีสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู ขั้นตอนการกำหนดประเด็นปัญหาที่ต้องการวิจัยและแผนการแก้ไข 5 อันดับแรก เมื่อเรียงตามลำดับความสำคัญสูงสุดและรองลงมา คือ ครูไม่สามารถทำวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียนได้เป็นรายบุคคล เนื่องจากนักเรียนในความรับผิดชอบมีจำนวนมาก (คิดเป็นร้อยละ 53.56) รองลงมาคือ ครูไม่มีเวลาวางแผนผลิตนวัตกรรมการวิจัย (คิดเป็นร้อยละ 24.67) ครูไม่มีที่ปรึกษาในการเลือกปัญหาในการวิจัยและวางแผนการแก้ไข (คิดเป็นร้อยละ 13.11) ครูทราบสาเหตุของปัญหาแต่ไม่สามารถหาวิธีแก้ปัญหาได้ (คิดเป็นร้อยละ 10.00) และครูไม่มีเวลาไปศึกษาข้อมูลหรือพูดคุยกับเพื่อนครูเกี่ยวกับประเด็นปัญหาวิจัย (คิดเป็นร้อยละ 8.89) ตามลำดับ

4.4.2 สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู ขั้นตอนการปฏิบัติตามแผนที่กำหนด

ผลการวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู ขั้นตอนการปฏิบัติตามแผนที่กำหนด แสดงดังตารางที่ 4.12

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.12 จำนวน ค่าร้อยละ และลำดับความสำคัญของสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู ขั้นตอนการปฏิบัติตามแผนที่กำหนด

สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น		จำนวน	ร้อยละ	ลำดับความสำคัญ
1.	ภาระงานประจำของครูมีมาก จึงทำการวิจัยไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้	293	65.11	1
2.	การวิจัยกระทบกับการเรียนการสอนปกติทำให้ท่านสอนไม่ทัน	45	10.00	2
3.	ครูไม่สามารถปฏิบัติการวิจัยได้ทันตามกำหนดเวลา	42	9.33	3
4.	ครูไม่สามารถจัดทำสื่อหรือนวัตกรรมตามที่กำหนดในแผนการวิจัยได้	38	8.44	5
5.	เมื่อลงมือทำวิจัยไปแล้วพบปัญหาครูไม่สามารถหาที่ปรึกษา หรือผู้สนับสนุนทางวิชาการได้	39	8.67	4
6.	นักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการวิจัย	21	4.67	8
7.	บรรยากาศภายในโรงเรียนไม่เอื้อต่อการวิจัย	16	3.56	9
8.	โรงเรียนขาดตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	38	8.44	5
9.	ครูไม่ทราบแนวทางในการสร้างเครื่องมือเพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูล	23	5.11	7
10.	ครูไม่มีเครื่องมือเก็บข้อมูลที่เหมาะสมกับปัญหา	45	10.00	2
11.	อื่นๆ(โปรดระบุ) - มีกิจกรรมอย่างอื่นมากกว่าเวลาเรียน - นักเรียนมีความพร้อมได้ไม่ดีเท่าที่ควร	26	5.78	6

จากตารางที่ 4.12 พบว่า มีสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู ขั้นตอนการปฏิบัติตามแผนที่กำหนด 5 อันดับแรก เมื่อเรียงตามลำดับความสำคัญสูงสุดและรองลงมา คือ ภาระงานประจำของครูมีมาก จึงทำการวิจัยไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ (คิดเป็นร้อยละ 65.11) รองลงมาคือ การวิจัยกระทบกับการเรียนการสอนปกติทำให้สอนไม่ทัน (คิดเป็นร้อยละ 10.00) ครูไม่สามารถปฏิบัติการวิจัยได้ทันตามกำหนดเวลา (คิดเป็นร้อยละ 9.33) เมื่อลงมือทำวิจัยไปแล้วพบปัญหาครูไม่สามารถหาที่ปรึกษาหรือผู้สนับสนุนทางวิชาการได้ (คิดเป็นร้อยละ 8.67) และครูไม่สามารถจัดทำสื่อหรือนวัตกรรมตามที่กำหนดในแผนการวิจัยได้ (คิดเป็นร้อยละ 8.44) ตามลำดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.4.3 สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู ขั้นตอนการสังเกตผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน

ผลการวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู ขั้นตอนการสังเกตผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน แสดงดังตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 จำนวน ค่าร้อยละ และลำดับความสำคัญของสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู ขั้นตอนการสังเกตผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน

สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น		จำนวน	ร้อยละ	ลำดับความสำคัญ
1.	ครูไม่สามารถบันทึกข้อมูลคุณภาพผู้เรียนได้ขณะทำการสอน	157	34.89	2
2.	ครูไม่มีเวลาที่จะติดตามผลการวิจัยอย่างต่อเนื่อง	168	37.33	1
3.	การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นสิ่งที่ยาก วุ่นวาย สำหรับครู	60	13.33	3
4.	โรงเรียนไม่มีวัสดุสำนักงานหรือครุภัณฑ์ สนับสนุนการเก็บรวบรวมข้อมูล	57	12.67	4
5.	อื่นๆ(โปรดระบุ) - ผลหรือการเปลี่ยนแปลงเกิดน้อยมาก	8	1.78	5

จากตารางที่ 4.13 พบว่า มีสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู ขั้นตอนการสังเกตผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน เมื่อเรียงตามลำดับความสำคัญสูงสุดและรองลงมา คือ ครูไม่มีเวลาที่จะติดตามผลการวิจัยอย่างต่อเนื่อง (คิดเป็นร้อยละ 37.33) รองลงมาคือ ครูไม่สามารถบันทึกข้อมูลคุณภาพผู้เรียนได้ขณะทำการสอน (คิดเป็นร้อยละ 34.89) การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นสิ่งที่ยาก วุ่นวาย สำหรับครู (คิดเป็นร้อยละ 13.33) โรงเรียนไม่มีวัสดุสำนักงานหรือครุภัณฑ์สนับสนุนการเก็บรวบรวมข้อมูล (คิดเป็นร้อยละ 12.67) และผลของการวิจัยหรือการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นน้อยมาก (คิดเป็นร้อยละ 1.78) ตามลำดับ

4.4.4 สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู ขั้นตอนการสะท้อนผลหลังจากการปฏิบัติงาน

ผลการวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู ขั้นตอนการสะท้อนผลหลังจากการปฏิบัติงาน แสดงดังตารางที่ 4.14

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.14 จำนวน ค่าร้อยละ และลำดับความสำคัญของสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู ขั้นตอนการสะท้อนผลหลังจากการปฏิบัติงาน

สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น		จำนวน	ร้อยละ	ลำดับความสำคัญ
1.	ครูไม่สามารถนัดหมายเพื่อนครูเข้ารับฟังผลการดำเนินงานวิจัย	152	33.78	1
2.	ครูไม่ทราบวิธีการสะท้อนผลการวิจัย	85	18.89	3
3.	ครูไม่ทราบวิธีการประเมินผลการวิจัย	44	9.78	6
4.	ครูไม่ทราบวิธีการเขียนรายงานการวิจัยที่ถูกต้อง	114	25.33	2
5.	ครูไม่ได้รับข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์จากการสะท้อนผลการวิจัยของเพื่อนครู	57	12.66	5
6.	เพื่อนครูรวมถึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องไม่มีเวลาสำหรับสะท้อนผลการวิจัยของครู	64	14.22	4
7.	ไม่ได้รับความร่วมมือจากเพื่อนครูในการสะท้อนผลการวิจัย	32	7.11	7

จากตารางที่ 4.14 พบว่า มีสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู ขั้นตอนการสะท้อนผลหลังจากการปฏิบัติงาน 5 อันดับแรก เมื่อเรียงตามลำดับความสำคัญสูงสุดและรองลงมา คือ ครูไม่สามารถนัดหมายเพื่อนครูเข้ารับฟังผลการดำเนินงานวิจัย (คิดเป็นร้อยละ 33.78) รองลงมาคือ ครูไม่ทราบวิธีการเขียนรายงานการวิจัยที่ถูกต้อง (คิดเป็นร้อยละ 25.33) ครูไม่ทราบวิธีการสะท้อนผลการวิจัย (คิดเป็นร้อยละ 18.89) เพื่อนครูรวมถึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องไม่มีเวลาสำหรับสะท้อนผลการวิจัยของครู (คิดเป็นร้อยละ 14.22) และครูไม่ได้รับข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์จากการสะท้อนผลการวิจัยของเพื่อนครู (คิดเป็นร้อยละ 12.66) ตามลำดับ

4.5 ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ เป็นการวิเคราะห์เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนที่ครูต้องการ และวิทยากรหรือหน่วยงานที่ครูต้องการให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน แสดงดังตารางที่ 4.15

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.15 จำนวนและค่าร้อยละของแนวทางการพัฒนาการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู

แนวทางการพัฒนาการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน		จำนวน	ร้อยละ	ลำดับความสำคัญ
1. แนวทางการพัฒนาการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนที่ครูต้องการ				
1.	การประชุมเชิงวิชาการ	78	17.33	8
2.	การฝึกอบรมภายในโรงเรียน	153	34.00	5
3.	การเข้าร่วมสัมมนาของหน่วยงานต้นสังกัด	110	24.44	6
4.	การศึกษาดูงาน	184	40.89	3
5.	การนิเทศโดยครู และผู้บริหารในโรงเรียน	41	9.11	9
6.	การสนับสนุนจากผู้บริหารสถานศึกษา	83	18.44	7
7.	การมีผู้เชี่ยวชาญแนะนำการปฏิบัติงานวิจัย	226	50.22	2
8.	การมีตัวอย่างงานวิจัยให้ศึกษา	249	55.33	1
9.	การมีสื่อหรืออุปกรณ์ให้ในการวิจัย	157	34.89	4
10.	การสร้างเครือข่ายการวิจัยระหว่างโรงเรียน	13	2.89	10
2. วิทยากร หรือหน่วยงานที่ครูต้องการให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน				
1.	วิทยากรจากหน่วยงานต้นสังกัด	195	43.33	2
2.	วิทยากรจากหน่วยงานต่างสังกัด	99	22.00	6
3.	วิทยากรจากครุสภา	78	17.33	7
4.	วิทยากรจากสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา	123	27.33	5
5.	วิทยากรจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ	124	27.56	4
6.	อาจารย์จากคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ในมหาวิทยาลัย	154	34.22	3
7.	ครูที่มีประสบการณ์ในการวิจัยในชั้นเรียนทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน	292	64.89	1

จากตารางที่ 4.15 พบว่า แนวทางการพัฒนาการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนที่ครูต้องการพัฒนา 5 อันดับแรก เมื่อเรียงตามลำดับความสำคัญสูงสุดและรองลงมา คือ การมีตัวอย่างงานวิจัยให้ศึกษา (คิดเป็นร้อยละ 55.33) รองลงมาคือ การมีผู้เชี่ยวชาญแนะนำการปฏิบัติงานวิจัย (คิดเป็นร้อยละ 50.22) การศึกษาดูงาน (คิดเป็นร้อยละ 40.89) การมีสื่อหรืออุปกรณ์ให้ในการวิจัย (คิดเป็นร้อยละ 34.89) และการฝึกอบรมภายในโรงเรียน (คิดเป็นร้อยละ 34.00) ตามลำดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิทยากร หรือหน่วยงานที่ครูต้องการให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน 5 อันดับแรก เมื่อเรียงตามลำดับความสำคัญสูงสุดและรองลงมา คือ ครูที่มีประสบการณ์ในการวิจัยในชั้นเรียนทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน (คิดเป็นร้อยละ 64.89) รองลงมาคือ วิทยากรจากหน่วยงานต้นสังกัด (คิดเป็นร้อยละ 43.33) อาจารย์จากคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ในมหาวิทยาลัย (คิดเป็นร้อยละ 34.22) วิทยากรจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (คิดเป็นร้อยละ 27.56) และวิทยากรจากสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (คิดเป็นร้อยละ 27.33) ตามลำดับ

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5
สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู สังกัดกรุงเทพมหานคร” ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.2 อภิปรายผล

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์ย่อยดังนี้

1. เพื่อระบุความต้องการจำเป็นในการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู
2. เพื่อวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู
3. เพื่อวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู

5.1.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากร ได้แก่ ข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร ประจำปีการศึกษา 2557 จำนวนรวมทั้งสิ้น 14,503 คน จาก 6 กลุ่ม (สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร. 2556 : 91)

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร ประจำปีการศึกษา 2557 จำนวน 450 คน จาก 30 โรงเรียน ที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 ระดับความคลาดเคลื่อนที่ระดับ .05 ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 390 คนในที่นี้ผู้วิจัยเลือกใช้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 450 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้สูตรของYamane (1973 อ้างในพรรณี ลีกิจวัฒนะ. 2554 : 142) และเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling)

5.1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุการทำงาน ระดับการศึกษาสูงสุด ปัจจุบันสอนกลุ่มสาระ ประสบการณ์การทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูในแต่ละขั้นตอนมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน คือ การกำหนดประเด็นปัญหาที่ต้องการวิจัยและแผนการแก้ไขการปฏิบัติตามแผนที่กำหนดการสังเกตผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน และการสะท้อนผลหลังจากการปฏิบัติงาน จำนวน 23 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูในแต่ละขั้นตอน เป็นแบบเลือกตอบ (Multiple Choice Question) ที่สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อและข้อเสนอแนะมีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open-ended Questions) จำนวน 33 ข้อ

ตอนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Multiple Choice Question) ที่สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อและข้อเสนอแนะมีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open-ended Questions) จำนวน 19 ข้อ

ข้อคำถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.60 - 1.00 และเมื่อนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 ฉบับ ได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ดังนี้

1. ขั้นตอนการกำหนดประเด็นปัญหาที่ต้องการวิจัยและแผนการแก้ไข ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.90
2. ขั้นตอนการปฏิบัติตามแผนที่กำหนด ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.88
3. ขั้นตอนการสังเกตผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.89
4. ขั้นตอนการสะท้อนผลหลังจากการปฏิบัติงาน ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.88

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ มีค่าเท่ากับ 0.89

5.1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2557จำนวน 450 คน ระหว่างเดือนธันวาคม 2557 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2558 โดยได้รับแบบสอบถามคืนมาทั้งหมด 450 ฉบับ จาก 450 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

5.1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังนี้

1. วิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามนำมาวิเคราะห์หาความถี่(Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. วิเคราะห์สภาพการวิจัยปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียนของครูสังกัดกรุงเทพมหานครจำแนกตามแต่ละขั้นตอนของการวิจัยนำมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S)

3. วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยการกำหนดความแตกต่างระหว่างสภาพที่ครูเป็นอยู่กับสภาพที่ควรจะเป็นตามขั้นตอนการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยใช้ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นตามสูตร Modified Priority Needs Index ($PNI_{modified}$)

4. วิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู นำมาวิเคราะห์หาความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage)

5. วิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู สังกัดกรุงเทพมหานคร นำมาวิเคราะห์หาความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage)

5.1.6 สรุปผลการวิจัย

ผลการประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู สังกัดกรุงเทพมหานคร สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

5.1.6.1 ผลการวิเคราะห์การประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูในแต่ละขั้นตอนโดยภาพรวม ไม่มีขั้นตอนใดที่เป็นความต้องการจำเป็นที่ต้องได้รับการพัฒนาเร่งด่วน เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า

1. ขั้นตอนการกำหนดประเด็นปัญหาที่ต้องการวิจัยและแผนการแก้ไขพบว่าไม่มีข้อรายการที่เป็นความต้องการจำเป็นที่ต้องได้รับการพัฒนาเร่งด่วน

2. ขั้นตอนการปฏิบัติตามแผนที่กำหนด พบว่า มีข้อรายการที่เป็นความต้องการจำเป็นที่ต้องได้รับการพัฒนาเร่งด่วน 2 รายการ ได้แก่ แก้ไขปัญหาและปรับปรุงการดำเนินงานวิจัยทุกระยะอย่างต่อเนื่อง และให้นักเรียน เพื่อนครูรวมถึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมในการวิจัย

3. ขั้นตอนการสังเกตผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน พบว่ามีข้อรายการที่เป็นความต้องการจำเป็นที่ต้องได้รับการพัฒนาเร่งด่วน 1 รายการ ได้แก่ ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อให้มั่นใจในผลของสิ่งที่ต้องการวัด

4. ขั้นตอนการสะท้อนผลหลังจากการปฏิบัติงานพบว่า มีข้อรายการที่เป็นความต้องการจำเป็นที่ต้องได้รับการพัฒนาเร่งด่วน 1 รายการ ได้แก่ นำกระบวนการและข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยมาเขียนเป็นรายงานการวิจัยเพื่อเผยแพร่แก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งรูปแบบที่เป็นทางการหรือไม่เป็นทางการ

5.1.6.2 ผลการวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูในแต่ละขั้นตอนพบว่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ขั้นตอนการกำหนดประเด็นปัญหาที่ต้องการวิจัยและแผนการแก้ไข เมื่อเรียงตามลำดับความสำคัญของสาเหตุ พบว่าสาเหตุสำคัญที่สุดคือ ครูไม่สามารถทำวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียนได้เป็นรายบุคคลเนื่องจากนักเรียนในความรับผิดชอบมีจำนวนมาก

2. ขั้นตอนการปฏิบัติตามแผนที่กำหนด เมื่อเรียงตามลำดับความสำคัญของสาเหตุ พบว่าสาเหตุสำคัญที่สุดคือ ภาระงานประจำของครูมีมาก จึงทำการวิจัยไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้

3. ขั้นตอนการสังเกตผลที่เกิดจากการปฏิบัติงาน เมื่อเรียงตามลำดับความสำคัญของสาเหตุ พบว่าสาเหตุสำคัญที่สุดคือ ครูไม่มีเวลาที่จะติดตามผลการวิจัยอย่างต่อเนื่อง

4. ขั้นตอนการสะท้อนผลหลังจากการปฏิบัติงาน เมื่อเรียงตามลำดับความสำคัญของสาเหตุ พบว่าสาเหตุสำคัญที่สุดคือ ครูไม่สามารถนัดหมายเพื่อนครูเข้ารับฟังผลการดำเนินงานวิจัย

5.1.6.3 ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู พบว่า

1. แนวทางการพัฒนาการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนที่ครูต้องการ เมื่อเรียงตามลำดับความสำคัญของแนวทางการพัฒนา พบว่าแนวทางการพัฒนาสำคัญที่สุดคือ การมีตัวอย่างงานวิจัยให้ศึกษา

2. วิทยากรหรือหน่วยงานที่ครูต้องการให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน เมื่อเรียงตามลำดับความสำคัญของวิทยากร หรือหน่วยงานที่ครูต้องการให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน พบว่า วิทยากรหรือหน่วยงานที่ต้องการมากที่สุด คือ ครูที่มีประสบการณ์ในการวิจัยในชั้นเรียนทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัย เรื่อง การประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู สังกัดกรุงเทพมหานครสามารถอภิปรายได้ดังนี้

5.2.1 ความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูในแต่ละขั้นตอน พบว่า โดยภาพรวมไม่มีขั้นตอนใดที่เป็นความต้องการจำเป็นที่ต้องได้รับการพัฒนาเร่งด่วน ทั้งนี้เนื่องมาจากการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ถูกกำหนดไว้ในการประเมินคุณภาพมาตรฐานโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร (SMART School) ตัวชี้วัดที่ 2 ครูมีความสามารถในการจัดเรียนรู้ หมายถึง ครูมีความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการวัดและประเมินผลผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย และส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองเต็มศักยภาพอย่างหลากหลาย โดยสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาและนโยบายกรุงเทพมหานคร แหล่งข้อมูลที่สำคัญ คือ รายงานการวิจัยในชั้นเรียน ครู สังกัดกรุงเทพมหานคร จึงได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีความรู้ความเข้าใจต่อการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่องอีกทั้งแต่ละกลุ่มการศึกษามีการวางแผนนโยบายในการกระตุ้นให้ครูต้องจัดทำผลงานวิจัยในชั้นเรียน สื่อ นวัตกรรมเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการประกอบการจัดการเรียนการสอน ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา อาทิเช่น ตลาดนัดการศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เครือข่ายโรงเรียนต่างๆ การประกวดผลงานวิจัยในชั้นเรียนในแต่ละกลุ่มสาระวิชาในงานนิทรรศการการศึกษาต่อเนื่องทุกปี การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอน อีกทั้งสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร มีนโยบายในการพัฒนาการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูอย่างชัดเจน ให้ครูดำเนินการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนทุกภาคการศึกษา รวมทั้งการส่งเสริมและติดตามจากหน่วยงานต้นสังกัดอยู่เสมอ โดยครูจะต้องทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนและสะท้อนผลการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนในรูปแบบของรายงานการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนส่งสำนักการศึกษากรุงเทพมหานครทุกปี สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ อภิญญา นนทะกา (2551: 50-57) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาความรู้ ความเข้าใจและเจตคติต่อการวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอน กลุ่มกรุงธนบุรี สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ครูผู้สอน มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนระดับปานกลาง และครูผู้สอน มีเจตคติที่มีต่อการวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับดี สอดคล้องกับผลการวิจัยของขนิษฐา จิรานันท์ (2552 : 200-204) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของโรงเรียนคุณภาพมาตรฐานดีเด่น สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ด้านการส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของการวิจัยในชั้นเรียน พบว่า กลุ่มครูมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และด้านการให้ความสำคัญกับการวิจัยในชั้นเรียน พบว่า กลุ่มครูมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของเศรษฐวิชญ์ ชโนวรรณ (2552 : 160-166) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนด้วยวิธีวิทยาคิว พบว่า ครู สังกัดกรุงเทพมหานคร มีความคิดเห็นว่า การทำวิจัยในชั้นจัดควบคู่ไปกับการเรียนการสอนปกติ ครูไม่จำเป็นต้องเรียนการวิจัยหรือจบปริญญาโทก็ทำวิจัยในชั้นเรียนได้

เมื่อพิจารณาแต่ละข้อรายการย่อย พบว่า มีความต้องการจำเป็นที่ต้องได้รับการพัฒนาเร่งด่วน คือ นำกระบวนการและข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยมาเขียนเป็นรายงานการวิจัยเพื่อเผยแพร่แก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งรูปแบบที่เป็นทางการหรือไม่เป็นทางการ ทั้งนี้เนื่องจากครูมีภาระงานประจำมาก และครูยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยววิธีการเขียนรายงานการวิจัยที่ถูกต้องซึ่งสภาพปัญหาดังกล่าวจึงเป็นข้อจำกัดในเรื่องการปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียนของครูเกี่ยวกับการสะท้อนผลการวิจัย ส่งผลให้ครูมีความต้องการจำเป็นที่การพัฒนาเร่งด่วนในขั้นตอนดังกล่าว สอดคล้องกับสุวิมล ว่องวาณิช (2549 : 69) กล่าวว่า ครูส่วนใหญ่ยังไม่เห็นความสำคัญและขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการสะท้อนผลการวิจัย การสะท้อนผลเป็นกระบวนการที่ให้ให้ผู้วิจัยเกิดการเรียนรู้ร่วมกันจากการวิจัย ทำให้ผู้มีส่วนร่วมในกระบวนการได้มีโอกาสแลก เปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้กับผู้อื่นที่มีส่วนร่วม มีการวิพากษ์วิจารณ์งานวิจัย ซึ่งสามารถนำไปปรับปรุงแก้ไขกระบวนการวิจัยหรือนำผลไปใช้ในประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนการสอนต่อไป ในกรณีที่ครูจะต้องเขียนรายงานการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนไม่ต้องกังวลเรื่องหน้าหรือเขียนรายงานให้สมบูรณ์ 5 บท โดยอาจจะเป็นรูปแบบที่เป็นทางการหรือไม่เป็นทางการก็ได้ ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา (2546 : 9) กล่าวว่า เมื่อครูดำเนินการตามกระบวนการของการวิจัยแบบง่ายเสร็จเรียบร้อยแล้ว และได้ข้อมูลหรือข้อค้นพบตามที่ครูคาดหวังไว้ ครูเขียนสรุปผลการวิจัยที่ค้นพบเก็บไว้ใช้ในการพัฒนางานต่อไปหรือให้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้อื่นได้รับทราบ ครูอาจเขียนแบบไม่เป็นทางการ โดยไม่ต้องกังวลเกี่ยวกับศัพท์เทคนิคด้านการวิจัย เน้นการเขียนตามสภาพที่เกิดขึ้นจริง

5.2.2 ผลการวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูในแต่ละขั้นตอน ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดประเด็นปัญหาที่ต้องการวิจัยและแผนการแก้ไข พบว่า ครูไม่สามารถทำวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียนได้เป็นรายบุคคล เนื่องจากนักเรียนในความรับผิดชอบมีจำนวนมาก ขั้นตอนที่ 2 การปฏิบัติตามแผนที่กำหนด พบว่า ภาระงานประจำของครูมีมาก จึงทำการวิจัยไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ ขั้นตอนที่ 3 การสังเกตผลที่เกิดจากการปฏิบัติงาน พบว่า ครูไม่มีเวลาที่จะติดตามผลการวิจัยอย่างต่อเนื่อง และขั้นตอนที่ 4 การสะท้อนผลหลังจากการปฏิบัติงาน พบว่า ครูไม่สามารถนัดหมายเพื่อนครูเข้ารับฟังผลการดำเนินงานวิจัย ทั้งนี้เนื่องจากอัตรากำลังของครูกรุงเทพมหานครมีน้อยกว่าจำนวนนักเรียนจึงไม่เพียงพอต่อการเรียนการสอนในปัจจุบัน และครูส่วนใหญ่ต้องรับผิดชอบรายวิชาที่สอนไม่ต่ำกว่า 1 รายวิชา กองประชาสัมพันธ์ กรุงเทพมหานคร. (2554 : 2) อาจเนื่องด้วยสาเหตุข้างต้นทำให้ครูมีนักเรียนในความรับผิดชอบเป็นจำนวนมาก จึงทำให้ไม่สามารถทำวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียนได้เป็นรายบุคคล นอกจากการสอนครูยังต้องทำงานพิเศษอื่นๆ หากเป็นโรงเรียนเล็กมีจำนวนครูน้อยแต่ละคนจึงต้องมีหน้าที่รับผิดชอบงานพิเศษเพิ่มขึ้น 4-5 งาน หรือกิจกรรมที่ต้องทำร่วมกับชุมชนรวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ครูต้องถูกแต่งตั้งให้เป็นคณะทำงาน ด้วยภาระงานที่มากจึงทำให้ครูไม่มีเวลาทำการวิจัยได้ตามแผนที่วางไว้ ดังที่สุวิมล ว่องวาณิช. (2548 : 55) กล่าวว่าภาระงานของครูที่มีมากเกินไปส่งผลทางลบต่อการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ซึ่งเป็นข้อจำกัดด้านเวลาซึ่งเป็นปัญหาที่สำคัญในการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูประการหนึ่ง การทำวิจัยโดยครูที่มีภาระงานน้อยจะเป็นสิ่งกระตุ้นให้ครูเกิดความพึงพอใจในการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนมากยิ่งขึ้นซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของรัตติมา โสภาคะยัง (2556 : 27) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาศักยภาพครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนบ้านห้วยกอก 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามุกดาหาร พบว่า การจัดแบ่งเวลาในการทำวิจัยในชั้นเรียนและอุปสรรคจากภาระหน้าที่งานประจำมากกับการทำวิจัยในชั้นเรียนทำให้ครูขาดความกระตือรือร้นที่จะทำการวิจัย งานวิจัยของครูจึงใช้เวลาในการดำเนินการนานทำให้ไม่สามารถนำไปใช้ทันเหตุการณ์และมีการเผยแพร่ผลการวิจัยน้อย

5.2.3 แนวทางการพัฒนาการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูพบว่าแนวทางการพัฒนาการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนที่ครูต้องการมากที่สุด คือ การมีตัวอย่างงานวิจัยให้ศึกษา และวิทยากรหรือหน่วยงานที่ครูต้องการให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน คือ ครูที่มีประสบการณ์ในการวิจัยในชั้นเรียนทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ทั้งนี้เนื่องจาก ตัวอย่างงานวิจัยเป็นการสะท้อนผลการวิจัยที่ครูสามารถนำมาเป็นแนวทาง ปรับปรุงในการพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียนของตนเองได้ดังที่สุวิมล ว่องวาณิช (2548 : 69) กล่าวว่าประโยชน์ของการสะท้อนผลเป็นกระบวนการที่ทำให้ผู้วิจัยเกิดการเรียนรู้ร่วมกันจากการวิจัย ทำให้ผู้มีส่วนร่วมในกระบวนการได้มีโอกาส

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แลกเปลี่ยนประสบการณ์ โดยเฉพาะเพื่อนครูเป็นผู้ที่มีความสำคัญอย่างยิ่งซึ่งการได้รับความร่วมมือจากเพื่อนครูที่มีประสบการณ์ในการวิจัยในชั้นเรียนทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนจะช่วยให้การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูสำเร็จลงได้ ดังที่ไพจิตร สะดวกการ (2545 : 4-5) กล่าวว่า ความสำคัญของการปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียนควรปรึกษาและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น ผู้มีประสบการณ์ภายในโรงเรียนหรือบุคคลภายนอกเพื่อปรับแนวคิดและประสบการณ์เหล่านั้น มาใช้เป็นแนวทางที่นำมาใช้แก้ปัญหาในชั้นเรียนของตนได้ และครูรักษ์ ภิรมย์รักษ์ (2544 : 10-11) ได้สรุปลักษณะของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนไว้ว่าการดำเนินการวิจัยโดยตัวครูเองต้องร่วมมือกับเพื่อนครู มีกระบวนการขั้นตอนที่เชื่อถือได้โดยเริ่มต้นการวางแผนการทำกิจกรรมการสังเกตและการสะท้อนผลที่ได้รับกับเพื่อนครูหรือผู้เกี่ยวข้อง ใช้ประสบการณ์ของครูผู้วิจัยและเพื่อนครูทำการอภิปรายผลที่เกิดขึ้น และวิธีการแก้ไขปัญหาที่นำไปใช้

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง การประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู สังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

เมื่อพิจารณาแต่ละข้อรายการย่อย พบว่า ครูมีความต้องการจำเป็นที่ต้องได้รับการพัฒนาเร่งด่วน คือ นำกระบวนการและข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยมาเขียนเป็นรายงานการวิจัยเพื่อเผยแพร่แก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งรูปแบบที่เป็นทางการหรือไม่เป็นทางการ ซึ่งแนวทางการพัฒนาการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนที่ครูต้องการมากที่สุด คือ การมีตัวอย่างงานวิจัยและครูที่มีประสบการณ์ในการวิจัยในชั้นเรียนทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน เพราะการดำเนินการวิจัยโดยตัวครูเองต้องร่วมมือกับเพื่อนครู โดยเริ่มต้นด้วยการวางแผนการทำกิจกรรม การสังเกตและการสะท้อนผลที่ได้รับกับเพื่อนครูหรือผู้เกี่ยวข้องใช้ประสบการณ์ของครูผู้วิจัยและเพื่อนครูทำการอภิปรายผลที่เกิดขึ้น และวิธีการแก้ไขปัญหาที่นำไปใช้ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาหรือหน่วยงานของสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานครควรเน้นให้เกิดการพัฒนาในขั้นตอนดังกล่าวเป็นพิเศษ โดยการกำหนดนโยบายและแผนการพัฒนาครูหรือจัดตั้งเครือข่ายครูผู้วิจัยขึ้นทั้งภายในโรงเรียน และระหว่างโรงเรียนโดยให้ครูในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ และในแต่ละระดับชั้นมีการประสานงานกันอย่างสม่ำเสมอ

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. จากผลการศึกษาความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูโดยภาพรวมไม่มีขั้นตอนใดเป็นความต้องการจำเป็นที่ต้องได้รับการพัฒนาเร่งด่วน แต่หากพิจาณาแต่ละรายการของแต่ละขั้นตอน พบว่า มีข้อรายการที่เป็นความต้องการจำเป็นที่ต้องได้รับการพัฒนาเร่งด่วน จึงควรมีการศึกษาและวิจัยรูปแบบที่เหมาะสมในการดำเนินการพัฒนาการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูเพื่อให้การวิจัยปฏิบัติการในชั้นของครูเกิดประโยชน์สูงสุดในทุกขั้นตอน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะครูในสังกัดกรุงเทพมหานคร จึงควรมีการศึกษาการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูในสังกัดอื่นที่มีความแตกต่างกันของบริบท เพื่อให้ได้ข้อมูลในการพัฒนาการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูที่ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

กรมวิชาการ. 2545. **วิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้.** กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.

กองประชาสัมพันธ์ กรุงเทพมหานคร. 2554. **สภากทม. แนะผู้บริหารกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาขาดแคลนครูในสังกัดกรุงเทพมหานคร.** กรุงเทพฯ : สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร

กฤษดา กรุดทอง. 2551. **การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนตามแบบจำลองคุณภาพ**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

กาญจนา ตระกูลวรกุล. 2548. "อิทธิพลของปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะครูและการวิจัยปฏิบัติการของครูที่มีต่อโอกาสการเพิ่มสมรรถภาพการวิจัย." ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

กาญจนา วัฒายุ. 2550. **การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา**. กรุงเทพฯ : ธนพรการพิมพ์.

ขจิต ฝอยทอง. 2543. "การวิจัยในชั้นเรียน : ทางเลือกใหม่ที่น่าสนใจ." **วารสารวิชาการ**. 3(11): 36-41.

ขนิษฐา จิรานันท์. 2552. "การศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของโรงเรียนคุณภาพมาตรฐานดีเด่น สังกัดกรุงเทพมหานคร." ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ครุรักษ์ ภิรมย์รักษ์. 2544. **เรียนรู้และฝึกปฏิบัติ : การวิจัยในชั้นเรียน**. พิมพ์ครั้งที่ 4 ชลบุรี : โรงพิมพ์งามช่าง.

ชาตรี เกิดธรรม. 2544. **อยากทำวิจัยในชั้นเรียนแต่เขียนไม่เป็น**.กรุงเทพฯ : ดิจิตอลเลิร์นนิ่ง

ชาตรี เกิดธรรม. 2545. **เทคนิคการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนพานิช.

ดาวรุ่ง อินนอก. 2552. "การประเมินความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมเพื่อการจัดการเรียนรู้แบบฐานสมรรถนะ ของข้าราชการครู สาขาช่างอุตสาหกรรมของสถานศึกษากลุ่มภาคกลาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา." ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารอาชีวะและเทคนิคศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

นพเก้า ณ พัทลุง. 2548. **การวิจัยในชั้นเรียน : หลักการและแนวคิดสู่การปฏิบัติ.** สงขลา : ภารกิจเอกสารและตำรามหาวิทยาลัยทักษิณ.

ชัยพจน์ รักงาม. 2544. "การจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัย." **วารสารข้าราชการครู**. 20(16) : 23-24

ทัศนา แสวงศักดิ์. 2543. "การวิจัยในชั้นเรียน." **วารสารวิชาการ**. (3)5 : 72-77

ทิศนา แขมมณี. 2546. **เก้าก้าวสู้ความสำเร็จในการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนและการสังเคราะห์งานวิจัย**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : พัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.).

ธีรวุฒิ โศภิษฐิกุล. 2541. การวิจัยเพื่อการพัฒนาตนเองและวิชาชีพ. **วารสารวิชาการราชภัฏฉะเชิงเทรา.** 1(1) : 20-27

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ธัญญภรณ์ เลาหะเพ็ญแสง. 2554. “การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นและการนำเสนอกระบวนการนำนโยบายวิจัยในชั้นเรียนสู่การปฏิบัติในโรงเรียน.” ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บัญชา แสนทวี. 2545. **วิจัยในชั้นเรียน : จากทฤษฎีสู่ปฏิบัติ.** กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.

บัญชา อึ๋งสกุล. 2546. “บทบาทของผู้บริหารที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน.” **วารสารพัฒนาหลักสูตร.** : 61-75

ประกอบ มณีโรจน์. 2544. **การเรียนรู้สู่การปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน**. กรุงเทพฯ : B.E.C

ประวิต เอราวรรณ์. 2545. **การวิจัยในชั้นเรียน CLASSROOM RESEARCH**. กรุงเทพฯ : ดอกหญ้าวิชาการ

ผ่องพรรณ ตรัยมงคลกูล. 2544. **การวิจัยในชั้นเรียน**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

พรรณี ลีกิจวัฒนะ. 2554. **วิธีการวิจัยทางการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

พฤกษวรรณ ทองมาก. 2549. “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถเชิงปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียนของสำนักงานเขตบางพลัด สังกัดกรุงเทพมหานคร.” ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยรามคำแหง

พิมพันธ์ เดชะคุปต์, พเยาว์ ยินดีสุข และราเชน มีศรี. 2544. **วิจัยในชั้นเรียน : หลักการสู่การปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ : เดอะมาสเตอร์กรุ๊ป แมเนจเม้นท์.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2538. **วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 6 ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ไพจิตร สดวกการ. 2545. **การวิจัยในชั้นเรียน**. กรุงเทพฯ : สำนักงานปฏิรูปการศึกษา

ไพฑูรย์ สินลารัตน์. 2544. **แนวคิดและแนวปฏิบัติสำหรับครูมัธยมเพื่อการปฏิรูปการศึกษา**. กรุงเทพฯ. : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภูมินทร์ เหลาอำนาจ. 2553. “การศึกษาสภาพและปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนวัดราชสิทธาราม สำนักงานเขตบางกอกใหญ่ สังกัดกรุงเทพมหานคร.” ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัย ราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.

ภูษณิศา ยูงทอง. 2556. “การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของสมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.” ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและประเมินผลทางการศึกษา, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

มนัญญา งามแสง. 2547. “กลยุทธ์ทางเลือกในการพัฒนาทักษะการประเมินภายในสำหรับครูอนุบาล : การประเมินความต้องการจำเป็นสมบูรณ์แบบโดยใช้การวิจัยเชิงสำรวจ และพหุเทศะกรณีศึกษา.” ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดและเมินผลการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มนสิช สินธิสมบูรณ์. 2547. **การวิจัยในชั้นเรียน**. พิษณุโลก : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.

ยุทธพงษ์ อายุสุข. 2549. " การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู." ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

รัตติมา โสภาคะยัง. 2556. "การพัฒนาศักยภาพครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนบ้านห้วยกอก 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามุกดาหาร." ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

รัตนา ศรีเหรัญ. 2544. "การวิจัยในชั้นเรียน (Classroom Action Research)." **เส้นทางสู่วิชาชีพครู**. 3(2) : 70-78

วรรรณวิไล พันธ์สีดา. 2544. **12 ก้าวปฏิบัติในชั้นเรียนพื้นฐานสำหรับครูยุคใหม่**. กรุงเทพฯ : เจริญกิจ.

เศรษฐวิชญ์ ชโนวรรณ. 2552. "การวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนด้วยวิธีวิทยาคิว." ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์. 2558. "ประเทศไทยกับอนาคตใหม่ทางการศึกษา" หน้า 1-14. ใน **การสัมมนา Education for the Future : ปรับห้องเรียน เปลี่ยนอนาคต ผ่าทางตัดวิกฤติการศึกษาไทย ชูทางออกอนาคตการศึกษาศตวรรษที่ 21**. กรุงเทพฯ : คณะวิทยาการเรียนรู้และศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

สุกัน เทียนทอง. 2546. **การวิจัยในชั้นเรียนแบบหน้าเดียว**. กรุงเทพฯ : ชวนพิมพ์

สุบิน ยุระรัช. 2554. "แนวคิดเกี่ยวกับการสังเคราะห์งานประเมินความต้องการจำเป็น." **วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร**. 13(2) : 30-32

สุวิมล ว่องวาณิช. 2544. **การวิจัยปฏิบัติการชั้นเรียน**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุวิมล ว่องวาณิช. 2548. **การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น**. พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุวิมล ว่องวาณิช. 2548. **การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุวิมล ว่องวาณิช, อรอุม เจริญสุข และอัจศรา ประเสริฐสิน. 2554. **การสังเคราะห์งานวิจัยด้านการพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษาเพื่อการพัฒนาครูตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา**. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สุธาสินี บุญญาพิทักษ์. 2545. “การพัฒนาหลักสูตรครูนักวิจัยในชั้นเรียนสาหรับนักศึกษาวิชาชีพครู.” การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สุวัฒนา สุวรรณเขตนิคม. 2544. แนวคิดและรูปแบบเกี่ยวกับวิจัยในชั้นเรียน. กรุงเทพฯ : บพิธการพิมพ์

สิริรัก ชาญกลราวี. 2546. “การศึกษากระบวนการการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูวิทยาศาสตร์ระดับมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร.” ครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. **ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เรื่อง การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561).** [Online]. Available : http://www2.nesac.go.th/document/images04/11010002a.pdf. 1 เมษายน 2556.

สำนักงานนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2546. **การทำวิจัยแบบง่าย : บันไดสู่ครูนักวิจัย (วิจัยแผ่นเดียว).** กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). 2554. **คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ. 2554-2558) ฉบับสถานศึกษา.** กรุงเทพฯ : ออฟเซ็ท พลัส จำกัด. : 14-16.

ไสว ฟักขาว. 2547. **การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง.** กรุงเทพฯ : เอมพันธ์ จำกัด

อรวรรณ ปันทะนะ. 2554. “การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาด้านวิชาการของครูประถมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก.” การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยนเรศวร

อภิญญา นนทะภา. 2551. “การศึกษาความรู้ความเข้าใจและเจตคติต่อการวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอน กลุ่มกรุงธนบุรี สังกัดกรุงเทพมหานคร.” ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยรามคำแหง

อุทุมพร จามรมาน. 2544. **การวิจัยในชั้นเรียนและในโรงเรียนเพื่อพัฒนาโรงเรียน.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ฟันนี่. : 3

อารีย์ วชิราวราการ. 2544. ครูกับการวิจัยเพื่อการเรียนรู้. **วารสารวิชาการสถาบันราชภัฏธนบุรี.** 1(1) : 18-23

อังค์วรา วงษ์รักษา. 2549. “การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาที่ไม่ได้มาตรฐานจากการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.” ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดและเมินผลการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Beat, J., and Kahn, J. (1993). **Research in education**. MA : Allyn and Bacon.

Glass,G.V. 1976. Primary, **secondary and meta-analysis of research. Educational Research**, 5 : 3-8

Guba, E.G.,and Lincoin. Y.S. 1982 **The place of values in needs assessment. Evectional Evaluation and Policy Analysis**, 4(3),311-320.

Kaufman, R. and English, F.W. 1981. **Needs assessment : Concepts and application Englewood Cliffs**, NJ: Educational Technology Publications.

Kaufman, R., Rojas, A.M., and Mayer, H. 1993. **Need assessment : A user's guide.** Englewood Cliffs, NJ : Educational Technology Publications.

Kerlinger, F.N. 1986. **Foundations of behavioral research**. New York: CBS Publishing Japan Ltd.

McCaslin,N. L. and Tibezinda, J.P. 1997. **Assessing Target Group Needs** [Online]. Available form : http://www.fao.org/docrep/W5830E/w5830e07.htm [2013,July 5]

Mckillip, J. 1987. **Needs analysis : Tools for the human services and education.** Newbury Park : CA : Sage

Mogan, D.L., and Scannell, A.U. 1998. Planning focus group. In D.L. Morgan, Krueger, R.A, & King, J.A. Focus Group Kits, 2. Thousand Oaks, CA : Sage Publication, Inc

Morris, L.L., and Fitz-Gibbon, G.T. 1978. **Evaluator's handbook**. Beverly Hills : Sage Publications.

Rouda, R., and Kusy, M. 1995. **Development of human resources: Needs assessment-the first step.** Pulp and Paper Industry Journal, 78(6) : 255-257.

Strickland,K. 1990. Eight-year study. In H.J. Walberg, & G.D. Haertel (Eds.) **The International ecyclopedia of educational evaluation. :** 170-171

Wltkin, B. R., and Altschuld, J.W. 1995. **Plunging and conduction needs assessment. A Practical guide**. Thousand Oaks, CA : Sage Publication, Inc

Wltkin, B. R. 1984. **Assessing needs in education and social program.** SanFrancisco : Jossey-Bosspublishers.

Worthen, B.R., and Sanders, J.R. 1973. **Educational evaluation : Theory and practice.** Ohio : Charles A. Jones Publishing Company.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก หนังสือราชการ
ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
ภาคผนวก ค การวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้อ (IOC)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ก

หนังสือราชการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประกาศคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
เรื่อง ผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์

.....

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ ขอประกาศรายชื่อหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม แขนงวิชาการวิจัยและประเมินผลการศึกษา ซึ่งได้รับอนุมัติเมื่อวันที่ 21 ตุลาคม 2557 ให้ดำเนินการดังนี้

นางสาวศรินภัสร์ โพธิ์ศรีมาตร รหัสประจำตัว 55631405 ให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู สังกัดกรุงเทพมหานคร (Need Assessment on Teachers's Classroom Action Research Under the Bangkok Metropolitan)" โดยมี ดร.กฤษณา คิดดี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.ผดุงชัย ภู่พัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ทั้งนี้ให้นักศึกษาค้นคว้าและเขียนวิทยานิพนธ์ โดยปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้เสร็จสิ้นภายในเวลาที่กำหนดในระเบียบของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ประกาศ ณ วันที่ 22 ตุลาคม พ.ศ. 2557

(รองศาสตราจารย์ วิสุทธิ์ สุนทรกนกพงศ์)
รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
รักษาการแทนคณบดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บันทึกข้อความ

หน่วยงาน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สจล. ส่วนสนับสนุนวิชาการ โทร.3692
ที่ ศธ 0524.04 / 4221 วันที่ ๔ พฤศจิกายน 2557

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน ผศ.ดร.ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานนต์

ด้วย นางสาวศรินภัสร์ โพธิ์ศรีมาตร นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและประเมินผลทางการศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังกำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู สังกัดกรุงเทพมหานคร" โดยมี ดร.กฤษณา คิดดี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.ผดุงชัย ภู่พัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามนี้ว่ามีความถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้งานวิจัยของนางสาวศรินภัสร์ โพธิ์ศรีมาตร มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น พร้อมกันนี้ได้แนบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ์ สุนทรกนกพงศ์)
รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บันทึกข้อความ

หน่วยงาน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สจล. ส่วนสนับสนุนวิชาการ โทร.3692
ที่ ศธ 0524.04 / 4221 วันที่ 3 พฤศจิกายน 2557

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน ดร.ธนินทร์ รัตนโอฬาร

ด้วย นางสาวศรินภัสร์ โพธิ์ศรีมาตร นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและประเมินผลทางการศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังกำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู สังกัดกรุงเทพมหานคร" โดยมี ดร.กฤษณา คิดดี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.ผดุงชัย ภู่พัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามนี้ว่ามีความถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้งานวิจัยของนางสาวศรินภัสร์ โพธิ์ศรีมาตร มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น พร้อมกันนี้ได้แนบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ์ สุนทรกนกพงศ์)
รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/ 4221

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

3 พฤศจิกายน 2557

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน ดร.นิอร ไชยพรพัฒนา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ด้วย นางสาวศรินภัสร์ โพธิ์ศรีมาตร นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและประเมินผลทางการศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังกำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู สังกัดกรุงเทพมหานคร” โดยมี ดร.กฤษณา คิดดี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.ผดุงชัย ภู่พัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามนี้ว่ามีความถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้งานวิจัยของ นางสาวศรินภัสร์ โพธิ์ศรีมาตร มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ์ สุนทรกนกพงศ์)
รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ
โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692
โทรสาร. 02- 329-8436
ติดต่อนักศึกษา โทร.089-813-1317

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/ 4221

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

๓ พฤศจิกายน 2557

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน นายปราโมทย์ อินทรสุชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ด้วย นางสาวศรินภัสร์ โพธิ์ศรีมาตร นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและประเมินผลทางการศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังกำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู สังกัดกรุงเทพมหานคร" โดยมี ดร.กฤษณา คิดดี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.ผดุงชัย ภู่พัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามนี้ว่ามีความถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้งานวิจัยของ นางสาวศรินภัสร์ โพธิ์ศรีมาตร มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ์ สุนทรกนกพงศ์)
รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ
โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692
โทรสาร. 02- 329-8436
ติดต่อนักศึกษา โทร.089-813-1317

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/ 4221

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

๓ พฤศจิกายน 2557

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน นางสาวระเบียบ ผิวนวล

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ด้วย นางสาวศรินภัสร์ โพธิ์ศรีมาตร นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและประเมินผลทางการศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังกำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู สังกัดกรุงเทพมหานคร" โดยมี ดร.กฤษณา คิดดี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.ผดุงชัย ภู่พัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามนี้ว่ามีความถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้งานวิจัยของ นางสาวศรินภัสร์ โพธิ์ศรีมาตร มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ์ สุนทรกนกพงศ์)
รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ
โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692
โทรสาร. 02- 329-8436
ติดต่อนักศึกษา โทร.089-813-1317

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/ 4959

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

22 ธันวาคม 2557

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนวัดพรหมรังษี

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ด้วย นางสาวศรินภัสร์ โพธิ์ศรีมาตร นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม วิชาเอกการวิจัยและประเมินผลทางการศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังกำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู สังกัดกรุงเทพมหานคร" โดยมี ดร.กฤษณา คิดดี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.ผดุงชัย ภู่พัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวศรินภัสร์ โพธิ์ศรีมาตร ทดลองโดยใช้แบบสอบถามกับครู ภายในสถานศึกษาของท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ์ สุนทรกนกพงศ์)
รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ
โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692
โทรสาร. 02- 329-8436
ติดต่อนักศึกษา โทร.089-813-1317

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/ 4959

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

22 ธันวาคม 2557

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนมนต์จรัสสิงห์อนุสรณ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ด้วย นางสาวศรินภัสร์ โพธิ์ศรีมาตร นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม วิชาเอกการวิจัยและประเมินผลทางการศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังกำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู สังกัดกรุงเทพมหานคร" โดยมี ดร.กฤษณา คิดดี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.ผดุงชัย ภู่พัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวศรินภัสร์ โพธิ์ศรีมาตร ทดลองโดยใช้แบบสอบถามกับครู ภายในสถานศึกษาของท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ์ สุนทรกนกพงศ์)
รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ
โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692
โทรสาร. 02- 329-8436
ติดต่อนักศึกษา โทร.089-813-1317

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/ 0709

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

19 กุมภาพันธ์ 2558

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสถานศึกษา

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. ประกาศผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ฉบับ
2. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ด้วย นางสาวศรินภัสร์ โพธิ์ศรีมาตร นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม วิชาเอกการวิจัยและประเมินผลทางการศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาตัวบ่งชี้คุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนมาตรฐานสากล" โดยมี ดร.กฤษณา คิดดี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.ผดุงชัย ภู่พัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม และได้รับอนุมัติหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์แล้ว เมื่อวันที่ 21 ตุลาคม 2557 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวศรินภัสร์ โพธิ์ศรีมาตร เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ภายในสถานศึกษาของท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ์ สุนทรกนกพงศ์)
รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ
โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692
โทรสาร. 02- 329-8436
ติดต่อนักศึกษา โทร. 089-813-1317

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู สังกัดกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยเรื่อง “การประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู สังกัดกรุงเทพมหานคร” ประกอบด้วย 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูในแต่ละขั้นตอน

ตอนที่ 3 ข้อคำถามเกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูในแต่ละขั้นตอน

ตอนที่ 4 ข้อคำถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู

การวิจัยในครั้งนี้จะทำให้ได้สารสนเทศเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู อันจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดทำข้อเสนอแนะและแนวทางให้ผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา วางแผนนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูต่อไป ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ ผู้วิจัยจะนำมาวิเคราะห์และเสนอผลในภาพรวมเท่านั้น คำตอบของท่านจะเป็นความลับและผู้ตอบจะไม่ได้รับความกระทบกระเทือนใดๆ ทั้งสิ้นจากแบบสอบถามครั้งนี้

จึงขอความอนุเคราะห์โปรดตอบแบบสอบถามตามสภาพความเป็นจริง หรือตามความคิดเห็นของท่านให้ครบทุกข้อ จักเป็นพระคุณยิ่ง

อนึ่ง งานวิจัยครั้งนี้จะสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความอนุเคราะห์จากคุณครูทุกท่านในการตอบแบบสอบถาม ดิฉันหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ
นางสาวศรินภัสร์ โพธิ์ศรีมาตร
นักศึกษาระดับปริญญาโท
สาขาวิชาการวิจัยและประเมินผลทางการศึกษา
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพทั่วไป

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ❑ ตามความเป็นจริงที่เกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ ❑ 1) ชาย ❑ 2) หญิง
2. อายุการทำงาน ❑ 1) ต่ำกว่า 5 ปี ❑ 2) 5-10 ปี ❑ 3) 11-20 ปี ❑ 4) มากกว่า 21 ปี
3. ระดับการศึกษาสูงสุด ❑ 1) ต่ำกว่าปริญญาตรี ❑ 2) ปริญญาตรี ❑ 3) ปริญญาโท ❑ 4) ปริญญาเอก
4. ปัจจุบันท่านสอน
   - ❑ 1) กลุ่มสาระคณิตศาสตร์
   - ❑ 2) กลุ่มสาระภาษาไทย
   - ❑ 3) กลุ่มสาระวิทยาศาสตร์
   - ❑ 4) กลุ่มสาระสังคม ศาสนา และวัฒนธรรม
   - ❑ 5) กลุ่มสาระสุขศึกษา และพลศึกษา
   - ❑ 6) กลุ่มสาระศิลปะ
   - ❑ 7) กลุ่มสาระการงานพื้นฐานอาชีพและเทคโนโลยี
   - ❑ 8) กลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ
   - ❑ 9) กลุ่มสาระปฐมวัย
   - ❑ 10) อื่นๆ (ระบุ).....
5. ประสบการณ์การทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน (ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา)
   ❑ 1) ไม่เคย ❑ 2) เคย จำนวน.....เรื่อง

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูในแต่ละขั้นตอน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริง หรือลักษณะการปฏิบัติจริงของท่านเกี่ยวกับสภาพการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ตามระดับการปฏิบัติดังต่อไปนี้

5	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

โปรดพลิกด้านหลัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 (ต่อ)

รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
1. การกำหนดประเด็นปัญหาที่ต้องการวิจัยและแผนการแก้ไข					
1.1 ท่านวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อวางแผนพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ					
1.2 ท่านวิเคราะห์สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน เพื่อกำหนดประเด็นปัญหาที่ต้องการวิจัย					
1.3 ท่านศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นปัญหาการวิจัยจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย					
1.4 ท่านวิเคราะห์ประเด็นปัญหาการวิจัย โดยมองสาเหตุจากหลายด้าน แล้วนำ มาจัดลำดับความสำคัญ					
1.5 ท่านเลือกวิธีการแก้ปัญหาโดยพิจารณาถึงความเหมาะสมกับผู้เรียนเป็นรายบุคคล					
1.6 ท่านนำวิธีการแก้ปัญหาที่ได้ศึกษาและพัฒนานวัตกรรมใหม่ๆมาใช้ในการแก้ปัญหาของผู้เรียน					
1.7 ท่านวางแผนการวิจัยโดยระบุวิธีการและขั้นตอนการดำเนินการวิจัยอย่างละเอียด					
1.8 ท่านทำการวิจัยที่เน้นการแก้ไขปัญหามากกว่าการสำรวจปัญหา					
2. การปฏิบัติตามแผนที่กำหนด					
2.1 ท่านทำการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนโดยเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนตามปกติ					
2.2 ท่านควบคุมการวิจัยให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้					
2.3 ท่านปรับแผนการวิจัยให้มีความยืดหยุ่น เพื่อให้เข้ากับความเปลี่ยนแปลงที่อาจจะเกิดขึ้นได้					
2.4 ท่านแก้ไขปัญหาและปรับปรุงการดำเนินงานวิจัยทุกระยะอย่างต่อเนื่อง					
2.5 ท่านให้นักเรียน เพื่อนครู รวมถึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการวิจัย					
3. การสังเกตผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน					
3.1 ท่านเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องมือที่ใช้เป็นปกติในกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น แบบบันทึกพฤติกรรม แบบประเมินผลคุณภาพการทำงาน เป็นต้น					
3.2 ท่านตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อให้มั่นใจในผลของสิ่งที่ต้องการวัด					
3.3 ท่านบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับการวิจัยในแต่ละขั้นตอนและผลที่เกิดขึ้นตามความเป็นจริง					
3.4 ท่านบันทึกประเด็นที่ต้องแก้ไขเพื่อนำไปปรับปรุงในการปฏิบัติงาน					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 (ต่อ)

รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
3. การสังเกตผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน (ต่อ)					
3.5 ท่านวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลในรูปแบบที่ชัดเจน กะทัดรัด และเข้าใจง่าย					
4. การสะท้อนผลหลังจากการปฏิบัติงาน					
4.1 ท่านนำประสบการณ์ เทคนิควิธีการปฏิบัติงาน ปัญหาและอุปสรรคในทุกขั้นตอนการดำเนินงานมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนครูรวมถึงผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง					
4.2 ท่านรับฟังและเคารพความคิดเห็นของเพื่อนครูรวมถึงผู้เกี่ยวข้องในการให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในงานวิจัยของท่าน					
4.3 ท่านประเมินผลการวิจัยโดยพิจารณาจากความสำเร็จในการแก้ปัญหาผู้เรียนเป็นสำคัญ					
4.4 ท่านนำประเด็นที่ต้องแก้ไขและข้อเสนอแนะจากเพื่อนครูรวมถึงผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมาปรับปรุงการปฏิบัติงานครั้งต่อไป					
4.5 ท่านนำกระบวนการและข้อค้นพบที่ได้ จากการวิจัยมาเขียนเป็นรายงานการวิจัยเพื่อเผยแพร่แก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งรูปแบบที่เป็นทางการหรือไม่เป็นทางการ					

ตอนที่ 3 ข้อคำถามเกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูในแต่ละขั้นตอน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริง หรือลักษณะของท่านเกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน (สามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) พร้อมจัดลำดับความสำคัญ

ตัวอย่าง

เลือก	รายการ	จัดลำดับความสำคัญ
1. การกำหนดประเด็นปัญหาที่ต้องการวิจัยและแผนการแก้ไข		
✓	1.1 ครูไม่สามารถวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลทำวิจัย เพื่อพัฒนาผู้เรียนได้เป็นรายบุคคล เนื่องจากนักเรียนในความรับผิดชอบมีจำนวนมาก	1
✓	1.2 ครูไม่มีเวลาวางแผนผลิตนวัตกรรมการวิจัย	2
	1.3 ครูไม่มีเวลาไปศึกษาข้อมูลหรือพูดคุยกับเพื่อนครูเกี่ยวกับประเด็นปัญหาวิจัย	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อธิบาย ท่านเลือกตอบข้อ 1.1 และ 1.2 ได้จัดลำดับความสำคัญข้อ 1.1 เป็นอันดับที่ 1 และจัดลำดับความสำคัญข้อ 1.2 เป็นอันดับที่ 2 แสดงว่าผู้ตอบ แน่ใจว่าข้อคำถามข้อที่ 1.1 คือสาเหตุความสำคัญอันดับ 1 และข้อ 1.2 เป็นสาเหตุที่สำคัญอันดับที่ 2 สำหรับตัวท่าน

เลือก	รายการ	จัดลำดับความสำคัญ
1. การกำหนดประเด็นปัญหาที่ต้องการวิจัยและแผนการแก้ไข		
	1.1 ครูไม่สามารถทำวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียนได้เป็นรายบุคคล เนื่องจากนักเรียนในความรับผิดชอบมีจำนวนมาก	
	1.2 ครูไม่มีเวลาวางแผนผลิตนวัตกรรมการวิจัย	
	1.3 ครูไม่มีเวลาไปศึกษาข้อมูลหรือพูดคุยกับเพื่อนครูเกี่ยวกับประเด็นปัญหาวิจัย	
	1.4 ครูทราบปัญหาของผู้เรียนแต่ไม่สามารถหาสาเหตุของปัญหาได้	
	1.5 ครูทราบสาเหตุของปัญหาแต่ไม่สามารถหาวิธีแก้ปัญหาได้	
	1.6 ครูไม่ทราบประเด็นปัญหาที่จะนำมาทำการวิจัย	
	1.7 ครูไม่มีที่ปรึกษาในการเลือกปัญหาในการวิจัยและวางแผนการแก้ไข	
	1.8 ครูไม่ทราบวิธีประเมินความต้องการของผู้เรียนเป็นรายบุคคล	
	1.9 อื่นๆ(โปรดระบุ).....	
2. การปฏิบัติตามแผนที่กำหนด		
	2.1 ภาระงานประจำของครูมีมาก จึงทำการวิจัยไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้	
	2.2 การวิจัยกระทบกับการเรียนการสอนปกติทำให้ท่านสอนไม่ทัน	
	2.3 ครูไม่สามารถปฏิบัติการวิจัยได้ทันตามกำหนดเวลา	
	2.4 ครูไม่สามารถจัดทำสื่อหรือนวัตกรรมตามที่กำหนดในแผนการวิจัยได้	
	2.5 เมื่อลงมือทำวิจัยไปแล้วพบปัญหาครูไม่สามารถหาที่ปรึกษาหรือผู้สนับสนุนทางวิชาการได้	
	2.6 นักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการวิจัย	
	2.7 บรรยากาศภายในโรงเรียนไม่เอื้อต่อการวิจัย	
	2.8 โรงเรียนขาดตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	
	2.9 ครูไม่ทราบแนวทางในการสร้างเครื่องมือเพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูล	
	2.10 ครูไม่มีเครื่องมือเก็บข้อมูลที่เหมาะสมกับปัญหา	
	2.11 อื่นๆ(โปรดระบุ).....	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 4 (ต่อ)

เลือก	รายการ	จัดลำดับความสำคัญ
3. การสังเกตผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน		
	3.1 ครูไม่สามารถบันทึกข้อมูลคุณภาพผู้เรียนได้ขณะทำการสอน	
	3.2 ครูไม่มีเวลาที่จะติดตามผลการวิจัยอย่างต่อเนื่อง	
	3.3 การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นสิ่งที่ยาก วุ่นวาย สำหรับครู	
	3.4 โรงเรียนไม่มีวัสดุสำนักงานหรือครุภัณฑ์ สนับสนุนการเก็บรวบรวมข้อมูล	
	3.5 อื่นๆ(โปรดระบุ).....	
4. การสะท้อนผลหลังจากการปฏิบัติงาน		
	4.1 ครูไม่สามารถนัดหมายเพื่อนครูเข้ารับฟังผลการดำเนินงานวิจัย	
	4.2 ครูไม่ทราบวิธีการสะท้อนผลการวิจัย	
	4.3 ครูไม่ทราบวิธีการประเมินผลการวิจัย	
	4.4 ครูไม่ทราบวิธีการเขียนรายงานการวิจัยที่ถูกต้อง	
	4.5 ครูไม่ได้รับข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์จากการสะท้อนผลการวิจัยของเพื่อนครู	
	4.6 เพื่อนครูรวมถึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องไม่มีเวลาสำหรับสะท้อนผลการวิจัยของครู	
	4.7 ไม่ได้รับความร่วมมือจากเพื่อนครูในการสะท้อนผลการวิจัย	
	4.8 อื่นๆ(โปรดระบุ).....	

ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ❑ ที่ตรงกับความต้องการของท่าน

1. ท่านต้องการได้รับการพัฒนาเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนด้วยแนวทางใด
(เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ❑ 1) การประชุมเชิงวิชาการ
- ❑ 2) การฝึกอบรมภายในโรงเรียน
- ❑ 3) การเข้าร่วมสัมมนาของหน่วยงานต้นสังกัด
- ❑ 4) การศึกษาดูงาน
- ❑ 5) การนิเทศโดยครู และผู้บริหารในโรงเรียน
- ❑ 6) การสนับสนุนจากผู้บริหารสถานศึกษา
- ❑ 7) การมีผู้เชี่ยวชาญแนะนำการปฏิบัติงานวิจัย
- ❑ 8) การมีตัวอย่างงานวิจัยให้ศึกษา
- ❑ 9) การมีสื่อหรืออุปกรณ์ให้ในการวิจัย
- ❑ 10) การสร้างเครือข่ายการวิจัยระหว่างโรงเรียน
- ❑ 11) อื่นๆ (โปรดระบุ).....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ท่านต้องการได้รับการพัฒนาเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนจากบุคคลใดมากที่สุด
(เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ❑ 1) วิทยากรจากหน่วยงานต้นสังกัด
- ❑ 2) วิทยากรจากหน่วยงานต่างสังกัด
- ❑ 3) วิทยากรจากครุสภา
- ❑ 4) วิทยากรจากสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- ❑ 5) วิทยากรจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
- ❑ 6) อาจารย์จากคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ในมหาวิทยาลัยต่างๆ
- ❑ 7) ครูที่มีประสบการณ์ในการวิจัยในชั้นเรียนทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน
- ❑ 8) อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ค

การวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้อ (IOC)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ ค.1 การวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้อ (IOC)
ตอนที่ 1 ข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูในแต่ละขั้นตอน

รายการ	ผู้ทรงคุณวุฒิ					IOC	สรุปผล
	1	2	3	4	5		
1. การกำหนดประเด็นปัญหาที่ต้องการวิจัยและแผนการแก้ไข							
1.1 ท่านวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียนเป็นรายบุคคลเพื่อวางแผนพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
1.2 ท่านวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา ศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการวิเคราะห์ปัญหาของผู้เรียน	1	1	1	1	0	0.80	ใช้ได้
1.3 ท่านวิเคราะห์สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนเพื่อกำหนดประเด็นปัญหาที่ต้องการวิจัย	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
1.4 ท่านจัดลำดับความสำคัญของปัญหาโดยแก้ไขปัญหาที่สำคัญมากที่สุดก่อน	1	1	1	1	0	0.80	ใช้ได้
1.5 ท่านศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นปัญหาการวิจัยจากหลายแหล่งข้อมูล	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
1.6 ท่านวิเคราะห์ประเด็นปัญหาการวิจัย โดยมองสาเหตุจากหลายด้าน แล้วนำ มาจัดลำดับความสำคัญ	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
1.7 ท่านเลือกวิธีการแก้ปัญหาโดยพิจารณาถึงความเหมาะสมกับผู้เรียนเป็นราย บุคคล	1	1	1	1	0	0.80	ใช้ได้
1.8 ท่านนำวิธีการแก้ปัญหาที่ได้ศึกษาและพัฒนานวัตกรรมใหม่ๆมาใช้ในการแก้ปัญหาของผู้เรียน	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
1.9 ท่านวางแผนการวิจัยโดยระบุวิธีการและขั้นตอนที่ใช้ใน การดำเนินการวิจัยอย่างละเอียด	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
1.10 ท่านทำการวิจัยที่เน้นการแก้ไขปัญหามากกว่าการสำรวจปัญหา	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2. การปฏิบัติตามแผนที่กำหนด							
2.1 ท่านทำการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนโดยเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนตามปกติ	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2.2 ท่านควบคุมการวิจัยให้เป็นไปตามแผนการวิจัยที่วางไว้	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2.3 ท่านปรับแผนการวิจัยให้มีความยืดหยุ่น เพื่อให้เข้ากับความเปลี่ยนแปลงที่อาจจะเกิดขึ้นได้	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2.4 ท่านปรับปรุงการวิจัย แก้ไขปัญหาและอุปสรรคทุกระยะอย่างต่อเนื่อง	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2.5 ท่านให้นักเรียน เพื่อนครู รวมถึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของผู้เรียน	1	1	1	1	0	0.80	ใช้ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 1 (ต่อ)

รายการ	ผู้ทรงคุณวุฒิ					IOC	สรุปผล
	1	2	3	4	5		
3. การสังเกตผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน							
3.1 ท่านเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องมือที่ใช้เป็นปกติในกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น แบบบันทึกพฤติกรรม แบบประเมิน ผลคุณภาพการทำงาน เป็นต้น	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
3.2 ท่านตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อให้มั่นใจในผลของสิ่งที่ต้องการวัด	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
3.3 ท่านบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับการวิจัยในแต่ละขั้นตอนและผลที่เกิดขึ้นตามความเป็นจริง	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
3.4 ท่านบันทึกประเด็นที่ต้องแก้ไขเพื่อนำไปปรับปรุงในการปฏิบัติครั้งต่อไป	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
3.5 ท่านวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลในรูปแบบที่ชัดเจน กะทัดรัด และเข้าใจง่าย	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
4. การสะท้อนผลหลังจากการปฏิบัติงาน							
4.1 ท่านกำหนดวันเวลาไว้ล่วงหน้าเพื่อสะท้อนผลการปฏิบัติงานของท่าน	1	1	1	0	0	0.60	ใช้ได้
4.2 ท่านนำประสบการณ์ เทคนิควิธี การปฏิบัติ ปัญหาและอุปสรรคในทุกขั้นตอนการดำเนินงานมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนครูรวมถึงผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
4.3 ท่านรับฟังและเคารพความคิดเห็นของเพื่อนครูรวมถึงผู้เกี่ยวข้องในการให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานของท่าน	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
4.4 ท่านประเมินผลการวิจัยโดยพิจารณาจากความสำเร็จในการแก้ปัญหาผู้เรียนเป็นสำคัญ	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
4.5 ท่านนำประเด็นที่ต้องแก้ไขและข้อเสนอแนะจากเพื่อนครูรวมถึงผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมาปรับปรุงการปฏิบัติงานครั้งต่อไป	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
4.6 ท่านนำกระบวนการและข้อค้นพบที่ได้ จากการวิจัยมาเขียนเป็นรายงาน การวิจัยเพื่อเผยแพร่แก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งอาจเป็นรูปแบบที่เป็นทางการหรือไม่เป็นทางการก็ได้	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูในแต่ละขั้นตอน

รายการ	ผู้ทรงคุณวุฒิ					IOC	สรุปผล
	1	2	3	4	5		
1. การกำหนดประเด็นปัญหาที่ต้องการวิจัยและแผนการแก้ไข							
1.1 ครูไม่สามารถทำวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียนได้เป็นรายบุคคล เนื่องจากนักเรียนในความรับผิดชอบมีจำนวนมาก	1	1	1	1	0	0.80	ใช้ได้
1.2 ครูไม่มีเวลาวางแผนหรือผลิตนวัตกรรมในการวิจัย	1	1	1	1	0	0.80	ใช้ได้
1.3 โรงเรียนไม่มีตัวอย่างนวัตกรรม หรือเครื่องมือให้ในการทำวิจัย	1	1	1	1	0	0.80	ใช้ได้
1.4 ครูไม่มีเวลาไปศึกษาข้อมูลหรือพูดคุยกับเพื่อนครูเกี่ยวกับประเด็นปัญหาวิจัย	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
1.5 ครูทราบปัญหาของผู้เรียนแต่ไม่สามารถหาสาเหตุของปัญหาได้	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
1.6 ครูทราบสาเหตุของปัญหาแต่ไม่สามารถหาวิธีแก้ปัญหาได้	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
1.7 โรงเรียนไม่มีงบประมาณให้ในการผลิตสื่อหรือนวัตกรรมตามแผนการวิจัย	1	1	1	1	0	0.80	ใช้ได้
1.8 โรงเรียนไม่มีเอกสาร ตำรา หรือคู่มือ สำหรับการค้นคว้าในการทำวิจัย	1	1	1	1	0	0.80	ใช้ได้
1.9 ครูไม่ทราบประเด็นที่จะนำมาทำการวิจัย	1	1	0	1	0	0.60	ใช้ได้
1. การกำหนดประเด็นปัญหาที่ต้องการวิจัยและแผนการแก้ไข							
1.10 ครูไม่มีที่ปรึกษาในการเลือกปัญหาในการวิจัยและวางแผนการแก้ไข	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
1.11 ครูไม่ทราบวิธีประเมินความต้องการของผู้เรียนเป็นรายบุคคล	1	1	1	1	0	0.80	ใช้ได้
1.12 ครูไม่ทราบวิธีการวิเคราะห์หลักสูตร มาตรฐานการเรียนรู้ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน	1	1	1	1	0	0.80	ใช้ได้
1.13 ครูไม่ได้รับความสะดวกในการขอข้อมูลจากบุคลากรภายในโรงเรียน	1	1	0	1	0	0.60	ใช้ได้
2. การปฏิบัติตามแผนที่กำหนด							
2.1 ภาระงานประจำของครูมีมาก จึงทำการวิจัยไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2.2 การวิจัยกระทบกับการเรียนการสอนปกติทำให้ท่านสอนไม่ทัน	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2.3 ครูไม่สามารถปฏิบัติการวิจัยได้ทันตามกำหนดเวลา	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 (ต่อ)

รายการ	ผู้ทรงคุณวุฒิ					IOC	สรุปผล
	1	2	3	4	5		
2.4 ผู้ปกครองรวมถึงผู้เกี่ยวข้องไม่ให้ ความร่วมมือในการพัฒนาผู้เรียน	1	1	1	1	0	0.80	ใช้ได้
2.5 ครูไม่สามารถนำแผนการวิจัยมาจัดทำเป็นสื่อหรือทำให้เป็นรูปธรรมได้	1	1	1	1	0	0.80	ใช้ได้
2.6 เมื่อลงมือทำวิจัยไปแล้วพบปัญหาครูไม่สามารถหาที่ปรึกษาหรือผู้สนับสนุนทางวิชาการได้	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2.7 นักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการวิจัย	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2.8 บรรยากาศภายในโรงเรียนไม่เอื้อต่อ การวิจัย	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
3. การสังเกตผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน							
3.1 ครูไม่สามารถบันทึกข้อมูลได้ขณะทำ การสอน	1	1	1	1	0	0.80	ใช้ได้
3.2 โรงเรียนขาดตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	1	1	1	1	0	0.80	ใช้ได้
3.3 ครูไม่มีเวลาที่จะติดตามและศึกษาผลการวิจัยอย่างต่อเนื่อง	1	1	1	1	0	0.80	ใช้ได้
3.4 ครูไม่ทราบแนวทางในการสร้างเครื่องมือเพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูล	1	1	1	1	0	0.80	ใช้ได้
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นสิ่งที่ยาก วุ่นวาย ครูไม่สามารถทำได้	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
3.6 ครูไม่มีเครื่องมือเก็บข้อมูลที่เหมาะสมกับปัญหา	1	1	1	1	0	0.80	ใช้ได้
3. การสังเกตผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน							
3.7 โรงเรียนไม่มีวัสดุสำนักงานหรือครุภัณฑ์ สนับสนุนการเก็บรวบรวมข้อมูล	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
3.8 ครูเสียค่าใช้จ่ายสูงในการเก็บรวบรวมข้อมูล	1	1	1	0	0	0.60	ใช้ได้
4. การสะท้อนผลหลังจากการปฏิบัติงาน							
4.1 ครูไม่มีเวลาที่จะนัดหมายเพื่อนครูเข้ารับฟังการปฏิบัติงานพร้อมกัน	1	1	1	1	0	0.80	ใช้ได้
4.2 ครูไม่ทราบวิธีการสะท้อนผลการวิจัย	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
4.3 ครูไม่ทราบวิธีการประเมินผลการวิจัย	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
4.4 เพื่อนครูรวมทั้งผู้เกี่ยวข้องไม่ทราบวิธีการวิจัยของครู	1	1	1	1	0	0.80	ใช้ได้
4.5 ครูไม่ทราบวิธีการเขียนรายงานการวิจัยที่ถูกต้อง	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
4.6 ครูไม่ได้รับข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์จากการสะท้อนผลการวิจัยของเพื่อนครู	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
4.7 เพื่อนครูรวมถึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องไม่มีเวลาสำหรับสะท้อนผลการวิจัยของครู	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 (ต่อ)

รายการ	ผู้ทรงคุณวุฒิ					IOC	สรุปผล
	1	2	3	4	5		
4.8 ไม่ได้รับความร่วมมือจากเพื่อนครูใน การสะท้อนผลการวิจัยของครู	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู

รายการ	ผู้ทรงคุณวุฒิ					IOC	สรุปผล
	1	2	3	4	5		
1. ท่านต้องการได้รับการพัฒนาเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนด้วยแนวทางใด							
2.1 การประชุมเชิงวิชาการ	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2.2 การฝึกอบรมภายในโรงเรียน	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2.3 การเข้าร่วมสัมมนาของหน่วยงานต้นสังกัด	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2.4 การศึกษาดูงาน	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2.5 การนิเทศโดยครู และผู้บริหารในโรงเรียน	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2.6 การสนับสนุนจากผู้บริหารสถานศึกษา	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2.7 การมีผู้เชี่ยวชาญแนะนำการปฏิบัติงานวิจัย	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2.8 การมีตัวอย่างงานวิจัยให้ศึกษา	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2.9 การมีสื่อหรืออุปกรณ์ให้ในการวิจัย	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2.10 การสร้างเครือข่ายการวิจัยระหว่างโรงเรียน	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2. ท่านต้องการได้รับการพัฒนาเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนจากบุคคลใดมากที่สุด							
3.1 วิทยากรจากหน่วยงานต้นสังกัด	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
3.2 วิทยากรจากหน่วยงานต่างสังกัด	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
3.3 วิทยากรจากครุสภา	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
3.4 วิทยากรจากสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
3.5 วิทยากรจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
3.6 อาจารย์จากคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ในมหาวิทยาลัยต่างๆ	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
3.7 ครูที่มีประสบการณ์ในการวิจัยในชั้นเรียนทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ – ชื่อสกุล	นางสาวศรินภัสร์ โพธิ์ศรีมาตร
วัน เดือน ปี เกิด	11 มกราคม พ.ศ. 2526
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	1730/301 หมู่บ้านพฤกษา 61 ซอยเพชรเกษม 63 แขวงหลักสอง เขตบางแค กรุงเทพมหานคร 10160
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนมนต์จรัสสิงห์อนุสรณ์ 16 ซอยพุทธมณฑลสาย 3 แขวงหนองค้างพูล เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร 10160
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	ครู รับเงินเดือนอันดับ คศ. 1 โรงเรียนมนต์จรัสสิงห์อนุสรณ์

ประสบการณ์การทำงาน

พ.ศ. 2545	วิทยาลัยเทคนิคราชสิทธาราม 19 แขวงบางบอน เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร 10150
พ.ศ. 2554	โรงเรียนมนต์จรัสสิงห์อนุสรณ์ 16 ถนนพุทธมณฑลสาย 3 ซอย 7 แขวงหนองค้างพูล เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร 10160

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2550	ศศ.บ. (สารสนเทศศาสตร์) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
พ.ศ. 2553	ประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยธนบุรี
พ.ศ. 2558	ค.อ.ม (การวิจัยและประเมินผลทางการศึกษา) คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้